Liber sec

Joannis Llin

Tomo 42

Juan Llina not.ri

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

Las personas qui han fet testam
cils en poder de mi Juan Llyna nott
saguents

1664.
Madrona Cardo y Llorens — 1.
Juan Roger de Maho — 4
Miquel Fames batle — 9.

1665.
Raphel Pons estela — 11
Jph Mall donsell — 17
Raphel Pons — 20. 18
d. Juana Pons Fanals — 22

1666.
Joana Pons y Portella — 24
Domingo Lamua — 26.
Cristofor Llorens Pomar — 28.
Lo Patro Nicholau Rimbau — 32.
Lo R.t Jaume Vila Pre — 34
Joan Roger — 36

1667.
Joseph Pomar — 37.
Lleonart Cantellops — 40.
Catherina Olivera — 43.
Ja fransina Sintas — 45
Francesch Fabrer — 50.

1668
Gabriel Fabrer — 53.

Margalida Sodina — 56.
Franc.o Fabres — 58.
Joseph Salva — 62.
Blas Medrano Brunet — 64.
La Sa Cath.a Serra — 65.
Lo Patro Nicholau Rimbau — 67.
Lo Dr Raphael Squella — 70.
Franc.o Benejam — 76.

1669.
Ant. Hjeroni Tello — 78
La Sra Clara Tello — 83
Valentina Roquet V.a — 85
Augusti Ragu — 88.
Lamon Joan Bonet — 88
Barthomeu Roca — 91.
Madrona Cardo y Llorens — 95
Matheu Llorens — 96
Lo R.t Simon Olivar Pre — 98
Llorens Sintas donsell — 100.
Speransa Pomar V.a — 103.
Lo R.t Gregori Aguimbau Pre — 104
Benet Mercadal donsell
fin e a f. 105 p. 2 — 105.
Juan Marti y Garcia fill — 110

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

...o.
...arti y Gomila — 110
...h Cabrissa pag. 2. 108
...M.r Jaume Pellisser
... — 112
El Canonje Sr. Gonrich — 116
El Alferes Sr. Sintas — 117
El mag. Llorens Arguimbau — 119

1671
Juan Pons Morinell — 123
El mag. Llorens Arguimbau — 125
Lamer ... dias — 127

1672
Antonina Pareta y Gomila — 128 pag.
El Alferez Joseph Arguimbau — 130
La S.a D.a Jud. de Gavara — 133
Jud. Villalonga de Alayor — 139
La S.a Margalida Mercadal ... — 138
La S.a Antonia Olives y Serra — 139
Marti Olives — 141
Bartt. Gomila — 142
Pere ... — 146
... — 147
... Carreta — 149

1672
Sr. Jerony Alberti — 150
El R. Raphel Pons — 151

1673
La S.a Eularia Sintas y Mercadal de Maho — 153
Antonina Camps y Febrer — 157
La S.a D.a Marianna Gomila Martorell — 158
La S.a Margalida Sanxo y Pons — 160
Sr. Thomas Roger — 161
La S.a Jud. Arguimbau donzella — 162
Lo Mag. S. Llorens Gomila donzell — 163
Francina Mira y Camenar — 166
Lo Dr. Diego Serra Pre. — 167
Lo Sr. Bernat Pons Pre. — 168
Lo S.or Llorens Sanxo — 169
Lo Sr. Jaume Pellisser Pre. — 171
Bernadi Salort de Alayor — 172
1674 Jud. Company fadri — 174
La S.ra Maria Olivas y Serra v.a — 175
Sr. Pastor picapadrer — 175

1675
La S.a Marianna Roger y Villalonga de Alayor — 177
Gabriel Carbonell de Maho — 179
El Mel ...

ARXIU COMTAT DE TORRE-SAURA

1675. Senor el Cap.n y Sarg.to Mayor Don Joseph Pardo Goy.dor Sue esta illa ——

l senor Jul.s Dalmau ——

1676.

Barthomeu Campamar de Pollensa del Regne de Mallorca —— 184

Ant.o Segui sastre —— 185.

Antoni Pons Parella —— 187

La senora Francina Mambar y Miguel —— 188

Antonina Pons y Calissas —— 189

Jul.s Pons Rossinol —— 191

1677.

L dit Rafel Carbonell notg. Co= dicill en —— 192

Llorens Argimbau fill de llorens en —— 193.

L R.t Jaume Pellisser p.re ante Rector de Mercadal —— 196.

Antonina Mercadal y Pomar en —— 199.

el D.or Jordi Delgado metje en —— 200

Antoni Benejam Corrador en —— 202

ARXIU COMTAT DE TORRE-SAURA

1678.

Jul. Villalonga de Alayor per Codicil en — 203.
La senora Marianna Sanxo y Roger en — 204
Miq.l Aragones Bancha en — 207.
Antoni Mercadal en — 209
Miguel Triay Ciutada en — 210.
Rafel Companyy fadri en — 212
La senora Anna Carreras y Serrare.a — 212.
La senora Maria Delgado. V.da en — 214

1679.

Juan Sanxo de Maho en — 215.

1680.

Francina Sintas y Morera — 218.
Llorens Fabregas — 220
La senora Anna Morell donzella — 221.
La senora Elisabeth Pons y Delgado — 223.
El Mag.h D.r Jul. Ant.o Alberti lo any Corrent Jurat Major de esta Isla — 225.
Elisabeth Ventayol — 227.
Lo Moll Ill.e Senor Don Juan Domenech Gov.or y Cap.a de la Isla — 228.

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

1681

Diego Sentar Donell en —

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

2

Testament de Madrona Cardona y Vicoma.

ordinauit alind penes me die 22 Sep^bris 1669.

En nom de nostre Señor Deu Jesuchrist y de la Verge Maria mare sua y senora nostra amen. Com de sert per lo Propheta Davit dispon de la sua casa perquant morira y sempre viura no poras. Per tant jo Madrona Cardona y Vicoma filla llegitima y natural de Thomas Cardo y Agada Vicoma defuncts muller en segonas nupcias de Matheu Llorens fill de Matheu Llorens y en primeras de Llorens Fuxa de Ciutadella de la Illa de Menorca habitadora stant indisposta de malaltia corporal de laqual tem morir, tenint emperò tot mon be, e sa enteniment ferma paraula y memoria integra volent dispondre y ordenar de mos bens fas y orden lo present meu ultim y darrer testament ultima y derrera voluntat mia en y ab la qual elegesch en marmessors meus y de aquest meu ultim y derrer testament executors sens emperò dany m detriment llur ni de llurs bens so es a Atanasi Cardo mon germa y a aquell fuxa mon fill llegitim y natural ausent actualment de la pnt Illa y faltant dit mon fill elegesch en son lloch lo Sr. Doctor Ramon Serra dels quals y cada hu de aquells prech y en quant puch encarrech que si se esdevindra murira jo sens fer ni ordenar altre testament fassen y executen tots junts y cada qual a solas lo que per mi debaix atrobaran escrit y ordenat.

Primerament y ante de totas cosas encomenant la mia anima en mans de nostre Señor Deu Jesuchrist qui aquella de no res ha creada elegesch sepultura al meu cos mort fehedor en la Iglesia y convent de Sant Francesch de la Ciutadella en lo vas de nostra Senora de la Concepcio devant la

ARXIU COMTAT DE TORRE-SAURA

porta del Palau y vull ser enterrada ab lo habit de
para sanct Francesch y la caritat del qual lexa
man donar. Item mes lexa sinch lliures moneda de
Mallorca, volent axi he ordenant que dits
funerals sia gastat lo seguent co es trenta lliures
de dita moneda per la cera y quatre reals de
per lo toch de campanes entorn.

Item vull y man que seguida la anima mon lo ma
preu que sia pusible me sian dites y celebrades
cent missas basas resadas co es cinch sinch
en lo altar privilegiat de sanct Jordi dessa Parro
chial Iglesia de Ciutadella deu, ala capella de las
animas del Purgatori de dita Parrochial sinch
ala capella de la Sanch de Jesuchrist de la matex
Iglesia deu ala iglesia y altar de nostra Senora
del Roser dessa Ciutadella, sinch ala capella
y altar de Santa Anna de dita Iglesia, deu ala
capella de nostra Senora del Consell de dit
Convent de sanct Francesch, cinch en lo altar
y capella de dit Convent altre se reu ani
ma de Purgatori y iguinse aumplament de
dites 100. al convent de nostra Senora del Jesus
dessa Ciutadella, celebredonas co es deu ala capel
las animas del Purgatori y sinch ala capella
de nostra Senora de Gracia y una celebrada de
las quals lexa y man donar la caritat acus
mada

Item lexa y man donar ala terra santa de Hieru
salem una volta tantum sinch moneda de Mall.

Item lexa y llegue al molt Reverent Senor Pa
bord per son dret de Parrochial sinch sous mone
de Mallorca

Item lexa per bon amor a mon marit Matheu

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

lliurens tinch sous los quals vull li sian pagats de mos
bens.
Item sabent y assentint que Rafela Segui y Carro-
na me germana en son testament que feu en
poder de Sur. Company notari entre altres dispo-
sicions es savia de un llegat me feu de ab
llensols, una cuyera de argent y una campaneta
de plata que seria de fer de consemblant quan-
titat de una que en te mon germa Athanasi
Cardo, y que fins vuy no he cobrades dites
cosas y per altra part recordarme que en
ocasio que jo havia fet un vestides a Marianna
Llorenta y Cardo me filla quondam sa dita me
germana [illegible] mias [illegible] a dita me
filla un cadano de plata y no se jo qual fonch
la sua voluntat, per so ab est mon testament
declar que volent entregar los hereus de dita
me germana dit llegat a mon hereu debaix e-
scrit, de que dit mon hereu donar als hereus
de dita me germana lo meu cadano que vuy
tinch que sera de pes de vuyt lliures y quant
lo cadano de dita me germana era de
consemblants vuyt lliures
Item jure institucionis lex y man donar a Rafel
Fuxa mon fill llegitim y natural a mi y al llo-
rens Fuxa mon primer marit comu ara absent
de la present illa per tots y qualsevols drets que
sobre de mi y mos bens puga demanar tant
per raho de augment, dot, part de cambra
com altrament sinquanta lliures moneda
de Mallorca en las quals aquell hereu meu
particular fas y instituesch y premonintme
per lo mateix dret lex y lega las matexes

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

Sinquanta lliures a tots los fills o nets in stirpem et non in capita, y en cas lo dit Matheu fuxa mon fill morir en algun temps sens infants vull que tot lo que ell mi tindria altra legitimam pervenga a mon hereu debaix scrit.

Item lex y llega per lo mateix dret de institucio a tots mos infants postumos y naxedors llegitims y naturals y a altres qualsevols descendents meus de que per validitat de aquest mon testament dega fer mentio tant masclas com famellas a sengles cinch sous de dita moneda en los quals a cada hu de ells institueix hereus meus particulars in stirpem et non in capita y premorint me ells los mateixos drets llega los mateixos cinch sous a llurs fills in stirpem et non in capita.

Pagades empero y satisfetas totas las ditas coses y tots y qualsevols altres deutes fets aquells sia tinguda y obligada los quals vull y man eser pagats y satisfets breument, summariament y de pla, la sola veritat del fet atesa, diffugis y altres dilacions apart posades en tots los altres empero bens meus mobles e immobles, drets, veus, y actions a mi pertanyents, o pertanyer devents ara o en lo esdevenidor en qualsevol part per qualsevol via, causa, o raho hereu meu universal fas y institueixch a Sebastia Sloch llorens mon fill llegitim y natural a mi y al dit Matheu llorens mon sagon marit comu, en pupillar edat constituit y premorint me lo dit mon fill ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ ab fills llegitims y naturals de llegitim y carnal matrimoni nats y procreats instituexch y a mi hereus universals fas los fills del dit Sebastia Sloch mon fill a totas ses voluntats del y dels seus liberament fehadoras, si empero lo dit Sebastia Sloch mon fill morira quant que quant

2

sens fills llegitims y naturals de llegitim y carnal ma-
trimoni nats y procreats en tal cas y no altrament je
vull que prevengan mos bens à Atanasi Cardo mon
germa y al dit Rafel Fluxa mon fill, o, a sos successors
igualment a totas ses voluntats.
Prouehint empero de tutors y per temps curadors en cas
ningues ocasio de hauerhi de acomjelar persona
pera regir y governar al dit Sebastià Roch mon fill
y sos bens, ala persona de Atanasi Cardo mon
germa y faltant aquell elegesch al dit Rafel
Fluxa mon fill dels quals molt confia que miraran
per dit Sebastià Roch mon fill y sos bens.
Aquesta es empero la ultima y derrera voluntat mia
La qual vull valega per dret de testament y sino
valdra, o, valer no podra per dret de testament vull
valega per dret de Codicil, o, per qualsevol altre dret
que de ultima voluntat millor teni y valer puga
Cassant Revocant y annullant tots y qualsevols
altres testaments, codicils, y donacions per causa de
mort que fins lo dia present puch haver fets en poder
de qualsevols notaris, o, escrivans encaraque conce-
buts y concebudas sots expressio de qualsevols pa-
raulas derogatorias perquant de tots aquells y
aquelles me penet exceptat de aquest meu ultim
y darrer testament que es lo ultim voler meu
Lo qual testament fonch fet y firmat en Ciutat
della de Menorca Avuy y tres dias del mes de
Agost any dela natiuitat de nostre Senor Deu
Jesuchrist Mil sisents sexanta y quatre
Senyal de mi Madona Cardona y Arona
testadora predita qui lo present meu ultim y darrer
testament que es lo ultim voler meu loua
aproua y firma
Testimonis de aquest testament
cridats y per la boca de la

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

dita cesbadora pregats son ffs. Soler sixador, Honofre
Soliveres, Antoni Gelabert sixador, Miquel Angle-
da, Pere cifa, ffs. Creus, Barthomeu Benejam
de Ciutadella de Menorca habitants. E jo Joan
Armijanoth qui pregat y la dita cesbadora
rebut lo pnt. cesbament :~:~

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

4

Testament de Juan Roger de Mahó

Obiit cum illo die iii Januarij 1665

En nom de nostre Señor Deu Jesuchrist y de la sua divina gracia Amen. Per quant a tots es notori totas las creaturas humanas haver de morir sens saber lo dia ni la hora y convenga que cada qual tenga attendencia a lo esdevenidor y disponga de la sua casa per quant moria y quasi sempre no podra. Per tant yo Juan Roger fill de Pere Roger y de Juana Esperdera difunts de la vila de Mahó de la Illa de Menorca habitador sa per la gracia del Señor de cos y enteniment tement los perills y incertitud de la mort, volent disponer de mos bens temporals que Deu nostre Señor me ha encomenats fas y orden lo pnt testament que es la ultima y darrera voluntat mia en lo qual elegesch y fas manumissors y del pnt meu ultim testament executors sens empero dany ni detriment llur ni de sos bens Agnes Tello muller mia y al Doctor Jaume Sanxo mon gendre los quals preg quant encaridament puch, donanlos poder y facultat que si se esdevindra que jo muyre sens fer ni ordenar altre testament que tots junts o cada qual a soles fassan y executan lo que per mi abax trobaran fet y ordenat.

Primerament encoman la mia anima en mans de nostre Señor Jesuchrist qui aquella ha redemida ab la sua santissima sanch. Elegesch sepultura al meu cos mort fahadora en la Iglesia y Convent de Jesus extramurs de la vila de Mahó en lo vas de nostra señora de Concepcio volent ser enterrat ab lo habit del glorios Pare sant Francesch lo qual fes y man donar de mos bens la charitat acostumada la qual sepultura vull sia feta a coneguda de dits mos manumissors.

ARXIU COMTAT DE TORRE-SAURA

y perque Deu nostre Señor tenga Misericordia de la mia anima y me perdona mos pecats fas los llegats y pios sequents.

Primo lexo al Rt. Señor Rector, o, Vicari per son dret de Parroquial sinch sous moneda de Mallorca una vagada tantum.

Item vull y man que seguida la mia mort lo mes prest que fer puga sian dites y cellebrades docentas missas baxas en remissio de mas culpas y pecats celebradores ço es 100, en dit Convent de Jesus extramuros en lo altar privilegiat de nostra Señora de Concepcio. setanta en la Iglesia Parroquial de la Vila de Maho tambe en altar privilegiat y trenta cumpliment de dites docentes en la casa y Convent de nostra Señora del Thoro tambe en altar privilegiat y encas no lay hagues, lo que no crech tambe es ma voluntat sian celebrades en dita casa y Convent per unica celebratio de las quals lex y man donar la charitat acustumada una vagada tantum com ho trich ordenat de la charitat del habit del glorios Pare sant Francech abque com trich dit vull ser enterrat.

Item vull y man que cada any perpetuament sia cantat y celebrat per los Reverents preveres de dita Parroquial de Maho lo dia y festa del glorios Sant Nicolau de Tolenti un offici vulgarment dit en esta Vila de Maho Ofici Supplicant als dits Reverents preveres y a sos succesors sian servits fer Commemoratio en ell del glorios sant Juan Baptista, per celebratio del qual assigna ara per ales horas quatra lliuras censals que trich dret de rebre cada any sobre la posse.o de Arraig de mossen Antoni Pons de Alayor comprés lo quant pertanyent

al Rey nostre Senor, y en cas que algun temps lo que
no crech ditas quatra lliuras cens. en part o, en tot vinguas
sen a no cobrarse per qualsevol causa, via o, raho sobre
dita pocessio, en tal cas vull y man que mos he-
reus de baix scrits vinguen obligats sens replica
alguna en resignar en lloch tuto, y segur consem-
blants quatra lliuras censals per dit effecte, ul-
tra que los obligo com ja venen obligats en pagar
totas las pencions que de ditas quatra lliuras
cens. se podran star devent. Sens que per est effec-
te de resignatio se puguan mos hereus escapar
de evictio de dit censal, per quant vull que la
R.d Com.t de Mabo tenga enterament solutio
de las ditas quatra lliuras censals, y que tots mos
bens vengan obligats a la perpetua celebratio de
dit Aniv.=

Item lex y man donar a la terra Sancta de Hie-
rusalem es a saber a son bassi sinch sous moneda
de Mallorca una volta tantum.

Item lex y man donar a Margalida Ponsa y Ca-
talana donzella en contemplatio de matrimoni deu
lliuras moneda de mallorca una volta tantum, decla-
rant que si la dita Margalida Ponsa de vida mia hau-
ra contractat matrimoni que en tal cas lo present lle-
gat sia de ningun valor per quant yo haure ja adim-
plit a me obligatio, y haure preza rebuda de dita qua-
titat. Y si per cas jo o desgana, o, altra impediment
no haure preza rebuda de ditas deu lliuras per no ha-
verlas pagades vull que en est cas, dits mos hereus
no obstant de vida mia haja contractat matrimoni
la dita Margalida Ponsa y Catalana vingan axi
obligats en pagarli a ella o, a sos Infants a cas me
fos premorta la matexa quantitat de deu lliures.

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

6

Item lex, y man donar a Margalida Tornes don[zella] filla de Rafel Tornes major per bon amor, y vent[...] sinch lliuras moneda de mallorca una volta tan[t] a ella pagadores en contemplatio de matrimoni fa[...] las matexas conditions declarades en lo llegat qu[e] tinch fet a Margalida Ponsa y Catalana donzell[a] filla de Jaume Pons, los quals llegats fas per bon a[mor] de deu nostre señor, y perser pobres donzellas.

Item sabent, y attanent que en contemplatio dels m[a]trimonis de mes fillas Margalida Rotjera muller [...] Antoni Pons y Vidal, y de Marianna Rotjera mu[ller] del Doctor Jaume Sanxo ami, y a Ignes Cello me m[u]ller comunas, los tinch donat a cada una dellas m[il] lliuras moneda de Mallorca del sou que se Mages[tat] me està deuent del temps lo he servit y servesch e[n] lo Castell de san Phelips de la boca de est port de Ma[...] Restant ara ab lo pnt mon testament ratificant en [pri]mer lloch ditas donations lex a Joan Pons, y Rotjer [...] net fill de Antoni Pons, y Vidal, y de Margalida Ro[t]jera me filla tots mos servicis, y tot lo que dita Sa M[agestat] per raho de dits mos serveyis me deu, y estirà deu[ent] de deuhidas empero primer, y antes de totas cosas [sa]tas dos mil lliuras que tinch donades a ditas me[s] fillas, de manera que es me intentió que ellas alcan[...] en primer lloch solutió de ditas dos mil lliuras, y pag[a]des que seran, a les horas dit Joan Pons podrà deman[ar] lo que sobrerà per lo que orden, y man que essent sati[sfe]tas ditas mes fillas de las antedites dos mil lliuras, [...] pagan tots los gastos que yo tindre fahents a dit[s] mos serveys per recuperatiò de lo que sa Magd que deu guarde per ditas rahons me estira deuent, y [...] morintme lo dit Joan Pons y Rotjer en pupillar edat, o, en apres quant que quant moria sens Infants

legitims y naturals vull y man que en tot lo que
hauria dexat de cobrar, y se me altra deuent algunas
quantitats per raho del dit mon dit que tot lo que
sera y mos seruey pervengan al fill mascle major
que tindra dita me filla Marianna muller del dit
Doctor Jaume Sanxo ab los matexos pactes y condi-
tions que tinch especificades de sobre ab lo llegat de
Joan Pons, Rotger, y gremoriu me lodit mon net
fill de dita Marianna seni Infant legitims y
naturals en qualsevol temps vull y man que tot
lo que se me altra deuent, y mos papers sia gan
tit igualment entre mes hereuas progrietarias, de
baix scritas, o entre sos successors.
Item lex per ben amor a Gabriel Rotger fill de Cosme
Rotger notg. mon fill ami, la Margalida Saura ten
primera muller comu sempre y quant se dit Gabriel
Rotger valla agraduarse de Doctor, y no altrament sinc
quanta lliuras moneda de Mallorca una volta tan-
tum, declarant que me intentio sols es sian paga-
des dit Gabriel Rotger las dites cinquanta lliuras
en adjutori de son grau, y no altrament.
Item dexa per dret de substitutio a tots mos Infants pos-
tumos, y nazadors legitims, y naturals, y a altres
qualsevols descendents meus de qui per validitat
de aquest mon testament dega fer mentio tant mas-
clas com femellas per tots, y qualsevols drets a ells
y a cada hu de ells competents sobre de mi, y mos
bens per tota part, heretat, legitima, augment
part de cambre com altras sengles sinch sous mo-
neda de Mallorca en los quals a cada hu de ells
dexa de meu particular fas y premorintme y los mas
texto drets lex los matexos sinch sous als successors

ARXIU COMTAL DE TORRE-SAURA

in stirpem et non in capita en los quals los institu
hereus meus particulars:
Item eodem jure Institutionis Lex, y llega a Com
Rotjer nety mon fill ami y a Margalida Saura m
primera muller Comu per tots y qualsevols drets a
pertanyents y espectants, pertanyer y espectar po
sobre de mi y mos bens per qualsevol via, titol, caus
o, raho sinch sous moneda de Mallorca en los qual
y lo que li tinch donat en contemplatio de son mat
moni; y lo demes que me esta deuent axi en virt
de un albiroi fet de se ma à 24 de Sep- 16
de 300 ℔ moneda de mallorca com de lo que jo h
pagat per son compta, y altras cosas que me es
deuent conforme conta ab compta agortat per ma
y asenyeladament de aquells trescents reals ca
sians que cobrà de Joan y Gabriel Rius de Mall
En tot lo qual lo Instituesch hereu meu par
cular, y premorintme per los matexos dits fas
matexa Instituesch a los Infants y mos nets in
gem, et non in capita Instituirit aquells h
reus particulars ab la antedita forma
Declarant que si en algun temps lo dit Com
Rotjer o, sos successors per via directa o, indirecta
volgessen demenar cosa alguna sobre de m
bens que en tal cas reuoca lo present llegat
y vols li dexa a ell, o, a sos successors ab la form
de sobre declarada sinch sous de dita moneda Reuoran
axi be lo llegat de sinquanta lliuras q
tinch fet en favor de Gabriel Rotjer s
fill y mon net, y en el cas de intentar o let, o, deme
ens reuoca dito llegat, vull q mos hereus puguen valer

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

7

de un albarà de camalho (?) fet en poder de [illegible]
not. a 19 de 8bre 1633, entre mi y dit Cosme
Rogier mon fill y que paguen de manar
que dit Cosme Rogier mon fill, o sos succesors
en son nom me estaran devent tant per raho del
dit debitori de 300 ll. 300 ll. de c.tat de Mallorca
com de qualsevols compras particulars.

Pagades en tot y satisfetas totas las sus dites coses y
los demés deutes aqui jo sia tengut y obligat ple-
nament restituir sens strepit ni figura de juy-
i (?) sols la veritat del fet atesa. En tots los altres
emperò bens meus, mobles, inmobles, se movents drets
y actions ahont se vulla que sian y seran am per-
tanyents, o, esperants, pertanyer, o, esperar deurents
per qualsevol via, dret, causa, o, raho, universal
y a mi hereus universals fas cols en lo us de fruit
de tota la mia integra heretat à Agnes Tello me
muller vivint vida viudal casta y sens marit y no
altrament y encas la dita me muller volgues con-
volar a segonas nupcias orden y man que en tal
cas degue restituir tota la dita mia heretat a mes
hereuas infrascrites y sols puga valerse y exegir
de aquella tot lo que tindra sobre de mos bens
si emperò la dita me muller no tractara de
convolar a segonas nupcias vull y man com se
ha dit gaudesca de tots mos bens axi mobles com
inmobles sens que puga ser molestada per
algun interessat perquant de ella molt con-
fia y que augmentara si sera possible mos
bens en favor de nostros fills, alliberantla
en dit cas de no convolar a segonas nupcias de
donar compta y raho a persona alguna de mos
bens y hazienda perquant vull sia creguda
a la sua sola simple paraula y que en
dit cas y no altrament mes hereves vengan

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

seguen sentencias lo que incidir contravindra los
apareque, ordenant y expressament declarant
que no puguen apartarse de la declaratió que
dits dos personas hauran feta perquant de
de ara la lloa y vull tinga força de sentencia
passat en judicat de la qual no sia mes licit
appellar y si alguna de las dites mes fillas
o, sos successors en ans contravindran ara per
als horas en aquella, o, als successors de aquel
contrafahent sols lexa cinch sous moneda de
Mallorca y en dit cas revoca lo dit llegat de
coherentia Universal en son favor fet=
Aquest es emperò la ultima y derrera voluntat
mia la qual lloa, aproba, ratifica y confirma
y vull que valega per dret de testament, y si no
valdra, o, valer no podra per dret de testament
vull que valega per dret de Codicil, o, de aquella
ultima y derrera voluntat que millor de dret
valer y deuri podra = Cassant revocant y
annullant tots y qualsevols altres testaments
Codicils, y donacions per causa de mort que fins lo
dia present puch haver fets y fetas en poder
de qualsevols Notaris, o, escrivans encara que
concebuts y concebudes sots expressio de qualsevols
paraulas etiam derogatorias perquant de tots
aquells y aquelles me penet lo subjectat de
aquest meu ultim y derrer testament que es lo
ultim voler meu lo qual testament foneh
fet y firmat en la Vila de Mahó de la Isla
de Menorca a dotze dias del mes de Setembre
[illegible] del Corrent any MDccxxv. Senyal
de mi Joan Roger testador predit qui lo present
ultim y derrer testament que es lo ultim
voler meu lloa aproba y firma
Testimonis de aquest testament

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

cridats y perla boca del dit testador pregats: sor Antoni Cosbabella, Pere Cosbabella, Don Francisco de Reyna, Joseph orfila de Arinjatag, Miquel Salavall, Gabriel Carreras Joan Espineta de Mahó habitadors y jo son Arinja not. atrobat en dita Vila qui preg y requirit he rebut lo present testament.

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

Obijt eum ilo 1668.

ffm

En nom de nostre senor Deu Jesuchrist y de la sua divina gracia Amen. Per quant a tots es notori totas las creaturas humanas haver de morir sens saber el dia ni la hora y convingue que cada qual tingue attendencia als esdevenidors y disposingue de la sua casa per quant morira y viure sempre no pot. Per tant yo Juan Boyer fill leg.m y natural de Cosme Boyer y de Juana Clemera difunts de la vila de Mataro de la Bisba de Bar.na habitant so per la gracia del senor Deu y enteniment tenint los sentits y procebitut de Lamort volent disposar de mos bens temporals que Deu nostre senor me ha encomenats fas y ordeno lo pnt testament que es La ultima y derrera voluntat mia en lo qual elegesch en marmessors y de est mon ultim testament executors sens empero danyo ni detriment llur ni de los bens a Agnes Collo muller mia y al D.or Jaume Sarria mon gendre los quals prech quant encaridament puch donant los poder y facultat que si se esdevindra que yo muyre sens fer ni ordenar altra testament que tots junts, o, cada qual a soles fassen y executen lo que per mi abaix atrobaran scrit y ordenat.

Primerament encomenant La mia anima en mans de nostre senor Jesuchrist qui aquella ha redimida ab la sua santissima sanch elegesch sepultura al meu cos esser fahedora en la Iglesia y Convent de Jesus fora murs desta vila de Mataro en lo vas de pobres de Confessio, volent ser enterrat ab lo habit del glorios pare sant Fran.co per lo qual dexo y man donar de mos bens la charitat acostumada La qual sepultura vull sia feta a conegude de dits mos marmessors perque Deu nostre senor tingue misericordia de la mia anima y me perdone mos pecats

ARXIU COMTAT DE TORRE-SAURA

fas los llegats y los seguents

Primo lexo al Rnt. Senyor Rector, o Vicari perpetuo de esta Parroquial cinch sous moneda de Mallorca una vegada tantum

Item vull y man que seguida la mia mort lo mes prest que fer se puga sien ditas y celebradas docentas missas baxas en remissio de mas culpas y pecats celebradoras ço es 100 en dit Convent de Jesus extra muros en lo altar privilegiat de nostra S.ª de Consolació. 70 en la Iglesia Parroquial de esta Vila de Mahó tambe en altar privilegiat y 30. aumpliment de ditas 200. en la casa y Convent de nostra S.ª del Carme tambe en altar privilegiat y en cas no li hy hagues lo que no crech tambe es ma voluntat sien celebradas en dita casa y Convent per unica celebració de las quals lexo y man donar la charitat acostumada una vegada tantum com ho tinch ordenat de la charitat del habit del glorios P. Sant Franco. ab que com tinch dit vull ser enterrat

Item vull y man que cada any perpetuament sia cantat y celebrat per los Reverents Prev. de dita Parroquial de Mahó lo dia y festa del glorios Sant Nicolau de Tolenti un offici vulgarment dit en esta Vila solemne suplicant als dits Reverents Prev. que apres que hajan seguits fer commemoració en ell del glorios Sant Buenaventura y celebració del qual designe ara pera les horas quatre lliuras censals que tinch dret de rebrer cada any sobre la possessio de Biniatap de mossen Antoni y de Mayor Comprés lo quant pertanyent al Sagrament. Serà y en cas per algun temps lo que no crech ditas 4 ll. cens, en tot, o, en part no volguessen ans cobrarse per qualsevol causa, via, o, rahó sobre dita possessio en tal cas vull y man que mos hereus debax scrits hi iguen

obligats sens replica alguna en resignar en lo bachiler
seguint conservant las 48 lliures per dit effecte volent
que los oblige com jo a vener obligats en pagar totas
las pentions que de ditas 48 lliures se poran llevar
Llevant semper per est effecte de resignatio se
puguen mos hereus escapar de cumplir de dit censal
per quant vull que la sobredita Comt. de lloho sempre
enteramente soluts de las ditas 48 lliures de que ditas
mos bens venguen obligats ala perpetua celebratio
de dit llegat

Item llegi y man donar ala terra santa de Jerusalem
et asi per una volta: 5 lliures moneda de Mallorca Una
vegada tantum

Item llegi y man donar a Margalida Ponsa y Catala-
na donzella en contemplatio de matrimoni Cent
lliuras moneda de Mallorca Una volta tantum
declarant que si la dita Margalida Ponsa de vida
mia haura contractat matrimoni que en tal cas
lo pnt llegat sia de ningun valor per quant yo haure
ja adimplit ame obligatio y haure prezarebuda
de dita quantitat, y si per cas yo per desgracia
o altre impediment no haure prezarebuda de
ditas cent pesos havent las pagadas vull que en
tal cas dits mos hereus no obstant de vida mia
haja contractat matrimoni la dita Margalida
Ponsa y Catalana, venguen aixi be obligats en
pagarli a ella o a sos infants en cas ne fos
premorta la mateixa quantitat de cent lliuras

Item llegi y man donar a Margalida Gomes don-
zella filla de Rafel Gomes major per bon amor que
li tinch cinch lliuras moneda de Mallorca Una volta
tantum a ella pagadoras en Contemplatio
de son Matrimoni y ab las matexas condicions

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

declarada en lo llegat que tinch fet a Margalida
Pons y Catalana donzella filla de Jaume Pons
los quals llegats fas per amor de Deu y per ser
pobres donzelles

Item deixant attenent que en contemplacio dels
Matrimonis de mes fillas Margalida Llosér muller
de Tony Pons y Vidal y de Marianna Llosér
muller del Dr. Jaume Tarros quondam y Agnes Tello
muller comunas, los tinch donat a cada una dellas
mil lliuras moneda de Mallorca del Sou que se li Mag. me
està devent del temps he servit y servesch en lo
Castell de Sant Phelip de la boca de port de
Mahó. Per tant ara ab lo present mon testament ra-
tificant en primer lloch ditas donacions Lexo a Juan
Pons y Llosér mon net fill de Tony Pons y Vidal y de
Margalida Llosér ma filla tots mos serveis me
deu y s'està devent, deduidas emperò primer y ante
de totas cosas las ditas dos mil lliuras que tinch
donadas a ditas mes fillas com mencionats es me intent
que ellas alcansen en primer lloch lo pago de ditas
2000 ll. y pagadas que seran a les horas dit Juan
Pons podrà demanar lo que sobrerà per lo que orden
y man que essent satisfetas ditas mes fillas de las
antesditas 2000 ll. entreguen tots los papers que yo
tinch fahents a dits mos serveis y recuperació de
lo que S. Mag. que Deu guarde per ditas rahons me
deja devent y premorintme lo dit Juan Pons y
Llosér en pupillar edad, o en altre qualsevol temps que quedar
sens infants llegítims y naturals vull y man que
tot lo que haurà deixat de cobrar y se li estaran
devent algunas quantitats per rahó de dit mon sou
que tot lo que serà y mos serveys prevenguen

Margin note: t y tot lo que dits de S. Mag. procehe de dits serveys

ARXIU COMTAT DE TORRE-SAURA

ARXIU COMTAL DE
TORRE-SAURA

8

drets adpertanyents y spectants pertanyer y spectar
poents sobre dits bens y mos bens les quals eus obtinga
per vol causa, o raho. El moneda de Mall.ca en los
quals y ls quals tinch donat en Contemplacio de
son matrimoni y la demes que me esta devent
ara en [illegible] [illegible] dit [illegible] fet desema a 29
desetbre 1637. de 300 ll. Moneda de Mallorca com de
lo que yo he pagat per dit Compte y altras cosas
que me esta devent en forma contra ab lo compte
comensa [illegible] en acordadament de aquell
lo venia realso que [illegible] [illegible] y Gabriel Ruiz
de Mall.ca en tot lo qual lo instituesch hereu meu
particular y [illegible] las [illegible] drets fas
llamabe [illegible] jnstituho ados [illegible] y mos nets [illegible]
[illegible] en [illegible] per capita instituesch aquells herays
particulars [illegible] antedita forma
Declarant que si en algun temps lo dit Cosme Roger
o sos successors [illegible] directe o indirecte volguessen
demanar cosa alguna sobre dits bens que en tal
cas revoco lo [illegible] llegat y lo [illegible] a ell, o, a sos
successors de la forma [illegible] declarado El de dita
moneda revocant [illegible] lo llegat de 5 [illegible] que
tinch fet [illegible] Cosme Roger son fill y mon
net [illegible] [illegible] lo, demanar en
que [illegible] dit [illegible] que mos hereus pugan
valerse de la [illegible] fet en poder de
[illegible] a 19. de 8.bre 1633. en lo qual y dic
Cosme Roger mon fill y que [illegible] demanar sobre
lo que dit Cosme Roger mon fill, o, sos successors en
son nom [illegible] devent tant [illegible] de dit
[illegible] de 300 ll. 300 ll. [illegible] de Mall.ca com de
qualsevols Comptes particulars

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

Pagadas emperò y satisfetas totas las sobreditas co
y los de mi deutes a que jo sia tingut y obligat de
naraiment restituits sens strepit ni figura de juy
la sola veritat del fet attesa. En tots los altres
emperò bens drets mobles, immobles, semovents
drets y actions ahont se vulla que sien y seran
a mi pertanyents, o, espectants pertanyer, o espectar
de vuy a qualsevol [illegible] causa, o, raho
instituesch y a mi hereus universals fas, e, ser
lo ques [illegible] de don Lemnia [illegible] ta
a Agnes [illegible] ma muller durant vida viudal casta
y sens marit y no altrament y encaras la dita me
muller volgues consolar a segonas nupcias ordeni
y man que en tal cas degues restituir tota la dita
ma herencia a mos hereus infrascrits y sols aqueix
valesse y exigir de aquella lo que importa lo dret de
mos bens. Si emperò la altra ma muller no trobara
de consolar a segonas nupcias vull y man com ho ha
dit [illegible] de tots mos bens axi mobles com
immobles sens que puga ser molestada per algun
[illegible] perquant de ella molt confio y que aug-
mentara si sera possible mos bens en favor de
nostros fills alli [illegible] en dit cas de no consolar
a segonas nupcias de donar compte y raho a persona
alguna de mos bens y hazienda perquant vull
sia creguda ab lo [illegible] sola simple paraula y
en dit cas y no altrament mos hereus tenguen
a succehir mos bens axi mobles com immobles y los
que se trobaran als hereus presents com que hajo dit
substituit entenentse que en tot cas tinga facultat dita
ma muller de vendre partida alguna de censal
ni altre immoble que sols es ma voluntat

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

gaudesca de lo usufruyt de tota me heretat. E propri-
tanas empero herenas meas fas y instituesch
a las ditas Margalida Roger, y Dona y Esta-
niama Roger y [illegible] mes fillas per iguals parts
y porcions entre ellas divididoras y premorin-
t me las ditas mes fillas o alguna dellas, lexo
la mitat de mos bens de [illegible] premorira
a tos fills y succesors y [illegible] mes premorisse
[illegible] de mos bens ab la forma de sobre
delarada a los fills y fillas de cada una de ditas
mes fillas los quals hereus meus fas ab la
matexa porcio y mitat de heretat en que serien
[illegible] de [illegible] a totas ses voluntats
y encara alguna de ditas mes fillas moris quant
que quant sens infants leg. y naturals [illegible]
en tal cas que vole que [illegible] a de mos bens [illegible]
[illegible] llegitima y lo demes que se li deuria [illegible]
que ala filla, o decendents de aquella qui viuy
seran a totas ses voluntats. Delarant que per
quant es me [illegible] y voluntat que ditas mes fillas
o sos succesors se dividescan mos bens, apres mor
de [illegible], y lo [illegible] delarat
ab [illegible] llaneza y amistat sens haver [illegible]
disputa y per escusar gastos y questions vull y
man en tal cas que ditas mes fillas, o sos succesors
se dividescan entre si mos bens axi mobles com
ynmobles amigablement [illegible] entre si
y en cas no se podessen [illegible] vull y man se agen
de elegir dos personas una per cada part las quals
hagen sentenciar lo que [illegible] conciencia
los apareguera, ordenant y expressament delarant
que no puguen apartarse de la delarat y que

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

[illegible] haurian feta perquant dit de aquella lloch vull traure [illegible] de sentencia passada en judicat dela qual no sia mes licit apellar y si alguna delas ditas mes fillas, y sos succes[sors] [illegible] contravindran ara per ells hora en aquella [illegible] succesors dela [illegible] contrafahent tots [illegible] El [illegible] de Maho [illegible] y en dit cas revoca lo dit llegat de [illegible] universal en son favor fet

[illegible] el [illegible] ut in originali

[illegible] ut in originali

Lo qual testament [illegible] firmat en la Vila de Maho [illegible] dias del mes de [illegible] corrent del [illegible] dit cents sexanta [illegible] quatre [illegible]

[illegible] testimonis de aquest testament cridats [illegible] la boca del dit testador pregats son [illegible] Costabella [illegible] Costabella [illegible] [illegible] orfila [illegible] [illegible] Gabriel Carrera [illegible] de Maho [illegible] y jo [illegible] y habitat en dita Vila [illegible] heretable [illegible] pregat [illegible] testament

E die xiij Mensis Januarij M.DCClxviij en virtut de comissio y orde del dit Juan Sinya nott. me constituhi yo Juan Sinia[?] fill del notari en la casa del honor. Juan Roger fey a sa habit[acio] para effecte de publicar en nom de dit Sinya nott. lo qual Testa[ment] [illegible] en dita Casa Marg.ta Pons y Roger Muller de Antoni Pons y Vidal, y Marianna Sancho y Roger Muller

ARXIU COMTAT DE TORRE-SAURA

ARXIU COMTAT DE TORRE-SAURA

ARXIU COMTAL DE
TORRE-SAURA

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

9

Testament de Miquel Farnes

Obijt cum isto.

Hum in forma
Absolut

En nom de nostre senyor Deu Jesuchrist
e de la Verge Maria Mare sua y senyora nostra
Com sia vist y ordenat per lo Propheta diu
de la tua casa per quant moriras y sempre
no poras. Per tant yo Miquel Farnes baster fill de
Miquel Farnes y de Marieta Barralla difunts
de Ciudadella habitador estant en lo llit detingut
de malaltia corporal de laqual tem morir dormint
empero per mon bo y ple enteniment, ferma
paraula y memoria integra volent disposar
y ordenar de mos bens fas y orden lo present meu
ultim y derrer testament ultima y derrera
voluntat mia en y ab lo qual elegesch marmassors
y de aquest meu ultim y derrer testament exe-
cutors sens empero dany ni detriment llur ni de
llurs bens a Juana Farnes me muller, Joan Farnes
mon fill, y al Reverend Joan Vila Pre. a tots junts
y a cada hu de ells asolas als quals prech y quant
puch encarrech que si a mi esdevindra que jo muyre
ans de fer ni ordenar altre testament que ells
tots junts, o cadaqual asolas fassan y executen
lo que per mi debaix atrobaran escrit y ordenat.
Primerament y ans de totas cosas encomanant
la mia anima en mans de nostre Senyor Deu
Jesuchrist qui aquella ha creada de no res elegesch
sepultura al meu cos mort fahedora en la Iglesia
de nostra senyora del Roser de la Ciutadella
y vull que la mia funeraria sia feta a conejuda
de dits marmessors.

Item vull y man que seguida la mia mort lo mes
prest que fer se puga me sian dits y celebradas
trenta missas baxas de requiem co es vint
en nostra senyora del Roser, dotze en lo altar privile-
giat de Sant Jordi de la Parroquial Iglesia

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

de Ciutadella, sinch en lo Convent de nostra senora del Thoro y sinch en lo Convent de nostra S.a del socors desta Ciutadella y las quals lego una vagada tantum la caritat acustumada.

Item lex y llega al molt Reverend Senor Paborde y son dret de parroquias sinch sous moneda de Mallorca una vagada tantum.

Item Jure Institutionis lex y man donar a tots mos fills nats y naxadors y a totas y qualsevols personas de qui jo y validitat del pnt meu testament lega fer mentio sinch sous moneda de Mallorca a cada qual de ells y jnstituhesch hereus particulars a tots infants in stirpem et non in capita.

Item eodem Jure institutionis y per qualsevols drets pugan pertanyer a Francesch Fames mon fill absent de la pnt dita lex lo aquels sinch sous moneda de Mallorca ab [illegible] los quals y lo que fins vuy en mon nom ha cobrat de me heretat y lo que jo per son Compte tenich pagat aquell hereu meu particular fas y instituesch y jnstituhesch hereu los matexos sinch sous com de sobre se ha dit a tots infants y mos nets in stirpem et non in capita. Declarant que si per cas lo dit Francesch Fames o sos fills en algun temps pretenguessen cosa alguna contra de mon hereu de bax scrit que en tal cas es me voluntat que dit mon hereu se valega de tot lo que dit Francesch Fames mon fill ha cobrat de me heretat y acompañadament de dits papers que dit Francesch Fames mon fill sen ha aportats de me casa en Ciutat dels quals tenian actio de cobrar cent lliures de la heretat de Miquel Marsorell de Manacor de la Ciutat de Mallorca y de tot lo que fins vuy per son Compte have pagat y anire pagant y inventant ab lo qual Com se ha dit tot lo que dit Francesch Fames mon fill tindra a la rames de

la legitima que sobre de mi y mon bens li pertany
[illegible] y man ho degue rebrer y pagar [illegible]
de bax scrit, o, a sos successors y no moventse
vull axi be que no li sia demanat cosa alguna
perque sols es me voluntat le aventera [illegible]
que be y no deman cosa alguna a dit mon hereu
debax scrit y en est cas de tot lo que tindra o deu
legitimam lin fas a ell y a sos infants llegat
particular.
Item per lo mateix dret lex sinch sous a Antonia
Farnes mi filla muller de Juan Roms comendador
las quals y lo que li tinch donat en la celebratio
de son matrimoni aquella hereva mia Instituesch
y premoninme a sos infants ni origen et non
in capite.
Item per lo mateix dret lex man donar a fr. Christofol
Farnes religios de Sant Agusti mon fill
absent de la present Isla las sinch lliures moneda
de Mallorca que se reservà en la sua professió en las
quals y lo que tinch gastat en lo matrimoni de sa
religio y professió aquell hereu meu particular
fas y premoninme lex las dites 5 lliures ... en las quals lo instituesch hereu
legitim [illegible]
particular:
Pagadas empero y satisfetas totas las altres cosas y
mes altres deutes plenariament reconeguts, la
de la veritat del fet a mes, diffugi y dilacions
a part posades. En tots los altres empero bens meus
mobles, immobles, semovents, drets, veus y actions
presents y esdevenidors, aon y en qualsevol temps
pertanyents y spectants per qualsevol via, titol,
causa, o raho Instituesch y a mi hereu Universal
fas a Juan Farnes mon fill, y premoninme
a sos infants y mos nets. Si empero lo dit Juan
Farnes mon fill hereu meu serà vull que ell dispon-
ga a totas ses voluntats de la mia heretat
a quella

Aquesta es la ultima y derrera voluntat mia la
qual llova, aproba, ratifica y confirma y vull
que valegue per dret de testament y sino valdra
y, o, valer no podra per dret de testament vull
que valega per dret de codicil, o, de aquella
ultima y derrera voluntat mia que millor de dret
valer y obtenir podra = Cassant revocant y an-
nullant tots y qualsevols altres testaments co-
dicils, donacions causa mortis per mi fins lo
present fets y fetes en poder de qualsevols
notaris, o, escrivans, encaraque concebuts y
concebudas ab expressio de qualsevols paraulas
etiam derogatorias perquant de totas aquelles
y aquells me penes exceptar de aquest mon
pnt testament que es lo ultim voler meu lo
qual fonch fet y firmat en Ciutadella de
Menorca a de nou dias del mes de octubre de
mil sisents sexanta y quatre anys. ~
Senyal de mi Miquel Farnes testador
predit qui lo pnt mon testament llova
y firma

Testimonis de aquest testament cridats y
per la boca del dit testador pregats son
Juan Camps, Joseph Vila, conrador, Mi-
quel Torrents, Mql. Sover, Pere Soler
Pere Fornes, Juan Pons, y Barthomeu
Camps treador de Ciutadella habitadors
y jo Joan Civiya notari qui pregat y requi-
rit he rebut lo dit testament....

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

11

Testament de Rafel Pons alias Estela texidor de llana

obijt cum alio quod condidit in posse Dis Raphaelis Febrer Nott

En Nom de nostre Señor Deu Jesuchrist y de la humil Verge Maria Mare sua y senyora nostra Amen. Com haja determinat totas las creaturas humanas haver de morir com nos ho ensenya lo Propheta dient dispon de la tua casa perquant morirás y viure sempre no porás. Per tant jo Rafel Pons alias Estela texidor de llana de Ciutadella de la Isla de Menorca habitant [illegible] de malaltia corporal de la qual tem morir, stant emperò en mon bo, ple enteniment y memoria integra fas y orden aquest mon testament ultima y derrera voluntat mia en la qual elegesch en marmessors y de est meu ultim y derrer testament executors sens emperò dany ni detriment algun de mos bens al [illegible] Fr. Nicolau Pons del orde de Sant Agusti, Joseph Seguimbau y al Dr. Jordi Delgado absents junts y a cada qual a solas, y per mort, o, ausencia del dit [illegible] Fr. Nicolau Pons elegesch en son lloch al P. Prior del Convent de nostra S.a del Socos de esta Ciutat qui [illegible] per temps serà los quals prega y [illegible] encarrech que si se li devindrà morir jo sens fer mi ordenar altre testament fassen y executen tots junts y cada qual a solas lo que per mi trobaran de bons seus y ordenat :::

Primerament y ante de totas cosas encomenant la mia anima en mans de nostre Señor Deu Jesuchrist qui aquella de no res ha creada elegesch sepultura al meu cos mort fahedora en la vas de las animas de Purgatori del Convent de nostra Senyora del Socos de esta Ciutadella ahont esta enterrada me muller, volent ser enterrat en lo habit de

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

Nostron Pare sant Augusti y lo qual lexo y man donar de mos bens la caritat acustumada, la qual y pulsa- ro vull sia feta a coneguda de dits mos marmessors y perque Deu nostre señor tenga misericordia de la mia anima y me perdona mos pecats fas los legats seguents.

It. Lexo y man donar al molt Ill. señor Labor- dor [illegible] de esta parroquial de nostra moneda una volta tantum.

Item vull y man que seguida la mia mort lo mes prest que fer se puga me sian dites y celebrades docentas missas baxas de requiem una volta tantum, las trenta ala capella de sant Jordi de la parroquial de Ciutadella, sinquanta al Convent de nostra senyora del Carme, quinze al Convent de sant Fr. de la Ciutat, quinze ala Iglesia de nostra senyora del Roser sufraganea de esta parroquial de Ciutadella y las restants a cumpliment de dites 200 en lo dit Convent de nostra senyora del Socors de Ciutadella y Unta celebracio de las quals lexo la charitat acustumada de mos bens una volta tantum.

Item lexo y man donar de mos bens al hospital general de la Ciutadella onse y sinch lliuras nostra moneda una volta tantum pagadores de sinch lliuras cada any.

Item man donar al R. P. Fr. Nicolau Pons mon confessor quaranta reals castellans per que fassa de ells lo que li tinch encomenat.

Item vull y man que cada any perpetuament sia cantat en la Iglesia Parroquial de Ciutadella en sufragi de la mia anima un offici de totas

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

horas lo dia de sant Rafel per celebratio del qual man
sa resignat de mos bens la charitat acostumada,
Com pres el quant pertanyent al Rey nostre Senor
i Encarregue que si algun temps la renda que mon
hereu debaix haura resignada, en part, o, en tot
vingues a no cobrarse per qualsevol via, causa
o, raho i exhigues tornada la integra exaltio
della, en tal cas vull y man que dit mon hereu
vinga obligat sens replica alguna, de continent
en resignar en altre lloch tuto i segur la
quantitat que faltara per entera exaltio de dita
quantitat ultra de que lo obligo com jo ve obligat
en pagar totas las pensions que de dit Censal
se deuhien devent sempre que eo esta effetta de
assignacions fuga escaparse dit mon hereu de
quitho de dit Censal perque vull que la
tota dita Com.d del mateix al Real Patrimoni
vingan cada any en entera solutio de dita quantitat
i que tots mos bens vingan obligats a la perpetua
celebratio de dit offici de totas horas.

Item vull que cada any perpetuament se me celebra
dels dos Missas cantadas en lo Convent de
Nostre S.r del Socos de la Ciutat de la Vila lo dia
de santa Anna per anima de Mariana Ros i
Ortela me muller i dels seus i altra lo dia de
sant Nicolau de Tolenti per la mia anima
i altra de dit dia de sant Nicolau de Tolenti vull que ab
totas las solemnitats posibles com es Sermo, completes,
Matines, vespres i demes horas per celebratio de las quals
Missas designe la charitat acostumada abtoquant
al Rey nostre Senor de nombre de aquellas. 25 of
que me dona de rent dit Convent del Socos

8

de Quisadella segons lo debitori firmat per lo Rd. P.
Prior y depositari de dit Convent que emprestà
per passar avant la Iglesia de dit Convent y pa-
gada la charitat acustumada y lo quant pertanyent
al Rey nostre senyor y celebradas de ditas dos missas,
la demés quantitat cumpliment de ditas 250 ll.
lleix Dei amore al dit Convent en ajuda de la obra
seva fabricant, de que li fas llegat particular.

Item dex al bassí de la terra santa de Hierusalem vint
sous moneda de Mallorca una volta tantum.

Item dex Dei amore al dit Convent del Socos de la
Quisadella tots los interessos que sen deuran
per qualsevols personas dit convent fins al dia de
la mia mort de totas las quantitats de diners que's
trobarà tenir donadas á interés, de que fas llegat
particular a dit Convent, dels quals interessos man-
sia feta una creu de plata ala qual se dega posar
un escut y una creu y la mia insignia de Pons.

Item sabent que ma muller Marianna Pons y
Cotoner quondam en son testament que ha fet ha
dexades al Convent de nostra Senyora del Socos de la
Quisadella cent lliuras moneda de Mallorca
de son dot; deixar a dit mon testament que si dit
Convent vol cobrar de ma heretat cada any vint
lliuras de dita moneda y no més avant que dit
mon hereu las dega pagar puntualment, y
si acas volgues dit Convent seguida la mia mort
de continent cobrar ditas 100 ll. tot de una vegada
sens voler cobrar aquellas del modo que tinch dit
de vint en vint lliuras cada any fins sian
pagadas enterament ditas 100 ll. Vull en tal
cas que mon hereu y succehidor de ma heretat

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

puga allegar de que no deu pagar dites 100£ (?) som ab valor de robas com jo las he rebudas, e de fer las entregue ab ditas robas y del modo que jo les he rebudas en contemplatio de nostron matrimoni. Encas de contradicho y no altrament.

Item dex y llega a Barthomeu Camps texidor de llana ma vinya y terra que tench y posehesch franca de censal situada en est terme de Llucmajor als parts de ... a tots ses voluntats y prenomeneme ... mateix llegat anos infants y juntament li dexa un cubell y una miga bota y un ... de ... a tots ses voluntats.

Item dex y llega al dit Barthomeu Camps durant sa vida natural y no mes deu lliuras cens, annuals y ... de nombre de aquellas 200£ cens rebeada ... sobre la Cavalleria de Talleyro y despres mort del dit Camps es me voluntat vajan dites 10£ cens en propriedat al Convent de nostra S.ª del ... dita Cavalleria per obra pia celebradora en dit Convent a disposicio del ... Prior o dipositaris del dit Convent de las quals 10£ cens despres mort del dit Camps fas dit llegat pio.

Item dex y man donar annualment a la filla de Barthomeu Camps donzella maroola anomenada Margalida trete lliuras cens, annuals y durant la vida sua natural tan solum y no altrament les quals li avenyeda sobre dita Cavalleria de Talleyro y despres mort sua tornen ditas 13£ cens amor ... y hereus y mes dexa a dita Margalida Camps donzella tres quarteras blat cada any las quals tindra

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

obligació pagarli y entregarli mon hereu cada any y acabada la sua vida acabarà la contribució també de dites tres q[ua]r[ter]s forment.

Item dexo y llegue a Eulària Rossa y Pons me neboda que avuy està en me casa y obligo mon hereu debax sció y qualsevol successor de me heretat que sia obligat en alimentar dita me neboda de menjar, beure, calsar y vestir y degudament y habitació en la casa ahont jo estich en companyia de dit mon hereu y si ala dita Eulària no apareixerà habitar ab dit mon hereu vull en tal cas sia obligat en donarli tots temps durant la sua vida natural y no altrament per sos aliments quinze lliures y tres q[ua]r[ter]s forment cada any y junt am[b] li llegue donar la caxa de noguer gran gravada, los cambuxos y vels que seran trobats en me casa seguida la mia mort y altres menudencias de adornos de cap de dona, dos llensols, tres camisas, unas tovalles, un bufet, llit dejets y bancs ab marfaga y flassada y seguida la sua mort cessarà dita prestació de aliments y habitació en me casa, vull que mon hereu seguida la sua mort per funerària y fer dir missas de que pagar una volta tantum quinze lliures nostra moneda.

Item dexo per bon amor a Joan Ferrer fill de Miquel totes les eines y arreus de la mia botiga de teixidor, co es telers, pintes, torn, ordidor, llansadors et altres y generalment tots los dits llegats a sos infants.

Item dexo y man donar a Maria Anna

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

Joana y Francina Farnes donzellas fillas del dit Joan Farnes en Contemplatió de son matrimoni acada una dellas dei amore quinze lliuras nostra moneda de Mallorca, aberta emperò declaratió que sempre y quant se esdevinguès que casassen dos en un mateix any que en tal cas es ma volunbat que mon hereu sols degue pagar quinze lliures cada any alaqui primer haura contrectat matrimoni, y ala altra de segon matrimoni seli pagaran las quinze lliuras lo any vinent y asso perquant no vull carregar mon hereu en solutió de maltas quantitats en un mateix any. =
Item deix y man donar a Eularia Vensayol y Jorana donzella en adjutori de son matrimoni quinze lliures nostra moneda una volta tantum ab la mateixa declaratió que feta tinch en lo antecedent llegat. =
Item lex y man donar a totas las mias nebodas y nebodetas nadas y naxadoras acada una dellas en Contemplatió de sos matrimonis quinze lliures nostra moneda una volta tantum, esso emperò aprés tot que vull sia servada la forma tinch donada antes en la solutió de dites 15 ll. de manera que es ma volunbat com tinch dit que sols deguen cobrar de mon hereu quinze lliures cada any, y no mes avant y estas se pagara y uajar pagant alaqui primer contrectara y consumara matrimoni comptant en las dites mes nebodas y nebodetas comensant las dites fillas del dit Farnes y Eularia Vensayola, y en cas sols alguna en eser religiosas

lo fas lo Maseo llegat.

Item dex com a mor e a Jaume llabres y Pons mon nebot deu lliures nostra Moneda cada any durant la vida natural y no mes las quals li deque pagar el quitas de me hereset y apres mort de aquell, per premorienda vel alias pre-vingan dites i o lls cens al fill Mascla del dit Jaume llabres anomenat Rafel si n tindra y si non tindra, o, morira ab infants, o, sens infants acas ne venga, y tindra altre fill, o, fills masclas presengan dites 10 lls cens al fill major primogenit del dit Jaume llabres, y premorint, o Morint ab infants, o, sens infants lo dit fill primogenit vull que dites 10 lls cens presengan al segon fill mascla del dit Jaume llabres, y morint ell segon fill mascla ab infants, o, sens infants vaja al tercer fill del dit Jaume llabres y axi seguint dels demes fills que tinda dit Jaume llabres, ser-vato semper ordine primogeniture et Masculini-tati y faltant los dits fills Masclas del dit Jaume llabres vull que dites 10 lls cens preven-gan a me heretat perquant sols es me intentio que dit Jaume llabres y sos fills masclas llegi-tims y naturals gaudescan de la dita sua ab lo modo que tinch declarat dites 10 lls cens y no altrament =

Item declar que perquant sem deban devent al-gunas quantitats de diners que tinch donats a-mi encarrec com apar y diferents debitoris que tinch en mon poder, dich que es me volunctat que devent me no seguis mon obit deque mon hereu cobras las sorts principals de dit diner quem estaran

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

devent d esmentar aquellas Comprant Censal en
lloch bo y segur y si las tals persones desobre
seran de haziendo segura en tal cas encontinent
Censal equivalent al deuta que tindran dull... ...
sian molestadas y per verifficar esta mia voluntat
y veure si la tal persona deutora es de haziendo
segura, o no y dels esmentats que se hauran de
fer vull que sia ab expres Consell, Consentiment
y assistencia del Sr. D. Nicolau Pons mon Con=
fessor y en falta de ell per mort o ausencia vull
que sia ab assistencia del Sr. Dr. Prior del Cont.
del Sr. del Socos de ... y que en los
tals alberan que el ... la obra den fee Com
... y Consentiment del Dr. dels dits religio=
sos y no altrament. Declarant Mes avant que
... la quantitat que me debia devent la Sra.
Maria Delgado y lo Doctor ... seu en mon
poder que paga pagarla de 25 ll. en 25 ll.
cada any fins sia pagado lo dit deute y asso per
bona Correspondencia.

Item vull y man que seguida la mia mort dins lo
dia seguent ... deia sens rebe
Inventari de tot lo que trobara en me heretat ab ...
Vento del Dr. dels dits dos religiosos y que fasa
encant dins breu ... los bens ... ...
delli y del ... salvo las que tenia deixades
a Eulalia ... y ... y dels altres personas
y del procehit de dits encants vull sen haja de
Comprar Censal en lloch bo y segur ab Con=
sentiment del Dr. dels dits dos religiosos y no
altrament.

Pagades emper y satisfetas totas las coses de sus me=
... y tot y qualsevols altres deutes y tot aquel=

jo sia tingue y obligat los quals vull y man esser pagats y satisfets breument summariament y de pla la solaventat del fet atteza, difugis y dilacions apart posadas En tots los altres emperó bens meus, mobles, y inmobles, drets veus y altres ami pertanyents, o pertanyer devents ara, o en lo esdevenidor per qualsevol via, causa, o raho per no tenir descendents, ni ascendents meus en favor de qui fuga fer, com deuria, institucio universal o particular y trobarme en viduitat fas hereu meu universal usufructuari a Francesch Llabres mon nebot durant sa vida natural tansolament ab obligacio que haja y degue anomenarse y firmarse Poms y axi vull se seguesca de tots los possessors en part, o en tot de me heretat y primogenitura, o morint despres qu..mo que quant fas la mateixa institucio en favor del fill masclo legitim y natural que tindra lo dit Francesch Llabres anomenat Rafel y morint aquest ab infants, o sens infants, o no tenint fill anomenat Rafel vull que lo fill major mascla y primogenit llegitim y natural del dit Francesch Llabres succehesca de vida sua natural tansolament tota la mia integra heretat, y morint despres ab infants, o, sens infants vull que gaudesca de tots los fruits de la mia integra heretat lo segon fill mascle llegitim y natural del dit Francesch Llabres axi be durant sa vida natural y nomes y axi vull que es seguesca de tots los altres fills masclas llegitims y naturals que tindra lo dit Francesch Llabres servantse sempre lo orde de primogenitura y majoria y faltant lo dit Francesch Llabres y sos infants masclas llegitims y naturals vull en tal cas que Jaume

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

Llabres son germa y mon nebot successora de Vida
sua natural y no altrament tota ma heretat ab
obligació que haja de entregar cada any la porcio,
part dels fruits de dita mia heretat al dit Tomas
Camps texidor dellana si viu sera y gaudira los
durant se vida natural y si no sera viu, o despres
morira quant que quant haja de entregar la dita cen-
sera part al fill mascle que tindra dit Camps en re-
nat Rafel y a gaudirlo com si mascle de vida sua
natural y si non tindra, o tenintne morint quant que
quant ab infants, o sens infants prevenga dels dits
fruits de la dita sencera part al fill mascle major
que tindra dit Camps, y faltant lo primer fill
mascle ab infants, o sens infants, vinga al segon
fill mascle y axi es seguesca dels demes fills mas-
cles legitims y naturals que tindra dit Camps segons
de sobre tinch declarat servato ordine primogeni-
ture, y premorintme dit Jaume Llabres, tant am
fills, y dit Llabres son germa, o morint despres
com al dit [illegible] de la successio de mon bem son
germa que quant erit de la successio dit despres morta
fill Rafel sia tinguda al qual com dit despres morta
son pare entrera en son loch y morint dit Rafel
ab infants, o sens infants, o no havent dit Rafel
y tindra lo dit Jaume Llabres altres fills mascles
llegitims y naturals vull se seguesca la mateixa
forma que tinch declarada ab Francesch Llabres
y sos fills y faltant los dits Francesch y Jaume
Llabres y sos fills mascles llegitims y naturals
o dit Camps y sos fills tambe mascles llegitims y natu-
rals vull que la porcio dels sobredits Camps y Llabres
que faltara [illegible] prevenga al Convent de nostra
Senyora del Socos de esta Ciutadella y axi es seguesca
[illegible] los que dita Manera anirant faltant de
tal Manera que el Convent de nostra Sra. del

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

ARXIU COMTAT DE TORRE-SAURA

17

Lo dia qui ferà y feses en poder de qualsevols Notaris, ó, ofemsant Encara ó Concebuts y concebidas sots. expressió de qualsevols paraulas esaim de mateixa per quant el tot aquells y aquellas Me fent revocats cassats de aquest Meu testament que es la ultima voler Meu lo qual fonch fet y firmat en Ciutadella de Menorca als vint y dos dias del mes de Maig any de la Nativitat de Nre. S. Jesuchrist de Mil sicents sexanta y sinch - senyal de mi Rafel Pons qui lo fas meu testament lloa y firma

Testimonis de aquest testament cridats y à la boca del dit testador cridats y pregats son Joseph Aguimbau Peres y Andreu, Antoni Gornila sastre, Pere Amoros y Jaume Amoros picapedres Juan Sureda y Antoni Vila texadors de llana de Ciutat de Menorca habitants y jo Guillem Triya notari qui pregat he rebut lo pnt. testament ----

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

Codicil de P.e Moll donsell de Mallorca

fem 10.

En nom de nostre Senyor Deu Jesuchrist y dela sua santa gracia Amen. Com la nostra debilitat humana sia ambulatoria fins lo ultim extrem dela vida y aquell lo lliure y ferme arbitre sia lliure fins al fi, Per tant jo Pere Moll donsell natural dela Ciutat de Mallorca vehi de Ciutadella dela Isla de Menorca fill llegitim y natural de Antoni Moll y Antonia Catalas conjuges, y q.o Joan de Angues en lo lliure Malbec corporal de aquell com mostra, de mi no empero tot mon seny, y ple enteniment, ferma paraula y memoria integra, sabent y attenent que he fet y ordenat mon testament que es lo ultim y darrer en poder del discret Rafel Carbonell, ab lo qual he disposat llargament de mos bens, volent am corregir, emendar y disposar altra cosa circa la mia ultima voluntat de la contenguda ab dit mon testament, fas los presents mos codicils, ab los quals sabent que ab dit mon testament havia disposat que de tots mos bens mobles, robas, alajes de casa, et alias que tindria tant en me casa, fora casa com altrament, sen fessen fetas dos parts, una per pagar la mia funeraria, sepultura y altras cosas, y la altra a la senora Elisabeth Ameller y Moll charissima muller mia, ara empero ab estos presents mos codicils commutant lo llegat en esta forma a saber es que vull tinga la dita Elisabeth Ameller y Moll charissima muller mia tots mos bens mobles, robas, alajes de casa et alias tant los que tinch en esta dita me casa, fora casa, com en altra qualsevol part del mon, axi vestits propris de dita s.a me muller, meus, com altras, y que de tot lo referit puga fer dita senora me muller a sas voluntats, de que ab estos mos

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

Co- - dicil li fas legat particular Co[...] demes
Empero Convinguts ab dit mon testament
vull haja al se força y valor. Esto son mos
ultims y derrers Codicils los quals vull valegan
per dret de Codicils y si no valdran, o valer no
poran per dret de Codicils vull valegan per dret de
aquella ultima y derrera voluntat de mi a que
millor de dret valer y tenir podra los quals
foren fets y firmats en Ciutadella de la Isla de
Menorca a vint y tres dias del mes de Junij any de
la nativitat del senyor Mil sisents sexanta
sinch - sen+yal de mi L.^ch Moll donzell codici-
lant que los dits mos Codicils lloa, apprVa
y ferma.

Testimonis del dit codicil cridats son
los Magnifics Dr Miquel Vivas y Barthomeu
Amjga y M.^el Carreras donzell
Juan Marco y M.^s Lloda pintor na-
tural de Mallorca en Ciutadella habitant
y jo Joan Amjga notari qui pregat he
rebut los dits Codicils y redigits
en esta publica forma

Codicil de en Rafel Pons Estela

fou ... fer ... solui

En nom de nostre Señor Deu Jesuchrist y de la sua santa gracia amen. Com la humana volumtat sia ambulatoria fins a lo ultim extremo de la vida y aqui es licit y permes testar, es licit tambe codicillar. Perçtant jo Rafel Pons teixidor de llana fill llegitim y natural de Jo. Pons pages y de Maria Pons y Solera difunts de Ciutadella de la Isla de Menorca habitant detingut en lo llit de malaltia corporal de mi emperò tot mon bo y, e plé enteniment ferma paraula y memoria integra sabent y attentament que he fet y ordenat mon ultim y derrer testament en poder del notari infrascrit a xxvij dias del mes de Maig MDCLXXV propassat en lo qual he disposat de tots mos bens a mes liberas volumtats volent ara corregir, ajustar y llevar algunas cosas de las contengudes en dit mon testament fas lo present mon codicil ab los quals fas las ordinacions següents. Primerament sabent que havia ordenat que mon hereu hagues de pagar al Convent de nostra Sra. del Socós desta Ciutadella vint lliuras cada any de esta moneda fins entera solutio de aquellas cent lliuras que Marianna Pons y Estela havia deixades y donades al dit Convent, ab los pactes contenguts en dit mon testament, ara emperò ab estos mos codicils declar que es ma intentio que dit Convent del Socós desta Ciutadella degue acontentarse de logeo sobre de aquellas docentas sinquanta lliuras que me esta devent conforme debitori firmat de ma de lo R. Pare Prior y depositari, que dex al dit Convent per celebratio de dos missas perpetuas celebradoras en lo mateix Convent las quals tinch assignadas en dit mon testament y comptes el quart del Rey nostre senor, perquant vull que aquellas de mes pagats

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

dits sufragis de las dos Missas y quant que dona al
dit Convent, fonch en recompensa de lo que havia
de cobrar lo mateix Convent dels hereters [illegible]
del dit llegat y las [illegible] revocà com la solutio [illegible]
dits llegats de las 200 ll. com de lo que [illegible] a la
obra de dit Convent comensaria ditas. 250 ll.
Seguiran en primer lloch y los sufragis de quant
de ditas dos Missas perpetuas y lo Carney
Pagar lo llegat de la dita Mariana
Pons y Isabela Vilamulet lega en quant
[illegible] sis llegats a dit Convent

Item sabent que ab dit mon testament havia dexat
dos mil lliuras en [illegible] Bartomeu Camps ciutada
[illegible] de la Vila de [illegible], ab ells Mos-
[illegible] revoca dit llegat en esta forma que solo
vull tinga dit Bartomeu Camps de la Vila de [illegible]
[illegible] y no altrament mil lliuras com sobre la
[illegible] de nombre de aquellas [illegible]
dita [illegible], o [illegible] sobre la Cavalleria [illegible]
y que morint a premorint dit Camps [illegible]
[illegible] y natural anomenat Josep Gau
[illegible] de la Vila de [illegible] las ditas mil lliuras com
y no [illegible] o morint [illegible] ans de tenir
[illegible] a sens infants vajan ditas mil
lliuras com en propietat al Convent del [illegible] de la
Ciutat per sufragi en aquell [illegible] ab lo modo
que mil [illegible] ab mon testament. no obstant
que dit Camps [illegible] alias fills [illegible] sols [illegible] me
[illegible] dit [illegible] Camps y son
fill Josep [illegible] de la Vila [illegible]

Item sabent que ab dit mon testament havia
dexada una casa [illegible] Maria [illegible]
Camps [illegible] Rosalia [illegible]
quinze lliuras y [illegible] formen cada any

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

per sos aliments durant sa vida natural, sempre que no estiga ab mon hereu; ara ab estos mos Codicils declaro que a dita Eulalia dos vna de las dos casas per haver que viuhir en la entrada de me casa baixa de la voltdra y que no se li dega donar la casa de moliner, y que no habitant ab mon hereu li puga assignar las quinze lliures cada any de vida sua y lo demes contingut en dit llegat vull que tinga sa forsa y valor. Declarant que sempre es estada ma intencio que dita Eulalia no puga demanar servitut del temps ha estat en me casa per quant vull se acontente ab dit llegat y volent demanar servituts vull que no tenga força lo pnt llegat ni lo de mon testament ans be los revoca.

Item sabent que havia obligat mon hereu en dit mon testament en pagar cada any deu lliures a Jaume Llobres. ara ab estos mos Codicils vull que dit mon hereu puga resignar dites 10 ₶ al dit Jaume Llobres, o al successor que de ellas haura eredat y ab esta forma Commuto dit llegat entenentse que vull se seguesca la forma ordenada de dit llegat ab dit mon testament puis fas esta declaracio avolas y poderse resignar dites 10 ₶ y no altrament.

Item sabent que havia disposat ab dit mon testament que se fesser Encant de mos bens mobles y que del procehit de ells sen comprás renda, ara ab estos mos Codicils revoco dit llegat y vull que mon hereu tinga tots los dits mobles de casa a sas sas voluntats de qual ni fas llegat particular y sols obligo dit mon hereu en que prenga Inventari de tots mos bens immo-
bles

ab la forma que tinch donada ab dits mon pns termens
las demes empero cosas en aquells contengudes
vull que romanguen ab sa forsa y valor. Y estos
son mos ultims y derrers codicils los quals vull
valegan per dret de codicils, y si no valdran, o valer
no podran per dret de codicils vull valegan per dret
de aquella ultima y derrera voluntat que mia
que millor valer y tenir puga perpetuament
los quals foren fets y firmats en Ciutadella
de Menorca a vint y sinch dias del mes de Juny
any de la nativitat del senor Mil sicents
seranta y sinch. Senyal de mi Rafel Pons
codicillant qui los presents mos codicils loua
approua y firma.

Testimonis de dits codicils son Joseph
Anguimbau, Joan Pons, Bartomeu
Juan, Llorens [illegible] pagesos de terme
de Ciutadella habitants y jo [illegible]
que pregat he rebut los dits
codicils.

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

Segon Codicil [illegible] [illegible] Pons [illegible]

A Vit [illegible]

En nom de nostre señor Deu Jesuchrist y de la sua sancta gracia Amen. Com la humana voluntat sia ambulatoria fins a la ultim excesi de la vida y axi es licit y permes testar es licit tambe Codicillar. Per tant jo Rafel Pons texidor de llana de la Ciutat de Menorca habitant, fill legitim y natural de Jph. Pons pages y de Maria Pons y Salera Conjuges en lo llit de malaltia corporal, detingut empero tot mon bo, e ple enteniment ferma paraula y memoria integra sabent y attanent que he ordenat mon testament y Codicil en poder del noto. infrascrit lo dia y any en aquells contenguts ab los quals he dispost de mos bens a totas mas voluntats, volent ara llevar algunas cosas de las contengudas en dits mos testament y Codicils fas estos segons mos Codicils ab los quals fas las ordinacions seguents. -

Primerament sabent que he ordenat ab dit mon testament que faltant Francesch Llabres y sos fills mascles legitims y naturals cridava a la successio de la mia tercera part de heretat a Bartomeu Camps texidor de llana y sos fills mascles llegitims y naturals ab lo modo y forma contenguts ab dit mon testament ara empero ab estos mos presents Codicils revoca dita vocacio y vull que faltant dit Francesch Llabres y sos fills mascles llegitims y naturals succehesca mon hereu que en dit cas tinch cridat ab mon testament sens que lo dit Bartomeu Camps ni sos fills pugan gaudir ni usar de dita vocacio.

Item sabent que havia dexat a totas passades al dit Bartomeu Camps ab dit mon testament la

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

21

8

Mia Vinya y tanca, ara empero ab estos mos Codicils
revoca dit llegat y vull que solament lo dit
Bartomeu Camps puga tenir de vida sua
tantsom la dita vinya y tanca y que després mort
sens ab infants, e sens infants prevengan amon
hereu y agregades ala mia heretat y si se succehia
[illegible] disposició de tota ella de la qual vinya
y tanca li dit [illegible] li fas llegat y bon amor

Item sabent que ab dits mos antecedents Codicils
desava [illegible] lliuras cens al dit Barto Camps y
a ser [illegible] Rafel [illegible] tingcas y gaudir les de
vida sua com es de veure ab dit llegat. ara
empero ab estos mos Codicils revoca lo dit llegat
y vull que dites [illegible] sian agregades ala mia
heretat y que las gaudescan mos hereus ab lo
modo que han de gaudir la demes hazienda
mia

Item sabent que he fet llegat ab dit mon testam.t
a Margalida Camps [illegible] filla del dit Barto
Camps de [illegible] lliuras cens que li he arrendades
sobre la Cavalleria de Galleyro de major nombre
y que mon hereu li hagues de donar tambe cada
any tres q.s de blat y a gaudir dites coses de vida
sua com es de veure ab dit llegat, ara empero
ab estos mos Codicils revoca dit llegat en esta
forma que dos y mitx sian assignades ala dita
Marg.ta Camps donzella per a gaudir de vida
sua tant solament de nou lliuras censals
sobre dita Cavalleria de Galleyro que dit al
haver llegat de mon testament y solament
mudat que y las tres q.as blat se li donen

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

Segon Codicil de Rafel Pons Abela

Abril

En nom de nostre senor Deu Jesuchrist
y de la sua santa gracia Amen. Com la humana volun-
tat sia ambulatoria fins ala ultim exsem de la vida
y aqui es licit y permes testar es licit tambe Codicillar
Per tant yo Rafel Pons brodador de llana de la Ciutat
de Menorca habitant fill llegitim y natural dels qm. Pons
Payes y de Marieta Pons y Sintera Con. Conjugues en lo
llit de malaltia corporal, detingut empero tot mon bo,
e, sa enteniment ferma paraula y memoria
integra sabent y attament que he ordenat mon
testament y Codicil en poder del notari infrascrit los
dia y any en aquells contenguts ab los quals he dispost
de mos bens atotas mes voluntats, volent ara llevar
algunas cosas de las contengudas en dits mos testa-
ment y Codicils fas estos segons mos Codicils ab
los quals fas las ordinacions seguents.

Primerament sabent que he ordenat ab dit mon
testament que faltant Francesch Llabres y sos fills
mascles llegitims y naturals cridava ala succesio
de la mia tercera part de heretat a Bartomeu Camps
brodador de llana y sos fills mascles llegitims y na-
turals ab lo modo y forma contenguts ab dit
mon testament ara empero ab estos mos presents
Codicils revoca dita vocatio y vull que faltant
dit Francesch Llabres y sos fills mascles llegitims
y naturals succehesca mon hereu que en dit cas
tinch cridat ab mon testament sens que lo dit Bartomeu
Camps ni sos fills pugan gaudir ni usar de dita
vocatio.
Item sabent que havia dexat atotas passades al
dit Bartomeu Camps ab dit mon testament la

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

Mia Vinya y tanca, ara emperò ab estos mos Codicils,
revoca dit llegat y vull que solament lo dit
Bartomeu Camps puga tenir de vida sua
tantum la dita vinya y tanca y que después mort
seua ab infants, e sens infants prevengan amon
hereu [illegible] agregades ala mia heretat y se regesca
y sia dispost de tota ella de la qual vinya
y tanca lo dit usufruit li fas llegat y bon amor
Item sabent que ab dits mos antecedents Codicils
deixava sinch lliuras cens al dit Bartm Camps y
a ser fill Rafel avas [illegible] y gaudirles de
vida sua com es de veure ab dit llegat. ara
emperò ab estos mos Codicils revoca lo dit llegat
y vull que dites 5 ll. sian agregades ala mia
heretat y que las gaudescan mos hereus ab lo
modo que han de gaudir la demes hazienda
mia
Item sabent que he fet llegat ab dit mon testam.t
a Margarita Camps Manxoba filla del dit Barm
Camps de dotze lliuras cens que li he arrenjelades
sobre la Cavalleria de Galeyro de major nombre
y que mon hereu li hagues de donar tambe cada
any tres q.s de blat y a gaudir dites coses de vida
sua com es de veure ab dit llegat, ara emperò
ab estos mos Codicils revoca dit llegat en esta
forma que dotze y mar han consignades ala dita
Marg.ta Camps donzella pera gaudir de vida
sua tan solament de nou lliuras censals
sobre dita Cavalleria de Galeyro que dexo al
haver llegat de mon testament y sols te
mudat que y las tres q.as blat se li donen

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

y resignan quis ad annuas penhores de Lleida
sea sis lliures que entre tot venen a fer suma
de las dites deu lliures las quals despres
de mort seua tornaran a mi hereter com te ha
dit. Las demes empero cosas contingudes en
los dits mos testaments y codicils vull estigan
en sa forsa y valor. Estos segons y ultims codicils
los quals vull valgan per dret de codicils y sino
valdran, o valer no podran per dret de codicils vull
valgan per dret de aquella ultima y derrera
voluntat mia que millor de dret valer y tenir
podra perpetuament. Los quals foren fets y
firmats en Ciutadella de Menorca a quatorze
dias del mes de Juniol any de la nativitat
del senor Mil sicents setanta y sinch
sent al dit Rafel Pons codicillant qui
los pnts dits codicils lloua approua y firma

Testimonis de estos codicils son Joan
Sureda teixidor de llana, Raphel
Borsella calderer. Llau Simeas pajes
Sebastia Segui sedayra y Antoni
Vila teixidor de llana y jo Juan
Amurgues qui pregat he rebuts
los dits codicils

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

22 8

Testam.t de
Joana Fanals

obijt cum istis
Sac. xxj July
1665.

En nom de nostre senor y de la sua santa gracia
Amen. Perquant a tots es notori totas las creaturas
humanas haver de morir sens saber el dia ni
la hora y convé que cada qual tinga attendencia
a lo venidor y dispongua de sa casa com axi nos
ho està exortant lo Propheta. Per tant jo Joana
Fanals muller de Joseph Fanals filla llegitima
y natural de Pere Fuma difunt y de Marg.da Camps
y Fuxa vivent de la Ciutat de Menorca habitant detin-
guda en lo llit de malaltia corporal de la qual
tem morir, tenint emperò tot mon bo, e, sa enteni-
ment, ferma paraula y memoria integra volent
disposar de mos bens fas lo pnt meu ultim
y derrer testam.t que es la ultima y derrera
voluntat mia en la qual elegesch en marmessors
y de est mon ultim testament executors sens
emperò dany ni detriment llur ni de sos bens al
dit Joseph Fanals mon marit y a Bartomeu
Camps mon oncle los quals pregh que si se esde-
vindra que jo morira sens fer ni ordenar
altre testament que tots junts y cada qual a solas
cumplen y adimplen fassan lo que per mi deban
trobaran scrit y ordenat.

Primerament y ante de totas cosas encomenant
la mia anima en mans de nostre Senor Deu
Jesuchrist qui aquella de nores ha creada
elegesch sepultura al meu cos mort fahedora
en lo convent de nostra S.a del Carme de sta Ciutat
volent ser enterrada ab lo habit de nostra
Mare S. Ibug.o per lo qual vull donar de mos
bens la charitat acostumada y que mon

entero sia fet e conseguida de dits mos manumissors
y peraque Deu nostre Senyor en sa Misericordia
dela mia anima y me perdone mos pecats
fas los llegats pus sequents.
Item lego y mano pagar al Ill.m Bisbe Lg.o S.r Cabrera
y per dret de parroquial sinch sous una volta
tantum
Item vull y man que seguida la mia mort lo mes
prest que fer se puga sian dites y celebradas
quaranta Missas baxas de requiem una volta
tantum celebradoras co es Vint en dit Convent
del Socos. sinch en nostra S.a del Roser sufraganea
a esta Parroquial de Ciutad.a sinch al Convent de
Sant Francesch sinch ala Iglesia Parroquial
en lo altar de sant Jordi y sinch al Convent
de nostra S.a del Toro y una celebrado delas
quals dexa la charitat acostumada
Item dix y man donar a Margarita Camps y
Fuxa me Mara totas las robas de llana
ques trobaran el dia de mon obit que la dita me
Mara me ha donadas en compta de mon dot
quant me casi entenentse tambe lo mantell
y capell y encara dita me Mara me promogue
y fas lo mateix llegat a Coloma Camps y
Fuxa me germana
Item dix y man donar a tots mos infants postumos
y naxadors per tota part heretat llegitima com
altrament singlas sinch sous moneda de Mall.a
y premorintme fas lo mateix llegat a sos
infants y mos nets in stirpem & non in
capita ---
Pagats empero y satisfets totas las cosas

llmunt ditas y los demes deutes aquejo sia tinguda
y obligada plenament de satisfer y pagar, difuc
gui y dels duoms apparegudas dacha solam(ent) de la
veritat del fet. En tots los altres empero
bens meus, mobles, immobles, pnts y esdeveni-
dors arri en qualsevol manera pertanyents,
o, spectants, pertanyjer y specbar podents, fas
hereu meu Universal à Amador Fanals mon
fill legitim y natural am y al dit mon
marit comu. y si lo dit Amador Fanals he-
reu meu no sera, per premorirme, o, no poder
ser mon hereu, o, morira sens fills legitims y naturals
en qualsevol de dits casos fas hereus meus Uni-
versals al Joseph Fanals mon marit y à Mar-
garita Fanals Mi Mara atotas ses voluntats
de ells y dels seus fetoradoras, y morint lo dit
Joseph Fanals sens infants fas hereva Universal
a dita Mi mara y en falta de ella en
qualsevol dels casos de dita successio crida
a Coloma Campi Ma germana y en cas la dita
Mi Mara y germana premorissen y no vessen
de cada dites successions en tal cas io de tots
que los ponà tocar fas llegat del cos tal las animas de
Purgatori del dit terme dels Focs. Si empero
Lo dit Amador Fanals mon fill Andra
y morira ab infants vull fassa de mos bens
à totas ses voluntats y premorintme ab infants
los fas hereus meus Universals. Y aquesta
si empero la ultima y derrera voluntat mia
la qual lloua, aprova, ratifica y confirma y vull
que valega per dret de testament y si no per dret

y valer no porà per dret de testament vull valega per dret de codicil, y si no valdrà, o valer no porà per dret de codicil vull valega per dret de aquella ultima y derrera voluntat que millor de dret valer y tenir porà = Cassant, revocant y anul·lant qualsevols altres testaments, codicils, donacions causa mortis per mi fins lo dia present fets y fetas en poder de qualsevols notaris, o, escrivans, encara que concebuts y concebudas sots expressio de qualsevols paraulas etiam derogatorias per quant de tots aquells y aquellas me penet exceptat de aquest mon testament que es lo ultim voler meu lo qual fonch fet y firmat en Ciutadella de Menorca a deu dias del mes de Juniol any de la nativitat del senyor de mil sicents sexanta sinch. Sen✝al de mi Joana Femals qui lo present mon testament lloua aprova y firma

Testimonis de aquest testament ordenats y per dita testadora pregats son Mossen Pere Pons sastre, Joseph Garcia, Jaume Vall, Gabriel Vall fill salort, Miquel Torres y Lo Senyor Torres de [illegible] habitants y jo Juan Armiya notari qui pregat he rebut lo present testament

24

Testament de Joana Pom y Porsella

Obijt quin sobredita 13 Aprilis 1671

Anima eius in pace req. Amen

En nom de nostre Senor Deu Jesuchrist y de la humil Verge Maria Mare sua y Senora Nostra Amen. Com sia cosa certa y ordenat per lo Infinito Deu ... que tot quant morira y sempre ... Per tant so Joana Pom y Porsella filla legitima y natural de Martí Porsella y de Margalida Porsella y Garcia quondam muller de Gabriel Pom y ... quondam de ... estant detinguda en lo llit de malaltia corporal, de la qual tem morir, estant empero en mon bo, y bo enteniment ferma paraula y memoria íntegra fas y ordeno per meu testament en lo qual elegesch en marmessors y de aquest meu ultim testament executors ... ab los bens al ... Pom ... fill religios ... y per mort o ausencia de dit mon fill a Fransesch Porsella mon germa y al ... Fransesch Porsella ... mon nebot tots junts y ca-da qual a solas los quals prega y en quant puch encare-gue que si ami esdevindra que jo muyre sens fer ni ordenar altre testament que tots junts, o cada qual a solas fasen y executen lo que per mi de baix serà or-denat y ordenat.

E primerament y antes de totas cosas encomenant la mia anima en mans de nostre Senor Deu Jesuchrist qui aquella ha creada ... elegesch sepultura al meu cos ... en la Iglesia del Convent de nostra S.a del socors de ... en lo vas de nostra S.a del ... gusta ma sepultura sia feta ... de nos ... y per a que Deu nostre Senor me perdone mos pecats fas los legats ... seguents.

... lego ... al ... Senor Bisbe ... qui per ell sera per son dret de parroquial ... sous.

Unavolta tantum 8

Item vull y man que seguida la mia mort lo mes prest que fer se puga me sian dites y celebrades una volta tantum, vint y sinch missas de requiem celebradoras co es sinch en lo altar de Sant Jordi de la Parroquial de Ciutadella, sinch en lo Convent de Sant Franci de Ciutadella en altar privilegiat, sinch en lo Convent de nostra Senora del Toro y las restants aumplement a dites vint y sinch vull sian dites en lo altar de Sant Nicolau de Tolenti del dit Convent del Socors y celebratio de las quals man sia donada la caritat acostumada de mos bens

Item vull y man que perquant dit mon marit es mort sens fer alguna dispositio que cada any perpetuament per la sua anima y las de mos fills sia celebrat apres obte de mon hereu ... debax scrit, una missa cantada en la Iglesia Parroquial de la Vila de Alayor lo dia de Sant Gabriel y la qual lo y man donar de mos bens vint y sinch sous censals compres el quart del Rey nostre Senor

Item vull y man que cada any perpetuament apres obte del dit mon hereu sia celebrada altra missa perpetua cantada en dita Iglesia de Alayor lo dia de Sant Marti per anima del Ill. Doctor Marti Pons y las dels demes mos fills y celebratio de la qual vull y man sian asignats de mos bens altres vint y sinch sous compres el quart del Rey nostre Senor

Item vull y man que cada any perpetuament sia celebrada apres obte del dit mon hereu una missa cantada, en lo dia de Sant Juan lo meu patro en lo dit Convent del Socos de Ciutadella per la mia anima y la del dit mon fill Fr. Nicolau Pons

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

per celebració de la qual lexo y man donar de mos
bens quaranta sous censals com per el quart del
Rey nostre senor
Item vull y man que cada any perpetuament apres
de mort del dit mon hereu usufructuari sian ditas y ce-
lebrades en dit Convent del Socos tres Missas resades
a saber es una lo dia de sant Fran.co per anima de
Francesch Pons subdiaca mon fill, altra lo dia de sant
Jerony per anima de me filla Hieronyma Ferrer
y Pons ~~me filla~~, muller que fonch de Juan Ferrer Con-
rador, y altra lo dia de sant Antoni per anima
de me filla Antonia Pons donzella, per las quals dexo
a dit Convent deu sous censals pagados a dit Convent
y que de me heretat sia assignat lo quart tocant al
Rey nostre senor
Item lexo y man donar a Juana Manquera y Pons
me neta, el collar de or que tinch en casa y si li apare-
xera vendre unas arracadas, y com ab los pugua vendre
y deson el collar de or y lo que desona de dites dos
coses dexo y man donar a Juana Manquera y Pons
filla de Raphel
Item dexo y man donar a dita Juana Manquera
me neta una mija casa blanca
Item vull y man que sia donat una pinjenta de
cristall ab senalls de coral a Juana Fernandez y Pons
me neta
Item dexo y man donar a totas mes fillas y cada una dellas
per tota part, heretat, llegitima, augment, y qualse-
vols altres drets a ellas pertanyents tant sobre mos
bens com los del dit mon marit Angeles trich fay
Ea los quals y lo que los dom en contemplació

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

8

dell meu Matrimoni aquellas hereves meas fas y instituhesch y premorintme fas lo mateix llegat a sos fills in stirpem et non in capita

Item vull de mon hereu deban sint que essent religiós Raphel Mayquer fill de Juan li fasse com haver dit dir y dissent Capella en solicitat y en bonete

Item dex y man donar a mon net Gabriel Oliver y Arg fill de ma filla Anthonina Pons aquellas sinquanta lliures que dit Oliver mon gendre me está devent conforme en debitori ab pateta que dit mon gendre de que encarregant quatre lliures cenals en favor del dit mon net y en aquesta forma allibera al dit mon gendre dels interessos que em porà estar devent de ditas sinquanta lliures.

Pagades empero y satisfetas totas las sus ditas cosas y los demes deutas que jo sia tinguda y obligada plenament restituits, sens strepit, ni figura de juy sino la sola veritat del fet atesa, defugi y altres dilacions apart posades. En tots los altres empero bens meus, mobles, inmobles se movents et alias a mi per qualsevol via causa, o raho pertanyents y pertanyer devents fas hereu meu universal al dit R. P. Nicolau Pons mon fill per a que puga subvenir a ses necessitats haguda consideració a que sempre me ha alimentada y pagat mos deutes y que puga alienar tots mos bens mobles del modo que li aparegue, pues haura de pagar los gastos de la mia funeraria sepultura y demes deutes momentaneos proprietarias. Empero apres mort del dit mon fill, fas a totas mas fillas per iguals parts y porcions a totas sas voluntats y premorintme fas lo mateix llegat a son llegitim successor

Lo qual jo testadora fas en favor del dit mon fill y dit rahons ... lo ... que ... sels ... per ... y no sels ... y de ... mon fill ... moneda de ... en los quals y lo que ... dels deutes ... proporcions ... per iguals parts y

ARXIU COMTAT DE TORRE-SAURA

ami y al dit mon fill fas la maxcessa mi lectio a los fills mi strigem lo mon in Capita

Aquesta es empero la ultima y derrera voluntat mia la qual lloa, aprova, ratiffica y confirma y vull que valga per dret de testament y sino valdra, o valer no podra per dret de testament vull valga per dret de codicils y sino valdra o valer no podra per dret de codicils vull valega per dret de aquella ultima y derrera voluntat que millor de dret valer y tenir podra = Cassant, revocant y anullant tots y qualsevols altres testaments, codicils, donacions causa mortis per mi fins lo dia present fets y fetas en poder de qualsevol notari o escrivent encaraque contengan y concebudas sots la expressio de qualsevols paraulas [illegible] derrogatorias per quant de tots aquells y aquellas me penit [illegible] de aquest mon testament que es lo que vull valer meu

Lo qual fonch fet y firmat en Ciutadella de Menorca a set dias del mes de febrer any de la nativitat de nostre senyor Deu Jesuchrist de mil sisents sexanta y [illegible] sen + al dem Joana Comsa y Porsella que lo present meu testament lloa, aprova y firma

Testimonis de aquest testament en dit dia per dita testadora pregats son Joseph Domingo Bartomeu Terrapaspyra, Francesch Ricera [illegible], Joseph Alonso sastre, Guillem Dixos, saluter, Sebastia Benejam Comalar, [illegible] Somila, fill de Bonet Salaber de [illegible] habitants y jo Joan Benejamen [illegible] pregat he rebut lo present testament

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

Testament de
Domingo
Lamua

obiit uonsto
[illegible]

En nom de nostre senor Deu Jesuchrist y dela humil
Verge Maria Mare sua y senora nostra Amen. Com haja
determinat totas las Creaturas humanas haver de
morir y sia cosa incerta La hora de La mort Com nos
ho va exortant lo Propheta dient dispon dela tua
casa per quant morriras y viure sempre no poras. Per
tant jo Domingo Lamua, natural de Alamasbon de
Regne de Arago atrobat en la Ciutadella de la Isla de Menorca
fill llegitim y natural de Joseph de Lamua y de
Isabel de Sese conjuges difunts detingut en lo llit
de malaltia Corporal de laqual tem morir estant
empero en mon bon enteniment y Memoria integra
volent disposar de mos bens fas lo pnt meu testa-
ment que es La ultima y derrera voluntat mia
En lo qual eligesch marmessors o de aquest meu ultim
testament executors seus empero dany ni detriment
llur, ni de sos bens, al Illustre Senor Don Juan
de Bayarte Calasanz y Avalos y Dor Governador y Cap
Gnal en la pnt Illa de Menorca y al molt Il. Senor
Alebosi qui bayles y per temps sera dela mateixa
Vila de Alamasbon tots junts y cadaqual asolas als
quals y encarrech que si a mi lla
vindra que jo moriré sens fer ni ordenar altre
testament que tots junts o cadaqual asolas fassen
y executen lo que per mi debaix atrobaran escrit
y ordenat. = Primerament y ans de totas cosas Enco-
mano mon anima en mans de nostre senor Deu Jesuchrist
qui aquella de nos ha creada elegesch sepultura al ma-
cos mort fahedora en lo Convent de sanct [illegible] dest[illegible]
supplicant al dit molt Il. Senor Don Juan de Bayarte

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

y Avalos dit senyor per amor de nostre senyor cuya dicha [illegible]
fon sepultar lo meu cadaver, pagant per so effecte lo que
sia menester attes no tenir cosa en esta vila y per esser
su senyoria lo qui tot ha fet y fa assistir ab tota puntualitat
en esta enfermedad.

Item lex y vull sien donats de mos bens a Margali-
da Roca y fent per lo bon amor ab que me assistex en
esta enfermedad cent reals castellans de valor laxant a un
pagats empero y satisfetes totes las sus dites coses y los
deutes deutes injurias y torts que yo sia tingut y
obligat planament restituits sens strepit ni figura
de Juy, la sola veritat del fet atesa, diffugis y altres
dilations apartijades. En tots los altres empero bens may
mobles immobles semovents, drets veus y actions a mi
en qualsevol manera pertanyents y espectants ara, o,
en esdevenidor fas hereva universal la mia amma
y aquella a Deu nostre senyor fent nombres executors de tots
mos bens per fer suffragis perpetuos per la mia
amma celebradors alli a hont dits manumissors los apa-
reguera la electio dels quals dexe a arbitre haventse cobrat
mos credits, o, part de ells y de lo que se haura cobrat
y anira cobrant, esent viu dit Molt Illustre Senyor Don
Joan de Bayarte y Avalos suya disponga de la mitat
de mos bens y credits liquidats per modo ya suffragis
de la mia amma y de la altra mitat disponga per los
mateixos suffragis, dit Molt Illustre senyor Hector de
Bonaltor qui vuy es, o per temps sera, y per mort de
su senyoria, disponga a solas dit Molt Illustre senyor
Hector de tots mos bens per suffragis per la mia
amma suplicant a dits senyors Manumissors tots
unanimitat y cada qual a solas sian servits diligenciar la
cobransa de tots mos bens presents y esdevenidors

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

ARXIU COMTAT DE TORRE-SAURA

28

donzell Joan Bap.ta Rodrigo pintor, Bernat Riera
sastre, ff. Camonell [illegible], ff. [illegible] hortola
Blas Melcior de Comes Natural de la Vila de
Benavarre, Pedro Cruilla Natural de Barcelona
de Ciutadella habitadors, jo Joan Arriyanos
[illegible] y requirit [illegible] Lopez de Ba-
Arens -

Tem[illegible]
tt.-

Testament del [illegible] Llorens Coman

obijt cum testa die 24 Julij 1666

En nom de nostre senyor Deu Jesuchrist y de la humil Verge
Maria Mare sua y Senyora nostra Amen. Com Siga cer-
tament totas las creaturas humanas haver de morir y no
[illegible] Propheta dient dixer [illegible] cosa per
quant morir y Viure sempre se pot. Per tant
jo Llorens Coman conrador de Ciutadella de Menorca habi-
tant lo any corrent de la Vila de Alleyor y natural
de [illegible] Coman y de [illegible] Bona [illegible]
de [illegible] malaltia corporal de la qual tem
que [illegible] intenciment
morir estant emperò en bon [illegible]
sana paraula y Memoria integra volent dispon-
dre de mos bens [illegible] ha [illegible]
fer lo present [illegible] testament que es la
ultima y darrera voluntat mia en la qual elegesch en
marmessors y de esta voluntat mia executors [illegible]
[illegible] administrament de tos bens a [illegible]

[illegible]

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

Bartomeu Pomar Mn. Monserrat y Speransa Villalonga
ma muller tots junts y cada qual a solas, los quals tots
que si se esdeuindra que jo moyra sens altre disposició
que ells tots junts y cada qual a solas fassen y executen
lo que per mi abans trobaran fet y ordenat.
Primerament y ans de totas cosas encomenant
la mia anima en mans de nostre senor Deu Jesuchrist
que aquella ha creada de no res, elegesch sepultura
al meu cos mort faedora en la Iglesia mayor de esta
Ciutadella en los vas de mos passats devant la Capella
de Sant Jordi y vull ser enterrat ab lo habit del
glorios Pare Sant Francesch pel qual lexo y man-
denar de mos bens la charitat acostumada, y que
la mia sepultura sia feta a coneguda de mos Ma-
numissors, y perque Deu mon Senor me perdone mos
pecats fas los llegats pios seguents.
Primo lexo y mando[?] al molt Rnt. Sr. Laborde, y son
Vicari y sen dret del Parroquial cinch sous una volta
tantum.
Item vull y mano que seguida la mia mort dins
any lo mes prest que sian dits y celebrats en
sufragi de la mia anima docentas missas baxas de
requiem una volta tantum celebradoras co es quinze
a nostra senora del Roser, quinze a nostra senora
del Roser sufraganea a la Parroquial de Ciutadella
quinze en lo Convent de Sant Fr. de esta Ciutadella
quinze al Convent de nostra Sra. del Socos de Ciutadella
seixanta Cabaler privilegiat de Sant Jordi de
la dita Parroquial de Ciutadella. quaranta cinch
en lo altar major de dita Parroquial, quinze en la
Capella de las animas de Purgatori de la mateixa
Parroquial, deu en la Capella de Sant Pere
y Sant Pau de la dita Parroquial, y deu a nostra

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

Amor de Deu, del Desbero del Convent dels frares dela Ciutadella y celebrado dela qual Leix y man donar demos bens la charitat acostumada una volta tantum

Item vull y man que lo meu hereu, hereus de aqui a sinch anys de nou anys les fasen dir y celebrar cada any en la Iglesia Parroquial dela Ciutadella una missa cantada lo dia de Sant Llorens diaca y martir y tres missas de stadal y celebracio delas quals vull en pagar de mos bens la charitat acostumada y finits dits nou anys vull y man que dit lo meu hereu, hereus y successors de mes heretats stan obligats [illegible] ala [illegible] dela Comunitat de Ciutadella [illegible] cens [illegible] perpetua la celebratio de dita Missa cantada, compres el qual cens y mes dit quant vull com se ha dit que finit dit termini, se celebre cada any perpetuament dita missa cantada en dita Parroquial dit dia

Item deix y man donar una volta tantum al hospital General de barcelona dos [illegible] blat

Item vull y man que sien donats de mos bens una volta tantum al bassi dela Santa Casa de Jerusalem deu sous nostra moneda

Item vull y man que lo meu hereu de aqui en la [illegible] y obligat, [illegible] que [illegible] no [illegible] de dit lo meu hereu lo donara lo temps de la sua vida una [illegible] de blat cada any y essent morta acabara dit Contubio.

Item lex y man donar a Antonina y Cathanina Comars fillas mias llegitimas y naturals mias y a Cathanina Carrio [illegible] primera muller comunas per tots y qualsevols drets de ellas y cada una della, pertanyents y per tota part llegitima, llegitima part de cambre, augment com [illegible] a cada una de ellas [illegible] [illegible] de viduitat no sien casadas, [illegible] lliuras nostra moneda

de Mall.a pagadoras en esta forma a saber es el dia de son
Matrimoni deguen estimarse las robas de ella y de llana
or y argent per son just preu y valor y lo demes que faltara
cumpliment de ditas 300 ll. Los ho dega pagar mon
hereu de vint y sinch lliuras, en vint y sinch lliuras cada
any fins y tant contant que hauran rebut lo dia de son Matrimoni
y cobrant de ditas vint y sinch lliuras cada any fins
pagats enterament y satisfetas de ditas 300 ll.
y per quant en cas que jo de vida mia les haja casadas
totas los dos a cada una dellas, o a la qui haura con-
tractat Matrimoni sinch sous en les quals y lo que los
haure donat en contemplació de son Matrimoni, aquelles
hereuas de mas fas y instituesch y premorintme ditas
Mes fillas, o alguna dellas fins los Naturals llegi-
ablas celebrat en ells contingudas a sos fills y
nets, o dellas successors llegitims y Naturals in stirpem
et non in Capita. Mes avant vull y Man que
fins lo temps tardaran en casarse ditas Mes fillas sia obli-
gat mon hereu, o possessors de ma heretat, en alimentarlas
de menjar beure, calsar y vestir segons son estament
en sa casa sens diminució del pred. llegat, esso empero en-
tes que ninguna de ditas mes fillas puga demanar
interessos del dit llegat de 300 ll. per lo temps hauran
tardat en casarse, y en cas, lo que no crech, ditas mes
filles no volguessen estar en ma casa que sera de mon
hereu, lo temps tardaran en casarse, vull y man
en tal cas que mon hereu no sia obligat en pagar-
los, ni donarlos aliments, y morint alguna
de ditas mes fillas, y las demes que morran en
pupillar edat vull en tal cas que lo dit llegat de
300 ll. pervinga a mos hereus de bens. Item
Prellego y Man donar per tots los referits drets a Margarita

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

Gomar filla mia llegitima y natural a mi y a dita me
primera muller comuna altres 300 ℔ ab los mateixos
modo, condicions, solucions, substitucions y ordinacions que
tinch dalt dit lo llegat de Antonia y Catharina
Gomar mes fillas y ses germanes, y seguint se
lo cas que dita me filla fasse professió en lo Monestir y
Convent de Santa Clara ahont vuy està, vull y man
en tal cas que lo meu hereu, hereus de bas scrits
en lloch del dit llegat de 300 ℔ sia obligat en
assignar a dit Convent sinch lliuras censals per lo dot de
dita me filla, en las quals y lo que he gastat en lo in-
terim de la vigilia y Conregatori (?) e hauran gastat
lo meu hereu el dia de fasser professió aquells obligo en
virtut del present testament, aquella hereua de mia
particular fas y instituesch

Item vull y man que essent religiosa dita me filla sia
obligat lo meu hereu en donarli, tot lo temps durant la
vida de dita me filla, sis sous de formatge y dos lliuras
de [illegible] cada any

Item eodem iure institutionis y per tots los referits drets lex
y man donar a Antonia Gomar filla mia llegitima
y natural, a mi y a Esperansa Villalonga me segona
muller comuna, y cada una de mes fillas de mias postumas
[illegible] naxedoras tresentas lliuras
a cada una dellas pagadoras per lo mateix modo
forma, pactes, condicions, institucions y ordinacions
que tinch dalt dit en los llegats de Antonia
Catharina y Magdalena mes fillas per quant
totas son y han de ser de un mateix (?) [illegible] en
quant a la substitucio de las ditas 300 ℔

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

fills y mos nets in stirpem, et non in capita y en
cas que los dits mos fills o algu de ells moris dexant
fill o fills masclas legitims y naturals, y que ar-
questos morissen en pupillar edad, vull en tal cas que
seguesca la sustitucio mia disposatio com si fossen mors
sens fills masclas legitims y naturals, ab expressa
declaratio que etiam muyren dits mos fills dexant filla
o fillas que tambe degue executarse dita mia disposi-
tio, perquant en ocasio que muyren dexant filla o
fillas y que aquestas no muyren en pupillar edad, vull
solament que ditas ses fillas y mes netas puguen
pendre de me hereetat la legitima que tocara a sos
Pares, y en quant menester sia en dita ocasio aquella
en dita legitima hereues mias particulars fas y
institueish in stirpem et non in capita y faltant
tots los dits mos fills masclas legitims y naturals y des-
cendentia de ells tambe masculina legitima y natural
per recta linea institueish y ami hereus fas los fills
masclas legitims y naturals de Barthomeu Antoni
y Joseph Tomas mos germans per iguals parts y
portions entre aquells divididoras ab los matexos pac-
tas, vinclas y conditions que tinch declarades ab mos
fills y event premort algun dels dits mos nebots vull
la portio que ell hauria hereuis a succehir prevenga
a sos fills masclas legitims y naturals y venint ocasio
que dits mos nebots o sos successors masclas legitims y
naturals per recta linea faltassen vull en tal cas que
dita me hereetat prevenga a los successors masclas y fe-
mellas de las ditas mes fillas a totas les voluntats.

Proveesch empero de tutor y curador dels dits mos fills
los mos de la dita Esperanza Villalonga me muller
del dit mos dita legitima impediment a Barthomeu Tomas

ARXIU COMTAL DE
TORRE-SAURA

mon Germa al qual suplich sia servit en tots temps
tir a mos hereus tant en vendicio de bestiars, Lloguers
terres com en lo delmes que se offeresca, perque a dames altr
ties tant en materias de agricultura com altrament
de ell molt Confio que mirara per lo be, y augment de
La mia heretat.
Aquesta es la ultima y derrera voluntat mia, laque
lloa, aprova, ratifica y Confirma, y vull que valega
per dret de testament y sino valdra, o valer no podra
per dret de testament vull valega per dret de Codicil
y si no valdra, o valer no podra per dret de Codicil vull
valega per dret de aquella ultima y derrera voluntat
mia que millor de dret valer y tenir puga, Cassant, re
uocant y annullant tots y qualsevols altras testaments
Codicils, donations causa mortis per mi fins lo dia de vuy
fets y fetas en poder de qualsevol nots. o escrivans or
caraque conceberts, y conceberts sots ex pretio de qual
sevols paraulas etiam derogatorias perquant de tots
aquells y aquellas me penet exceptat de aquest
mon testament que es lo ultim voler meu lo qual fonch
clos y firmat en Ciutadella de Menorca a vint y
vuyt dias del mes de Juny any de la natiuitat de
nostre senor Deu Jesuchrist de Mil sisents sexanta
y si comensat empero fonch en dita Ciutadella a
vint y tres dias del mes de Abril propassat Senyal
+ de mi llorens Pomar qui lo present meu testament
lloa aprova, y firma

Testimonis de aquest testament
cridats y per lo dit testador
pregats son Jaume Caualler
Pere Casesnouas Matheu
Quintana conradors, Miquel
Coll... parador de lli,

Francesch Galbes teixedor de llana, Antoni Soluiera
y Antoni Fullana con[?]adors de llana de lla habitants
y jo Juan llyna nott. qui pregat he rebut lo
present testament.

Testam.t del gato
Nicolau Rimbau

Ordinauit aliud
testamentum die
2. Lnii 1668. per
Me Joannem
llyna nott.mo

En nom de nostre señor Deu Jesuchrist, y de
la humil verge Maria mara sua, y senora nostra
Amen. Com estigue determinat totas las creaturas
humanas hauer de morir y sia a tots incerta la hora
de la mort com nos ho tenim exortant lo Propheta di-
ent dispon de la tua casa per quant moriras, y viu-
re sempre no poras. Pertant yo lo gato Nicholau
Rimbau natural de la vila de muntanyá del
Regna de francia, domiciliat actualment en Ciu-
tadella de menorca fill llegitim y natural de Ber-
nat Rimbau y Antonina Allauda, stant de prompte
partida per la Ciutat de Genova y sa per la
gratia de Deu de cos y enteniment ferma paraula
y memoria integra, volent dispondre de mos bens fas
lo present meu testament que es la ultima y der-
rera voluntat mia en lo qual elegesch en mar-
messors y de aquest mon testament executors, sens
empero danj ni detriment lur, ni de sos bens
al Capita Pil de Cardona y Lozano y fran-
cesch Falber Chirurgia tots junts y cada qual
per las als quals prech y enquant puch encarroch
que si a mi esdeuindra que jo muyre sens fer, ni ordenar

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

altra testament que tots junts o cada qual a solas
sen executen lo ques per mi de bax troberan scrit
y ordenat.

Primerament y antes de totas cosas encomenant
mia anima en mans de nostre senor Deu Jesuchrist
qui aquella de noves ha creada elegesch sepultura
al meu cos mort fahadora en lo Convent de S.t Fr.
ta Ciutadella y vull ser enterrat ab lo habit del pa
re sanct Franc.o per loqual man donar de mos bens
la charitat acostumada una volta tantum. Item
que la mia sepultura sia feta a coneguda de mos ma
messors y perque Deu nre senor me perdona mos p
cats fas los llegats pios seguents.

Primo lex y man donar al molt R.d senor Pabordre
o son benef. vicari per son dret de Parrochial sinch
sous una volta tantum.

Item vull y man que seguida la mia mort me sian
ditas y celebrades per la mia anima lo mes prest que
ferse puque cent missas baxas de requiem una volta
es a saber 25 al Convent de sanct Fr. de Ciut.d 25
a nostra senora del Roser sufraganea a la Iglesia pa
rrochial desta Ciutadella, 25 al Convent de nostra
senora del socos desta Ciut.d y 25 a la Capella de
las animas de Purgatori del dit Cont del socos tot
altar privilegiat, per unica celebratio de las quals
man donar de mos bens la charitat acostumada.

Item lex y man donar a Maria Mestre ma muller
totas las robas que tindra de son us de vestir y calsar
qualsevols sian y juntament que li sian donats
sis llensols y un llit y guarniment de llit el que
mon hereu li volara donar y ceo per bon amor.

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

33

Item lexo y man[o] primerament a la dita me muller un clauer
de plata y dos anells de or

Item leixo e instituhesc hereus en part de legitima
y augment part canonica y altras lexa y mando-
tori a Christina Lambau filla mia casada en Gramma-
nich [illegible] en los quals aquells don en la contem-
plació de son matrimoni aquella hereva inia
particular fas y instituesch y premorintme fas lo
haver llegat als fills y [illegible]nets per drets
de son pr capita

Item en lo cars me instituesch y [illegible] ambos los altres
lexa y man[illegible] a tots mos infants postumos y
de qui al devant naxadors [illegible] moneda
en los quals cada hu de ells hereu meu parti-
cular fas y premorintme fas lo haver llegat
a sos infants y [illegible] nets per drets de son pr
capita

Pagadas empero y satisfetas totas las sobreditas
cosas y los demes deutes injurias y dits aque-
[illegible] [illegible] [illegible] y [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] y altras
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] los altres em-
[illegible] apart fondas [illegible] [illegible] semovents
[illegible] [illegible] mobles immobles [illegible] y a mi hereu
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] meu llegitim
universal fas a Nicolau Lambau [illegible] y ala dita me muller coma [illegible]
y natural [illegible] [illegible] la pupillar edat [illegible] y
lo dit mon fill [illegible] [illegible] [illegible] ala dita me
[illegible] [illegible] [illegible] fills o falta de ella [illegible] [illegible]
fills [illegible] [illegible] que si lo temps [illegible] dita
[illegible] [illegible] [illegible] estar en companyia de mon
[illegible] me muller volia estar [illegible] [illegible] de mon [illegible]
fill [illegible] casant [illegible] [illegible] lo dit mon fill
[illegible] [illegible] [illegible]

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

Antoni Andreu pupillar edat y dits mos bens [illegible]
a dita me filla de [illegible] [illegible] dita me filla [illegible]
aliments adevant Maria, de mos bens [illegible]
vida natural y no altrament
Curadors [illegible] de tots y de la persona del
mon fill y [illegible] de me [illegible] sempre y quant
que muyre dexant dit mon fill en pupillar edat
als dits Caps. Cardona y [illegible] Febrer als quals
[illegible] que [illegible] seguida la mia
mort [illegible] en forma de [illegible] de mos bens
y [illegible] tots aquells [illegible] or, plata, perlas
mercansias, robas [illegible] y que venguen
tot quant trobaran y del procehit de ditas cosas
pagats mos deutes compren censal en lloch
[illegible] y segur a me heretat
Aquesta es empero la ultima y derrera voluntat
mia la qual vull, aprova, ratifica y confirma y vull
que valega per dret de testament y si no valdra, o
valer no pora per dret de testament vull valega
per dret de codicil y si no valdra, o valer no podra
per dret de codicil vull valega per dret de aquella
ultima y derrera voluntat que mill ordre es valer
y tenir puga = Cassant revocant y anullant
tots y qualsevols altres testaments, codicils do-
nacions causa mortis per mi fins lo dia present fets
y ferts en poder de qualsevol [illegible] [illegible]
en la [illegible] [illegible] y [illegible] fets expressio
de qualsevols paraulas [illegible] derogatorias per
quant totas aquellas y aquells [illegible]
exceptat de aquest mon testament que es la
ultima voluntat mia lo qual fonch fet clos y firmat
en Ciutadella de Menorca [illegible] dia del mes
de Agost any de la [illegible]

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

ARXIU COMTAL DE
TORRE-SAURA

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

Pare bell y Mare que ditas io los que en ningun amor
hereu declaro sort

Pagades empero y satisfetas totas las sobreditas cosas y los
demes deutes injurias y torts aqui yo sia tingut y obligat plena-
ment restituits seno sapigut ni sapia de huy la tota veritat dels fets
altres, diffusio y altres dilacions apart posades. En tots los altres
empero bens mous mobles, immobles, semovents, y cosas
drets y accions instituesch y a mi hereu universal fas
lo Noble S. Don Manel Oliver y premorintme fill y nils
tenal hereus llurs universals los successors descendents del
dit senor Don Manel olivas a totas llurs voluntats ab
expressa declaracio que es la voluntat que ningu de mos
parents ni qualsevol altre persona qui en entregas succehime
puga demanar al dit senor Don Manel, ni a sos descendents
hereus y successors cosa alguna de comptes, servituts, ni qualse-
vol altre pretencions y quant huic satisfet enteramt.
tant de dit senor Don Manel Olivas com del senor Don Bernat
Olivas son Pare que santa gloria tinga y volria tenir
molts credits per dexar al dit S. Don Manel y successors
de ell y quant resto molt satisfet del bon tracte han
usat dits senors ab mi, mos germans y Parents.

Y aquesta es empero la ultima y derrera voluntat
mia la qual lloa, aprova, ratifica y confirma y la qual que
valega y dret de testament y si no valdra, o, valer no
podra per dret de testament vull valega per dret de codicil
y si no valdra, o, valer no podra per dret de codicil vull vale-
ga y dret de aquella ultima y derrera voluntat mia que
millor de dret valer y tenir podra. Cassant revocant
y anullant tots y qualsevols testaments codicils y donacions
causa mortis per mi fins lo dia present fets y fetas en
poder de qualsevol notari, o, serivans encara que concebuts
y concebudas sots expressio de qualsevols paraulas clam
derogatorias, per quant de tots aquells y aquellas me
penedesch exceptat de aquest mon testament que es lo
ultim voler meu, lo qual fonch fet, clos y firmat en

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

8

Ciuˀ. de Menorca à setze dias del mes de Agost any
de la natiuitat del Senior de Mil siscents Sexanta
y sis = Senal + de mi Jaume Vila Gˀ. testador
qui lo qual dit meu testament llaua aproua ratiffica
y confirma

Testimonis de aquest testament cridats y
dit testador pregats son Miquel Torrent
de Anᵗ, Juan Canoves de Pere Cçaros
Jaume Gomila de Juan, Pau Antoni ...
sastre, Mᵉ. Miquel Subirats y Mᵉ. Joseph
Carets sastres de Ciuᵗ. habits ...
Mayanell, qui pregat ha rebut lo pnt.
testament

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

ARXIU COMTAT DE TORRE-SAURA

Tot lo de mes empero contingut en dit mon testament
vull tinga sa forsa y valor. E los son mos ultims
de mos Codicils les quals vull valeguen per dret de
Codicil y si no valdran, o valer no poran per dret de
Codicil vull valeguen per dret de aquella ultima
E sia darrera voluntat mia que millor de dret
valer y tenir puguie les quals foren fets y firmats
en la Vila de Mahó de la Isla de Menorca als
quatre dias del mes de dezembre any de la
nativitat de nostre Señor Mil sicents se-
xanta y sis. Sen+al de mi Joan Roger codi-
cilant qui los prets mos Codicils lloha, aprova
y firma.

Testimonis de las prets cosas cridats [illegible]
son Gabriel Cantarell, del S. Jaume
Saballer, Jo[illegible] Vanrell gerrer del
Monjo hortola L. Pellisser de
Mahó habitat, y Johan Llinia[s]
nolla qui pregats y cridats en dita
Vila he rebut los prets Codicils.

Testament de Joseph Comas comanador

En nom de nostre Senyor Deu Jesuchrist y de la sanctissima Verge Maria Mare sua y Senyora nostra Amen Com sia cosa determinada totas las creaturas humanals hagen de morir y nos ho vaja esforsant lo Profeta dient dixit homo quid est quod conservas de illo aut quid apponis erga eum cor tuum Per lo que jo Joseph Comas comanador filho legitim y natural de Ramon Comas y de Violant Comas natural de Vinaroz diocesis Dertusen estant en lo lit malalt de corporal de la qual Deu nostre Senyor me ha encomanat fas lo present mon testament y ultima voluntat mia en la qual elegesch Enterrador y de aquesta mia ultima y derrera testament executors dexo y nomeno dit Ramon Comas mon amich y a mon amich Ramon Comas tots juntz y cada hu de ells apart als quals prech y guant pugen encarrech que si ans o despuis que jo muyre am effecte no ordenas alla cosa que ells dos juntz o cada hu de ells faltan y executen lo que per mi deba ser ordenat y ordenat = Primerament y avans de totas cosas encomanant la mia anima en mans de nostre Deu Jesuchrist que aquella de sos sanctissims Sanch redimida y alcansada al preu de la sua preciosa sanch Sepultura al meu cos mort sia feta en la Iglesia major de esta Ciutadella en la capella de Sanct Sebastia Martir de la Orden de Sanct Jeroni Sanct Agustin y Sanct Francisco per lo que dexo y mana donar de mos bens per una vegada tantsolament als Reverents Pares de dita Orden de Sanct Francisco de Paula de la Ciutadella per una Missa cantada de Requiem ab Vigilia de nou Lliçons ab Responsos y Absolta sobre la sepultura de mon cos mort y per la Missa y Vigilia dexo y mana donar de mos bens als dits Reverents Pares de Sanct Francisco de Paula de la Ciutadella la quantitat de sinch lliures moneda de Mallorca

ARXIU COMTAT DE TORRE-SAURA

Deu nostre senor Me perdone mos pecats fas los
llegats yos seguents

Primo Lex y Man donar al molt Il.e Senor Ge
borde, o son Vener Vicari y son Abat del ar
quial Sinch sous Una volta tantum

Item Vull y Man que seguida La mia mort de
Una prest que fer se pugue Me sian dittas y cele
brades en sufragi de la mia anima docentas missas
baixas de requiem Una volta tantum celebradoras co
les 200. En Lo altar de sant Jordi de la Parroquial
Iglesia de Ciutadella. 15. En Lo altar major y deu
en La Capella de las ammas del Purgatori de
La dita iglesia Parroquial y Las restants sen
repartian entre La Iglesia de nostra S. del Roser
Sufraganea a dita Parroquial, los Convents de
Sant Fran.h el Socos y nostra S.a del Thoro per
Una celebratio de Las quals Lex La charitat
acostumada

Item Vull y Man que el dia de mon obit me sia can
tat Un dita Iglesia Parroquial Un offici en sufragi
de La mia anima mon cos present si sera
posible

Item Lex y Man donar Una vegada tantum al Hospi
tal general de esta Isla dos quarteras de blat

Item Vull y Man que sian donats de mos bens al Hosp.
de La terra Santa de Jerusalem Una volta tantum
Sinch sous moneda de Mallorca

Item Vull y Man que tots anys perpetuament sia
cantat Un offici en sufragi de La mia anima Lo dia
de Sant Joseph [illegible] en Lo dia [illegible] [illegible] en La dita
Iglesia Parroquial de Ciuta. per charitat del qual
compres el quart pertanyent al Rey nostre senor
de sinch quaranta sous ab los quals [illegible] nombre de aquella
quatre Lliuras com quen fa tots anys La heretat

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

38

de Pere Soler y per unas suas f.anias y en cas q. ninguns fos
a faltar en tot, o en part vull que los pocessors de ma
heretat degen assignar semblant quantitat en
lloch tuto y segur per quant es ma voluntat que dit
altar sia celebrat perpetuament y dels restants
quaranta sous censals cumpliment a ditas quat
cents que tinc sobreditas [illegible] es ma voluntat que
pagat de ells lo que es del Sr. mo. senor se digan
tots anys perpetuament missas de requiem per
anima de Anna [illegible] mia primera muller y en cas
de quitament de dits quaranta sous cens si sera
possible los degan esmersar en lloch tuto y segur
y quant no degan celebrarse missas per anima
de dita ma primera muller, tot en lo altar de
Sant [illegible] de dita Iglesia Parroquial, y en cas
ninguns fos a faltar dits quaranta sous cens, lo
no creal no vull que la mia heretat stiga de cumplir
en manera alguna

Item lex y man donar a totas mes fillas llegitimas
y naturals, nadas y postumas y de qui al devant
naxeran a cada una de ellas en contemplacio de
los matrimonis dos cents cinquanta lliuras moneda
de Mallorca pagadoras en esta forma el dia del
matrimoni estimat lo vestit nuvial, or, y argento
y los demes robas que ma muller volra donarlos
estimadas y cent y sinquanta lliuras contans si li
aparexera y lo demes de SSS en SS cada
any y en cas en casas alguna de las primera
no sia acabada de pagar de que donarse la mateixa
a la segona que consumara matrimoni el dia de son
[illegible] y juntament degen donarse a cada una
de ellas solament quinze lliuras per las pagas
del doc per no carregar ma heretat, y dexo

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

Sexanta y set. 1667. Senyal + de mi Joseph Comar testant qui lo present meu testament lloa aprova ratiffica y confirma

Testimonis de aquest testament vocats y per lo dit testador pregats son lo Ill.e Sr. Barthomeu Vilalonga fill de lo D.r Antoni Cavaller, Jaume Inay sabater, Ant.o Casanovas de dita corrader, Pere Comet Assaunador, Ant.o Mario Bassa, Jaume Armi bassa y Joseph Codina peraire de Ciutadella habitants. Jo Juan Camprovell qui pregat he rebut lo present testament

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

Testament de
Lleonart Cansellos

obijt cum illo die
14 Jan. 1675
Aña ejus req. in
pace Amen

En nom de nostre senor Deu Jesuchrist y de la humil
Verge Maria Mare sua y senora nostra Amen. Com sia
determinat totas las creaturas humanas haver de morir
y nos ho va exortant lo Propheta dient dispon de tua
casa perquant morirás y viure sempre no poras. Per tant
yo Lleonart Cansellos mercader de Ciutadella de la
Illa de Men.ª habitador fill llegitim y natural de Miquel
Cansellos y de Catherina Pirella y Cansellos coniuges
diffunts detengut en llit de malaltia corporal de la
qual tem morir, estant emperò en mon bo e ple
enteniment ferma paraula y memoria integra
volent disponer dels bens que Deu nostre Senor me ha
encomanats fas lo present meu testament que es la
ultima y derrera voluntat mia en lo qual elegesch
marmessors y de aquest meu ultim testament execu-
tors sens emperò dany ni detriment llur ni de sos bens al
Rt. D. Jaume Cansellos mon oncle de la casa y Conv.
Apostolica y al Mag. [illegible] a Miquel Cansellos mos germans y a
Miquel Cansellos mon fill tots junts y cada qual a solas
als quals prech y quant puch encarrech que lo amor
de Deu [illegible] que yo [illegible] fer mi ordenar albacea
que ells tots junts o cadaqual a solas fassan y execu-
ten lo que per mi debaix atrobaran scrit y ordenat
Primerament y antes de totas cosas encomano ma
anima en mans de nostre Senor Deu Jesuchrist
qui aquella y fas de mes devots ha creada elegesch
sepultura al meu cos mort fahadora en la Iglesia
de nostra Senora del Roser sufraganea a la Parro-
quial de Ciutadella y vull ser enterrat ab lo habit del
[illegible] per charitat del qual vull sia donat
de mos bens lo que se acostuma una vegada tantum

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

8

de las que haure deixades de pagar importan per dits dos Con-
sents vint y sis pensions y per dita, y menos de quarante
per descarrech de me consiensia fas declaratio quedi
dit mon hereu per lo que quel estar devent a dits dos Con-
sents per cada hu de ells per las pensions discorre-
gudas fins en Sant Miquel de 1666. de sent vint
lliuras nostra moneda de Mallorca, les empero que des de dit dia
de la Ora a mevia no les haure pagades y vull que dit
mon hereu y qualsevol posseidor de dit capital sia obligat
en pagar des ara perpetualment dit censal de las
pensions empero caigudas en favor de Lamoltis Sr.
Com.r de Ciutadella tinch notat en meu llibre y te pagat
Comensat dit llibre ... [illegible]

Duf. ~~Item ... [illegible]~~

Item jure institutionis y per tots y qualsevols drets competents a my filla
Agada Canellas Llorenta y natural muller de Mr. Miquel
Torrens, Sastre dono y promet tant per raho de llegitima
augment com de cambra com altrament Lex en aquella Ora
deixa tantum quallivia nostra moneda de Mall.a las quals
li hajen de pagar comensant en las quals y cet lo que li tinch donat
y promes en Contemplatio de matrimoni aquella hereva
Ora particular fas y instituesch y prometintme fas y mater
llegat a sos infants y net s in perpetuum et non in capite
Et mas dita ma filla volgues intentar plet sobre dita
heretat per qualsevol Ora, y raho en tal cas revoco lo que
llegat y solo li dex tinch fous per los mateixos drets
En los quals y lo que li tinch donat y promes en Con-
templatio de son Matrimoni aquella hereva Ora particu-
lar fas y instituesch y prometintme fas lo mateix
llegat a sos Infants y nets in perpetuum, et non in
capite

Item eadem jure institutionis y per qualsevols drets Competents a
Catharina Canellas y Francina Canellas donsella
fillas mias llegitimas y naturals ... Joan
Castell ... muller comuna sobre dit ...

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

tant per raho de llegitima, dot de llur mare, augment, part
de cambra com altrament lo cas que al dia de mia mort no
stan casadas a cada una dellas en contemplacio de son ma-
trimoni sis centas lliuras moneda de Mallorca, 600 £ la qual ca-
ntitat en esta forma el dia de son casament estimat en ajovent
y vestit nuvial y cent lliuras contans y lo demes cum-
pliment de ditas 600 £ sels haja de pagar de sinquanta
en sinquanta lliuras las quals comensaran a correr del
dia de son desposori a un any al de la raho que
ditas mes fillas el dia de son matrimoni tindran facultat
de eleir sinquanta lliuras dels censals de ma heretat las
quals cobraran fins sian pagadas enterament de
ditas 600 £ y per la dita paga y cumpliment a ditas
600 £ sels haja de donar a cada una dellas de lliuras
censals en proprietat y pensions ordinarias
y emperò que guardaran a cada una de ditas mes fillas sobre
de ditas 600 £ en dit cas que al dia de ma mort no stan casa-
das una caixa gran de noguer y una setilla senselloma
y ademes sels haja de donar quantitat conserblant
de roba en planta que se ha donada a dita me filla quant
de cami lo augment y diminucio a voluntat del
Mossen Jaume Comellas y de me ger-
mano ser Francisco Comellas y y dit lo temps
tardaran en casarse stian alimentadas de ma heretat
de menjar y beure calsar y vestir y los treballaran sia en
augment de mon hereu y en cas ditas mes fillas, o algu-
na dellas volguessen intentar plet sobre de ma heretat
pretenent alguna quantitat per raho de dot, o drets dotals de
sa mare, vull en tal cas que tot lo que se alcansaran, y
poguessen alcansar se haja de deduir de las ditas 600 £
de modo que ma intencio es que ditas dos mes fillas y
cada una dellas tant per part mia, com per part de sa mare
tant per llegitima dot, augment part de cambre com
altrament de qualsevol manera se acontentaran de ditas 600 £

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

y en lo dema los tinch dexat. Y en cas de dites mes fillas, o algu-
na dellas morissen sens infants, o aquels morissen dins la
pupillar edat, vull entengas que lo per llegat dexat tornar
a mon hereu debaix scrit, o als successors. Y en cas que jo de
vida mia las haure casadas en tal cas y los matexos dits
los dos milia lliuras dellas de moneda de Mall.^a en los
quals y lo que los haure promes en contemplacio de
sos matrimonis aquellas hereuas llurs particulars
fas y inmediate que lo matex llegat aus infants
y llurs rets [illegible] de Arigem [illegible] capitol.
Item vull y man que sor Francina Comellas mi germa-
na [illegible] habitar sempre dins la mia casa a hont
[illegible] jo ara me habitaro y que mon hereu debaix scrit no
puga tocar cosa alguna dels mobles ni alajas que tinch en
[illegible] dita mia germana puga disipar cosa alguna
dels dits mobles perquant es ma intencio que tots aquells
[illegible] de dits mos mobles y alajas y visca en
compania de mes fillas tot lo temps tardaran en casarse
y morint dita ma germana, y las ditas mes fillas, o al-
guna dellas encara no seran collocadas en matrimoni
en tal cas vull y man que lo dit Sr. J. F. Jaume
Comellas mon germa disponga lo mes convenient
de lo que li apareixera en rao de si ditas mes fillas
habitaran en dita mia casa [illegible] dels dits mos bens
mobles perquant lo dit Sr. dit mon germa li apare-
gue convenient que ditas mes fillas, o alguna dellas
deguen habitar en ma casa [illegible] dits mobles se
haja de executar [illegible] lo disposara y sino li
apareixera que deguen habitar en ditas mes casas y vulle
acomodarlas a altra part mes convenient donant-
los los dits mobles, y part de ells se deixa aixi be exe-
cutant y per tot lo que ell disposara. Y seguida y
ditas condicions de mort de ma germana, de collocada y

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

mes fillas en Matrimoni, y feta ultima electio per
dit mon Senia en cabeas de quen tornar ditas casas
y lo que ordenara de mobles dix mon Senia amon
hereu deban sien ab carrespa declaratio que esta en
dit mon Senia haguer fet dita y li aparegues
Tambe altre ho pugue fer del modo que li apareguera
Pagadas empero y satisfetas totas las cosas demunt-
ditas y tots mos altres deutes que yo sia tingut y
obligat plenariament restituits la sola veritat
del fet atesa, de llegats y dixasions apart posadas
En tots los altres Empero bens meus mobles, immobles,
drets, veus y acsions presents y esdevenidors a mi en
qualsevol temps pertanyents y pertanyer pugan per qualse-
vol via, causa y raho instituesch y a mi hereu
Universal fas a Miquel Cornellos mon fill llegi-
tim y natural a mi y de la mia muller Isabel
Corna [illegible] ses voluntats de ell y dels seus li-
berament fahadoras y prohibint me fas La
Materna institucio a dos Infants y mosnets in
Origen [illegible] Lo esta Empero declarat
que las casas ahon yo fas me habitatio y la Vinya
que tinch sus demunt en la Ombra de sant Juan
de est terme de Ciutadella, vull y Ordeno perpetuament
que sian conservadas en Cornellos de modo que es me
voluntat que dit mon fill Miquel Cornellos y sos
descendents mascles llegitims y naturals hajan de
gaudir de ditas casas y vinya, y faltant tots sos des-
cendents mascles per recta linea y si haura fillas
del dit mon fill de quen usufructuar igualment ditas
casas y vinya, y apres mort se de [illegible] se trobaran fillas
Ditas vinya [illegible] que seran de quen tambe usufructuar
ditas casas y vinya, faltant empero tots los dits

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

descendents mascles e fillas del dit mon fill y mes fillas
vulla y mana que ditas casas y vinya hajan de venir
al Cansellos que dit mon fill elegirà per l'fideicomisaria
y no havent feta electio, y havent la feta y elegit
haurà elegit sera mort hajan de venir ditas casas y
vinya ab los censals que fan al Cansellos major
de mon llinatge mes propinquo y avios seguesca
menores hi haja Cansellos declarant que me
voluntat es que sols sia l'unic possessor de ditas casas y
vinya exceptat ab los casos que de dalt unich declarats
Aquesta es la derrera y ultima voluntat mia la qual
lloa approua ratifica y confirma y vull que valega per
dret de testament y sino valia, o valer no porà per dret
de testament vull valegue per dret de codicil y sino valdrà
o valer no porà per dret de codicil vull valega per dret de
aquella ultima voluntat que millor de dret valer
porà [illegible] cassant y anullant tots y qualsevols
testaments, codicils [illegible] causa mortis per mi fins lo
dia present fets y fetas en poder de qualsevols notaris o
escrivans [illegible] convenientas sots expressió
de qualsevols paraulas [illegible] derogatorias per quant de
tots aquells [illegible] no tinc [illegible] de aquest mon
testament que es la ultima voluntat meu, lo qual
[illegible] formar en Ciutadella de Menorca
[illegible] dias del mes de [illegible] any de la nativitat
[illegible] senor Deu Jesuchrist Mil siscents
[illegible] [illegible] Cansellos
[illegible] lo present mon testament lloa approua
ratifica y confirmo.

Testimonis de aquest testament cridats y
per dit testador pregats son Isidro Folguer
[illegible] natural [illegible] del principat
de Catalunya [illegible]

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

natural de Olon del Regne de França domiciliats en Ciutª de Mº Pere Forés lo jaen Jaume Subirats, Jaume Comellas traceder, Joan Ferregut traster y Joan Pim ... de Ciutadella habits y yo Joan Lorijanot qui pregats y requirit he rebut lo present testament.

Testament de Catherina Olivera

En nom de nostre Señor Deu Jesuchrist y dela humil Verge Maria Mare sua y señora nostra Amen Com sia que determinat sia las creaturas humanas haver de morir y nos haja exortant lo Propheta dient dispon ala tua casa perque moriras y viure sempre nos poras. Per tant yo Chatherina Olivera muller de Pere Oliver ... y natural dela ... tia Gomes y de Juana Tenicassa quondam stant al... stant indisposta de malaltia corporal, stant emperò en mon bo sa y ple enteniment, ferma parlala y memoria integra volent disponer dels bens que Deu nostre Señor me ha encomenats fas lo present testament que es la ultima y derrera voluntat mia en lo qual elegesch en manumissors y de aquest mon testament executors. Dni emperò dany mi de ... lleu mi dels bens a Miguel Lorija y al dit ... Oliver sonmarit tots junts y cada qual asolas als quals prech y enquant puch encarrech que si ami

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

ls deixanda que yo muyre sens fer ni ordenar altra cosa
que ells tots junts, o cada qual a solas fassan y exequten
Lo que y mi dexo atrobaran scrit y ordenat

Primerament y antes de totas cosas encomenant la
mia anima en mans de nostre senor Deu Jesuchrist qui
aquella y las demes ha creades y a nostre elegesch
sepultura ala Iglesia de sant Fran[cesc] de sta Ciutadella
devant la capella del sant Crucifix, supplicant al Pare
Guardia de dit Convent sia servit concedirme lo habit
del glorios sant Fran[cesc] per amor de Deu, attesa la mia
pobresa y no volentme concedir vull ser enterrada en la
Iglesia de nostra S[enyo]ra de la Seu sufraganea de sta Parroquial
de Ciutadella supplicant al molt Il[lustre] Senor [illegible]
y [illegible] Vicari sia servit beneyr lo mantell
que li entregara [illegible] perque sia
enterrada ab ell en lloch del habit del dit sant Fran[cesc]
y vull que la mia sepultura sia feta a coneguda de mos
marmessors

Item vull que seguida la mia mort me sian dites y cele-
brades [illegible] missas resadas [illegible] en cada [illegible]
[illegible] de dita Iglesia Parroquial, [illegible]
Convent [illegible] [illegible] Iglesia de nostra
Senora de [illegible] de la dita Iglesia Parroquial
[illegible] privilegiat [illegible]
[illegible] del Convent de sant Fran[cesc] [illegible] en altres privi-
legiats [illegible] Vull sia pagada la
charitat acostumada [illegible]

Item vull [illegible] que seguida la mort de mon haveu
[illegible] sia venuda una casa
que tinch [illegible] de sta Ciutadella
[illegible] al [illegible] que [illegible]
[illegible] obligant lo comprador en donar [illegible]
[illegible] quaranta [illegible] en [illegible]
y que del preu que se haura [illegible]

celebradas onze missas ~~baixas~~ perpetuas de Requiem, celebradoras
co es tres ala Iglesia Parroquial de Ciutadella el dia
de Nadal per la mia anima, las de mon marit y de ma
mare. Tres en lo convent de Sant Francesch de Ciu-
tadella en dit dia per la mia anima, Las de mon
marit y de mon Pare. Una lo dia de Santa Catherina
en la dita Iglesia Parroquial per la mia anima, dos el dia
de Sant Pere en dita Iglesia per la mia anima y la de
mon marit y las dos restants en dita Iglesia el dissapte
dia de Sant Sebastia per las animas de mos Pares.
Las quals dexa la charitat acostumada y al qui
competent al Rey nostre Senyor.
Item y mar donar al molt Ilt. S. Rector y sindics de
la Parroquial de dita Ciutat [illegible]
Item deixo donats als Rey alas Terras de Jerusalem
una volta tantum
Pagats emperò y satisfetas totas las cosas de mun dit y
e bis mis altres deutes aque jo sia tinguda y obligada
y enterramant satisfets la heretat de mon hereu
refugi y [illegible] a part posats entre los altres
emperò bens meus mobles inmobles drets, bens
y actions pnts y venidors com en qualsevol temps
pertanyents y pertanyer per qualsevol via dit causa
o raho puguen ço es hereus Universals fas els
a saber distribuhuan durant sa vida natural y nomes
al dit Pere Olives mon marit volent que dit mon
marit no sols gaudesca en dit usufruit dels sobre dits
mobles que te en la casa que encara li dona facultat
de que los puga vendre per sustentarse
Proprietari emperò a Thomas Olives mon fill
Unich llegitim y natural ami y al dit mon marit
comu a tots sa voluntat y rememorant lo dit mon
fill fas la matexa institutio en favor de son

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

fills y mos nats per st. Enguany y ell non pre capita

Aquesta es la ultima y derrera voluntat mia la qual lloa, aprova, ratifica y confirma y vull que valega per dret de testament y si no valdra, o valer no pora per dret de testament vull valegue per dret de codicil y si no valdra, o valer no pora per dret de codicil vull valegue per dret de aquella ultima voluntat mia que millor de dret valer y tenir pora, Cassant revocant y anullant tots y qualsevols testaments, codicils y donacions causa mortis per mi fins lo dia present fets y fermats en poder de qualsevols notaris, o escrivans, encara concebuts y rebuts sots expressio de qualsevols paraulas, clausulas derogatorias y penjants de tots aquells y aquells [illegible] que vull valega lo present testament que es lo ultim voler meu Lo qual fonch fet y firmat en Ciutadella de Menorca al primer dia del mes de Abril any de la nativitat de nostre senor Deu Jesuchrist de mil sis cents setanta y set. Senyal de mi Catherina Olivera testadora predita qui lo present meu testament lloa, aprova ratifica y confirma.

Assimateix de aquest testament cridats y per boca de la testadora pregats son Rafel Pons y Antoni Aragones llauraor [illegible] Calafat ... [illegible] Miquel Aragones [illegible] de Ciutadella notari [illegible] qui pregat y requirit he rebut lo present testament

Testament de D.a Francina Sintas y Quart

Ol. 1t cumulta de 15 [illegible] 1667

Salaris 6 £
55
1 15 8

En nom de nostre senyor Deu Jesuchrist y de la humil Verge Maria mare sua y senyora nostra amen. Com sie que determinat sie a totas las creaturas humanas haver de morir y nos ho va exortant lo Propheta dient dispon de la tua casa perque morras y viure sempre no podras. Per tant yo Dona Francina Sintas y Quart viuda relicta del mag. Joseph Sintas donsel quondam, detinguda en lo llit de malaltia corporal, de la qual tem morir, tenint empero mon seny, ple enteniment, memoria integra y ferma paraula volent disponer dels bens que Deu nostre senyor me ha encomenats fas lo present meu testament que es la ultima y derrera voluntat mia en lo qual elegesch en marmessors y de aquest meu testament executors y de ma anima y enteniment Pere m[illegible] bens al Sr. Pere Amella donsell a Dona Joana Quart y Parrao ma germana y a Dona Margalida Quart ma cunyada tots junts y cadaqual a sa las qual dono poder y l'enquant puch encarrech que si com escaeciendra que yo muyre sens fer ni ordenar altra cosa que tots junts, o cadaqual de ells facian y executen lo que per mi debaix atrobaran dit y ordenat.

Primerament y ans de totas cosas encomenant la mia anima en mans de nostre senyor Deu Jesuchrist que aquella y las demes ha creades de no res, elegesch sepultura al meu cos mort fahedora dins la capella de Sant Andreu de la parroquial iglesia de Ciutadella ... vull ser enterrada ab lo habit de nostron pare sant Francesch per charitat del qual vull sia donat de

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

mos bens lo q. se acostuma una vegada tantum q. sia
La mia sepultura y funeraria sia feta avenguda dels
dits mos manumissors y peraque Deu m. Sr. Señor
Deperdone mos pecats fas los llegats que seguexen
Primo dex y man donar al molt Ill. senor Retor o son Venz
Vicari per la dret de parroquial sinch sous una vegada
tantum
Item vull y man que seguida la mia mort lo mes pres que
fer se puga sian ditas y cellebradas una volta tantum
sinch centas cinq. missas baxas de requiem co es 300. missas
en lloc de altras 300 que de ais de mos bens sinas mon marit
en la sua obraja vull que ditas 300 missas se celebren ab lo
modo y charitat que dit mon marit ha dispost en la dita
sua obraja y las 250 missas aumentadas ditas 550.
en sufragi de la mia anima celebradoras co es 100 a las altars
privilegiats de la Iglesia Parroquial
...
La charitat acostumada comptes el quart del ley
nostre señor
Item vull y man que tots anys perpetuament el dia
de sant ... sia celebrat una volta a missa cantada
al Convent ... per anima
del dit ... sinas mon marit y el qual dexo de
mos bens la charitat acostumada comptes el quart

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

8

del Rey nostre senor

Item vull y man que mon hereu debaix escrit, sia obligat
encontinent seguida la mia mort de continent al
Sindich apostolich del Convent de Sant Fr[ancesc] desta
Ciutadella, o pagarli perpetuament tots anys de
mos bens y heretat el dia de sanct Fransesch
tres pesses de vuyt nostra moneda de Mall[orc]a per la
illuminaria de la diada y vull y ditas 3. p[esse]s de
8. sian francas al dit Convent

Item vull y man que tots los segons Diumenjes del
mes en que se celebra Dominica del santissim nom de
Jesus en la Iglesia del Conv[en]t de nostra S[enyor]a del Socos
desta Ciutadella me sie dita perpetuament per la
mia anima una missa baxa de requiem que en
unes son dotze missas perpetuas per celebratió de las
quals lexo de mos bens la charitat acostumada de
30 [illegible] cada missa y que's don el quart competent al Rey
n[ost]re senor

Item vull y man que tots anys perpetuament me sian
ditas per los religiosos del dit Convent del Socos dos miss[as]
[illegible] en la Iglesia de Santa Rosalia fora los murs
desta Ciutadella una lo dia de Santa Rosalia y la
altre lo dia en que fonch atrobada dita Santa y cada
una de las quals dexo de mos bens tres sous y sis de chari-
tat y el quart competent al Rey nostre senor

[illegible] entendo es desarme [illegible] y quatre
[illegible] censals [illegible] per la mia anima vull y man
que pagadas las charitats de dits sufragis perpetuos
lo que per ellos competexa al senor nostre Rey per dret
[illegible] amortizatio, las quals charitats y quarts [illegible]
desa mon hereu obligarse per censals [illegible]
del [illegible] annua contributio el [illegible] sempre com
lo just obligat a tal [illegible] de dret y de fet y de

tots aquellas cosas que tenen de la naturalesa de sa
cuitat perpetuament. Y ple demes que sobrera
fins aumplimlent adita 2488 lliures negaudeix
per temps de sinch anys y sinch pensions La senora
Margalida Serra y Pons y finits aquells vull
ne gaudesca ambe y altres sinch anys y sinch pensions
Victoria Rubi filla del molt mag. sr. D. Antoni Rubi
[illegible] dela Real Governatio de Sutilla y passats dits deu
anys vull que sagat alquant al Rey me senor vaja la mitat
ala Capella dela Santissima Trinitat de la Iglesia
Major y sustento [illegible] dela Llantia de dita Capella
y la altra mitat vaja ala Llantia de nostra Senora
del Carme del convent de Sant Franc. de la Ciutadella
poli

Item vull y man que a mon hereu de bons seria de qua hi seran
Catharina Amellera y Marques [illegible] me neboda, quoad
damunt perpetuall., deu lliuras com sera [illegible] las gau-
desca del dia [illegible] natural y no [illegible] y seguida
la mort de dita me neboda [illegible] en propietat
al Dona Juana [illegible] [illegible] y sino las ases
[illegible] [illegible] [illegible] quant menor
[illegible] [illegible] [illegible] deu lliras [illegible]
cent [illegible] [illegible] me neboda, Terminat em-
[illegible] [illegible] [illegible] que no sia
seguida la mort de dita Juana Amellera, ni la
[illegible] de [illegible] dits [illegible] cent vull que jugue
[illegible] dellas ases [illegible]

Item vull y man que per temps de deu anys sia donat
a Margalida [illegible] quatre lliuras moneda de
Mallorca quatre [illegible] formento en especia cada any
temps dels dits deu anys

Item suplico a mon hereu de bon servit [illegible]
tambien si li aparexeria una volta santum [illegible]

lliuras moneda de Mallorca. Co es, cent lliuras ala capitana Juana Llabres; cent lliuras a Anna Dameto donzella fervent(?) criada y altres cent lliuras a Antonia Roja donzella, a estas dos vuit(?) lliuras en contemplatio de sos matrimonis

Item vull y man que mon hereu debax scrit de ço que no contendran(?) a una assignatio que dit mag. Hieronim Simonet mon marit firma consignant alas annuas pensions en favor dela heretat del noble Don Jua. Marti per quant es ma intentio que dita heretat sia pagada enteramente de lo que se li deu y deura per dita assignatio com pagar lo qual vull ques valegue de las pensions de mos censals y de los dela dita del dit mon marit

Item vull y man que havent se donada solutio ab ditas pensions y estant pagada dita heretat del dit noble Don Jua. Marti del altre contingut en la altra ciutat de assignatio de lo que se trobara del dit mag. Hieronim Simonet mon marit, o lo que serà de aquel en lo adjudicat de sa dita heretat y dels credits que tenia encara sobre de ella ... Don Antoni Quart mon terme ... y ... gosa durant sa vida natural y no mes, ab condicio que apres de sa vida de tots bens haja de haver donada solutio a las personas debax scritas creditors que seran contra la heretat del dit mon marit y no haver tingut lloch en la graduatio que se ha feta dels bens de aquel y es ma voluntat sian pagadas

Primo a Miquel ... Ramon ... dela dita vila de Alayor se li ha de pagar ... vale ... que compro y pres ... dela botiga dela dita vila y lo entrega a dit mon marit

Item al ... Cemajor ... Lorino se li ha de don[ar]

ARXIU COMTAL DE
TORRE-SAURA

Cap judicada, com he dit, se troba un credit de [illegible] que rs mos debia obliga [illegible] sobre la possessio del Gladar, en la compra que feu de la possessio la Marjaleta. Fas llegat per mon bon amor de els dret y credit a Angela Carbonell y Mestre muller del dit Rafel Carbonell no y volent fassa demanda contra dit Febrer de dites 400 cens valentse pero effeti de tots aquells drets que jo en dit nom me poria valer y gaudesca de vida sua natural y no mes la dita Carbonell y Mestre de dites 400 cens y apres mort sua als infants, o dos infants preuminint al que tinch dispost en quant ala her. del dit Mag. Geroni Sintes mon marit

Item ius quant deta adjudicatio dit al Cont de S. Ff. de Ciutadella un [illegible] de [illegible] que tota devent de la her. del S. Anu Carrenas juntament ab le partes discorregut y [illegible] corredor fe dites diligencias en cobrar aquell y cobrant se fa fabricar una llantia de plata la qual es ma voluntat posen devant lo altar mayor de dit Convent

Declar expressament que si ame propria her. y las obligacions y he prestades en favor de la her. del dit mag. Sintes mon marit, preuindia algun dany que en tal cas deyo deduirse [illegible] lo tal dany de la hacienda y bens que vuy se trobaran y trobaran de las [illegible] del dit mon marit puis es just que [illegible] primer los bens del dit mon marit que no los meus propris. Y axi be vull y man que si acas constas que dit Mag. Sintes mon marit haguee rebut algun quitament de las [illegible] de censals que jo li tenia con-

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

titnidas en dot, que mon hereu deba scrit de la
de mon dot de que se recuperar, consentint ab
quantitat de cens que haura firmat quitament
de qualsevols bens que vuy se troban y trobaran
del dit mon marit, o dels que ami y las sus ditas
rahons se me han adjudicats volent determina-
dament que dit mon hereu y recuperatio dels dits
quitaments y dels refferits danys que poden naxer
de las obligacions que he prestadas en favor de la
[illegible] del dit mon marit y deutes de aquells, de que
apoderarse de qualsevols bens del dit mon
Marit etiam de aquells que sem han adju-
dicats y de que yo he dispost ab mon testament
[illegible] y obre ma perpetua, encara que liguen
[illegible] de qualsevols particulars, commu-
nitats, o altrament per quant es ma intencio
[illegible] com antes he dit
que primer se cobren los bens del dit Mon
Marit que no los meus propris, anullant
en quant sia menester vemos las refferidas
occasions las dispositions que antes havia feta
dels dits bens adjudicats respecte de aquella
o aquellas [illegible] que per lo effecte refferit se hauran
de recuperar y no altrament.
Item lego y ensi donat de mos bens a Don Ramon
Oliver mon germa ausent de la present ciutat
[illegible] censals, las quals dit Don Ramon podra
eligir de dits mos bens y censals y morint dit
Don Ramon ab infants de llegitim y verdader
matrimoni nats y procreats sian ditas sols
cens de ell y de sos successors. Si emperò

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

dit Don Anton Morera sent dits Infants sols li
avera aver voluntats quaranta lliuras cens – y de
las restants Vint lliuras censals es deu y li ser-
ho que sempre y quant en esta Vila se edifica
Convent de Viuda sian ditas vint lliuras cens del
dit Convent, y no edificantse Convent de
Viudas vull que dit dellas el quart compe-
tent al Rey mo hereu sent las restants 15 lliuras cens
liquidas que romanen sian per ornaments de la
Iglesia Major sant Joan, Altar de Jesus de la
Verge nostra Sª del Roser, La Iglesia nova-
ment edificada del sant Christo y lo hospi-
tal general de esta Vila, es a saber Un any per cada
Una de ditas Iglesias [illegible] que perpetua-
ment vajan alternativament de Una
Iglesia en altra, Començant en la Iglesia
Mª sant Joan el [illegible] la Iglesia
de nostra Sª del Roser la del sant Christo y
lo hospital General.

Pagadas empero y satisfetas totas las cosas
demunt dits y tots mos altres deutes aque yo
sia tinguda y obligada plenariament restituir
per la veritat del fet a regla de lligats y obliga-
cions a part posadas, Empero los altres empero
bens meus, Mobles Immobles drets Veus y
actions sentits y Venidors aun en qualsevol
temps pertanyents y spectants per qualsevol
Via titol causa, o rahó Instituesch y a mi
hereu Universal fas al Don Joan Quart
Mon Germa, o, a son llegitim, o, Delle-
gitim

50 successors en cas me premorts dits Monserrina à sas lliures voluntats de ell y del seus liberament fehadora

foue esta li empera

Cassant

Lo qual testament fonch fet y firmat en Ciutadella dit dia a tres dias del mes de Juny any de la natiuitat de nro. senyor Deu Jesuchrist mil sisents sexanta y set. Sen+yal de mi D.a Jansina Amoas qui ... lo pnt. meu testamt. loa, apprua, ratiffica y confirma

Testimonis de aquest testament cridats y de boca de dita testadora pregats son Miquel Delgado, Don Jerom Pau de Guevara, Miquel Subirats [illegible] Martines, Mig.l Salas, Gordon Orguimbau Scrivent y Augusti Salas de Ciutadella habitants y jo Jo.n Armianes qui pregat he rebut dit testament

Fonch publicat lo pnt. testament a 16 de 8bre 1667 arequisitio del noble Don Juan [illegible]

Testimonis Joseph Salom, ... Pons

ARXIU COMTAT DE TORRE-SAURA

Testament de Fran.co Febrer chirurgia

obijt cum isto die 30. Ianuarij 1678

Ll.s ... pare ...

En nom de nostre senyor Deu Jesuchrist y de la humil Verge
Maria Mare sua y senyora nostra Amen. Com sie
determinat totas las creaturas humanas hauer de
morir y sie cosa incerta la hora de la mort com
nos ho va [illegible] lo Propheta dient disponde la
tua casa per quant moriras y viure sempre no
porras. Per co yo Fransesch Febrer chirurgia
de Ciutadella de Menorca habitant fill llegitim y na-
tural de Jaume Febrer y de [illegible] conjuges sem natu-
rals del Regne de Mallorca stant detingut en
lo llit de malaltia corporal de la qual tem mo-
rir, stant empero de mente y ple enteniment
ferma paraula y memoria integra volent dis-
pondre dels bens fer lo present meu testament
[illegible] y derrera voluntat en la
qual elegesch en marmessors y de aquest meu testa-
ment executors sens empero dany ni detriment
lluirmi de los bens al pare Nico-
lau Simbau y ame muller Margalida Mora
tots junts y cadaqual a solas los quals prech y
en quant puch encarrech que si esdevindra que
jo muyre sens fer ni ordenar altre testament,
que tots junts o cadaqual a solas fassen y execu-
ter lo que per mi trobaran sent y or-
denat.

Primerament y ans de totas cosas encome-
nant la mia anima en mans de nostre senyor Deu
Jesuchrist qui aquella y las demes de noves ha
creadas. Elegesch sepultura al meu cos mort fahador
en lo Convent de sant Agusti de esta Ciutadella
dins la capella del glorios sant Magi, o, sino

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

alli a hont dels senyors Pares del dit Convent de Sant
Agusti y vull ser enterrat ab lo habit del G. Sant
Agusti per charitat del qual vull sia donat de mos
bens lo que se acostuma una vegada tantum. Y vull
que la mia sepultura sia feta a conegudo dels dits
mos Marmessors y pregant Deu nostre senor me
perdone mos peccats. Item los llegats pios seguents.
Primo lexo y man donar al molt Ill. Señor Labarde
y sacristia Vicari per son dret del parroquial
[illegible] una vegada tantum.
Item vull y man que seguida la mia mort lo mes
prest que fer se puga me sian dites y celebradas
setanta y sinch missas de requiem una volta
tantum celebradoras so es deu ala Capella de
Sant Magi y deu ala capella de las animas de
purgatori del Convent del Socos, deu ala capella
del glorios [illegible] y sinch ala capella de
las animas de purgatori del convent de sant
Fran. sinch ala Iglesia de nostra S. del Roser
sufraganea ala parroquial de Ciutadella. Sinch al
convent de nostra S. del Roser, deu ala Capella de
Sant Nicolau de Tolentino del dit Convent del
Socos, y deu al altar de Sant Joan de la dita parro-
quial de Ciutadella, y vull que totas aquestas de
las referidas que celebraran el dia de mon
enterro se pague quatre sous per charitat de cada
una de llas y las demes que mos celebraran en
el dia de mon enterro sia la charitat acostuma-
da una volta tantum.
Pagadas empero y satisfetas totas las cosas de mun-
[illegible] mos [illegible] deutes plenariament restituits
[illegible] de Sant Magi y de las animas
[illegible] los [illegible] empero bens
[illegible]

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

Meus mobles, immobles, semovents, drets, y accions
ons presents y venidors am en qualsevol temps
pertanyents y spectants generalment Y a dit cas
y raho instituesch y am heretat Universal
[illegible] a saber a dita me Muller Margalida
[illegible] vivint [illegible] casta y sens marit
[illegible] altrament [illegible] de [illegible]
heretat y bens y Tutora de nostros fills
durant la vida natural de dita me muller
[illegible] ans emperò dits nos fills, nats y
[illegible] y de qual devant nomenadors tant
Masculas com femellas per iguals parts y por-
cions entre ells dividoras y [illegible]
dels dits nos fills fas la mateixa institució en
favor de sos fills y mos nets [illegible]
[illegible] Donant facultat a dita me muller
Margalida [illegible] que puga aventatjar a un
fill tant Masculas com femellas, entenentse
sempre [illegible] y naturals dels instituits, [illegible]
[illegible] y [illegible] expressament que [illegible]
[illegible] de dita me muller
los donara [illegible] lidon
plena y [illegible] potestat, Declarant [illegible]
[illegible] que dita me Muller no tindra obliga-
ció de deber inventari de mos bens, ni donar
en temps algu compte en raho de los bens de
me heretat per quant la allibera de ello per
tenir molta confiansa de ella que mirarà y
[illegible] de me heretat y de nostros fills, Donant
[illegible] facultat de que puga vendre las proprie-
tats y demes cosas de me heretat en publich en-
cant, o privadament del modo que mes convenient

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

Li aparega. Vitens emperò que si dita me
muller vol convolar a segonas nuptias que
en tal cas tingue solament de me heretat el
dot y drets dotals y [illegible] de mils domanque a favor
de mos fills, tenjia en est cas lo que donar
compta de la administratió y no de fruits hau
ran tingut de me heretat per quant confe
ho dit jo della molt confio, y morint algun dels
dits mos fills en pupillar edat, o, après quant que quant
sens fills llegitims y naturals vull que vaja la porció
del tal, o, tals que axi moran als altres sobrevivents
e als qui los succehian en la porció que llur deuhen
havia pervenir y en cas que tots los dits mos fills
y fillas morissen en pupillar edat, o, après quant que
quant sens fills ~~[illegible]~~ llegitims y naturals en
tal cas vull y man que de mos béns sen fassen
[illegible] missas baxas resadas, celebradoras per las
animas de me muller present, passada, de mos
Pares y Parents y de la mia ánima, ço es una
part en la capella dels gloriosos Metges del Con-
vent de Sant Francesch y las altras dos parts a la
capella del gloriós Sant Magí del dit Convent del
Socós.

Aquesta és la ultima y derrera voluntat mia la qual
lloa, aprova, ratifica y confirma y vull que valegue
per dret de testament y sino valdrà, o, valer no porà
per dret de testament vull valegue per dret de codicil
y sino valdrà, o, valer no porà per dret de codicil vull
valegue per dret de aquella ultima y derrera voluntat
mia que de dret millor y valer tenir podrà. Cassant
revocant y annullant tots y qualsevols testaments
codicils y donacions causa mortis per mi fins lo
dia present fets y fetas en poder de

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

aquell lunda de donar, o, ferinant en casa q conceb(u)tz
concebudes sots expressio de quals vols paraulas
derrogatorias per quant de tot aquells y aquellas me
penet, revocant de aquest meu present testament
qual lo stim per ultim meu. Lo qual foneh fet y
firmat en Ciutadella de Menorca a vinch dias del
mes de Decembre any de la natiuitat de nostre
Senor Jesuchrist de mil sisents sexansa y set
Sen ta(l) dem Jaume Ferrer chirurgia testador
predit qui lo prt mon testament lloa, approva
ratifica y confirma.

Testimonis de aquest testament cri-
dats y per lo dit testador pregats
Lo(re)nç Michel Imay chirurgia. Miquel
Aragones fuster. Antoni Gomila sabater
Jph Calafell serraire, Anª Tremol
de Maho, Matheu Campins -
peraira y Pe Pons de Maho, y
yo Jnan Aymanoll qui pregat he
rebut lo dit testament y redigit
en publica forma.

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

Testament de Gabriel Febrer de la parr.a de Son Bellach

obiit cum ills die xxvij X.bris anno a nat.te Dni. 1688 anima ejus in pace requiescat Amen

En nom de nostre Señor Deu Jesuchrist y de la humil
Verge Maria Mare sua y señora nostra Amen Com
sia que determinat totas las creaturas humanas
haver de morir y sia atot incerta la hora de la mort
com nos hia exortant lo Propheta dient dispon de la
tua casa per quant moriras y viure sempre no poras
Per tant yo Gabriel Febrer de la parr.a de Son Bellach
del terme de las Ferrarias de la vila de Ill.a fill llegitim
y natural de Raphel Febrer y de Juana Mercadala
coniuges difunts estant detingut en lo llit de malaltia
corporal de la qual tem morir, tenint empero mon
bo y ple enteniment ferma paraula y memoria
integra volent disposar de mos bens fas lo present
meu testament que es la ultima y derrera voluntat
mia en la qual elegesch en marmessors y de aquest mon
testament executors sens empero dany mi detriment
[illegible] a Maria [illegible] me muller y a
[illegible] [illegible] junts y cada qual
[illegible] Febrer [illegible] encarrech que
[illegible] los quals [illegible] ordenat dese
si se esdevindra que yo muyra [illegible] [illegible] faltan y
testament que [illegible] junts [illegible] ordenaran sens figura de
[illegible] lo que per mi [illegible]
[illegible]
Primerament y ante de totas cosas encomenant la
mia anima al meu Señor Deu Jesuchrist qui
aquella y las demes de no res ha creadas elegesch
sepultura al meu cos mort fahedora en la Iglesia de
nostra Señora del Roser Sufraganea de la Parroquial
[illegible] de ella [illegible] que yo muyra en lo [illegible]
si empero morire en la parr.a de Son Bellach vull ser

ARXIU COMTAT DE TORRE-SAURA

enterrat en la Iglesia Parroq.l de las Ferrarias y en aquella
una de las dos parts que millor parexera vull ser enterrat ab
lo habit de nostre P. Sant Francesch per el qual don
la charitat acostumada y vull que la mia sepultu-
ra y funeraria sia feta a coneguda de dits mos ma-
marmissors y placie a Deu nostre Señor me perdone
mos pecats fas los llegats pios seguents
Primo lex y man donar al molt Ill.e Señor [illegible]
e a son [illegible] Ocani [illegible] en Ciut.t sinch sous mo-
neda de Mall.ca una volta tantum per son dret de
Parroquial. Item lex [illegible] la dita [illegible] de son
[illegible] vull y man que sian donats per dits [illegible]
al Rev. Rector de la Parrochia de las Ferrarias
per dit dret de Parrochial
Item vull y man que seguida la mia mort lo mes pront
que fer se puga me sian dites y celebradas cent
missas baixas de Requiem una volta tantum co es vint
a la Iglesia Parroquial de la Ciut.t vint al Convent
de Sant Fran.co vint al Convent del Socos de la
Ciutadella vint en dita Iglesia Parroquial de
las Ferrarias y vint a la casa y convent de Nra
Señora del Toro, y que sian celebradas en altar privilegiat
per [illegible] celebracio de las quals man donar de mos bens
la charitat acostumada
Item vull y man que tots anys perpetuament en la
Iglesia Parroquial de la Ciut.t me sia dit y celebrat
un offici [illegible] de Sant [illegible] pasio y [illegible]
cat per celebracio del qual de mos bens y [illegible]
sia [illegible] la charitat acostumada com plagues el
qual [illegible] contentament al [illegible] nostre Señor
Item [illegible] per bon amor a Isabel Mercadal y Antoni
Mercadal cosins germans meus a cada hu de aquells
deu quarantas una volta tantum pagadoras
las quals hauran de rebrer y aportarsen a sas costas

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

veus y accions presents y venidors a mi en qualsevol
temps pertanyents y spectants per qualsevol via
titol, causa, o raho instituesch y a mi hereus universals
sals fas lo salvo adita me muller Margalida
Janer durant vida vidual casta y sens marit durant
sa vida natural y no mes sols lo usufruit de la mia
heretat y bens y tutora de nostros fills. Proprietaris
empero a dits mos fills mascles llegitims y naturals
naturals nats, y pòstums y de qui al devant naxedors
per iguals parts y porcions entre ells divididoras
substituints ad invicem lo hu de ells al
altres morint sens infants vulgarment, pupillarment
ment y per fideicomis y en cas que algun dels dits
mos fills mascles llegitims y naturals moris ab
infants y aquells morissen en pupillar edad vull
que la porcio del tal, o tals axi morint vaja als
altres sobrevivints y als fills dels altres que seran
premorts per iguals parts y premorint dits mos
fills mascles, o algun dells vull la matexa institucio
en favor de mos fills y manets in stirpem et
non in capita. Faltant empero tots los dits mos fills
mascles y descendencia de aquells per recta linea
tant masculina com femenina llegitima y natural
... hereva a mas ... les altras mas fillas
per iguals parts y en falta dellas per premorienvia
... llegitims sucessors ... matrimoniales
substituint la una a la altre en falta de decendents
ab la forma que tinch instituits a mos fills
mascles llegitims y naturals y ad invicem substituits
y encara que faltassen tambe tots los decendents
per recta linea tant mascles com famellas
de ditas mas fillas en tal cas en deficientia
de tots los referits y de ells decendents per

recta linea sempre llegitims y naturals y no altrament
cridats a la successio de mos bens y heretat y jo ara
hereus fas a Raphel Febrer mon nebot fill de
Raphel Febrer notari mon germa, a Gabriel Mercadal
y Antoni Mercadal mos cusins germans per iguals parts
y porcions entre ells divididoras a totas ses volun-
tats y en falta dells fas la matexa institucio
en favor de sos llegitims successors y stirpem et
non in capita

Aquesta es la ultima y derrera voluntat mia la qual
lloua, aproua, ratifica y conforme y vull que va-
legua per dret de testament y si valer no pot
per dret de testament vull valegua per dret de
codicil y si valer no pot per dret de codicil
vull valegue per dret de aquella ultima y derrera
voluntat mia que millor de dret valer y tenir pugue
cassant, revocant y anullant tots y qualse-
vols testaments, codicils y donacions causa
mortis per mi fins lo dia present fets y fetas en
poder de qualsevols notaris o escrivans encaraque
concebuts y concebudas sien expressio de qualsevols
paraulas etiam derogatorias per quant de tots
aquells y aquellas me penet exceptat de aquest
mon present testament que es lo ultim voler meu
Lo qual fonch fet y firmat en Ciutadella de
Menorca a vint y sis dias del mes de Desembre
any de la natiuitat de nostre senor Deu
Jesuchrist Mil siscents sexanta y cinch
Sen✝al de mi Gabriel Febrer testador predit

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

6

Testament de la Sra Margalida Codina y Carrio.

Obiit sumitiss die 12 Aprilis 1668

Nomina eius in quae sequentur

Amen

En nom de nostre Senor Deu Jesuchrist y de
la humil Verge Maria Mare sua y Senora nostra
Amen. Com sie que determinat totas las creaturas
humanas haver de morir y sia cosa incerta la hora
de la mort, com nos ho va ensenyant lo Propheta dient
dispon de la tua casa perque morras y viure
sempre no poras. Per tant jo Margalida
Carrio filla leg. y natural del discret Pere Antoni
Carrio y de Anna Mongues consortes [illegible]
[illegible] muller que son del discret Juan Codina [illegible]
[illegible] de la Mag. [illegible] ysla de Menorca
detinguda en lo llit de malaltia corporal de la qual
tem morir, tenint empero mos mals e ple enteni-
ment, ferma paraula y bona memoria [illegible] volunt-
ment fas ordeno [illegible] lo present meu testament
disponent de mos bens [illegible]
qual [illegible] la ultima y derrera voluntat mia, en lo qual
elegesch en marmessors y de aquest meu testament
executors [illegible] Pere [illegible] Carrio y Juan
[illegible] Codina mon marit y pare respective tots junts
y cada qual de ells los quals prech y encarrech que
[illegible] que jo muyre sens
fer ni ordenar altre testament que tots junts o
cada qual de ells fasen y executen lo que per mi
ahora atrobaran escrit y ordenat.

Primerament y ante de totas cosas encomenant
la mia anima [illegible] de nostre Senor Deu Jesuchrist

ARXIU COMTAT DE TORRE-SAURA

qui aquellas y las demes haredimidas ab La sua precio-
sissima sanch en lo arbre de La santa Creu ele-
geish sepultura en lo vas de nostra senora de Gra-
cia Morint de sa enfermedad y no morint en ella y suc-
cehint algun fill mort a altre Iglesia vull ser enterra-
da en el lloch ahont mon fill, o fills seran enterrats
y Morint en qualsevol temps y no tindre Infant
mort vull ser enterrada en lo dit vas de nostra
Senora de Gracia del Convent del Socos de sa Ciutat de la
Valencia que lo meu cadaver sia sepultat ab lo ha-
bit de nostron Pare Sant Agusti y el qual de a-
mos pens La charitat acostumada y vull que La
mia sepultura y funeraria sia feta a coneguda
de dits mos marmessors y hereus. Deu nostre
Senor me perdone mos pecats fas los llegats per
seguents
Primo lexo y man donar al Molt Ill. Senor Lo bon-
ser genera Vicari y son rector de la Parroquial Iglesia una
volta tantum
Item vull y man que seguida la mia mort me sien
dites y celebrades los misas baxas de requiem una
volta tantum co es vint en lo altar privilegiat de
Sant Vicent dita Iglesia Parroquial de la Ciutat a co-
nexer que deuen ser celebrades el dia de mon obit
o el dia seguent, y no celebrantse en dits dos dias,
vull sien dites en lo Convent de nostra Senora del Socos
de la Ciutat. Vint al Convent de Sant Francesch deu
a la casa y Convent de nostra Senora del Lloro y las
restants cinquanta en lo dit Convent del Socos
co es en altar privilegiat, celebrades de las quals
dites La charitat acostumada pagadora de las
heretat de mos pares, y aquest que tinch
Item lexo a la Santa Casa de Jerusalem sinch sous
una volta tantum

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

y en cas que dit mon fill me premorís dexant Infants
llegitims y naturals fas la matexa Ins.tio en cas de
dit fill y mos nets in [illegible] lo nom in capite
y si vindra ocasio que morint dit mon fill sens
dits Infants, se trobasen als hereus altres fills
meus, o de ells decendents sempre llegitims y na-
turals, en tal cas los vull primer als successio de
mos bens que a altras qualsevols personas Indi-
viduals hereus meus Universals, = Item
sempre y quant se esdevengue que yo muyre sens
fill, o fills meus llegitims y naturals y ondre ascen-
dents, Leo en tal cas als decendents meus qui
vius seran [illegible] La llegitima que
sobre mos bens los Compe[illegible] en dit cas, y fas
hereus meus Universals en la matexa cas, ço es
al dit Juan Corria mon marit en lo us de fruit
de mos bens durant la sua vida natural y no [illegible]
[illegible] empero a altres [illegible] y a ells
[illegible] hereus y successors.
[illegible] la ultima y darrera voluntat mia la
qual lloa aprova ratifica y confirma, y vull que
valgue per dret de testament y si valer no pot
per dret de testament, vull valgue per dret de
Codicil, y si valer no pot per dret de Codicil vull
valgue per dret de aquella ultima y derrera
voluntat mia que millor de dret, valer y tenir
puga [illegible] revocant y anullant tots y
qualsevols testaments, Codicils y donacions causa
mortis per mi fins lo dia de vuy fets y fetas
en poder de qualsevols notaris y escrivans encara
que contenguts y concebidas [illegible] expressio de
qualsevols paraulas [illegible] derogatorias per

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

quant de tots aquells y aquellas me penes y acceptat
de aquest mon testament que es lo ultim y valedor
meu lo qual fonch fet y firmat en Ciutat
de Menorca a set dias del mes de Abril any de
la natiuitat de nostre Señor Jesuchrist Mil
sicents sexanta y cinch, Sent al dit Mar-
galida Cudina y Camo testadora predita
qui lo present meu testament lloa, y aproua, ra-
tifica y confirma

Testimonis de aquest testament
cridats y per la dita testadora pre-
gats son el Mag.ch D.r L. [illegible]
Cavaller [illegible] lo qual [illegible] cor-
[illegible] Mag.ch D.r Jaume [illegible]
de [illegible] de Maho atrobat en Ciutat
[illegible] L. Guitart conrador
[illegible] [illegible] Antoni [illegible]
[illegible] [illegible] de Ciutat
[illegible] [illegible] que
[illegible] [illegible] testament

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

Testament de Fr.ch Llabres
fill de Jaume Llabres
y de Fransesquina Ponsa
diffunts

Fran.s Torrella

Obijt eumdie
dic. 27. 9bris
1664. anima
eius requiescat
in pace Amen.

En nom de nostre senor Deu Jesuchrist y de La humil Verge Maria Mara sua y Senora nostra Amen. Com sia determinat totas Las creaturas humanas haver de morir y sia atots incerta La hora de La mort com ho va exortant Lo Propheta dient dispon ala tua casa per quant moriras y viure sempre no porás. Perçant jo Fransesch Llabres fill llegitim y natural de Jaume Llabres conrador y de Fransesquina Ponsa coniuges diffunts detingut en Lo llit de malaltia corporal de La qual tem morir tenint empero tot mon bon enteniment ferma paraula y memoria integra volent dispondre dels bens que Deu nostre Senor me ha encomenats fas Lo present testament qual es La ultima y darrera voluntat mia En Lo qual elegesch en marmessors y de aquest mon testament executors sens emperò dany ni detriment llur ni de sos bens ame muller Antonina Llabres, amon sogre Antoni Mesquida y á Jaume Llabres mon Germa atots junts y cada qual asolas Los quals prech y en quant puch encarrech que si se esdevindra que jo muyre sens fer ni ordenar altre testament que tots junts, o, cada qual asolas fassen y executen Los debax atrobaran scrit y ordenat.

Primerament y antes de totas cosas encomenant La mia anima en mans de nostre Senor Deu Jesuchrist qui aquella y Las demes ha redemidors ab La sua preciosissima sanch, elegesch sepultura en La Iglesia Parroquial de Sta. Lluçia en La capella

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

de sant Andreu; Elevant de ella y vull ser [illegible]
ab lo habit del gloriós P. S. F. y el qual dex la
charitat acostumada y vull que la mia sepultura
y funeraria sia feta acomegiula de dits mos ma-
numissors y peraque Deu me S.r me perdone mos
pecats fas los llegats pios seguents.
Primo lex y man donar al molt R.t Senor Rabordé
on son vener y Rectors son dret de Parroquial [illegible]
una volta tantsum.
Item vull y man que seguida la mia mort me sian
ditas y celebradas cent missas baxas de requiem co[ll]
ditas y celebradas ala capella de sant Jordi de dita Parroquial 30.
30. ala capella de sant [illegible] 30. al convent de mo
al Convent de sant F. y las 10. restants ala casa y Convent
S.a del Socos y del Thoro de [illegible] y celebradó de las
de nostra S.a del Thoro [illegible]
quals dex de mos bens la charitat acostumada
Item vull y man que tots anys perpetuament me sia
dit y celebrat un anniversari per lo Convent de
sant F. lo dia de [illegible] per la mia
anima per el qual man assignar de mos bens la
charitat acostumada compres el quart del Reyne
Senor en lloch tuto y segur.
Item vull y man que tots anys perpetuament per
las animas de mos [illegible] y celebrat
altre anniversari per lo Convent de nostra
senora del Socos de [illegible] lo dia de sant
Nicolau y el qual man [illegible] de mos bens la
charitat acostumada en lloch tuto y segur com-
pres el quart del Rey me Senor.
Item vull [illegible] y qualsevols drets
compelents a mos infants [illegible] y nevadors
[illegible] y natural tant per raho de
[illegible] de cambe com altrament [illegible] cada
[illegible] de [illegible] Merida de Mallo. y [illegible]
[illegible] al infante [illegible] lo Mateo llegat
los Mateos drets a favor de dos fills y mos

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

nets in stirpem et non in capita. Si emperò los
dits mos fills posthumos y medio tempore naxa-
dors essent hereus meus morian en pupillar
edat, vull en tal cas que la porsió del tal, o
tals axi morint pervinga à mi hereter.

Item jure institutionis y per los maternos drets lex
y man donar acada una de mes fillas nadas, pos-
tumas y medio tempore naxadoras llegitimas y na-
turals en contemplasió de lur matrimoni si
de vida mia no seran casadas docentas lliuras
moneda de Mallorca pagadoras es a saber el dia
de son desposori lo lladely la robas de lli, llana
or y argent y lo que faltara a cumpliment
de las tales docentas lliuras de vint en vint
cada any. Si emperò de vida mia hauran con-
tractat matrimoni en tal cas totas los lex lo
que yo hauré promes en contemplatió
de lur matrimoni en las tals capitulas particulars
premorint nemo fas lo mateix llegat y los
maternos drets a favor de tots fills y mos nets in
stirpem et non in capita. Emperò si se esde-
vingues que ditas mes fillas, o alguna dellas
morian en pupillar edat, vull y man que
la porsio de la tal, y tals fillas axi morint
pervingan à mi hereter.

Item vull y man que mon hereu y posessor de me he-
retat sempre y quant Antonia Rosa me cu-
nyada vulle habitar en me casa, de que ali-
mentarla de menjar, beurer, calsar y vestir en
recompensa del llegat li ha fet mon onclo Rafel
Pons en son testament, y encas no vulle
habitarhi li sia donat cada any del vida sua el
llegat que dit mon onclo li feo

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

Pagades empero y satisfetas totas les dites
demandas, y tots mos altres deutes per arribar
l'establits La sola veritat del fet ab [illegible]
gis y malicias apart posadas. En tots los
altres empero bens meus mobles, Immobles
semovents, drets, veus, y actions presents y
veniders ara en qualsevol temps pertanents
y spectants per qualsevol titol, dret, causa
o raho Instituesch y ara hereu Universal
fas al fill mascle Maior que tindre postumo
y medio tempore naxador llegitim y natu-
ral y morint ab fill, o, fills mascles lleg. y
naturals vull que puguie disposar de mos bens
ates voluntats. Y quant dit mon fill major me
premoris ab dits fill, o fills mascles fas en son
lloch La matexa institutio in stirpem et non
in capita. Si empero dit fill meu Mascle
Major hereu meu no sera, o, essentho morira
en pupillar edat, o apres quant que quant sens dits
fill, o, fills mascles, o, morint ab dits fill, o, fills
ells morissen en pupillar edat, en qualsevol de dits
casos que se esdevinguen faltar dit mon fill mascle
Major naxador y los seus descendents en lo modo
dessus dit mascles se entén llegitims y naturals mo-
rint en pupillar edad, vull que me succehescha y haja
al segon fill meu mascle que tindre llegitim y
natural y essent premort ab fill, o, fills mascles
llegitims y naturals fas la matexa Institutio a
favor de dit son fill, o, fills Mascles in stirpem
et non in capita y axi vull se seguesca de tots
Los fills mascles que tindre llegitims y naturals
y faltant tots los dits mos fills sens dits infants
mascles sens [illegible] llegitims y naturals fas
hereva mia Universal a Francesquina Llabres

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

8

filla mia llegitima y natural, y fins se colloch en
matrimoni y durant la sua menor edad vull y
man que me muller Antonina Masquida gaudesca
de mos bens y sia curadora dels bens y hrt de dita
me filla y lo mateix se entengue en qualse-
vol sia mon hereu o ora sia mascla ora sia
famella durant la sua menor edad y fins se
colloch en matrimoni entenentse ambe [illegible]
electio a favor de dita me muller y fu viu vida
vidual casta y sens marit y aias se volgues casar
dita me muller elegesca administrador de me
heretat durant la menor edad de mon hereu y
possessor de me heretat y fins se colloch en matri-
moni a Miquel Delgado del qual confio mirara
lo util y convenient de me heretat. Si em-
pero la dita filla mia hereva mia no sera, o essent
morira apres quant que quant sens infants lleg.
y naturals, o morint ab dits infants estos morin
en pupillar edad y la dita me muller sera viva
vull en tal cas que dita me muller gaudesca de
sa vida [illegible] vida vidual casta y sens marit
de mos bens y heretat y en lo mateix cas se-
guida la mort de dita me muller fas llegat ame
germans [illegible] Mariana Farnes y mort sua a se
hereva o hereus in [illegible] de [illegible] cens, any
prient a ses voluntats. Y morint dita me filla
ab infant, o infants vull que disponga de mos
bens y heretat a ses voluntats entre son dit
infant, o infants, mentres no muyran en
pupillar edad, perço a llur voluntat, que
morint dita me filla sens infant, o in-
fants, o morint ab ell, o ells, morissen estos en
pupillar edad, que de mos bens y h.ª gaudesca
y succehesca la filla segona que en dit cas,
lo mateix modo que la primera y axi vull

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

se seguesque de las demes [illegible] se premin [illegible]
als Infants en sergemy y faltant tots mos fills y
fillas ab lo modo sus dit vull als successors de tot
bens a mon sterma Jaume llabres y pertrement
mientra als Infants mascles legitims y natu=
rals [illegible] empero dit mon Sterma hereu meu no sera
o essent morira sens Infants mascles legitims y
naturals [illegible] morint abcsos faltaran en pupillar
edat [illegible] quant que quant seran Infants
mascles legitims y naturals, en qualsevol temps
que nos trobaran descendents mascles de mascles
del dit mon sterma Vull ques don lo quart de me
de [illegible] per dret de amortizatio y dels
demes se fassan [illegible] donzellas amaridar
per parents pobres de me [illegible] segons mon oncle
Raphel Pons te disposat en son testament.

Aquesta es la ultima y derrera voluntat mia La
qual lloua, aproua ratifica y confirma y vull
valega per dret de testament y si valer no pot
per dret de testament vull valega per dret de
Codicil y si valer no pot per dret de Codicil vull va=
lega per dret de aquella ultima y derrera
voluntat mia que millor de dret valer y tenir
puga Cassant, Revocant y anullant tots y
qualsevols testaments, Codicils, donacions
causa mortis per mi fins lo dia pnt fets y
fetas en poder de qualsevols nots. Encara que
tots expressio de paraulas derogatorias per quant
de tots aquells y aquellas me penet exceptat de
aquest mon testament que es lo ultim voler meu.
Lo qual fonch fet y firmat en Ciutadella de
Menorca a vint y hu de octubre any de la na=
tivitat de nostre S. Deu Jesuchrist Mil
sisicents sexanta y uuyt sen fal de mi

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

ffs. llabres testador predit qui lo pnt. meu testament
loa, aprova, ratifica y conferma.

Testimonis de aquest testament ori-
dats y per dit testador pregats son
Ramon Ramon, vaguisti, Pere Pi-
Jaume, fill de ff. brassers, Alonso
Medina paraire, Mateu quintana
fill de Anat, Sebastià Alemany
Sebastià Pons fill de Anat, brassers
de aquesta vila y jo dit notari
qui pregat he rebut lo pnt. testa-
ment.

Pub. a 27 8bre 1668
a requisitio de Tamullas

ffirma: Testimonis en Miquel
Caymani ferrer y mo.
Joseph mestre.

obijt cum illa die
4 9bris 1669.
Anima eius in
pace requiescat
Amen
&c.

En nom de nostre Senyor Deu Jesuchrist y de la
humil Verge Maria Mara sua y Senora nostra Amen
Com sia determinat a totas las creaturas humanas
haver de morir y sia a tots incerta la hora de la
mort com nos hosa exortar lo Propheta dient
a la tua casa per quant moriras y viure sempre
no poras. Per tant yo Joseph Salva fill llegitim
y natural de Guillem Salva quondam y de Ma-
rianna Gumendina ambe difuncts de Monguet en lo
llit de malaltia corporal de la qual tem morir
estant empero de mon bon enteniment ferma paraula
y memoria integra volent disposar de mos bens fas
y ordeno mon testament que es la ultima y
derrera voluntat mia en lo qual elegesch en
marmessors y de aquest meu testament executors
empero dany ni detriment algun ni de tots bens
al mag.ch Francesch Martorell Donsell Joan Gorren
Batlle General y a me muller Antonina Aragona
tots junts y cada qual a solas los quals prech y en
quant puch encarregue que si se esdevindra
morir yo sens fer mi ordenar altre testament
que tots junts y cada qual a solas fassen y execu-
ten lo que a mi deixar y solaran scrit y ordenat.
Primerament y ans de totas cosas encomenant
la mia anima en mans de nostre Senyor Deu
Jesuchrist que aquella y totas demes ha redemidas
ab la sua preciosissima sanch [illegible] lo cos de la
qual Creu elegesch sepultura al meu cos morfe
[illegible] Iglesia de nostra S.ra del Roser sufraga-
nea a esta Parroquial Iglesia de ella ala Capella
de S.ta Anna, volent que lo meu cada dia

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

aportat ala dita Sepultura ab lo habit del glorios S.
Francesch y el qual dexa La charitat acostumada
y vull que La mia Sepultura y funeraria sia feta
aconeguda de mos manumissors. Esperant Deu mi
Senor me perdone mos peccats fas los llegats pre
seguents.
Primo lex y man donar al molt Ilt. Senor L. Labordo
y a son Senor Vicari y son drets de Parroquial El
vnguvolba tantum
Item lex y man donar al bassi de La terra Santa
de Jerusalem El Vnivolba tantum
Item vull y man que seguida La mia mort me
sian ditas y celebrades doscentas missas baxas de
requiem ço es Sinquanta ala Capella de S. Jordi
de la Iglesia Parroquial 75. al Convent de S. Fs.
Sinquanta al Convent del Socos. El 25. ala casa
y Convent de nostra S.ra del Loreto de batlla per
las quals dexa La charitat acostumada vna vegada
tantum
Pagats empero y satisfetas totas las cosas de
mundidas y totes mos altres deutes plenariament
restituits La Soverenitat del fet aceza di thugi
dilacions ... pagadas totes los altres empero
bens meus mobles, Immobles, semovents, drets, veus
y actions presents y venidors ami en qualsevol
temps pertanyents y spectants per qualsevol via
titol causa, o raho fas hereus meus Universals
Es a saber ame muller ... Aragones la hereva
Vsufructuaria y curadora testamentaria de mos fills
hereus, ab facultat de que pugue disponer
dita ma muller de me heretat entre nostros infants
del modo que li aparegua advertint vna mes que
altres ab donacions entre vius o testament
y avise que encas de necessitat pugue vendre

qualsevol propietat, o, partida de censals [illegible] sobreve-
nir la necessitat della, o, de nostres infants. Pro-
pretant emperò hereus meus faedors mos
fills y fillas nats postumos y [illegible]
nexedors ab dita declaratio que dita me
muller pugue avantejar als que li aparegue
substituhint als fills y fillas qui morran en
pupillar edat als altres fills y fillas qui lo-
ras seran, o, llurs descendents, o, per millor
dir es me intentio que la portio dels dits fills
o, fillas que axi morran se agregue a ma
heretat perque dita me muller disposque della
entre los fills, o, fillas, o, llurs descendents
que romandran. Y acas algun dels dits mos
fills, o, fillas me premoris ab infants fas la
matexa institutio a favor de tos fills y mos
nets in stirpem et non in capita

Aquesta es emperò la ultima y derrera volun-
tat mia la qual lloa, aprova, ratifica y confirma
y vull valegue per dret de testament y si valer
no pot per dret de testament vull valegue per
dret de codicil, y si valer no pot per dret de codicil
vull valegue per dret de aquella ultima y derre-
ra voluntat mia que millor de dret valer y tenir
pugue = Cassant, revocant y anullant tots
y qualsevols altres testaments codicils, o, do-
nations causa mortis per mi fins lo dia pnt fets
y fetas en poder de qualsevols notaris, o, scrivans
encaraque concebuts, o, concebudas sots expressio de
qualsevols paraulas etiam derogatorias perque
de tots aquells y aquellas me penet exceptat
de aquest present mon testament que es lo
ultim voler meu, lo qual fonch fet y firmat

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

en Ciutadella de Menorca á quatorze dias del mes de Octembre any de la Natiuitat de nostre Senor Jesuchrist Mil sicents, setanta y vuit. Sental de mi Joseph Salva testador predit qui lo present mon testament lloa aprova, ratifica y confirma.

Testimonis de aquest Testament cridats y per dit testador pregats son lo Mag.ᶜ Joseph Pomila Dr. en Ss. Ferrer Miquel Garcia chirurgians, Bernat Brines M.ᵃ Joseph Brines sastre Ant. Serra fuster, Matheu Segui Corredor, y jo Mt. Llyna notari qui pregat per dit testador he rebut lo p.ⁿᵗ testament. =

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

Testament de Blas Medardo Brunet =

En nom de nostre Señor Deu Jesuchrist [illegible] y [illegible] de terminat. Per tant yo Blas Medardo Brunet natural de la Vila de Benavarre del Regne de Arago. Secretari que son del molt Ill.e S.r Don Lluis de Mayorne y Avalos Gov.or y Capp.a Gral en la pnt Illa de Menorca y fill legitim y natural de Blas Brunet [illegible] y de Maria [illegible] Vivent de[-] tinguts en lo llit de malaltia corporal de la qual tem[-] morir, tenint empero tot mon bon enteniment fer[-] ma paraula y memoria integra volent disposar de mos bens fas lo pnt meu testament que es la ultima y derrera voluntat mia en lo qual elegesch en marmessors y de aquest mon testam.t executors sens emperò dany ni detriment algun de sos bens al dit molt Ill.e S.r Gov.or y al R.t Pare Predicador F. Antoni Mesta mon Confessor religios del orde y habit del P. S.t Fr. los quals prech que si se haurà [illegible] fer mi ordenar altre [illegible] que jo muyre [illegible] fer mi ordenar altre testament tots junts y cada qual a solas fassen y executen lo que per mi [illegible] acordaran serà ordenat

Primerament y antes de totas cosas encomenant la mia anima en mans de nostre Señor Deu Jesuchrist qui aquella y las demes ha redimida ab la sua preciosissima sanch elegesch sepultura al meu cos mort feadora en lo Convent de S.t [illegible] junt ala Capella de nostra S.a dels Angels suplicant al dit molt Ill.e Señor Gov.or lo meu cadaver sia sepultat ab lo habit del P. S.t Fr. pagant per ell la charitat acostumada. Deixant la funeraria

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

Sepultura y obra pia acomenada de dita Sa Senoria pagant
juntament al molt Ill.e Senor Laborde, y al Rt. Senor
Vicari Eli per son dret de Parroquial y Escala terra
santa de Jerusalem.

Llegat. En tots los altres empero bens meus
Fas hereus meus a tots mos Infants postumos y
naxadors llegitims y naturals. Substituhint aquells
de l'un en altre de invicem vulgarment pupil-
larment y per fideicomis. E venint ocasio que
jo muyre sens dits Infants fas hereva mia univer-
sal en la mitat de mos bens a Maria Brunet me
germana y premorintme als Infants Lleg.s y natu-
rals als dits sos Infants in stirpem, y de la
restant mitat de mos bens vull y man sie fet almoneda
y venuda que sia, de lo net procehit della sen cele-
bren missas baxas dels celebradors mitat en la Vila
de Benavarre comenada al Vicari de aquella Vila
en altar privilegiat y la altra mitat en el Convent
de Sant Fran.co de la Ciutadella de Menorca en altre
altar privilegiat.

Aquesta es empero la ultima y darrera voluntat mia y

Consent l'[illegible] — fet Largo prout in antecedenti
Test.to — [illegible] y firmat a 4. 9.bre 1668. Sentals

Testimonis de aquest testament
cridats y de dit testador pregats son
mestre Joseph Camelo picapedres
Jaume Quintana bracer. mestre
[illegible] Sora picapedrer. mestre L.
Esteban teixidor de llana mestre Aloy
[illegible] teixidor de llana, el pare Fray
Juli Sorra natural de Aludia
assignat en esta Ciutat a de la Vila de [illegible]
llavors nat qui pregats dit testador he
rebut lo present testament.

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

Testament de la Señora Cathe.na Serra V.da de Pau Serra Cq.no

Obijt cum i[nstrumen]to die 14 de Abril 1668 hora septima post meridiem sepulta in Sede

Terminacion.. in par. requisicat. Amen

Itm

En nom de nostre Señor Deu Jesuchrist y de la humil Verge Maria mare sua y señora nostra Amen. Com sia cosa que vuy sia certa y clara, que la mort a totas las creaturas humanas hauer de venir, y sia a tots incerta la hora de la mort com nos ho va exortant lo Profeta dient dispon a la tua casa perquant morirás y viure sempre no poras. Per tant yo Catherina Serra V.da relicta de Pau Serra olim Apothecari y natural de dit Serra y de Speransa Cameloncga defunts de Ciutadella de Menorca habitant, detinguda en lo llit de malaltia corporal de la qual tem morir, empero tot mon bon enteniment, ferma paraula y memoria integra volent disposar de mos bens, fas lo present testa- ment que es la ultima y derrera voluntat mia en la qual elegesch en marmessors y de aquest mon testa- ment executors, Seno y empero dany mi desliment lleu m de sos bens als R.d Diego Serra mon germa al Dor Ramon Serra mon cunyat y al Jaume Gomila mon gendre tots junts y cada qual a solas los quals prech y en quant puch en carrech que si se escaldiguera que jo muyra sens fer mi ordenar altre testament que tots junts o cada qual a solas fassen y execu- tien lo que per mi deban a sobre.. sent y ordenat. Primerament y antes de totas cosas encomenant la mia anima al.. mans de nostre Señor Deu Jesuchrist que aquella y las demes ha redimidas ab la sua preciosissima sanch, elegesch sepultura en la Santa Iglesia Catredal de Ciutadella en lo vas de los Serras volent ser enterrada ab lo habit de la orde de Sant Francesch al qual.. de la charitat acostumada y vull que la mia funeraria y sepultura sia feta acompanyada

ARXIU COMTAT DE TORRE-SAURA

de dits mos marmessors y pregant a Deu nostre Señor me perdone mos pecats fas los llegats pios sequents

Primo vull y mane que seguida La mort me sien ditas do-
centas missas baxas de requiem celebradoras co es sinq.ta
en lo Convent de nostra S.a del Socos. sinq.ta en lo Convent
de sant Fr. de Ciutadella, sinquanta al altar de sant
Jordi de las quals sinq.ta vull se li celebren las missas de
sant Gregori, trint y sinch al Convent del Socos
y 25. a nostra S.a del Roser sufraganea a la Iglesia
Parroquial. per celebratio de las quals dexo La charitat
acostumada una vegada tantum

Item lego y man donar al molt Ill.t Senor Rector
y Venerable Vicari y Comunitat de la Parroquial Es una vega-
da tantum

Item De amore lego y man donar a las Santas S.tas de Jerusalem
Es una vegada tantum

Item encarregue a mi hereu infrascrit que sia puntual
tots anys en pagar La tercera part dels gastos que ve-
nim obligats y celebrar La festivitat de sant Diego
en lo Convent de sant Fr. de Ciutadella, per
dexa de Diego Serra mon avi com las altres dos
parts las hajan de pagar una lo R.d Diego Serra
Pbre mon germa y altra La hereutat de Ignes Obrador
de Serra mi germana quondam

Item jure institutionis lego y man donar a Nicolau
Serra mon fill llegitim y natural y tots y qualsevols
drets que ell sobre dits mos bens pertocaments Es moneda
de Mallorca en los quals lo fas hereu meu particular
y apartantme ab los demes llegitims y naturals fills
La amplissa institutio a favor de dits infants y mos
nets in solidum et non in capita

Pagades emperò y satisfetes totas las cosas demunt ditas
y tots mos altres deutes plenariament restituits La
sola veritat del fet avera disguit y altres di lacion
a part posades. En tots los altres emperò bens meus
mobles, immobles, semovents, drets, veus y accions
presents y avenidors a mi en qualsevol temps

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

pertanyents y spectants de qualsevol Dret titol o causa, o
raho instituesch y am hereua universal fas a Anna
Serra me filla lleg.a y natural muller del dit Pere
Fornils Serra de dit Dalmau y premorint me ab
infants lleg.s y naturals fas esta mateixa institucio afavor
de los fills y mos nets in stirpem et non in capita. Si
emperò la dita me filla essent hereua mia morra
sens infants, o infants lleg.s y naturals vull que
disponga en est cas de trenta lliuras sens de mos
bens a ses voluntats de ella y dels seus, y que lo demes
de ma heretat vaja a Nicolau Serra mon fill, o, de ell
descendents llegitims y naturals, al qual en est cas y
de morir dita me filla sens dits infants fas hereu
meu universal, y si se premorienda a los descendents
llegitims y naturals in stirpem et non in capita. Y
en cas se esdevingues que dits mos infants morissen
sens infants llegitims y naturals vull y man que de
la porcio que haura sobrevingut a dit Nicolau, o
successors de ell apres mort de dita me filla sens in-
fants, se endiga un offici de tres horas en la Iglesia
Parroquial de Llinars lo dia de Santa Catherina
per celebrarho del qual sex la charitat acostumada
compres el quart de Rey nostre Senor. = Y en cas se
esdevingues emperò que dit mon fill Nicolau fos premort
a mi, o a dita me filla sens dits infants vull que de la
porcio li havia de venir se pague la charitat de dit
offici y quart, y lo demes vaja als bens y heretat de
dita me filla.

Aquesta es emperò la ultima y derrera voluntat mia
la qual lloa, aprova, ratifica y confirma y vull va-
legue per dret de testament y si valer no pot per
dret de testament vull valegue per dret de codicil
y si valer no pot per dret de codicil, vull valegue
per dret de aquella ultima y derrera voluntat
que millor de dret valer y tenir pugue
cassant revocant y anullant tots y quals-
sevols

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

altres testaments, codicils, y donacions causa mortis
per mi fins lo dia present fets y fetas en poder de
qualsevols notaris, o scrivans encara concebuts y
concebudas sots expressió de qualsevols paraulas
etiam derogatorias per quant de tots aquells y
aquellas me penit exceptat de aquest mon present
testament que es lo últim voler meu. Lo qual fonch
fet y firmat en Ciutadella de Menorca al vint
y un dia del mes de Noembre any de la Nativitat
de nostre Señor Deu Jesuchrist Mil Sisents
sexanta y vuyt. Sen tal de mi Catherina Serra
vidua testadora predita qui lo present mon tes-
tament loa, aprova, ratifica y confirma.

Testimonis de aquest testament cridats
per dita testadora pregats son el Rt
Francesch Vidal Subdiaca, Mestre de
Gramatica, Mestre Juan Garcia picapedrer
Juan [illegible] Juan Llufriu texe-
dor de lli [illegible] Llufriu texedor de lli y
Jayme Vila bracer de [illegible] habits y jo
Miquel Armengol qui pregat he rebut
lo present testament.

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

obijt cum testo. die 16 [illegible] 1768

[illegible] anima cuius requiescat in pace Amen.

Ffm

En nom de nostre Senyor Deu Jesuchrist y de la Gloriosa Verge Maria Mare sua y Senyora nostra Amen. Com [illegible] determinat totas las creaturas humanas [illegible] de morir y sia a tots incerta la hora de la mort com nos ho va exortant lo Propheta dient [illegible] [illegible] quant moriras y viure sempre no porás. Per tant jo lo pare Nicolau Rimbau natural de la vila de Muntanyola del bisbat de [illegible] domiciliat actualment en Ciutadella de Menorca fill [illegible] y natural de Bernat Rimbau y Antonina [illegible] [illegible] [illegible] de malaltia corporal, tenint empero mon bon enteniment, sana paraula y memoria integra, volent disposar de mos bens fas lo present mon testament [illegible] es la ultima y derrera voluntat mia en lo qual elegesch en marmessors y de aquest mon testament executors [illegible] [illegible] dar mi testament [illegible], y de [illegible] [illegible] Ferrer mon [illegible] y [illegible] [illegible] [illegible] junts [illegible] [illegible] y [illegible] [illegible] encarregue que si se [illegible] que jo muyre sens fer mi orde[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] y exe[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] escrit y ordenat.

Primeram. [illegible] de totas cosas encomenant la mia anima en mans de nostre Senyor Deu Jesuchrist que aquella [illegible] las demes [illegible] ab la sua [illegible] sanch [illegible] sepultura al meu cos [illegible] [illegible] de [illegible] de Mare S.ta del Socos [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] nom de Jesus y [illegible] [illegible] [illegible] al [illegible] [illegible] del glorios Pare S. Agusti [illegible] [illegible] [illegible] mos bens la caritat [illegible] [illegible] de la mia funeraria y sepultura [illegible] [illegible] [illegible] de dits mos marmessors [illegible] [illegible] Deu nostre Senyor que perdone [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sabents.

ARXIU COMTAT DE TORRE-SAURA

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

ARXIU COMTAL DE TORRE-SAURA

ARXIU COMTAT DE TORRE-SAURA

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

obiit cum isto die 26. feb. 1671. Anima eius in pace requiescat Amen

4. 2a cop[ia] ... fulls sello de ... [illegible] ... die 20. Novembre 1856. ... Carrió

En nom de nostre Señor Deu Jesuchrist y de la humil Verge Maria Mare sua y Advocada nostra ... Com sia ja determinat totas las creaturas humanas haver de morir com nos ho diu lo Propheta, Dispon de ta casa perque has de morir y no sempre viure. Per so yo Don Raphel Squella fill llegitim y natural de Don Raphel Squella quondam y de Da. Juana Squella y Olives vivent de Ciutadella de la Illa de Menorca habitant sa per la gracia de Deu de cos y de pensament volent disponer dels bens que Deu nostre Señor me ha encomenats temint los perills de la mort fas y ordene aquest mon testament ultima y derrera voluntat mia ab lo qual anomene en manmessors y de esta ultima voluntat mia executors a la Sra. Agada Squella y Martorell me muller y al mag. Francesch Martorell mon cunyat tots junts y cada qual a sas soles als quals prega que si morire no havent ordenat altre testament fassen y executen ... y executar fassen las obras pias de baix scritas y ordenadas.

Primerament y ans de totas coses encomenant la mia anima en mans de nostre Señor Deu Jesuchrist qui aquella y ... elegesch sepultura al vas dels Squellas en la Parroquial Iglesia de la ciutat de Ciutadella que es ala Capella del glorios Sant Eloy vivent ser enterrat de ... del glorios Sant Francesch per lo qual dex de mos bens la charitat acostumada una vegada tantum y que el dia de mon enterro si es possible, sino lo dia seguent sia dita missa cantada de requiem per la mia anima al altar de Sant Andreu de dita Iglesia Parroquial lo de mes empero de la forma funeraria y sepultura a ffer coneguda de dits mos manmessors.

Item vull y man que encontinent seguida la mia mort, lo mes prest que fer se pugua sien dites y celebrades

ARXIU COMTAT DE TORRE-SAURA

per la mia anima Mil missas resadas de requiem es
a saber quatrecentas en lo altar de Sant Jordi de dita
Iglesia Parroquial, docentas al Convent de Nostra
Senora del Socos, docentas al Convent de Sant Ffr.
de la Ciutat della y docentas a la Cacata y Convent
de Nostra Senora del Thoro per Una celebratio de la
quals vull sia pagat de charitat per cada una de ellas
a raho de quatre sous una volta tantum
Item vull y man que tots anys perpetuament lo dia de
Sant Raphel si es posible sino el dia Uns propo de
la sua festivitat quels puque sia dit y celebrat per la
mia anima en la dita Iglesia Parroquial de Ciutadella
Un offici de totas horas en la dita Capella de S. Sant
Pere en la forma acostumada per perpetua celebratio
del qual vull sia pagada la charitat acostumada
compres el quart del Rey nostre Senor
Item vull y man que seguit mon obit Mos. herla ....
.... a la Cacata y Convent de nostra S.ra del Thoro
.... liuras .... franchas per dit Convent ....
.... com en ... pensions per charitat
de la missa cantada que se diu cada disapte ab la
solemnitat acostumada a nostra Senora. La qual
ab que Mos. passats ja feren celebrarle, per son c..
y jo siguint la devotio que tenim en aquella
Casa he acostumat seguir sos passos, per que
Mos successors la deixian seguint y augmentar
vull que dita missa de cada disapte sia celebrada
per la mia anima y las demes pares, y que
mos hereus fassen dita resignatio en lloch ... y seguit
sens que ~~....~~ puguen escapar de la cuestio perque
vull ques celebre perpetuament y que per ella venguen
obligats mos bens a perpetua celebratio de dita missa cantada
y que de altra part se done el quart competent al Rey
nostre Senor per dret de amortisatio
Item Dei amore man donar al Hospital General de ...

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

la Vint y sinch q^{ras} blat pagadoras de sinch en sinch
q^{ras} cada any fins y tant dites 25 q^{ras} blat
sian pagades enterament una volta tantum

Item lex y man donar al molt R^{nt} Señor Rector, o a son
Vicari E^{[ll]} una volta tantum per son dret
Parroquial

Item lex y man donar j £ al balli de la terra
Sta de Jerusalem una volta tantum

Item lex y man donar a tots mos Infants postumos
y medio tempore naxadors tant mascles com
famellas iure institutionis y per tots y qualsevols
drets a ells pertanents sobre de mi y mos bens axi
per raho de llegitima, augment, part de cambre com
altrament que de vida mia no hauran contractat
matrimoni, o no hauran pres estament Ecclesiastich
a cada hu de ells E^{ll} moneda de Mallorca, y essent
hereus meus, y morran en pupillar edad vull y man
que la porcio del tal, o tals que axi morran prevint
que ame heretat tots emperò aquells Infants
meus fent enenent sempre tant en uns com altres
llegitims y naturals de llegitim y carnal matrimoni
procreats y no altrament que de vida mia hauran
contractat matrimoni, o hauran pres estament Ecle-
siastich lex y man donar los matexos drets E^{ll}
moneda de Mall^{ca} aquiscu de aquells,[+] y premorint
ab Infants llegitims y naturals lex y man
donar los matexos E^{ll} a tos Infants y mos nets
in stirpem et non in capita = Y en cas y morissen
sens Infants llegitims y naturals, o, morint ab dits
Infants estos morissen en pupillar edad en qualse-
vol de dits casos ordena y man que tot lo que tin-
dran vestra llegitima, o, hauran vingut a sucehir
de mos bens previngue ame heretat

[+] en los quals y lo q^{e}
los hauré promes
en dits respectius
casos los fas hereus
meus particulars

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

Item semper y quant se esdevingue que yo muyre sens
descendents meus llegitims y naturals y dinte descendents
en tal cas los lex y man donar de mos bens jure insti-
tutionis El moneda de Mall.ca en los quals los fas
hereus meus particulars y los mateixos Ell jure
institutionis respective lex y man donar a tots
aquells de que y validitat de aquest mon testament
degua fer mencio los quals instituesch hereus meus
particulars in stirpem et non in Capita
Item venint lo cas que jo muyre sens fills mascles
llegitims y naturals, o morint ab dits fills, o fills
faltaran aquells sens descendentia masculina llegitima
y natural y dits descendents sens dita descendentia
sempre llegitima y natural per recta linea y no altra-
ment en qualsevol de dits dos casos es a saber de
morir jo sens fills mascles llegitims y naturals, o
aquells faltant tota la sua descendentia masculina lleg.
y natural lex per bon amor a Dona Agada Sagalla
y Montorell ma cusina germana y charissima muller
mia vivint vida vidual casta y sens marit y nodal-
dament La possessio de son Salamo y las casas a hont y
al present fas me habitacio que he comprades de la
heretat de D.a Marianna Sagalla no la tenia, pero
las usufructue en dits casos durant la vida natural
juntament ab la mitat dels mobles que tindre el
dia de mon obit y seguida la mort de dita so
me muller tornaran ditas possessio casas, y mobles
a mon heretat.
Pagades emperò y satisfetas totas las cosas que
mi deixe de llegats y pias y qualsevols deutes a que
yo sia tingut y obligat plenariament restituit
La sola veritat del fet abdeja de sfugis y altres

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

ditations aparoporadey. E en tots los altres empero bens meus, mobles, immobles, se movents, drets, veu, y actions aini de qualsevol manera pertanyents are, o en esdevenidor fas y instituesch hereus meus universals es asaber, tenint fill, o, fills mascles llegitims y naturals, o, de ells descendents mascles tembe llegitims y naturals, en lo usdefruit de la mia heretat a Dona Angela Squella y Martorell charissima muller mia vivint vida vidual casta, y sens marit durant se vida natural y no mes, de proprietat empero hereu meu universal fas, nomena pro temps lo primer fill meu mascle postumo, o medio tempore naxador llegitim y natural de llegitim y carnal matrimoni procreat y premorint me dexant

Infants, Infants mascles llegitims y naturals de verdader llegitim y carnal matrimoni procreats, o, essent hereu meu morira quant que quant dits sus dits Infants, o de ells descendents mascles sempre llegitims y naturals vinc a la succeßio de mos bens tota la descendentia masculina llegitima y natural del dit mon primer fill mascle naxador gradatim et ordine succeßivo de un en altre de major, a menor, de tal manera que ha de ser hereu meu y posseidor de mos bens y heretat un mascle tot sol, tant en mos fills mascles de que fare mentio com en los descendents de ells mascles tembe y no altrament llegitims y naturals de carnal matrimoni procreats tant encara ‡ de premorienda del pare com en qualsevol altre substitutions per dita <s>ley</s> vocatio con substituesch lo fill, net, o, altre descendent al pare, o, hu vulgarment per fideicomis, essent me voluntat que en conians de nebot y oncle sia preferit lo nebot y qualsevol altre descendent mascle de mascle per linea recta de aquel

#

Y perque desta extrema vocatio de uns mascle tot sol per hereu en cas de premorientia del pare dexant altres fills, no y puga dubtar de ells del aquest mon testament, lex en cas de jure institutionis y per tots y qualsevols drets axi per raho de llegitima, augment, y part de cambra com titulament a tots mos nets y netas de dit mon fill premort los ... de moneda de Mall. ... in ... ... et non in ... que de dret en ... cas ... en los quals ... del dit pare se haura ... prometes ... los fas hereus particulars

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

al ordo y altor dimes de qualsevol altre descendent
Maste de fill major en ulterior grau, y que no
tinga dret La Successio del fill segon maste fins sia
acabada y finida tota La descendencia y linea
masculina legitima y natural de carnal matrimoni
procreada del fill major, y de La matexa manera no
tinga dret La successio del fill tercer fins sia acabada
La descendencia masculina legitima y natural de carnal
matrimoni procreada del descendent maste segon y
axi vull se seguesque del un al altre stant en dit mon
primer fill maste posthumo medio tempore nasedor y
sos descendents, com tots los dimes mes fills masles sos
descendents masles y dimes per un vocats en est mon
testament, si empero lo dit primer fill meu maste
major nasedor legitim y natural hereu meu no sera
o cientho morira en pupillar edad, o apres quant
que quant sens fills masles legitims y naturals o
morint de infants masles clos morian en pupillar
edad en dit cas dit no ser hereu, dit no voler, o no pode
ser hereu meu
ser ho y de salbar dit primer fill meu maste nase
dor y tota La sua descendencia masculina legitima
natural per recta linea, substituesch en aquell y als
seus, o descendents masle seu legitim y natural de
legitim y carnal matrimoni procreats, y ara per
lur Lo segon fill meu maste posthumo medio tempo
nasedor legitim y natural de legitim y carnal
matrimoni procreat y tota la sua descendencia y
descendencia masculina per recta linea legitima y natu
ral de legitim y carnal matrimoni procreada de
matexa manera y en lo matex orde que dit
declarat en lo dit primer fill meu maste major
y La sua descendencia masculina per recta

Linea legitima y natural. Y lo mateix se observe respecte dels demes fills mascles llegitims y naturals que puch tenir y la sua descendentia mas-culina llegitima y natural servantse sempre orde de primogenitura y maioria, entenentse sempre que no tindra lloch la succesio del fill tercer meu mascle llegitim y natural que primer no hajan extinguit totas las condicions que tinch disposadas avansque el fill meu segon mascle y la dita sua descendentia masculina tengue lloch la succesio de mos bens y ames cautela instituhio, y lo demes se tengue en la dita forma y orde y que sempre sia un sol descendent mas-cle de mascle qui posehesque mos bens en falta dels primers cridats fins al ultim descendent mas-cle de mascle per recta linea llegitima y natural. Declarant que per descendent mascle entench tan-solament als fills de mascles y descendents llurs llegitims y naturals de llegitim y carnal matrimo-ni procreats y de ninguna manera entench ni vull compendre als descendents mascles per medi de famellas de tal manera que si cas sera concorrer mascles de famellas ab descendents mascles de mascles per linea recta vull me ynoendo sien preferits los mascles de mascles als descendents encara que mascles de famellas mes proximqui-ors. Y si cas se extinguies que morts yo seria dit fill, o fills mascles llegitims y naturals, o morint ab ells, o llur descendentia masculina faltassen aquells, y a son temps mos trobas descendentia masculina llegitima y natural en quals-sevol de dits casos succehiria y ames cautela instituesch hereu meu propietari y universal

de tota la mia integra heretat (per quant no haura lloch, o, haura finit, lo us de fruit de dita me heretat que deixo a dita senora me muller com de sobre se ha dit) a don Gabriel Squella mon terma llegitim y natural y tota la sua descendencia masculina llegitima y natural de llegitim y carnal matrimoni procreada ab lo mateix modo y forma que tinch donada las tas institucions referidas de mos fills nascadors tant en cas de premoriencia com altrament que vull serin assi y en totas las institucions y substitucions per repetidas; faltant empero dit mon terma Don Gabriel Squella y descendents de ells mascles llegitims y naturals per recta linea substituesch al dit mon terma, o, al ultim descendent seu mascle llegitim y natural y a mi hereu fas a don March Squella mon terma llegitim y natural y tota la sua descendencia masculina llegitima y natural volent axi be tenir assi per repetit enquant a esta substitucio y institucio tot lo que dalt tinch declarat tant a la forma per conservacio de la heretat com a la demes per validitat perpetua del present mon testament per corroboratio de lo qual vull y mano que qualsevols premoriencias, o, caducacions de grau que puguen esdevenirse no impedesquen per directa ni indirecta el transit de est fideicomis ni alguns mes abax a mire proseguint, per quant es me expressa voluntat que nos tengue atencio a premoriencias ni caducacions de graus, sino se attenga la veritat del fet vajan subintrant los que tinch cridats y mes avall ason cridats a la successio de me heretat del modo que dalt tinch dispost

faltant mon hereu descrit y posessor de me heretat sens fills masles llegitims y naturals de son ver y vertader matrimoni procreats, esi aunque dit hereu, o posessor sia entrat en religio, o haja pres orde ecclesiastich, pero com se ha dit vull que y ninguna sia retardada la execucio de dit fideicomis, ni que tinga en ma de mos succesors disposicio libera per disposar de me heretat, ans be sabent las forsas de dita mia heretat desitjant dita perpetuitat prohibesch amos hereus y succesors tant de primer grau com dels demes que no fassan detractio alguna de dita me heretat axi per raho de quarta trabelliamica falcidia com altrament, ans se essent posible la vajan augmentant y conformantse ab esta mia disposicio. Encarregant als posesors de dita me heretat que per ningun cas alliengen ni deterioren la posessio de son Salamo que per ser de mos passats vull sia annexa a est fideicomis y que perpetuament sia conservada franca de tota prestacio de censal com esta el dia de vuy annullant desde ara qualsevol cosa que se entengue obrar, o se haja obrat quan contrario de esta mia disposicio = E proseguint esta ultima y derrera voluntat mia dich y declar que esdevenintse que nos trobas descendensia masculina llegitima y natural de vertader y llegitim matrimoni procreada de tots los referits squellas y posats en condicio que vull se entengan cridats per dita succesio lo modo que va disposat, en dit cas de total deficiensa de squella masles llegitims y naturals crit a la succesio

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

demos bens y heretat y ami hereu instituesch
al fill masle major y tota la sua descendentia
masculina llegitima y natural de verdader
matrimoni procreada de la filla mia major
posthuma y medio tempore naxedora ab lo mat
dex orde y forma que tinch donada en quant
amos fills masles llegitims y naturals y la
sua descendentia masculina llegitima y natu
ab esta empero conditio y no altrament que
degue pendre nom y armas de aquella y obser
varse axi puntualment per tot temps servant
juntament lo orde de primogenitura y majora
y que lo sol sia ab possessor de ma heretat. Y en
falta de descendentia masculina del fill masle ma
de dita filla mia major en qualsevol temps se es
devenguia successive de ara se entengue crida
el segon fill masle y la sua descendentia mas
culina de la dita filla major naxedora ~~de la~~
sempre y natural y en falta del dit segon fill
masle y descendentia de ell se entengue crida
el tercer y descendentia de ell y axi se enten
gue dels demes fills masles ~~de la~~ dita filla
major llegitims y naturals. Si empero dita
filla mia major naxedora y la sua descendentia
masculina llegitima y natural, hereua mia
no sera, o, essentho faltara sens descendents
masles llegitims y naturals en qualsevol de dits
casos crit a la successio de mos bens y heretat y
ami hereua fas tota la descendentia masculina
llegitima y natural de la filla mia segona naxe
dora y en falta della, o, faltant aquells sens
descendents masles llegitims y naturals crida

79

succeessio de dita mia heretat La descendencia Masculina llegitima y natural de las altres fillas mias ab lo mateix modo, forma y condicions que tinch donat en la vocatio dels fills masles llegs. y natural de la filla mia major nasceadora volent que sien preferits los fills masles de filla Maior, o, de ells descendents masles llegitims y Naturals, als fills masles, o, de ells descendents masles llegitims y naturals de la filla Menor etiam que estos se trobassen possessors de Me heretat per q. es me voluntat que hauentni descendents masles o, sobrevenint per dessarts de temps de filla Maior sels dega entregar me heretat no obstant stigues en ma de fill masle de filla menor. Y al ultim descendent masle de dites mes fillas Morint sens descendencia masculina llegitima y natural substituesch y com hereua instituesch tota la descendencia masculina llegitima y natural de Da. Marianna Sayellas y Martorell y de Da. Josepha Sayellas mes Germanas llegitimas y naturals ab las mateixas condicions, orde y forma que tinch donat en la vocatio dels descendents masles de mes fillas servant el orde de primogenitura y maioria y que lo dit masle sia possessor de me heretat com se ha dit y no adimplint ab las referidas condicions decayga la vocatio en son fauor feta y que pas dit fideycomis afauor del altre inmediatament per m. ordat y axi es prosseguesca que fins al ultim descendent Masle llegitim y Natural per recta linea de ditas mes Germanas. Y aquell faltant sens dita descendencia Masculina llegitima y natural substituesch y en quant menester sia instituesch tota la descendencia femenina

ARXIU COMTAT DE TORRE-SAURA

llegitima y natural de las ditas mes fillas nasceduras
germans y germanes, per lo qual vull se tengue
asi servat el mateix orde forma, y condicio
que tinch dispost en la vocatio dels fills mascles
de mes fillas y germanes, salvo que per esta
nova vocatio de descendencia femenina de ditas
mes fillas, germans y germanes, sempre y quant
tingue lloch vull primers en la descendencia feme-
nina de dites mes fillas apres dels germans y ultim
de mes germanas, entenent tambe y encara lloch
en la vocatio tant de un com de altres axi en
descendents mascles com en femellas sols sia servat
orde de primogenitura, essent un sol posessor ab nom
y armas de aquella y no altrament y ab la
forma referida vull se continue perpetuament

Aquest vull empero la ultima y darrera voluntat mia
La qual loa, aprova, ratifica y confirma y vull valgue
per dret de testament y si valer no pot per dret de
testament, vull valegue per dret de Codicil y si valer
no pot per dret de codicil vull valegue per dret de
aquella ultima y darrera voluntat mia que millor de
dret valer y tenir puque = Cassant revocant y
anullant tots y qualsevols altres testaments Co-
dicils y donacions causa mortis per mi fins lo dia
present fets y fetas en poder de qualsevols notaris
o, Scrivans, encara concebuts y concebudas
sots expressio de qualsevols paraulas etiam dero-
gatorias per quant de tots aquells y aquellas me
penedesc exceptat de aquest mon present testament
que es lo ultim voler meu lo qual fonch fet
y firmat en Ciutadella de Menorca a [illegible]
dias del mes de Desembre any de la Nativitat
de Nostre Señor Jesuchrist Mil sisents

Sexanta y cuyt. Son fet dem Don Raphel Squella testador predit qui el present mon testament loa, aprova, ratiffica y confirma.

Testimonis de aquest testament cridats y per dit testador pregats son lo Mag.^ch Amesler Llorens Sintas donsells, Climent Morfa conrador, Joseph Vila sastre, Juan Truyol teixer, Antoni Torrents barbe natural de La Vila de Menacor del Regne de Mallorca casat en Ciutadella, y Gabriel Colsamora barber natural de la Vila de Alcudia del mateix Regne com be casat en dita Ciutadella de Menorca, y jo Juan Ayna not. qui pregat per dit testador he rebut lo present testament.

Pub. el 6 Marts 1671 a Requisitio de la S.^a D.ª Agada Squella y Martorelli.

Tests. el Mag. Llorens Sintas donzell y Barthomeu Cifre Mallorqui.

A 8 Agost 1671 fenich Deu mo. S. venit paris un fill mascle la S.^a D.ª Agada

A 28 Abril 1672 fenich Deu mo. S. se vit aportar dit fill.

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

Testament de amo Francesch Benejam

En nom de nostre senyor Deu Jesuchrist y de la humil Verge Maria Mare sua y senora nostra Amen. Com stiga determinat totas las creaturas humanas haver de morir y sia cosa incerta la hora de la mort com nos ho va recordant lo Propheta dient aixi a quiscu nos ho va recordant lo propheta dient aixo a nostra casa perque has de morir y no viure sempre. Per tant yo Francesch Benejam conrador fill legitim y natural que som de
detingut de malaltia corporal de la qual com moris, tenint empero tot mon son enteniment ferma parauhla y memoria integra, volent disposar de mos bens fas lo present testament que es la ultima y derrera voluntat mia en lo qual elegesch en marmessors y de aquest mon testament executors, empero dany ni detriment algu mi de los bens alhora Nicolau Calafat y amo ... Benejam ... los quals prech y en quant puch encarrech que si se esdevindra que yo muyra sens fer ni ordenar altre testament fasen y executen tots junts y cada qual a solas lo que per mi dexa atrobaran [illegible] ordenat.

Primerament y antes de totas cosas encomenant la mia anima en mans de nostre senor Deu Jesuchrist que aquella y las demes como ses ha creades elegesch sepultura en lo Convent de nostra senora del Socors y quant muyre yo en la possessio de ... codel ... valent que la mia funeraria y sepultura sia feta a coneguda dels dits mos marmessors y pregant a Deu nostre senor me perdone mos pecats fas los llegats pios saguents.

Vull y man que seguit mon obit me sian dites ... quanta missas una volta tantum celebradoras ...

dueño nostra S.^a del Socos de esta Ciutadella. de un S.
Diego de Sala de Mayor y si (*)30. en la esta
Convent de nostra S.^a del Thoro per emsia cele-
brarlo de las quals dos caritats aur fumada
lecar Leg y man donar al molt S. Laborde Rector
y son vezes Vicari de qui al dia de mon obit sera
parroquia Et ab lo Fondos vna Llegada tenim
lem jure institutionis Et ero omni jure heredi
legitima augmento Esfocacion de aquell.
Lex y man donar a mi filla Magdalena de mon major
de la mia heretat Si Ehuida mia no sera casada
cent lliuras nostra moneda, Si empero Ehuida mia
haura contractat matrimoni Sols li dexe ex lo
dits dits En moneda de Mallorca En los quals ylo
que se haure promes in contemplacio de dit
son matrimoni la fas hereua particular y
premorintme fas lo matex llegat a sa uorder
hos fills y mos nets jn stirpem Et non jn capita
Pagadors empero y cumplidas totas las cosas de
mandadas y tots mos altres deutes plenariament
restituyts la sola veritat del fet atesa dubtegis
y malicias apart posadas. Tots los altres
empero bens meus mobles, jmmobles, drets veus y
actions pnts y esdevenidors onivien qualsevol ma-
nera pertenyents fas hereus meus vniversals
a tots mos jnfants llegitims y naturals nats y na-
xadors per iguals parts y portions entre ells
divididoras y premorintme a dits jnfants y mos
nets jn stirpem Et non jn capita Substituesch de
un a laltre morint dens infants y morint tots
sens jnfants vull vajen mos bens al Convent
de nostra S.^a del Socos de esta Ciutadella Et dit Convent
ca perad de tot lo prochit dells men sian dites
missas //
Nomenesch empero de Tutora de las personas de
mos fills y curadora de me heretat a me
muller Fransina Berejam y Canals ordenant

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

expressament que la dita me filla Magda. Rica venda
a sa voluntat de dita semana sens tinga, e testament
haguer fes emplero la volunta y derrera voluntat
mia ettt.

Cassant &.

Lo qual fonch fet y firmat en la por.ª de Binisa-
freli de la Illa de Menorca a vinch dayes del mes
de Abril any de la natiuitat de nostre Señor
Deu Jesuchrist, Mil sisents sexanta y sis.

Señal de mi dit Benejam testador predit qui
el present mon testament lloa, aprova, ratifica
y confirma.

Testimonis de aquest testament
cridats y per dit testador pregats
son Guillem Moll, Antoni Triay,
Miquel Malia, Juan Nicolau, et
Jaume Roger, Juan Thirna, et
llodigo... y el Rt. Bart. Gonza-
lez pre. qui en nom de mi dit
... com Ecconomo de la
Ferrarias he rebut lo dit testa-
ment

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

Testament del Dor. Gerom Tello.

pagat

En nom de nostre Senor y de La sua santa gracia
Amen. Com sia determinat totas las creaturas
humanas haver de morir y sia cosa insierta la
hora de La mort com nos ho va exortant Lo
Propheta dient dispon ala tua casa car quand
moriras y Crist Senor no porás. Per tant yo
lo Doctor Gerom Tello de Ciutadella de La
Isla de Menorca habitador fill llegitim y na-
tural del Dor Fransesch Tello y de Catherina
Arnau difuncts, sa per la gracia de Deu de cor
y enteniment, volent disponer de mos bens fas
lo present meu testament ques La ultima y ver-
dera voluntat mia en lo qual elegesch en marmes-
sors de aquest meu testament executors y
seus empero dony m. detriment lleux, mi de Ste-
vens ame muller Clara Olives, al Dr. Frans.
Tello mon germa y a Bartholomeu Delgado tots
junts y cada qual a solas, tot qual prech y les
quant puch encarrega que si se esdevindra
que jo morisse sens fer m. ordenar altre testament
que tots junts, y cada qual a solas fassen y exe-
cuten lo que per mi se haura trobaran Scrit y
ordenat.

Primerament y ans de totas cosas encomen
La mia anima en mans de nostre Senor Deu Je-
suchrist qui aquella y las demes ha redemida
ab La sua preciosissima Sanch, elegesch se-
pultura al meu cos mort fahedora ala Capella
de Las animas de Purgatori en Lo Convent de
Sanct Frans. de Ciutadella, volent ser en-
terrat ab Lo habit del glorios Pare S. Fs-
per el qual dono La charitat acostumada
volent que La mia funeraria y sepultura

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

78

sia feta aïnaguda de dits mos marmesmissors, y pegà
Deu nostre Senyor me perdone mos pecats fas los le-
gats pios saguents-

Primo vull y man que seguit mon obit sian dita
y celebradas sinchcentas missas baxas de requiem
co es 100. en lo altar privilegiat de S.t Joan de la
Parroquial Iglesia desta Ciutadella Las quals vull
se deguen celebrar precisament dins des meses
seguit mon obit y encas de no esserse celebradas
dins dit temps munch pro munch revoca dit llegat
y vull sian celebradas per la casa y Convent de
nostra S.a del Thoro. 100. en lo Convent de Sant
Fr.co 100. en lo Convent del Socos y las restants
200. en la casa y Convent de nostra S.a del Thoro
y celebrado de las quals dex la charitat acos-
tumada una vegada tantum

Item vull y man que el dia de mon obit me sia cele-
brada una missa cantada de assumptione presenta
mon cos en dit convent de sant Fr.co. si sera
posible y quant no el dia saguent y la qual dex
la charitat acostumada una vegada tantum

Item lex y man donar al molt R.t Senyor Parroche
o son lloctinent per cani (?) portandi de Parroquial
el una vegada tantum

Item vull y man que tots anys perpetuament el dia
de sanct Jeroni me sia dit y celebrat en lo Con-
vent de nostra Senyora del Thoro un ofici y que
mon hereu, y hereus seguents en lloch tuo y se-
guir la charitat acostumada compres el quart
del Rey nostre Senor quedant me h.ts de totas
cuyo y per quant vull que se digue perpetuament
dita missa cantada y que tota me h.ts siga
obligada a la sua perpetua celebratió

Item vull y man que mon hereu y hereus saguents
tingan obligatió en continuar fer celebrar
un ofici en la Iglesia Parroquial de esta Ciuta-
della per las animas de mos pares -

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

donant, o, assignant aquell dret sols que es lo que jo pach
y d'altra part se en el quart de dita charitat a le toja
a lo real patrimoni y dret de amortisatio y en ... de vinig-
natio devia ser en lloch tuto y segur com tinch [illegible]
en lo antecedent llegat.

Item vull y man que lo dit mon hereu, o hereus si de vida
mia no haura fet professio Margarita Tello y Tomila
me cosina germana, monja novicia del Convent de Santa
Clara deguen assistir en los aliments que jo acostum
donarli que son vuyt lliuras, y que li assistesquen a las
gastos de la professio, y havent feta professia stant
en vida mia com aquell vull y man que dits mos hereus
e hereu, li assigna per durant se vida natural y
no mes trés lliuras censals que ad usufructum pens.
ja haura fini lo que acostum donarli de aliments
y finida la mort de dita me cosina germana vull
y man que ditas 3 ₶ censals tornen a me here-
tat.

Item vull y man que dits mos hereus, o hereu en cas que
Marianna Blasco y Saura filla de Luis Blasco
y Sora Saura vulla ser religiosa li donen en pro-
prietat y domini quatra lliuras censals en adju-
tori de son dot, puix se confia que los dames [illegible]
rents cada qual administra lo que pora y en cas
de matrimoni vull y man que li deguen donar
cent lliuras moneda en dita forma vint y
sinch lliuras contant lo dia de son desposori, y lo
demes que faltara havent se feta la cunirasio de las
obras que tinch vull y man que sels pach de deu
lliuras en deu lliuras cada any y esso axi per bon
amor com ... de la assistencia que de
ella haure ... y ab esser ... que no pugue
demanar per dita assistencia cosa alguna.

Pagades emperò y cumplidas totas las cosas demunt ditas
... legats ... resultants la sola
... ... y instancias apart posat
... del [illegible] altres tantos bens meus, mobles, sem-
dar ... ... presents y venidors
mobles drets ... y ...

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

ami en qualsevol manera pertanyents fas hereu-
meus universals es a saber ala senora Clara olim
y Sello me muller en hereua usufructuaria y curadora
testamentaria de mos fills y heretat vivint vida
vidual casta y sens marit y proprietaris empero atots
mos infants tant masclas com famellas llegitims y
naturals nats, postumos y de qui al devant naxeadors
per iguals parts y portions entre ells dividideras,
substituint los ad invicem lo vivint del un al altre
vulgarment, pupillarment y per fideicomis, cridant
expressament per validitat de aquest mon testament
tots los desendents llegitims y naturals dels dits
mos fills si ni haurán ha emort in stirpem et non
in capita ab la matexa institutio y substitutio vul-
gar, pupillar, y per fideicomis de modo que es me-
ja intentio que mos bens y heretat faltant un fill,
sens desendents, y sos desendents sens descen-
dents in imperpetuum vajan als altras, o desen-
dents de ells que vius seran usque in infinitum
per quant es mia intentio que etiam que mos fills y
desendents mujan ab infants no per aço se en-
tenga que la mia heretat haja de romandre lli-
ure en tot ma, antes de un a altre prosseguesque el
fideicomis de un al altre y al darrer desendent
hereu entenentse sempre llegitim y natural en
faltant substitueixo y ami hereua fas la mia
amima y per ella la casa y Convent de nostra
Senora del Chero per la celebratio que mes abaix
se dira. I perque aquest fideicomis y mos bens
sian conservats perpetuament, prohibesch ats
mos hereus etiam de primer grau saber las
forsas de ma heretat qualsevols detractions que
de ella poguessen fer per qualsevol motiu axi de
trebelliamica com altras, Declarant que en cas
de alguns faltas jo sens desendents meus lleg.
y naturals, o, estos premorissen ala dita

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

hereva Usufructuaria que no per esso haja de cessar lo
us de fruit que dita adita me muller, antes be vull
que'l tinga durant dita sa Vida natural y ab sa
viduitat Sens que y La qual premorient no haja
adquirit mes dret que el del usufruit referit =

Item es devindra que la dita casa y Convent Vinguesse a
assumir dita me heretat attent viu el Dit P. Fr. Jose
Cello &c. mon germa y no altrament, [illegible] seguit de
morte major li sian donadas dotze lliuras cens
per gaudirlas durant sa Vida natural y que de
ellas en tonces, y de lo demes de me heretat sem
digan missas resadas perpetuas, ab tal condicio que
antes de apoderarse dit Convent de me heretat
fassa el compte y don el quart que tocara al Rey
nostre Señor, [illegible] en dit cas vint y sinch
lliuras una volta tantum de que fas llegat par-
ticular a la obra del Campo Santo de esta Ciutat
della extra muros en ajuda de fer una Iglesia en
dit lloch sens que puguen ser aplicadas a altras
obras, y ans de las dotze lliuras, si viu sera
el dit D. Fr. Jph. Cello pera gaudirlas com se ha dit
y seguit son obit se donara a les horas el quart
pertanyent al dit Rey nostre señor y de lo demes
se celebraran missas baixas en dit Convent com
se ha dit = = =

Item altrament [illegible] Sinch del jus pa-
tronat de dos beneficis fundats en la Iglesia Parrochial
de [illegible] en lo altar de las animas de Pur-
gatori [illegible] lo Reverent Doctor [illegible] Pbre.
y altre en lo altar de [illegible] Sant Gabriel que
[illegible] el Licenciado [illegible] Gomila [illegible] de [illegible]
[illegible] Carmona [illegible] vull y [illegible] que sols sia [illegible]
[illegible] de dits beneficis [illegible] cas que es-
[illegible] de dits beneficis [illegible] patronats de dits
[illegible] pugan ser [illegible] patronats de dits
beneficis [illegible] vacar [illegible] me muller vull
[illegible] de fruit de dita [illegible] me muller vull
[illegible] totas las [illegible] que durant dit
que ella [illegible]

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

vaquits podr vacar enqual jus presentandi ab ello
empero condicio que si lo dit D. Fran. Cello mon
germa volrà y pora obtenir un o tots los dits bene
ficis dique sera present, y encas de no voler, o no
poder y son nebots, o nebodetes, o descendents de ells
mascles per recta linea llegitims y naturals de que
exits seran presents y encas de no voler, o no po
der los dits nebots, e nebodes, y de ells descendents
de que en tal cas la dita me muller per la prime
ra vacant presentar un dels fills de mestre Gau
lidas al que voldra son heretera si tindra capa
citat y volara obtenir aquell y encasque en la
primera vacantia dit Lidas no tingues fill capas
per dit effecte vull sia presentat en la pri
mera vacantia quey haja qualsevol fill del
dit Lidas, y si dita hereva hagues jo presen
tat algun fill del dit Lidas en tal cas cessa
aso obligacio per quant es a solas me voluntat
que un solament sia presentat un
fill del dit Lidas. = Si empero seguida la mort
de dita senora me muller yo sinde infanto, in
fants mascles, vull que lo fill mascle major sia
a solas el qui tengue el jus presentandi de dits
beneficis de tal manera que si se esdevingues
faltar dit mon fill mascle major, dexant mos
infants vull que se entengue cridat per posesor
de dits beneficis lo fill mascle major que tinga
y que per mort de aquest vaja a son fill mascle
major vull dexara y axi se entengue de tots los
descendents de ells mascles llegitims y natur
als y vajan subintrant en la posessio de dits
beneficis tots los de ells descendents mascles
llegitims y naturals no obstant la premenio
de dits Lidas, perque es me intencio que sols
se atenga a la vocatio y llegitimitat del fill
dexant apart totas las excepcions que

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

de tots mos descendents per dita linea axi mascles
com famellas y Jtem vull dit mon Germa El Dor
Fransesch Sello vull que tinga el jus presentandi
de dits beneficis durant sa vida y seguit son
obit sinc per estas presentacions ane Germana
Juana Sello y Saguinbau muller de Llorens
Saguinbau y de elle descendents ab la mateixa
forma que tinch donada per mos fills, y fillas
y quant venga ocasio de faltar tots los pre-
dits sia el jus presentandi de dits dos beneficis
los fills y descendents de Margarita Pons y
Roger mi cusina germana [illegible] muller de
Antoni Pons y [illegible] en la mateixa forma
que tinch donada en los [illegible]. Perque
sobre las creaturas [illegible] Volent
que el jus patronat de dits beneficis sia con-
servat perpetuament y que [illegible] sia el qui
tinga el jus presentandi Vull y man que fal-
tant totas las personas de dalt expressament
cridats vingan a la successio de dits benefi-
cis los parents mes proxinguos y que las dig-
nitats que en se [illegible] porian originarse Vull
y man que [illegible] se entendran ser mes proxinguos
y el obtenir de algun de dits beneficis deuen
comparexer devant [illegible] Competent en esta
[illegible] per provar la proximitat y en virtut de
la sentencia de proximitat que hauran alcan-
sada [illegible] que no [illegible] apellar ninguna de las
parts [illegible] per aquella persona tantum
[illegible] presentarse devant del Ill.mo y R.mo
Sr. Bisbe de Mallorca per el obtento de dit
beneficis que vacare y sens mayor diligencia
de que sente en esta dita Jlla totas las per-
sonas que aconteixera vacar algun dels dits
beneficis [illegible] devant vull y man que

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

82.

Seguintment seguit mon obit se fasse inventari de mos bens y heretat y que se venguen en publich encant los mobles y las robas que tindre ab la forma que aparexera mes convenient pagant al Asguazidor (?) de que donar (?) fora la propietat de doze lliuras censals en lloch certo y segur y apres morta dita senora ma muller vull que es venen en publich encant matexa vull que es venen ... las mias casas grans y petitas en lo encant publich ab obligacio de donar una partida de censal fora carregada en part o en lloch certo y segur y en cas de lluirat ditas casas tan sols vull sia ab licensia del pare procurador de la casa y convent de nostra senora del Socors.

Provehint emperò de tutor de la persona de mos fills y curador de ma heretat si apres mort de dita senora ma muller sen trobaran de menors; per el qual cas fas esta provisio al noble Don Joseph de Juneda al qual suplico se serveixque pendre est treball puis per se es (?) espero ma bona direccio a cas se offerix el lance

Aquesta es la ultima y derrera voluntat mia la qual lloo, aprovo, ratifica y confirma y vull valgue per dret de testament y si valer no pot per dret de testament vull valgue per dret de codicil y si valer no pot per dret de codicil vull valegua per dret de aquella ultima y derrera voluntat mia que millor de dret valer y tenir puga. Cassant, revocant y anullant totts y qualsevols altres testaments codicils y donacions causa mortis per mi fets y fetas en poder de qualsevols notari o escrivans encara que contenen y contenguen (?) sots expressio de qualsevols ...

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

paraulas ultim derogatorias per quant de tots aquells y aquellas me penet excepat de aquest mon testament que es lo ultim voler meu lo qual fonch fet y firmat en Ciutadella de Menorca a cinch dias del mes de febrer any de la natiuitat de nostre Senor Deu Jesuchrist Mil siscents sexanta y nou, senyal de mi el Doctor Gerom Sello testador predit qui el present mon testament loa, aprova, ratifica y conferma.

Testimonis daquest testament cridats y per dit testador pregats son el Doctor Domingo Campamar, el discret Pere Antoni Cornio, el Sargent Esteva Sorionet sastre, mestre Pere Fuxa picapedrer, mestre Gerony Simas sabater, mestre Jaume Valls peraire, mestre Llorens Simas peraire y mestre Gabriel Gomes sastre de Ciutadella habitadors y jo Juan Uginaldo qui pregat he rebut lo present testament.

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

Testament de la senyora Clara Oliues y Cello –

Obyt circumflexs de 24 marçi 1697

En nom de nostre Señor Deu Jesuchrist y de la humil Verge Maria Mare sua y Señora nostra amen. Com sia cosa determinat que totas las creaturas humanas hauer de morir y sia a tots incerta la hora de la mort com nos hoga e forsant lo Prophetta avent disyan ala tua casa com morirás, y dient sempre no poras, per quant morirás y. Perço estant yo Clara Oliues y Cello muller en segonas nuptias del Dor Geroni Cello y en primeras del Cap. Joseph Soloza filla que son llegitima e natural de Raphel Oliues y Margarida Cardona conjugés difunts de Ciutadella de Menorca habitadora stant no ab salud perfeta si de cos mon bon, e ple entenimient ferma paraula e memoria integra volent disponer de mos bens fas lo present mon testament qual la ultima y derrera volumtat mia. Primo elegesch en marmessors y de aquest mon testament executors sens emparo de ninguna dels dos bons al Dor Geroni Cello mon marit y al Cap. Gil de Cardona mon oncle los quals y cada qual de ells pregant y encarregant en quant puch encarregue a tots los quals prech y que ab tota bona voluntat fer mi ordenar que si se esdevindra que no pugueren en cada qual a tots fasser esta testament tots junts, e cada qual a tots fasser que executen lo que per mi dalt ordenaran sera y ordenat. Primerament y ante de totas cosas encomanant la mia anima en mans de nostre Señor Deu Jesuchrist qui aquella y las demes redimidas ab la sua

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

preciosissima sanch e elegesch sepultura al meu cos
mort feadora en la Iglesia Major parr. del purg.
de las animas de Purgatori volent ser enter-
rada ab lo habit del glorios Pare Sant Fran-
cesch el qual dona la charitat acostumada volent
que la mia funeraria y sepultura sia feta acon-
guda dels dits mos manumissors y Deu
nostre Senyor me perdone mos pecats fas los llegats
pios seguents.
Primo vull y man que seguit mon obit lo mes prest
que fer se puga me sien dites y celebrades qua-
tracentas missas baixas de requiem celebradoras
cents docentas en lo altar privilegiat de Sant
Jordi de la parroquial Iglesia cinquanta al Con-
vent del Carme cinquanta al Convent de St.
[illegible] y las restants cent a la casa y Convent
de Nostra Senyora del Socors [illegible] celebratio
de las quals man donar la charitat acostu-
mada una volta tantum
Item vull y man que el dia de mon obit me sia
dita missa cantada [illegible] mon cos en dita Iglesia
Major si [illegible] y quant no el dia
seguent per la qual man donar de mos bens la
charitat acostumada una volta tantum
Item vull y man que cada any perpetuament en
la dita Iglesia parroquial y capella de Sancta
Clara me sia dit y celebrat un [illegible] per la
qual dona la charitat acostumada com y
quant tocara al [illegible] senor
Item lexo y man donar al molt Ill. Senor [illegible]
y son [illegible] Vicari [illegible] parroquial el
una volta tantum
Item lexo y man donar una [illegible] tantum a la
obra de Santa de Jerusalem
Item vull y man que mos hereus o hereuas [illegible]
[illegible] seguit mon obit resignar

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

ARXIU COMTAL DE
TORRE-SAURA

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

pertanent al senyor S. sia aplicada a missas baxas perpetuas per la mia anima y demes ...

Aquesta es la ultima y derrera voluntat mia la qual lloa ett.

Cassant Revocant y anullant tots y qualsevols altres testaments codicils y donacions causa mortis ett. Extendatur hec clausula prout reperiuntur in precedentibus testamentis.

Lo qual fonch fet y firmat en Ciutadella de Menorca a vuit dias del mes de febrer any de la Natiuitat de nostre Senor Deu Jesuchrist Mil Discents sexanta y nou. Sen ✝ yo de mi Clara Tello y Vives testadora predita qui el present mon testament lloa, aproua, ratifica y confirma.

Testimonis de aquest testament cridats y de dita testadora pregats son el Dor. Domingo Campamar, el discret Pre. Antoni Carrio, El sargent Pere Corines sastre, Mestre Joseph Fuxa caçador, Mestre Jo(se)ph Sintas sabater, mestre Jo(se)ph Valls ... y mestre Llorens Sintas ... y mestre Gabriel Ferrer sastre de Ciutadella habitadors.

... Alzina nott. qui pregat ... he rebut lo present testament.

Pub. a vi Mars 1697 a Requisitio del ... Ca. Cardona y Tello ... del ... Cardona ... y ...

Petrus ... Moxar? ... y ... Calbet ...

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

Testament de Valentina
Loquet y Aragones v.ª de
Ant. Sub. Aragones

Al marge: Die vigesimo sexto Martij 1763. [...] Reg. in jalles [...]

En Nom de nostre Señor Deu Jesuchrist y de sa humil Verge Maria Mara sua y Señora nostra Amen. Com sia determinat totas las creaturas humanas haver de morir y sia atot incerta la hora de la mort com nos ha va exortant lo Propheta dient dispon ala tua casa per quant morirás y ningu sempre no pora. Perxant jo Valentina Aragones y Loquet v.ª de mestre Ant. Aragones mon marit de Ciutadella de la Isla de Menorca habitadora filla que son llegitima y natural del sabio Miguel Loquet y de Antonina Coll conjuges diffunts detinguda en lo llit de malaltia corporal de la qual tem morir, pero empero be mon bon enteniment, ferma paraula y memoria integra, volent disposar de mos bens fas lo present testament que es la ultima y darrera voluntat mia en lo qual elegesch en marmassors y de aquest mon testament executors sens emparo y dany ni detriment llur, ni dels sos bens al mag. Jaume Marsorell donsell lo qual corrent Balla general y amon fill Antoni Aragones tots junts y cada qual asolas los quals prech y enquant puch encarregue que si se esdevindra que jo muyre sens fer, ni ordenar altre testament que tots junts, o cada qual asolas fassan y executen lo que per mi debaix atrobaran scrit y ordenat.

Primerament y ante de totas cosas encomanant la mia anima en mans de nostre Senor Deu Jesuchrist qui aquella y las demes ha redimidas ab la sua preciosissima Sanch elegesch sepultura al meu cos Mort feadora en las vas de nostra

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

Senora de Concepció del Convent de Sant Franc. de la
ciutat, volent ser enterrada ab lo habit del dit Sant
Pe. y el qual man donar de mos bens la charitat
acostumada, volent axi be que la mia funeraria
y sepultura sia feta acomodada de mos altres ma-
numissors, y pera que Deu nostre Senor me perdone
mos pecats fas los llegats pios saguents.
Primo vull y man que seguit mon obit lo mes prest que
fer se puga me sian dites y celebradas cent cinquanta
missas baxas de requiem igualment en la Iglesia
Major, Sant Franc. y el Convent del Socos
y unica celebració de las quals man donar de
mos bens la charitat acostumada una vegada
tantum.
Item lego y man donar per una volta tantum al molt
Ill. Senor Laborde, o, son Vicari General son dret
de parroquial
Item lego y man donar per una volta tantum al bassi
de la Terra Santa de Jerusalem
Llegades empero y satisfetas totas las susdittas
cosas y tots mos altres deutas plenariament res-
tituits la sola veritat del fet atesa, diffugis y ma-
licias apart posadas, en tots los altres empero bens
meus mobles, immobles, drets veus y accions ami
quals sevol manera pertanyents y spectants ara, o, en esde-
venidor fas hereus meus universals a tots mos infants
y iguals parts y portions entre ells divididoras y
de premorienta a tos infants y mos nets in stirpem
et non in capita
Y fement uzar de la facultat a mi concedida per lo
dit mon marit en son testament fet en poder del
discret [illegible] a vint de [illegible]
[illegible] quaranta y set fas hereus universals del dit
[illegible] fills Anton, [illegible] y Juan
[illegible] mon marit [illegible] que lo dit Anton tenga
[illegible] en esta forma [illegible] dellas quatorze
[illegible] casas [illegible] dotze [illegible] a Pere
[illegible] censals [illegible]

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

maillas ab dita forma vajan las dues porcions ni descendents de las mias fillas familias y si acas morissen dits mos fills ni descendents maillas y ço que faltassen en pupillar edat vull que vajan igualment las dites porcions als altres fills, o, descendents llegíti-
ms de un al altre de major a menor

Item vull que tot lo dany que sobre un hortal que tenim devant del portal de Sallt, se deu cartar de ponxer de aquelles 45 £ cens de Miquel Aragones de la dita Ciutat y ocasio de aquelles 45 £ cens cauquers en la adquisitió de aquell y que dits altres 45 £ censals se hajan de pagar vint lliuras, es a saber deu lliuras a Valentina Maneta y altres deu a Valentina Salus en consideratio de sos matrimonis esso es de las pencions que hauran discorregut y discorreran de que en dit cas los fas llegat particular.

Item vull y man que los mobles que se atrobaran en seu al dia de mon obit se partescan igualment entre mos fills y fillas donant de mentre major unas tovalles cortelleras a suma Caneba me reste.

Aquesta es empero la ultima y derrera voluntat mia la qual lloa aprova, ratifica y confirma y vull valegue per dret de testament y si valer no pot per dret de testament vull valegue per dret de Codicil, y si valer no pot per dret de Codicil vull valegue per dret de aquella ultima y derrera voluntat mia que millor valer y tenir puga, cassant revocant y anullant tots y qualsevols altres testaments, Codicils y donacions causa mortis y mi fins lo dia present fets y fetas en poder de qualsevols notaris, o, escrivans encara que contenguts y concebudas sien expressió de qualsevols paraulas etiam derogatorias, per quant de tots aquells y aquellas me penit, exceptat de aquest meu testament que es lo que etiam valer meu, lo qual fonch fet y firmat en Ciutadella de Menorca a dos dias del mes de Maros any de la natiuitat de nostre Señor Deu Jesuchrist Mil, sisents, Sexanta y Nou, sen fa

ARXIU COMTAT DE TORRE-SAURA

dem Valentina Aragonés y Roquet testadora pre-
dita qui lo present meu testament loa, aprova
ratiffica y confirma

Testimonis d'aquest testament con-
dats y p dita testadora pregats son
el Doctor D. Antoni Cavaller, Fr.
Sureda peraira, Pere Canovas
portola, Barthomeu Ponera
Fangesch Llanes corradors, Nicola
Frionts, y Pere Vila sastre
de Ciutadella habitadors y jo-
Juan Aymanetti qui pregat he
rebut lo pnt testament

Testament de Augusti Bagur

En nom de nostre Señor Deu Jesuchrist y de La humil Verge Maria Mara sua y Señora nostra Amen. Com sia que determinat totas las creaturas humanas haver de morir y sia a tots incerta La hora de La mort com nos ho va exortant Lo Propheta dient dispon ala tua casa per quant moriras y viure sempre no porás. Per tant yo Augusti Bagur fill llegitim y natural de Augusti Bagur conrador y de Elena Bagura y Coves conjuges difunts de Ciutadella de La Illa de Menorca habitant y per La gracia de Deu sa y enteniment stant de prompta partida p. La Ciutat de Mallorca volent disposar de mos bens fas lo present mon testament qual es La ultima y derrera voluntat mia en la qual elegesch en marmessors y de aquest mon testamt. executors sens emperò dany mi Detriment llur ni de llurs bens al Dr. Gerony Pollo y ame mulles Fransina Bagur y Marsia tots junts y cada qual a solas los quals prech y encarrech que si se esdevindra qui sou mayre sens fer in ordenar altre testament que tots junts o cada qual a solas fassen y executen Lo que per mi desbaix trobaran scrit y ordenat.

Primerament y ante de totas cosas encomenant La mia anima en mans de nostre Señor Deu Jesuchrist qui aquella y las demes ha redimidas ab La sua precississima sanch y elegesch sepultura al meu cos mort seu dona en la Capella de Las animas de Purgatori del convent de nostra S.ra del Socos de esta Ciutadella volent ser enterrat ab lo habit del glorios Pare Sant Augusti y en qual dexo La charitat acostumada una volta tant solum, volent axi be que la mia funeraria y sepultura sia feta a coneguda de dits mos marmessors y pera que Deu nostre Señor perdone mos pecats fas los llegats pios seguents.

Primo vull y man que seguit mon obit Lo mes prest que fer se puguie me sian ditas y celebradas docenas

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

millas bonas de requiem celebradoras co es 25. en lo altar privilegiat de Sant Jordi desta Parroquial Iglesia de Ciutat 25. en lo Convent de Sant Fr. en altar privilegiat 25. a nostra Sra. del Roser. 25. a nostra Sra. del Carme y las 100 restants al convent de nostra Sra. del Socors en altar privilegiat y unica celebratio de las quals man donar de mos bens la charitat acostumada una vegada tantum

Item lex y man donar al molt Rt. Senor Paborde, o son Venes Vicari de Sendolt de Parroquial Eg. una volta tantum

Item lexy man donar Sis una volta tantum al bassi de la terra Santa de Jerusalem

Pagadas empero y satisfetas totas las cosas demunt dites y tots mos altres deutes plenariament restituhits difinits y dilucions a part posadas. En tots los altres empero bens meus mobles, immobles, drets veus, y actions, com en qualsevol manera pertanents y espectants ara, y en devenidor fas hereva meus Co. a ma muller Francina Maria y valls en lo us de fruit durant se vida natural y no mes. Proprietari empero a tots mos fills tant masclas com famellas de qui ab devant nasedors per iguals parts y portions entre ells dividideras y per se premoriencia a tots fills y mos nets in Stirpem et non in capita substituhintlos ad invicem et vicissim vulgariter, pupillariter, et per fideicomisson y en falta de tots dits mos fills y de dits descendents fas hereus a tots Germans Antoni y Gabriel Vagues y en falta dells a tots fills mascles sempre que mi haura per iguals parts y morint aquells sens infants masclas o, morint ab infants enexenentre semmre mascles llegitims y naturals ells moriran en pupillar edad, o apres quant que quant sens dits descendents masclas, vulls en tal cas que la porcio de qualsevol dels dits mos Germans, o descendents de ell que axi morran vaja als descendents famellas que del tal axi morint se atrobaran de major a menor de dellas descendents, faltant empero algun dels dits mos Germans sens descendents, o, son

88

descendents faltaran a res enqualsevol temps sens descendents y el trobaran descendents del altre mon serma vull en tal cas que la porsió del altre mon serma vaja al altre mon serma si que aoi haura faltat vaja al altre mon serma si viu sera y no essentho al descendent mascle major de ell y primogenit, mascle com se ha dit si ley haura y quant no familla als voluntats de ell y del seus liberament feadoras axi de la porsió que li haura sobrevingut com de la que ell propi tenia

Item fas llegat particular a dita me muller de sinq lliuras moneda de Mallorca de mos bens pagadoras de que porra testar y fer ses liberas voluntats.

Item fas liberatió a mon serma Antoni Bagur de tot lo que me pot estar deont volent expressament que sia avensetjat ab esta liberatió y que no seli pugue demenar cosa ni fer compensatió della

Y questa es empero la ultima y derrera voluntat mia la qual lloa, aprova, ratifica y confirme y vull valegue per dret de testament y si valer no pot per dret de testament vull valegue per dret de codicil y si valer no pot per dret de codicil vull valegue per dret de aquella ultima y derrera voluntat mia que millor valer y tenir pugue Cassant revocant y anullant tots y qualsevols altres testaments codicils y donations causa mortis per mi fins lo dia present fets y fetas en poder de qualsevols notaris o escrivans Encaraque continguen y contingudas sots expressio de qualsevols particulas clausulas derogatorias per quant de certa aquells y aquellas me penet exceptat lo present mon testament que es lo ultim volent meu lo qual fonch fet y firmat en lo lloch de Menorca a set dias del mes de Juny any de la naixensa de nostre Senor Deu Jesuchrist Mil sisents setanta nou. Senyal de mi Agusti Bagur testador predit qui est dit mon testament lloa, aprova, ratifica y confirma.

Testimonis de aquest testament ... dats y per dit testador

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

pregats son el mag. Phelip Oliver ... lo any corrent Balle y consell, Barthomeu Calafat texedor de lli mestre Llorens Xemenez perayre, mestre Fr. Serra fuster, mestre Raphel Medina sabater, mestre Angustia sastre y Marti Maurant braffer de Sineu habitants. Y jo Juan Llyna notari qui pregat he rebut lo present testament.

Testament de amo Juan Bonet major.

Publicat dia ... de 13 Maig 1673

Llevora ... pare

... Informa

En nom de nostre Senor Deu Jesuchrist y de la humil Verge Maria Mare sua y Senora nostra Amen. Com Deu haje determinat totas las creaturas humanas hauer de morir y sie ... incerta la hora de la mort com nos ho va exortant lo Propheta dient dis pon ala tua casa per quant morizas y viure sens por no porar. Per tant jo Juan Bonet major fill llegitim y natural de Pere Bonet y Esperanza Sastra conjuges diffunts de Llorigut en lo llit de malaltia corporal de la qual tem morir detenint ... pero tot mon bon enteniment, ferma paraula y memoria integra volent disposar de mos bens fas lo present testament que es la ultima y derrera voluntat mia en lo qual elegesch marmessors y de aquest mon testament executors sens empero dany ni detriment llur ni de sos bens

ARXIU COMTAT DE TORRE-SAURA

alias acaba hude ells £ moneda de Mallorca ço es las quals y Lo que los he donat en Contemplatio de sos matrimonis Los fas hereus y hereuas particulars y premorint ne a sos Infants y mos nets jn stirpem et non jn Capita

Item jure institutionis et omnibus aliis juribus lexo a Juan Bonet mon fill leg.m y natural am y a dita me primera muller com se la casetta del cup [illegible] de censal en lo qual y Lo que ha grangeat y se fera de mercaders, stant ab mi de me patria potestat y assistit de me casa del que volia, lo fas hereu me particular y premorint ne a sos Infants y mos nets jn stirpem et non jn capita

Item de los mateixos drets jure institutionis pagats que sian los dots de mes fillas y ab lo que la [illegible] lexo a Juan Bonet mon fill llegitim y natural am y a dita me primera muller com a ausent de la present Isla sis lliuras censals que tinch sobre unya de mon fill Juan Bonet de [illegible] en [illegible], y premorint ne a sos Infants y mos nets jn stirpem et non jn capita

Item vull y man que las tarrias y vinya que tinch en lo rafal dit de [illegible] Bonet que vuy posseheix mon fill P.e Las sortejen entre si los dits mos fills al carrech de decet lliuras que hauran de fer cada [illegible] a dit mon fill P.e y 38 £ a dos censalers y no volent alguns dels dits mos fills las prenguen dit mon fill P.e [illegible] de sobre de ellas las quatorze lliuras censals

Item jure institutionis y tots los referits drets lexo a mos fills Speransa Bonet, Margalida Bonet, Polonia Bonet, Cath.a Bonet y Magi Bonet, llegitims y naturals am y a Polonia Bonet y [illegible] me segona muller comunes co es a dita Speransa per ser major cent vint y sinch lliuras y a las demes fillas cent lliuras a ellas pagadoras en esta forma a dita Speransa pagats mos deutes y obres pias se li deguian entregar tots los mobles estimats per son just valor [illegible] lo procehit de [illegible] y lo que faltara se li deu pagar del llogner de las casas que [illegible] y de las pensions de las sis lliuras censals que tinch sobre vinya del dit Juan Bonet mon fill, y a las altras sels pagaran dites 100 £ del llogner de las mias casas y censal de dites [illegible], entenent esso si

90

vida mia no seran cativas pero estenent solament los dos Sl. moneda de Mallorca ... quals y lo que jo los haure promes en contemplatio de dits sos matrimonis les fas heretas particulars, y premorintme ... de mos fills y mos nets in ... ma ... justicia ...

[illegible]

ARXIU COMTAT DE TORRE-SAURA

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

Testament de mestre Barthomeu Forchs

En nom de nostre Señor Deu Jesuchrist y de la humil Ver-
ge Maria Mare sua y Señora nostra Amen. Com
sia que determinat totas las creaturas humanas haver de
morir y sia a tots incerta la hora de la mort com nos
ho vā exortant lo Propheta dient dispon ab tua
casa perquant morirás y viure sempre no porás:
Per tant yo Barthomeu Forchs texedor de lli de Ciutadella
de la Isla de Menorca habitant fill llegitim y natural
de Gabriel Forchs texedor y de Catherina Parisalla
sa per gracia de Deu de cos y enteniment volent dis-
pondre de mos bens fas lo present mon testament que
es la ultima y derrera voluntat mia en lo qual ele-
gesch en marmessors y de aquest mon testament exe-
cutors sens empero dany mi de triment llur ni de sos
bens amada muller Fransesquina Forchs y Almanguera
y amestre Benet Domingo sabater mon sendre tots junts
y cada qual ab las hosquels y en quant. Qual
en cas que se esdevindra que yo muyre
sens fer mi ordenar altre testament que tots junts
o cada qual ab las fasan y executen lo que yo mi
de las ab aprobaran serit y ordenat.

Primerament y antes de totas cosas encomenant la
mia anima en mans de nostre Señor Deu Jesuchrist qui
aquella y las demes ha redimidas ab la sua preciosissi-
ma sanch elegesch sepultura ab meu cos mort fora
dora en la Iglesia Parroquial desta Ciutadella
entre las dos piques de aygua beneyta de la porta
del Roser, vo-
quí mira a la Iglesia de nostra Señora
lent ser enterrata ab lo habit del glorios Pare Sant Fr.
per al qual dex de mos bens la charitat acostumada, vo-
lent que la mia funeraria y sepultura sia feta a coneguda
de dits mos marmessors y perque Deu nostre Señor me
perdone mos pecats fas los llegats pios seguents
Primo vull y man que seguit mon obit me sian dittas
celebradas cent y deu missas baxas de requiem

celebradoras ço es 30. ala Capella de sant Jordi de la
dita Iglesia Parroquial deu al Convent de S. Fr.
Convent dels Socos. deu al convent de nostra S.ra
Chora y deu ala Iglesia de nostra S. del Roser sufragania
la dita Parroquial y celebratio de las quals do la
charitat acostumada una vegada tantum
Item vull y man que tots anys perpetuament sia ce-
lebrat en la dita Iglesia Parroquial de Valls. Un
anniversari lo dia de sant Barthomeu per la mia
anima y de me muller per celebratio del qual assenyall
quaranta sous censals compres del quart del Rey nostre
Senor sobre mitja casa mia en que y ha moli y nostre
cambras que esta al costat dellas casas de S. Angel
da
Item vull y man que tots anys perpetuament sia de ce-
lebrat altre anniversari en dita Iglesia Parroquial
per Las animas de mos Pares Gabriel Forchs pe-
xcador de V.ª y de Catherina Paricassa y de las
animas de mi y me mullr per celebratio del qual
assenyall quaranta sous censals sobre las casas
tinch al carrer de la font junt ab casas de Juan
Cuguillada y de casas del S.r Vila q.e compri
el quart del Rey nostre Senor.
Item vull y man que en dita Iglesia Parroquial sia
celebrat altre anniversari per anima de Isabel Coll
Donzella de Barcelona lo dia de santa Elisabeth
y celebratio del qual compres lo quart del Rey nostre
Senor dels aquells trenta nou sous censals que reb
sobre casas de Barthomeu Delgado al carrer del
portal de Artux ço es que dita Isabel me havia fet
donatio los quals 39 s. censals se donaren a car-
rech a Lluis Delgado en la compra que feu de lo
doti de Pere Carretero y en dit pas se ha fun-
dado La dita casa
Item lexo y man donar al molt R.t Senor Pabordre
son Perez Vicari y Sendelt de Parroquial de Vin-
dofra tantum
Item Jure institutionis lexo y man donar amb filla
Catherina Forchs casada ab S.r Farres Francina

92 Forchs casada ab mestre Benet Gomila. Elisabeth Forchs
casada ab Guillem Llabrés, Magdalena Forchs casada
ab Gabriel Valls y Margalida Forchs casada ab An-
toni Anglada a cada una dellas 8 ll moneda de Mallorca
en las quals y lo que los tinc donat en contemplatio
de sos matrimonis aquellas hereuas mias particu-
lars fas y instituesch y premorintme fas esta
matexa institutio afavor de sos infants y mos-
nets in stirpem, et non in capita y tant ab ditas
mes fillas com sos infants vull stan y sots y qual-
sevol drets a ellas ~~[illegible]~~ pertanents
sobre de mi y mos bens per qualsevol era causa, o
raho. Declarant expressament que niguna de
mes fillas ni sos successors puguen allegar ni volerse
entrometre si he donat mes a una filla que ala
altre, o emprestat ab animo de repetitio y quant
les [illegible] y a qualsevol dellas de tot allo que
los haure emprestat, donat, e pagat per son compte
y vull que no tenguen que repetir una contra de altra
Pagadas emperò y satisfetas totas las cosas demunt ditas
y tots mos deutes plenariament restituits la sola
veritat del fet [illegible] y [illegible] apart posa-
des en los restants de mos bens mobles, immobles
drets, veus y actions [illegible] en qualsevol manera perta-
nents [illegible] ara o en lo devenidor fas hereva
usufructuaria a dita me muller Francesquina Forchs
y Almanquera durant se vida natural donantli
poder y facultat de que puga dispondre [illegible] momen-
tanea [illegible] que li aparegue pagadora de
mos bens y heretat y axi be li don poder de dispondre
de tots los mobles que tindre entre ditas mes fillas
y fills dellas de modo que li aparegue = Proprietarias
emperò hereuas mias fas a ditas mes fillas y [illegible]
premorintme [illegible] descendents jn stirpem, et non
in capita ab expressa condicio que deguen aconten-
tarse y estar a la mia disposicio inscrita en la
qual vull se comprenguie tot allo que de mos

ARXIU COMTAT DE TORRE-SAURA

bens poguessen pretenir haver de alcansar per raho de dits
drets dotals de dita me muller perço que lo que
ells los tinch donat en contemplacio de sos matrimo-
nis es estat de son consentiment y esta ultima
disposicio mia entre els present dita me muller per
ésser jo en sa presencia y tractarnos com à marit
y muller sens separacio de credits ni interessos pro-
tent que dites mis fillas no puguen tenir entre si al-
guna difficultat los dividesch mos bens en la forma
seguent =

Primo à Cathenina Gonsès y Fornes lexo las casas
que tinch al carrer de la font ab carrech de qua-
ranta set sous censals, es a saber 7ß que fa al Real
Patrimoni ab censos y quarts y quaranta sous pla
anniversari que en tinch dexat sobre de ellas.

A Fransina Gonsès y Gomila li dexo La vinya à gran que
tinch en lo terme de Ciutat de Tremuntana af costat
de las vinyas de mestre Joseph Sabater y de Antoni
Benejam ab carrech de 62ß 6 censals de nombre
de aquellas deu lliuras deu sous cens que fas de dita
vinya y de altra que tinch al costat de ella que son y
una venda y se fan dites 10 ll 10ß al senor Manel
Sancxo =

A Margalida Gonsès y Anglada me filla dexo la
altra vinya confrontant ab vinyas de Matheu Bene-
jam y Antoni Benejam ab carrech de 45ß cens
que seria el cumpliment de las 10 ll 10ß censals
fan a dit senor Sancxo =

A Elisabeth Gonsès y Alufriu dexo La mitat de la
mia casa confrontant ab casas de Juan Camps
conrador, ab carrech de 24ß cens que fan ço es
22ß 6 al S. Llorens Gomila. 1ß 4 7. ala Com-
[illegible] dels Veners [illegible] de Mallorca y 24 per censos al Real
Patrimoni La qual mitat de casa consistira ço es
en La mitat de La entrada, pati, cuyna y tot
lo demes de dalt ab obligacio de haver de man-
tenir condret tot lo de dalt perquè es qui estira

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

ab la mitat de la altra casa no rebe perjuy.
A Magdalena Forcès y Valls me filla lexo la altra
mitat de la mia casa ab carrech de quaranta sous censals
y lo anniversari que tinch dexat la qual mitat de casa consistira
ab la mitat de la entrada ab lo menjador que uni [illegible] de
seller ab lo moli y pati y per [illegible] se [illegible] per esta divisio vull
que ditas dos mes fillas, o, succesors dellas decontinent [illegible]
les cas de la succesio de ditas casas deguen en primer lloch
obrir portal al carrer ala part de dita Magdalena formidar
nada per dividir la entrada, tancar los portals del seller
o, menjador y [illegible] de la cuyna [illegible] dos [illegible] una acada estudi
que ve ser al menjador per poder [illegible] claredad del pati
de la casa dona filla Elisabeth y axi be fer portar al portal
nou que hauran de obrir, per fer lo qual be y degudament
obligh a ditas dos mes fillas, o, descendents dellas en haver de
pagar los gastos igualment y axi be oblich a dita me filla
Elisabeth en haver de donar lloch a dita sa germana Mag
dalena, o, descendents della de poder fer xemeneya en el
menjador per [illegible] se haura de obrir lo que sera menester
de la volta del menjador, o, estudi [illegible] derribe junt al moli
y [illegible] de dita Magdalena
Item dexo [illegible] quant yo [illegible] dia de mon obit tindre las [illegible]
[illegible] y quant [illegible] situadas de Tremuntana que son Colsura
que uni [illegible] [illegible] confrontant ab vinya del [illegible] Anto Carrio
dita [illegible], confrontant ab [illegible] la altra [illegible] confronta ab
[illegible] de Llorens [illegible] de [illegible] vinya [illegible] de Bartholomeu Delgado
vinya de Manuel Calafat y [illegible] alguna [illegible] y [illegible]
y no haura [illegible] vajan alternativament
que seguit [illegible] de me muller vajan alternativament
cinq any acada filla mia, o, descendents della de major a me
nor de [illegible] manera que cada any [illegible] lo usufruit dellas
[illegible] los [illegible] que de ellas [illegible] una de mes fillas y
faltant [illegible] alguna dellas vull que el fill major que
[illegible] descendents y recta linia ne gaudesca en lloch
de [illegible] y axi [illegible] seguesca perpetuament entre los
descendents de ditas mes fillas y recta linea de tal ma
nera que ditas [illegible] han de estar sempre del mateix
[illegible] sempre sobre dellas se [illegible] encarregar cosa
alguna y faltant descendencia de alguna de ditas mes
fillas [illegible] lo usufruit de ditas [illegible] alterna
tivament

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

los fills majors de ditas mes fillas ara sian maschlas, o femellas entre entre desendents de la tal filla qui ami me seran propinquiors.

Item vull y man que ninguna de ditas mes fillas ni desendents dellas puque vendre, donar, ni encarregar cosa alguna sobre las proprietats que respectivament los tinch dedicadas, ni fer detraccions, perquant expressament ho prohibesch sabent las forsas de me heretat, antes be vull y man que tingan obligatio de conservarlas y dexarles en aquell desendent seu que li aparegue sens que lo tal descendent ne puque fer ases voluntats sino en falta de desendents cridar sos germans, o, desendents de llur mara y recta linea, faltant empero alguna de dites mes fillas sens descendents, o morint ab desendents si se vindra faltar tota llur descendentia llegitima y natural vull en tal cas que la porsio que li tinch dedicada vaja igualment a las altres germanes y mes fillas y descendents dellas als que las succehiran y axi es seguexca que de totas las altras y llur descendentia ordenant que per estas suecessions no se atengue a caducacions de grau ni premocientia sino sols attesa la veritat del fet vajan entrant aquells que tinch cridats ab la condicio empero de no poder vendre ni alienar lo que hauran succehit antes be vull que assigue semper de modo que los haura de dexar solo lo ultim possessor y descendent lleg.^m y natural no havent hi mes descendentia de ditas mes fillas ni ell ne tindra, pora fer ases voluntats ab obligatio que en dit cas y las animas de mi y mos descendents de que fundar un aniversari en la Iglesia Mayor de ... que li aparega. Los demes empero bens que puch tenir y al contrari lo que puch tenir se partesca igualment dar y passe entre las ditas mes fillas y de ellas successors.

Item per lo amor lexa Bartomeu Anglada mon nebot fill de Margalida Jordi y Anglada ma filla aquells deu sous censals que reb sobre la mayola de ... Anglada son pare.

Aquesta es la ultima y derrera voluntat mia la qual lloa, aproua, ratifica y confirma y vull valega per

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

94

dret de testament y si valer no pot per dret de testament
vull valegue per dret de codicil y si valer no pot per dret de
codicil vull valegue per dret de aquella ultima y derrera
voluntat mia que millor de dret valer y tenir pora = Cassant
revocant y anullant tots y qualsevols altres testaments
codicils y donacions per causa de mort fins lo dia present fets
y fetas en poder de qualsevols notaris o escrivans encara
concebits y concebidas tots expressio de qualsevols
paraulas etiam derogatorias per quant de tots aquells y
aquellas me penit exceptat de aquest mon testament
que es lo ultim voler meu lo qual fonch fet y firmat en
Ciutadella de Menorca a deneu dias del mes de agost
any de la nativitat de nostre Señor Jesuchrist mil
sisents setanta y nou. Sen✝yal de mi Joan Gorch
testador pregat qui est present mon testament lloa
aprova ratifica y confirma

Testimonis de aquest testament cridats
y per dit testador pregats son el Mag.
March Sarrera donsell Barthomeu
Capella tintorer de lli, Jaume Pons sabater
Bart. Englada brasser. Nicolau Aledo
texidor de lli. Barthomeu Sinti texidor
de lli mestre Antoni Far perayra
y Joseph Roger brasser de Ciutadella
habitants. Y yo Joan Olivar notari qui
pregat he rebut lo present testa-
ment =

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

81

Die xxix mensis Augusti
Anno anat. Domini MDCLxxjx

En nom de nostre señor Deu sia a tots manifest com yo Fran-
sesquina Jonhs y Almanyuera de Ciutadella de Meno-
rca habitant sabent y attanent que Barthomeu Jonh
mon marit ha disposst testament cuny dia present
en poder del nott. jnfrascrit en qual ha ordenat de
tots los bens que tenim en me presencia y assisten-
cia y perque la sua disposisio es de tot conforma
a me voluntat dich y declar ab lo pnt. acte que per
tots aquells credits que jo tenia contra de
ell li he donat poder per testar y dividirho entre
nostras fills com ho ha fet, aixi en contemplatio de
los matrimonis com ab dita ultima volunbat per
ahont de grat y certa sciencia que totas mes fillas y
descendents dellas en quant a lo que poguessen de-
nar de mon interes se quen estar a la disposicio de dit
mon marit a favor del qual pnt. y en quant menester
sia y validitat de dita disposicio y antes de la
conclusio del dit testament fas donacio de puro
y entrevivos de tots los referits drets ab totas las
clausulas de conclusio y altrament a validitat
desta donacio necessaries juntament ab las re-
nunciacions de causas de ingratitud y a las lleys
qui prohibexen donacions entre marit y muller
Promi habere ratum sub obli bonorum

Testes El Mag. March Carreras
donzell y Antoni Far-
ra de Ciutt. habitants y yo Juan
Lyna nott. quis.

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

Testament de Madrona Cardo
y Llorens

195

obijt cum s.to die 29 7.bris 1669

Anima sua requiescat in pace Amen

En nom de nostre Señor Deu Jesuchrist y de la humil Verge Ma-
ria Mara sua y Señora nostra Amen. Com sigue determinat
totas las creaturas humanas hauer de morir com nos ho va
exortant lo Propheta dient dispon a la tua casa per quant
moriras y sia a tots incerta la hora de la mort. Perso yo
Madrona Cardona y Arcona filla llegitima y natural de
Honofre Cardo y Agueda Arcona defuncts muller en segonas
nuptias de Matheu Llorens fill de Matheu y en primeras
de Llorens fuza de la ciutat de la Illa de Menorca habitadora
stant detinguda en lo llit de malaltia corporal de la qual
tem morir, tenint empero mon bo y sa entoniment
ferma paraula y memoria integra volent disposar de mos
bens fas y orden lo present mon ultim y derrer testament
ultima y derrera voluntat mia en lo qual elegesch en mar-
messors y de aquest mon ultim testament executors seus
empero dany ni detriment llur ni de sos bens al dit Matheu
Llorens mon marit y a Miquel fill mon fill a mi y al dit
mon primer marit comu a tots junts y cadaqual a solas los
quals y en quant puch encarregue que si ell esdeuindra
morir yo sens hauer feta altra disposicio executen lo que
per mi debaix a trobaran scrit y ordenat.

Primerament y antes de totas cosas encomenant la mia anima
en mans de nostre Señor Deu Jesuchrist qui aquella y las demes
ha redemidas ab la sua preciosissima sanch elegesch sepultura
al meu cos mort feadora en la Iglesia y Convent de Sant Fr.co
de la ciutat en lo vas de nostre S.r de Consolatio devant la porta
del Palau y vull ser enterrada ab lo habit del glorios pare
Sant Fr.co per la charitat del qual lexy y man donar de mos
bens Sinch liuras moneda de Mallorca volent axi be y
demant que per la funeraria sia pagat lo seguent co es
30 de dita moneda la cera y quatre reals castellans per lo cadafal
de mon enterro.

Item vull y man que seguida la mia mort lo mes prest que sia
possible me sian ditas y celebradas cent missas baixas de
requiem colt. 15 en lo altar privilegiat de Sant Domi

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

dela Parroq.l Iglesia de Lluch. 10. ala capella de las animas de Pur-
gatori de dita Parroq.l Sinch ala capella del Sant.m de [illegible]
de la matexa Iglesia. 10. ala Iglesia y altar de nostra S.a del
Roser. Sinch ala capella y altar de Santa Anna de dita Iglesia.
10. ala Capella de nostra S.a del Consuelo del dit Convent de S.t Fr.
20. en lo altar y Capella del dit Convent anont se treuen-
ma de Purgatori y quinze cumpliment a dits 100. al Convent
de nostra S.a del Socos de dita Lluch celebradoras ço es deu
ala Capella de las animas de Purgatori y Sinch ala Capella
de nostra S.a de Itria y unica celebracio de Las quals Lex y
man donar La charitat acostumada
Item Lex y man donar al molt Ill.e Senor Bisbe, o, a son Venr.
Vicari G.l sondels de Parroq.l per una volta tantum
Item Lex y man donar al bassi de La terra santa de Jerusalem
per una volta tantum
Item hereu institutionis Lex y man donar a aquell fill [illegible]
llegitim y natural am y al dit mon primer marit comu
per tots y qualsevols drets que tinga de mi y mos bens per[illegible]
que demanar vint y sinch lliuras moneda de Mall.ca a ella
pagadoras de 5 ll. en 5 ll. cada any fins sian pagadas
ditas 25 ll. en las quals aquell fas hereu meu particular
y premorint me a sos Infants y mos nets per stirpem, et non
in capita
Item Lex y llego per lo matexos drets a tots sos Infants postumi
y de qui en devant naxaders S. moneda de Mallorca [illegible]
quals aquell de ells hereu meu particular fas y premorint
a sos Infants y mos nets per stirpem et non per capita
Pagadas y satisfetas totas las cosas demunt ditas y los demunt
dits plenariament restituits la solemnitat del dit [illegible]
diffugis y dilacions apart posadas de tots los altres empero
bens meus mobles, immobles drets veus accions omni en qual
vol manera pertanents y spectants fas hereus meus Uni-
versals ço es al dit Mathew Llorens mon marit en lo us de
durant la vida natural y no convolant a segonas nupcias
fenida empero La mort del dit mon marit, o, convolant
segonas nupcias propietari hereu fas a Sebastia Llo-
Llorens mon fill llegi. y natural a y al dit Segon marit
marit comu a totas sas voluntats de ell y dels seus [illegible]
tambe

fiadoras y premorintme als infants y mos nets ja dits peri-
let sens fills

Aquest es empero la ultima y derrera voluntat mia laqual
lloa aprova ratifica y confirma y vull valega per dret de testament.
y si valer no pot per dret de testament vull valega per dret
de codicil y si valer no pot per dret de codicil vull valega
per dret de aquella ultima y derrera voluntat mia que millor
de dret valer y tenir puga. Cassant revocant y anullant
tots y qualsevols altres testaments y donacions y causa
de mort per mi fins lo dia present fets y fetas en poder
de qualsevols notaris o escrivans encara que contenguts y
concebudas sots expressio de qualsevols paraulas etiam
derogatorias, per quant de tots aquells y aquellas me
penet excepat de aquest mon ultim testament que es
lo ultim voler meu lo qual fonch fet y firmat en la ciu-
tadella de Menorca a vint dias del mes de setembre
any de la natiuitat de nostre Señor Jesuchrist mil
siscents sexanta y nou = senyal de mi Madrona
Cardo y Llorens testadora predita qui lo pnt mon
testament lloa aprova ratifica y confirma

Testimonis de aquest testament cridats y
pregats de dita testadora pregats son
Miquel Anglada texidor de lli, Felipe Gaffes
Andreu Cortes texidor de llana, Rafel Gonalons
texidor de lli, Llucs Mesquida Gaffes, Franc.
Carrio texidor de lli, y Llau Quamico
Corredor de la ciutat de Mahó habitant y jo
Mestre Llorens Llofriu notari qui pregat he rebut lo
present testament.

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

Testament de Matheu Llorens
Conrador =

En nom de nostre señor Deu Jesuchrist y de la humil Verge
Maria Mara sua y Senora nostra Amen. Com sigue de-
terminat totas las creaturas humanas haver de morir y la
a tots incerta la hora de la mort com nos ho va exortant
lo Propheta dient dispon ala tua casa per quant morir
y viure sempre no poras. Per tant yo Matheu Llorens
conrador fill legitim y natural de Matheu Llorens y Ma-
rianna Barcelo conjuges difuncts de Ciutadella de la Illa
de Menorca habitador sa per la gracia de Deu de cos
enteniment, volent disposar de mos bens fas lo present
mon testament quel la ultima y derrera voluntat mia
en la qual elegesch en marmessors y de aquest mon tes-
tament executors sens empero dany ni detriment llur
ni de sos bens ane muller Madrona Carles y Llorens y ma-
fill Sebastià Joan Llorens tots junts y cada qual asolas
los quals prech y en quant puch encarregue que si se es-
devindra que yo muyre sens fer ni ordenar altre testament
que tots junts, o cada qual asolas fassen y executen lo
que per mi debaix atrobaran scrit y ordenat.

Primerament y antes de totas cosas encomenant la mia
anima en mans de nostre Señor Deu Jesuchrist qui aquella
y las demes ha redimidas ab la sua preciosissima sang
elegesch sepultura al meu cos mort fhadora en la Iglesia
Parroquial desta Ciutadella devant lo altar major, volent
que la mia funerania y sepultura sia feta aconeguda de
dits mos marmessors, y perque Deu nostre Señor me perdone
mos pecats fas los llegats pios seguents =
Primo vull y man que seguit mon obit me sian ditas y celebra-
das cent missas baxas de requiem co es 10. al altar de sant
Jordi de dita Parroquial. 35 ala mateixa Parroq. co es 10. ala
Capella delas animas de Purgatori, 10. ala de sant Matheu
10. ala de sanct Sebastià y 5. ala de sanct Roch. 20. al Con-
vent de sant Fr.s 15. al Convent del socors, 10. ala Iglesia
de nostra señora del Roser sufraganea a dita Iglesia
Parroquial y 10. aumplament delas 100. en la

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

97

Iglesia de sanct Andreu y mia celebrasio de las quals man ponga
de mos bens La charitat acostumada

Item lex y man donar al molt Il.e senor Paborde e son Benef.
Vicari o lo son dits de la Parroquial per una volta tant tan
de jure institutionis et pro omni parte juris et legitima
les a tots mos infants llegitims y naturals postumos y naxe=
dors sis de moneda de Mallorca en los quals los fas hereus
meus particulars y premorintme a tots infants y mos nets
per stirpem et non in capita

Pagadas empero y satisfetas totas las sobras demunditas y tots
mos altres deutes plenariament restituhits La sola veritat
del fet attesa y fraus engans y malicias apart posadas. En los
altres mos bens mobles immobles drets bens y actions
ara en qualsevol manera pertanents, o, espectants ara
o, en esdevenidor fas hereus meus universals lo es
adita me muller en lo us de fruit donantli poder y fa=
cultat de que puga vendre y alienar de mos bens lo
que sera menester per leur sustento y de mon fill y que
no se li puga demanar compte en raho de cosa alguna
Propietari empero al dit mon fill Sebastia Vidal llorens
a totas sas voluntats de ell y dels seus liberament fea=
doras y premorintme a tots Infants y mos nets per stir=
pem, et non in capita

Aquesta es la ultima y derrera voluntat mia la qual lloa,
aprova, ratifica y confirma y vull valega per dret de
testament y si valer no pot per dret de testament vull
valega per dret de † aquella ultima y derrera voluntat
mia que millor de dret valer y tenir puga. Cassant
Revocant y anullant tots y qualsevols altres testaments
Codicils y donacions per causa de mort per mi fins lo
dia present fets y fetas en poder de qualsevols notarij
o, escrivans encaraque concebuts y concebudas sots
expressio de qualsevols paraulas etiam derogatorias
per quant de tots aquells y aquellas me penet exseptat
de aquest mon testament ques lo ultim voler meu Lo
qual fonch fet y firmat en Ciutadella de Menorca
a vint dias del mes de Setembre any de la nativitat
de nostre senor Jesuchrist Mil sisecents, sexanta,

† de Codicil y si valer no pot per dret de codicil vull valegue per dret

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

y nou Censal de mo Matheu Llorens texidor predit
qui el present mon testament loa, y aprova, ratifica
y confirma

Testimonis de aquest testament ordenat
y per dit testador pregats son Antoni
Anglada texidor. Pere ciba brasser
Andreu Cortes texedor de llana, Raphel
Gonalons, Juan Mesquida brasser Fran
Carrio texidor de lli, y lau Juan
Conrador de Ciutat de Menorca y son
terme habitats y yo Juan Llyna nott qui
pregat he rebut lo present testament

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

Testament del Mag.ch y Reverent Mossen Simon Olivar pre.

Obiit cum isto die 24 9bris 1669

Anima eius requiescat in pace Amen

ffm

En nom de nostre Senor Deu Jesuchrist y de La humil Verge
Maria Mara sua y Senora nostra Amen. Com sigue determinat
totas las creaturas humanas haver de morir y sia cosa incerta
la hora de La mort com nos he va exortant lo Propheta dient
dispon a la tua casa per quant moriras y viuire sempre no
poras. Per tant yo dit Mossen Simon Olivar pre. beneficiat en
La Iglesia Parroquial de la Ciutadella olim coniugat fill
que son llegitim y natural dels mag.chs Simon Olivar y
de Anna Tomasa coniuges diffunts estant detingut de ma-
laltia corporal de la qual tem morir, tenint empero tot mon
bon enteniment, ferma paraula y memoria integra volent dis-
pondre de mos bens fas lo present mon testament quens La
ultima y derrera voluntat mia en la qual elegesch en mans
messors y de aquest mon testament executors sens empero
dany ni detriment llur ni de sos bens als mag.chs Benet Mer-
cadal Gabriel Olivar fill de Sr. Jeroni Olivar mon germa y al
Rev. Joseph Salord tots junts y cada qual a solas los quals
prech y encarrech quant puch y encarregue que si se esdeuindra que
yo muyra sens fer ni ordenar altre testament que tots junts
o cada qual a solas fassen y executen lo que yo mi debaix
deixare dit y ordenat.

Primerament y ans de totas cosas encomenant La mia anima En
mans de nostre Senor Deu Jesuchrist qui aquella y las demes
ha redimidas ab La sua preciosissima sanch elegesch sepultu-
ra al meu cos mort fahedora en La capella de Sant Jose de
La dita Iglesia Parroquial volent que La mia funeraria y se-
pultura sia feta aconeguda de dits mos manumissors.
Item perque Deu nostre Senor me perdone mos pecats fas los llegats
pios seguents.

Primo vull y man que de aquest mon obit me sian ditas y celebradas
trecentas missas baxas de requiem co es 50. a nostra S.ra del Carme
al Convent del Socos. 50 al Convent de sant Fr.co y las
restants 150. a La capella de Sant Jordi de dita Iglesia
Parroquial y celebradas de las quals dos La charitat
acostumada a una vegada tantum

Item vull y man totz anys perpetuament me sia dit y celebrat en dita Iglesia Parroquial lo dia de mon obit un offici del qual dit sia resignat de mos bens en lo que tots y seguir la charitat acostumada comptes el quart dels lluy nostre Señor.

Item vull y man que durant la vida de mon hereu debaix scrit me fassa celebrar cada any un offici de totas horas en la dita Iglesia Parroquial lo dia de Sant Simo per celebrati del qual haja de pagar la charitat acostumada.

Item lex y man donar a mon Ill.m y R.m Señor Bisbe de Mallorca y al molt Ill.t S. Official de Mallorca [illegible] a son voler [illegible] los drets acostumats una vegada tantum.

Item lex y man donar [illegible] una volta tantum al Bassi de la terra Santa de Jerusalem.

Item lex y [illegible] per amor a Jeroni Olivar mon nebot fill de Gabriel Olivar mon germa lo hort de dalt y debaix que tinch al pla de la font devant la font de rentar.

Item vull y man que si dit Jeroni Olivar mon nebot volia anar fora la illa a estudiar, que el posessor de mos bens li deguen prouehir alli ahont estudiara docents reals cada any y esto per temps de sinch anys que en tot seran 1000 r.s

Y pagadas en sero y satisfetas todas las cosas de mundicie y dels mos altres deutes plenariament restituits la sola veritat del fet abte difugis y malicias apart posadas en los demes mos bens, mobles, immobles, drets, veus y actions, a mi en qualsevol manera pertanyents y specbants ara, o en lo esdevenidor fas hereu meu universal a Gabriel Olivar mon nebot fill llegitim y natural de Gabriel Olivar mon germa quondam y tota la sua descendentia llegitima y natural que per lenia masculina de varo en varo y de llegitim matrimoni procreada gradatim, et ordine successive de un al altre de major a menor de tal manera que sia hereu meu un mascle tansols dels fills del dit mon nebot mascles llegitims y naturals y los fills y descendents mascles de aquells llegitims y naturals tant en cas de premorientia del Pare com en qualsevol altre perque desitjo ara vull que tots los per mi posats en condicio compresos sian tingutss y vocats en la sucessio de ma heretat servada sempre la forma referida es a saber de major a menor y que sia hereu meu y posessor de ma heretat

un mascle tot sol del dit mon nebot com en effecte faltassen dit
Gabriel Olivar mon nebot ha de succehir mos bens y her.at el
fill mascle major que tindra, o, lo descendent mascle major
del dit son fill y premorientia del Pare sempre leg.m y
natural de major a menor fins al ultim y derrer descendent
mascle legm y natural del dit son primer fill mascle major
volent que no tinguen lloch La successio del fill segon del dit
fill mascle major del dit mon nebot ni La descendentia
del dit fill segon fins que totalment sia acabada y finida
La descendentia y linea masculina leg.a y natural de car=
nal matrimoni procreada del dit fill major y de La ma=
teixa manera no tinguen lloch La successio del fill tercer
ni La sua descendentia masculina fins sia acabada tota
La dita descendentia del dit fill segon, y axi vell se se=
guesque de un al altre de tots los fills mascles leg. y na=
turals del dit mon nebot fins al ultim y derrer per recta
Linea masculina usq in infinitum. Si empero dit Gabriel
Olivar mon nebot fill de Gabriel Olivar mon germa hereu
meu no sera, o, essentho faltara ell y tota La sua descendentia
masculina sens descendents mascles, en qualsevol de dits ca=
sos de no ser hereu, o, de faltar ell y descendents seus mascles
per recta linea substituesch en aquell y al ultim fill, o,
descendent mascle seu leg.m y natural de leg.m y carnal
Matrimoni, y amy hereu universal fas Pere Olivar
mon nebot fill del dit Gabriel Olivar mon germa y tota la
sua descendentia y posteritat masculina y recta linea
leg.a y natural de leg.m y carnal matrimoni procreada
de La mateixa manera y en lo mateix orde que tinch de=
clarat en Lo dit Gabriel Olivar mon Nebot y La sua
descendentia masculina. Si empero dit P.e Olivar
mon nebot hereu meu no sera, o, essentho faltara ell y tota
La sua descendentia masculina sens descendents mascles
substituesch en aquell y al ultim fill, o, descendent mascle seu
q. de qualsevol manera axi faltara y amy hereu
universal fas a Gabriel Olivar mon nebot fill de P.e
Olivar mon germa y tota La sua descendentia
masculina legitima y natural y recta linea ab La mateixa
forma que tinch dit de dits Gabriels y substitucions dels dits mos nebots

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

Gabriel y Sra. olivars fills del dit mon Senor Gabriel olivar y de
ma Lahuca descendentia masculina llegª y natural [illegible] que deja
de ser un mascle mayor es qui gosehia mos bens y heretat, sino
per descendentia masculina se puga entendre mascle de familia
per quant solament vull que y descendent mascle se entenga
mascle de Mascle y recta linea. E perque esta mia disposi-
tione entre ells tingan son degut effecte entre los sobredits sens alguna
difficultat vull y man com a ha dit que los posats en conditio
parlant dels dits descendents mascles de mascles, sian tinguts per
dispossiciones sens attendre a gremientes y educacions de grau ni
altrament, sino solament attenta la veritat del fet vajan en-
trant a succehir mos bens un apres altre gradatim, et ordine
successive los de que de dalt se ha fet mentio ab la forma referida
prohibint a tots mos hereus que no puguen fer detractions algunas de
ma heretat per quant expressament Sisens Tries ni[g] [illegible]
[illegible] et omni meliori modo les prohibesch y axi be los [illegible]
lanci en qualsevols excepcions de que poguessen valerse y adjuvarse
oppsar per retentio de ma heretat, o, part della, o y [illegible]
entenguessen poder fer per haver succehit mos bens y haverse
seguidas algunas condicions de ma dita ma heretat, [illegible]
ab ditas molestacions y no altrament los crit ala succes-
de dits mos bens y heretat. Y axi be vull y man que ningu
possessor de ma heretat puga vendre, alienar, ni encarregar
com alguna per quant vull que dita ma hera. sens diminutio
vaja de un al altre fins al ultim y derrer de tots los dits des-
cendents mascles ab qual derrer descendent mascle de mascle
per no trobarse mes descendents mascles de mascles dony ple po-
y facultat de disposar de la mia heretat y bens entre sos
descendents y propinquiors de nostra sanch.
Aquesta es la ultima y derrera voluntat mia la qual lloa, appro-
ratifica y Confirma y vull valega per dret de testament y si va-
ler no pot per dret de testament, vull valegue per dret de codicil
y si valer no pot per dret de Codicil vull valegue per dret de
aquella ultima y derrera voluntat mia que millor de dret va-
ler y tenir puga. Cassant Revocant y anullant tots y
qualsevols altres testaments, Codicils y donacions per causa
de mort y mi fins lo dia pnt fets y fetas en poder de qualsevol

natg, o, observant encara^[le] concebuts y concebuda, sots expressions de qual sevols paraulas etiam derogatorias, per quant de totas aquellas y aquellas me penet excepsat de aquest mon testament que es lo ultim voler meu lo qual fonch fet y firmat en Ciutadella de Menorca a quinze dias del mes de octubre any de la nativitat de nostre senor Jesuchrist Mil sicents sexanta y nou senyal de mi el Dr. Simon Olivar fl. testador predit que el pnt. mon testament lloo, aproua, ratifica y confirma

Testimonis de aquest testament cridats y per dit testador pregats son el Dr. Marsal Vila, Miquel Delgado Ayudant de Sargento Major y de S. Mag. Gabriel Sonnida, Marzo Delgado ciutadans, Phelip Catta de nacio frances atrobat en Ciutad. Christophol Anfos y Juan Aull de Ciutad. de Menorca habitant y yo Antl. Llyna notari qui pregat he rebut lo present testament

Publ. a 25 9bre 1669 a requisitio de Gabriel Olivar fill de dit

Testes Juan Salort servent y Phelip Catta et jo Ant. Llyna notari qui s

Testament de Llorens Sintas donzell

Itë

Obÿt cum isto die 7 Januarij 1651

Anima eius in pace requiescat. Amen

En nom de nostre Señor Deu Jesuchrist y de la humil Verge Maria mare sua y señora nostra Amen. Com sigue determinat totas las creaturas humanas haver de morir y sia a tots incerta la hora de la mort com nos ho va exortant lo Propheta dient dispon a la tua casa per quant moriras y viure sempre no poras. Per tant yo Llorens Sintas fill llegitim y natural de Jerony Sintas donzell y de Anna Serra conjuges difunts de la ciu(ta)t de Menorca habitador que som, detingut en lo llit de malal-tia corporal de la qual tem morir, tenint empero tot mon bon enteniment ferma paraula y memoria integra volent dispondre de mos bens fas lo present mon testament que vull sia la ultima y derrera voluntat mia, en la qual elegesch en mar-messors y de aquest mon testament executors tens empero del distribuiment lur m(agnifi)ci de tos bens als R(everen)ts Lo D(octo)r Mag(nifi)c Cay-dany pr(evere) y Llorens Lopes p(reve)re al mag(nifi)c Benet Mercadal mon cusi germa y Anna Sintas y Olivar me muller tots junts y cada qual a solas los quals prech y enquant puch encarregue que si esdevindra que yo muyre sens fer ni ordenar altre testa-ment que tots junts, o cada qual a solas fassan y execu(te)n lo que per mi debaix trobaran scrit y ordenat.

Primerament y ans de totas cosas encomenant la mia anima en mans de nostre Señor Deu Jesuchrist que aquella y las demes ha redimida ab la sua preciosissima sanch elegesch sepultura al meu cos mort fahedora en la Iglesia de sant Fr(ances)c de esta ciu(ta)t davant nostra S(enyor)a de Concepcio per lo (qu)al ser enterrat ab lo habit del glorios Pare sant Fr(ances)c y el qual dex la charitat acostumada y que la mia funeraria y sepultura sia feta a coneguda de dits mos marmessors y perque Deu nostre señor me perdone mos pecats fas los llegats pios saguents.

Primo vull y man que seguida la mia mort lo mes prest que fer se pugue me sian ditas cuytecentas missas baxas de requiem celebradoras co es 200. a la Iglesia parroq(uial) de esta ciu(ta)t a altar privilegiat 250. al dit Convent de Sant Fr(ances)c 200. al Convent del Socors 150. al Convent de nostra S(enyor)a del Shoro y las quals

ARXIU COMTAT DE TORRE-SAURA

dexa la charitat acostumada Una vegada tantum y pagar
baguals orden y man que llegataris, ni hereus mey, pugan pau-
dir de cosa alguna fins hajan pagada me dita pia
cosa la referida con la que segueix-
Item vull que el dia de mon obit sia dita Una missa cantada ab
monios si sera posible y quant no el dia seguent assistint
en ella los ss.rs Eclesiastichs y tots los religiosos per la qual
man donar de mos bens La charitat acostumada Una
vegada tantum
Item vull y man que dos anys perpetuament en dit Convent
de Sant Fr.co el dia de Sant Llorens me sia dita Una missa
cantada per La qual dex La charitat acostumada com-
pres el quart del Rey nostre Senor-
Item vull y man que el dia de gloriosos Sant Antoni y Sant Joseph
me sia dita altra missa cantada en lo Convent de Nra
S.ra del Som per La qual dex de mos bens La charitat
acostumada compres el quart del Rey nostre Senor
Item Lex al mossen D.r Anton Laborde y son Venez Vicari y
Sindich de Barrey. [illegible] Una vegada tantum
Item Lex al Bassi de La Terra Santa de Jerusalem [illegible] Una
vegada tantum
Item Lex per bon amor a la S.ra Antonia Bou me criada deu
lliuras nostra moneda Una vegada tantum
Item Lex per bon amor a la Senora Anna Sintas y Esvar me
muller [illegible] y [illegible] lliuras [illegible] y usufructuaria durant
se vida natural y no mes [illegible] de dot y dicts dotals
he desempeñar de mos bens y heretat.
Item Lex a mestre Jerony Sintas sabater quatorze lliuras
censals per usufructuaries durant se vida natural y nomes
Item instituhesch de tota la part hereditaria legitima
augmento [illegible] me Lex y man donar a cada une de mes
fillas lleg.s y naturals [illegible] y de qui al devant ne-
xadoras [illegible] moneda de Mall.ca en las quals Lex fas hereus
particulars y premorint alguns infants y mos nets in
stirpem et non in capita y essent hereuas mias y
en pupillar edat vull que la portio de la tal
morint [illegible] se devengue mos hereus-
Pagadas empero y satisfetas totas las cosas demunt ditas y
totes mos altres deutes plenariament restituits La

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

sola veritat del fet aprera diffugis y malicias agan posadas en los dits mos bens, mobles, immobles, drets, veus y acsions ami en qualsevol manera pertanents y spectants, am, a son esdevenidor fas hereus meus universals a tots mos fills masclas llegs y naturals postumos y de qui al devant nasedors per iguals parts y porsions entre ells diuididoras substituint los ab inviceem, lo vulffim, vulgarment pupillarment y per fideycomis a sas sos volunbats de ells y dels seus liberament feadoras, si empero yo no tindre dits infants masclas, o, femeline morisan en pupillar edad en qualsevol de dits casos fas hereuas mas universals a mes fillas llegs y naturals postumas y de qui al devant nasadoras y iguals parts y porsions entre ellas diuididoras ab la mateixa instettio y substitutio vulgar pupillar y per fideycomis, y premorintme tant los dits mos fills masclas con famellas fas la instetitio y substitutio referida afauor de sos fills y mos nets in stirpem, et non in capita singula [illegible] singulis referendo si empero yo no tindre fills ni fillas llegitimas y naturals, o, tenint moriran en pupillar edad, en qualsevol de dits casos fas hereus meus universals als mag.ch Benet Mercadal donzell y Juan Vidal fill de Pere mos cusins germans de ciutad y [illegible] habitas a totas ses voluntats de ells y dels seus liberament feadoras [illegible] premorrent sa al hereu, o, hereus, o en [illegible] dits bens y [illegible]. Als dits mos cusins ermans y en lo cas de venir asuccehir dits mos cusins ermans, o sos hereus me [illegible] lex a Gerony Sinty mon fiol fill del dit Gerony Sinty sabater sis lliuras censals a totas sas voluntats y essent premort ab infants vajan a sos infants si empero sera premort y no tindra infants no haura effecto lo present llegat de las ditas [illegible] cens.

Aquesta es la ultima y derrera voluntat mia la qual lloa aprova, ratifica y confirma y vull valegue per dret de testament y si valer no pot per dret de testament vull valegue per dret de codicil y si valer no pot per dret de codicil vull valegue per dret de aquella ultima y derrera voluntat mia que millor de dret valer y tenir puga [illegible] cassant, revocant y anullant

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

tots y qualsevols altres testaments codicils y donacions
causa de mort per mi fins lo die present fets y fetas en
poder de qualsevols nots. [illegible] escrivans, encaras concebuts
y concebudas sots expressió de qualsevols paraulas
clausulas derogatorias per quant de tots aquells y
aquellas me penit exceptat de aquest mon testament
que es lo ultim voler meu lo qual fonc fet y fir-
mat en Ciutadella de Menorca als vint dias del
mes de octubre any de la Natiuitat de nostre
Señor Jesuchrist Mil siscents sexanta nou
Senyal de mi Llorens Sintas testador predit qui
lo present mon testament loo aproua, ratifica y con-
firma

Testimonis de aquest testament cridats
y del testador pregats son Antoni
Bagur fill de Torrens, Joseph Moll, Sus.
Pallares, Joseph Orestes, brassers Sus.
Planer Fuster, y Jaume Ramenez
brasser de Ciutat habitants y jo Juan
Llyna nott. qui pregat he rebut lo
present testament

Pub. a 8. Janer 1673
a instancia de la S.a Anna Sintas
y Olivar

Testes Chlar.a Josepha
Molina y [illegible]
de S. Jerony

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

Testament de Speransa Pomar y Villalonga

Jesus, Maria, Joseph

En nom de nostre Señor Deu Jesuchrist y de la humil Verge Maria mare sua y Señora nostra Amen. Com stigue determinat totas las criaturas humanas haver de morir y sia molt incerta la hora de la mort com nos ho va exortant lo Propheta dient dispon ala tua casa per quant morirás y viure sempre no poras. Per tant yo Speransa Villalonga filla llegitima y natural de Joan Villalonga de Torradeli jovent y de Antonia Mascaro difunts detinguda de malaltia corporal en esta Vila de Mayor ahont al present fas habitatio, tenint empero tot mon bon enteniment, ferma parauła y memoria integra volent dispondre de mos bens fas lo present mon testament ques lo ultimo y derrera voluntat mia en la qual elegesch en marmessors y de aquest mon testament executors, empero sens ningun detriment llur ni de sos bens a mon Jua… Villalonga al Dr christophol Llambias mon gendre y al mag. Joan Pomar mon cunyat lo any corrent Jurat de esta Vila tots junts y cada qual asolas los quals prech y en quant puch encarrego que si se esdevindra que yo muyra sens fer ni ordenar altre testament que tots junts, o cada qual asolas fassan y executan lo que per mi debaix atrobaran scrit y ordenat.

Primerament y antes de totas cosas encomenant la mia anima en mans de nostre Señor Deu Jesuchrist qui aquella y las demes ha redimidas ab la sua preciosissima sanch elegesch sepultura al meu cos mort fahedora en la Iglesia y Convent de Sant Diego de esta Vile de Mayor devant lo altar de Sant Bonaventura, volent ser enterrada ab lo habit del glorios Pare Sant Fr.co y el qual dex la charitat acostumada y vull que la mia funerasia y sepultura sia feta a coneguda de dits mos manumissors y perque Deu nostre Señor me perdone mos pecats fas los llegats pios seguents.

Item vull y man que seguida la mia mort lo mes prest que fer se pugue me sian ditas y celebradas doscentas missas

baxas de requiem co es 75. al dit Convent de sant Diego
25. ala Iglesia Parroq. de la Vila de Alayor, 25. al Convt
de nostra Sra del Thoro. 25. a sant Jordi de la Iglesia
Parroquial de Ciutadella. 25. al Convent del Socos y 25
al Convent de sant Franc. de dita Ciut. y celebrades delas
quals deix la charitat acostumada una vegada la tantum
Itt lexo al molt Ilt. Senor Leibor, o, Serviente Vicari 5L
una vega tantum y son dret Parroq.
Item lexo y man donar al bassi de la terra Sta de Jerusalem
5L una vegada tantum
Item jure institutionis, et pro omni parte hereditatis, et legitime lexo y man donar ame filla Juana Pellisser comuna
ami y a Juan Pellisser mon primer marit cuy muller de
Dor Christophol Alambiat sinch sous moneda de Mallorca
en los quals, lo que li tinch donat en contemplatio de
son matrimoni juntament ab la portio me especta
sobre la heretat del dit mon primer marit per rahó
de la succesio ab intestat de ma filla Antonia Pellissera sa germana (qui ab ella la havian tinguda
de la heretat del dit son Pare) y tots los fruits discorreguts y discorredors de dita portio durant me vida
aquella hereua mia particular fas, y premorintme a sos infants y mos nets jn stirpem, et non jn capita
Item eodem jure institutionis lexo y man donar ame filla Antonia Pomar ami y al dit mon segon marit comuna docentas
lliuras moneda de Mallorca de mon dot á ella pagadoras co es en
contemplatio de son matrimoni vint y sinch lliuras contans
de nombre delas sobre contans que jo aporti al dit mon
marit y lo demes cobrara apres de que haura cobrat lo
que son Pare li dexa, de vint lliuras en vint lliuras
cada any, perço no vull que entre mare e dexes dege
cobrar lo de son Pare y meu, ordenant empero expressament que mos hereus Universals deguen pagar enterament
dit llegat sens fer de ell deductio alguna axi de quarta
com altrament, perquant per dit effecta seiens viva
mei patrimony las prohibesch y encas de no ser hereua
dita filla mia o, de morir apres sens infants, o sos infants
sens infants vull que la portio de dita me filla vaja
igualment a sos Germans y Germana, o, de estos desendents jn stirpem, y premorintme dita me filla Antonia

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

fas lo matex llegat et a dos fills y mos nets jn Stirpem, et non jn
capita y ab las matexas conditions dalt refferidas —
Pagadas emperò y Exsts de mes mos bens les fas hereu meu
universals a dos fills Llorens, Juan, y Antoni Pomars comu-
nament y al dit mon segon marit per iguals parts y portions
entre ells dividideras y premorintme a dos infants y mos
nets jn stirpem, et non jn capita y llevat que algun dels dits
mos fills no fos hereu meu per sermé premort y sens infants
vull que la portió que de tal de mos bens havia de venir
se partesca igualment entre los demés mos fills y fillas, o
dells, o ellas succesors.
Y questa es la ultima y derrera voluntat mia la qual lloa
aprova ratifica y confirma y vull valegue per dret de testament
y si valer no pot per dret de testament vull valegue per dret
de codicil y si valer no pot per dret de codicil vull valegue
per dret de aquella ultima y derrera voluntat quinque
millor de dret valer y tenir porà. Cassant revocant y
anullant tots y qualsevols testaments, codicils y donations
per causa de mort per mi fins lo dia present fets y fetas en
poder de qualsevols notaris, o escrivans encaraque concebuts
y concebudas sots expressió de qualsevols paraulas etiam
derogatorias per quant de tots aquells y aquellas me pene-
dexc exceptat de aquest mon testament que es lo ultim volun-
tat meu lo qual fonch fet y firmat en la Vila de Mayor de
la Isla de Menorca a sis dias del mes de Noembre any de
la natavitat de nostre Señor Jesuchrist Mil sisents
sexanta y nou — Sentpal de mi Speransa Pomar y Ola-
longa testadora predita qui lo present mon testament lloa
aprova ratiffica y confirma
Testimonis de aquest testament cridats y per
dita testadora pregats son St. Pons, Gabriel
Pomila sirvient, Antoni Thomas Jaume llaurador,
mestre Juan Maria, mestre Barthomeu Lopis, y Juan
Mascaro de Barthomeu de Mayor habitadors.
Y jo Juan Olivia notari qui pregat he rebut lo
present testament.

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

Testament del R.do Gregori Ar-
guimbau Pre.

obijt ... 1710

W. in forma

En nom de nostre Senor Deu Jesuchrist y de la humil verge Maria Mare sua y Senora nostra Amen. Com sie que determinat totas las creaturas humanas haver de morir y sia cosa incerta la hora de la mort com nos ho va exortant lo Profeta dient dispon ala tua casa per quant moriras y viure sempre no poras. Per tant yo Gregori Arguimbau Pre. benefisiat en la Iglesia Parroquial desta Ciutadella de Menorca fill llegitim y natural de Jaume Arguimbau y Jeronima Arguimbau y Torres conjuges diffunts, detengut en lo llit de malaltia corporal de la qual em morir, tenint empero tot mon bon enteniment ferma paraula y memoria integra volent disposar de mos bens fas lo present mon testament que es la ultima y derrera voluntat mia, en lo qual elegesch en manmessors y de aquest mon testament executors, y en tot lo demes dany m ultimament ... de tots bens al molt Ille. Sr. ... Pre. qui es o sera desta Sila, y al Rnt. Joseph Arguimbau Pre. tots junts y cada qual a ses las los quals prech y en quant puch encarregue que si se esdevindra que yo muyra sens fer m'ordenar altre testament que tots junts, o cada qual de ells a soles fassen y executan lo que per mi debaix atrobaran scrit y ordenat. Primerament y ante de totas cosas encomenant la mia amima en mans de nostre Senor Deu Jesuchrist qui aquella y las demes ha creadas de nores, elegesch sepultura en la dita Iglesia Parroquial devant la taula dita del pa beneit ahont estan enterrats mos pares y vull que la mia funeraria y sepultura sia feta dienegada de dits mos manumissors. Y perque Deu nostre Senor me perdone mos pecats fas los llegats pios seguents.

Primo vull y man que seguida la mia mort me sian ditas lo mes breu que sera pugue siscentas missas baxas de Requiem celebradoras co es 400 – ala capella de Sant Jordi de dita Iga. Parroquial = 100. al Convent de St. Fra. sinquanta al Convent del Socor. y sinquanta al Convent de nostra S. del Carme per unica celebratio de las quals dexo la charitat acostumada una volgada tantum

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

Item vull y man que tots anys perpetuament me sia dit y celebrat en dita Iglesia Parroquial un offici de totas horas el dia de Sant Gregori mon patro y Advocat per celebració del qual lex la charitat acostumada en lloch de lo que se segueix com pres el quart pertanyent al Reymo Senor

Item lex y man donar los drets acostumats a mon Ill.m y R.m Senor Bisbe de Mall.ca y al molt Il.e S.r Pabordé de Tarragona sa vez Vicari una vegada tantum

Item lex y man donar a Marianna y Magdalena Marquesas fillas del Mag.h Fr. Marques y de Marianna Arquimbau ma neboda que vuy estan a casa de son pare Singuanta lliuras a cada una dellas nostra moneda de Mallorca en cas de religio o de matrimoni una vegada tantum

Item lex y man donar a Margalida Fanez filla de Guillem Fanez del moli actualment en esclavitud vint y sinch lliuras moneda de Mall.ca una vegada tantum en contemplació de son matrimoni

Item si el dia de mon obit se trobaba en me casa servintme com vuy me serveix Francina Parets y Sorai, en tal cas li dex durant se vida quyt lliuras censals y finit son obit tornaran a mon hereu

Item declar que mon hereu dexa scrit deque entregar a dita Francina Parets lo que ella dira que se seu en me casa

Item lex y man donar quaranta sous al bassi de la terra santa de Jerusalem una volta tantum

Pagadas empero etc. en tots los altres bens meus etc. fas hereu meu Universal al Rt. Albert Joseph Arquimbau mon nebot si viu sera a totas ses voluntats de ell y dels seus liberament fahedoras, y essentme premort fas hereu meu Universal al hereu que dit mon nebot haura justituyt son hereu Universal

Aquesta es la ultima y derrera voluntat mia la qual lloo aprova, ratifica y confirma y vull valegue per dret de testament y si valer no pot per dret de testament vull valegue per dret de Codicil y si valer no pot per dret de Codicil vull valegue per dret de aquella ultima y derrera voluntat mia que millor de dret valer y tenir pugue Cassant revocant y anullant tots y qualsevols altres testaments, Codicils y donacions per causa de mort per mi fins lo dia present fets y fetas en poder de qualsevol

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

notts, o, asenians enarots conceBuTs y concebudas sots ex p.
de qualsevols paraulas etiams derogatorias y quans de
tras aquells y aquellas me conet expressat de aquest mon vltim
testament que a Lo ultim voler lo qual fonch fet y firmat en
Ciut.ª de Menorca a nou dias del mes de Ꝑ.bre del any de
la natiuitat de nostre Señor Jesuchrist Mil sisents
Sexanta y nou - Senyal al Dmi Gregori Arguimbau p.re
qui lo present mon Testament loa, aprova, ratifica y con
firma

Testimonis de aquest testament cridats y
dit testador pregats son P.e Riera picapadrer
Miquel Daguir peraya Llorens Vilalonga
de Alayor assoldat en Ciutadella Juan Saloret
jeriment Antoni Comella traedor de lli, ba
phel Gonalons treidor de lli y el sach.n Mar
ti Reurtach sastre de Ciut.at habitadors y jo
Juan Vignanotts qui pregat he rebut
lo pnt testament

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

Testament de Benet Mercadal
donzell

Obyt die ... dic XXV. Janerij 1590.

Anima ejus in pace requiescat Amen.

Ita

P. Copia ab sello premer dia 29 de Octubre 1807.

P. a Mer copia die 26 Abril 1816 ab 1a Id y un de grant interes ...

En nom de nostre Senor Deu Jesuchrist y de la humil
Verge Maria Mare sua y Senora nostra Amen. Com
sia que determinat totas las creaturas humanas haver
de morir y sia a tots incerta la hora de la mort com nos
hora excitant lo Profeta dient dispon ala tua
casa per quant morirás y viures sempre no poras. Per tant
yo Benet Mercadal donzell de Ciutadella de la Illa de
Menorca habitant fill legitim y natural del mag.[ch] Be-
net Mercadal y Maria Serra conjuges difuncts, volent
ab alguna indispositio de malaltia corporal detenat empero
tot meu bon enteniment ferma paraula y memoria inte-
gra volent disponde de mos bens fas lo present testam.[t]
que es la ultima y derrera voluntat mia en lo qual ele-
gesch en marmessors y de aquest meu testament exe-
cutors sens emperò dany ni detriment lur ni de lur
bens a me muller Margalida Olivar, a me sogra Maria
Serra y Olivar, a mon cunyat Gabriel Olivar, al Dr Anto-
ni Fe... al Cap.[a] Jaume Morell y Llorens Simbas donzell
tots junts y cada qual a solas, los quals prech y en quant
puch encarrech que si se esdevindra que jo muyre sens
fer ni ordenar altre testament que tots junts, o cada
qual a solas fassen y executen lo que per mi deban a bo-
baran scrit y ordenat. Primerament y ante de
totas cosas encoman la mia anima en mans de nostre S.[r]
Deu Jesuchrist qui aquella y las demes ha redimidas ab la sua
preciosissima sanch. Elegesch sepultura al meu cos mort fa-
dora en la Iglesia Parroquial de la Ciutadella en la Capella de
nostra Senora de Montserrat, volent ser enterrat ab lo habit
del glorios Pare sant Fr.[ch] per el qual lex de mos bens la cha-
ritat acostumada y que la mia funeraria y sepultura
sia feta a coneguda de dits mos marmessors, y per aquel Deu
nostre Senor me perdone mos pecats fas los llegats pios seguents.
Primo vull y man que seguit mon obit me sian ditas y celebra-
das sinchcentas missas baxas de requiem co es 200.

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

al altar privilegiat de sanct Jordi de dita Parroquial . 100. al
Convent de Sanct Fr. 100. al Convent del Socors. 50. al Convent
de nostra S.ª del Thoro y. 50. al Convent de sanct Diego de la Vila
de Mayor per unica celebratio de las quals dex la charitat
acostumada
Item vull y man que tots anys perpetuament me sia celebrat
un offici de totas horas en dita Iglesia Parroquial el dia de sanct
Benet mon patro y advocat per charitat del qual dex de mort
la charitat acostumada compres el quart del Rey nostre Señor
la qual pora resignar mon hereu en lloch teto y segur ab clau-
sula de eviccio de dret y de fet perque sia celebrat perpe-
tuament dit offici de totas horas
Item lex y man donar al molt Ill.e S. Saborde, o, a son Venez Vicari
S.t una volta tantum per son dret de Parroquial
Item lex y man donar Vint sous nostra moneda de Mall.ca al bassi
de la terra sancta de Jerusalem una volta tantum
Item lex y man donar ala obra de la Iglesia Parroq. de ta Ciutat
quinze quarteras blat pagadoras ab tres anys
Item lex y man donar ala confreria del sanctissim sagrament
de la Parroq. Ig.a desta dita Ciutat quinze lliuras en ajuda de
la festa pagadoras en tres anys
Item lex y man donar ala confreria de las animas de Purga-
tori de dita Iglesia Parroquial Vint lliuras pagadoras
de cost en cost consignadas de mos censals
Item lex y man donar al Hospital general de la Ciutat deu
lliuras una volta tantum
Item per dret de institutio lex ame filla Maria Mercadal y
Sanxo comuna amn y ala senora Maria Mercadal y Sanxo
me primera muller y als demes mos fills de qui al devant
nomenadors llegitims y naturals per tots y qualsevols drets
a ells sobre de mi y mos bens compebents per qualsevolsia
causa, o, raho Vint sous moneda de Mallorca en los quals y
lo que los haure promes, o, donat si de vida mia haveran pres
testament agada hu de ells hereu meu fas y instituesch y pre-
morintme lex los mateixos S.t per los dits dits mos Infants
y mos nets in stirpem et non in capita y encaras morissen
un, o, molts en pupillar edad vull en tal cas que la porcio
del tal axi morint pervinga amon hereu universal
Item vull y man que en contemplatio del matrimoni de me filla
Maria Mercadal y Sanxo si de vida mia no lo haura
consumat se li haja fer una prenda de or del valor de
quaranta lliuras haguet respecte de una cadena de or

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

que yo havia rebut de sa mara la qual me prengueren apres per estava genova y me donaren el valor della que eran 37 L 10 s

Item ultra de jure institutionis y als matexos drets lex y man donar ame filla Margalida Mercadal comuna ami y ala dª Margalida Oliver me segona muller si de vida mia no haura contrastat matrimoni mil y sinchcentas lliuras moneda de Mallorca a ella pagadoras en contemplatió de son matrimoni co es 100 L continuadas per espay de sinch anys que seran 500 L y passats aquells se li deguen resignar cinquanta lliuras censals en propietat y pentio. Vemptora y premorintme, tas lo mateix llegat a favor de sos infants y mos nets in stirpem et non in capita y encas morís apres mort meua en pupillar edad, o apres quant que quant sens infants, o morint ab infants antes, o apres demon obit aquests morissen en pupillar edad, vull que se tal llegat previngue amon hereu y essent casada de vida mia solament li dex 5 L per los matexos drets en los quals y lo que li haure promès le fas hereua particular y premorintme ases infants y mos nets in stirpem, et non in capita. Y encas la dita Margarita nora mia, o essentho, no vingues a gozar del dit llegat y se trobas altra filla demi nayadera en tal cas vull que dita filla nayadora per tots drets que demi poria al cansar tingue dit llegat ab lo mateix modo y se (?) lo havia de tenir.

Item sempre y quant la dita segona me muller no estigue ab mon hereu universal, o no gaudesca per altra part del dotze dexe dit en tal cas vivint vida vidual casta y honesta nil y no altrament li fas llegat de setanta lliuras y quartas de blat, en que vull se comprenguen las vint y quatre lliuras cens de son augment lo qual las dega durant dita se vida natural y estant ab dita viduitat, y apres tornen ame hereu. Y axi be en dit cas li fas llegat perque ella propria prengue de me casa las robas y alajas que parlem estament necessitara perque las gaudesca ab las matexas condicions posadas en lo llegat de las 70 L y 30 quarteras de blat.

Y en totas y sengles en tots los altres bens meus fas hereu meu universal a Benet Mercadal mon fill llegitim

ARXIU COMTAT DE TORRE-SAURA

y natural avui y ad[ita] S[r]a Margalida Olivar me segona
muller comu y tota la sua descendentia llegitima y natural
que fos tenir masculina de vertader y carnal matrimoni
procreada gradatim et ordine succesivo de un al altre
de major, a menor de tal manera que sia hereu meu Uni=
versal un mascle tot sol dels fills y descendents del dit
mon fill mascles llegitims y naturals tant en cas de pre=
morientia del Pare com en qualsevol altre per quant
desde ara vull que tots los per mi posats en condictio sian
expresse cridats y vocats per la succesio de me heretat
servada sempre la referida forma es a saber de major a
menor y que sia hereu meu y posessor de me heretat un mascle
tot sol dels descendents mascles del dit mon fill com en efecte faltant
dit Benet mon fill ha de succehir mos bens y heretat el fill
mascle major que tindra o el descendent mascle major del dit
son fill per premorientia del Pare sempre llegitim y natural
de major, a menor fins al ultim y derrer descendent mascle lle=
gitim y natural del dit son primer fill mascle major, volent
que no tingue lloch la succesio del fill segon del dit fill mascle
major del dit Benet Mercadal mon fill ni la descendentia de
aquell fins que totalment sia acabada y finida la descenden=
tia y linea masculina llegitima y natural del fill mascle
major de dit Benet Mercadal mon fill, y de la mateixa ma=
nera no tingue lloch la succesio del fill tercer ni la sua des=
cendentia masculina fins sia acabada tota la dita descenden=
tia del dit fill segon y axi vull se seguesque de un al altre
de tots los fills mascles llig.s y naturals del dit mon fill mascle
major fins al ultim y derrer per recta linea masculina usque
in infinitum. Si empero dit Benet Mercadal mon fill hereu
meu no sera, o essent ho morra en pupillar edat, o apres faltara
ell y tota la sua descendentia masculina sens descendents
mascles en qualsevol de dits casos substituesch en aquell y a mi
hereu Universal fas el segon fill mascle postumo y naxador
llegitim y natural y tota la sua descendentia y posteritat
masculina per recta linea llegitima y natural de la mateixa
manera y en lo mateix orde que tinch donat en lo dit Benet
Mercadal mon fill y la sua descendentia masculina llig.a
y natural. Si empero dit segon fill meu hereu meu no sera
o essent ho faltara ell y tota la sua descendentia mas=
culina sens descendents mascles substituesch en aquell

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

Y al ultim fill, o descendent mascla seu que de qualsevol manera axi faltara y ami hereu Universal fas al tercer fill meu mascla llegm. y natural y tota la sua descendentia masculina llega. y natural y recta linea ab la mateixa forma y orde que tinch donada en las institucions y substitucions dels dits demes mos fills y de la sua descendentia masculina llega. y natural y que sols ha de ser un mascla major el qui possehisca mos bens y heretat sens que y descendentia masculina se puguè entendre mascla de famella per quant solament vull que per descendent mascla se entengue mascla de mascla per recta linea y axi vull se observe tant en los dits mos fills y descendents de ells com de los demes descendents masclas y descendents de aquells quels y ab ha- ulx = = =

Y acasse esdevinguès morir yo sens dit fill, o fills masclas llegitims y naturals, o morint ab ells, o lur descendentia masculina ami hereus no seran, o essentho faltaran apres ab la forma y nos trobara descendentia masculina mia llegitima y natural en qualsevol de dits casos substituesch y amercaui tela instituesch y ami hereuas fas ames fillas y tota la sua descendentia llegitima y natural per iguals parts y portions entre ells y ellas divididoras. Si empero en dit cas nos trobaran ditas mes fillas ni descendents dellas en tal cas fas hereus meus ço es à llorens Sintes dongell, o als descendents seus llegitims y naturals si sen trobaran en los bens que yo he vinguts a succehir de la senora Maria Serra y Mercadal me mare y en los demes bens de me heretat als hereus de Domingo Pons y al de Nicolau Mercadal de la Vila de Mayor habitants per iguals parts y portions entre ells divididoras a totas ses voluntats ab esta empero conditio que en est cas se deguen cellebrar las obras pias seguents, ço es quatre cultes al Convent de sant Diego de dita Vila de Mayor per la mia anima y de mos pares y una missa rezada cada divendres perpetuamt. ala capella de las animas de Purgatori del dit Convent. Item dos cultes ala capella de nostra Sra. de Monserrat de dita Iglesia Parroquial lo dia de la sua festivitat y las quals dex en dit cas la charitat acostumada com pres el quart del Rey nostre Senor

Pero en tot temps esta mia disposiçio tengue son degut effecte entre los sobredits sens difficultat alguna vull y man

com se ha dit que los gravats en condicio sian tinguts y cridats
sens attendre a premoniencias, caducations de grau, ni altra-
ment sino sols attesa la veritat del fet vajan entrant a
suchehir mos bens y heretat gradatim, et ordine successivo
un apres altre ab la forma referida. Prohibint apres mos
hereus que no puguen fer detractions algunas de ma heretat
per quant expressament sabent las forsas de me heretat
las prohibesch

Prouehint de tutora y per temps curadora y hereua usufructua-
ria de mos bens y heretat la persona de dita Sra me muller
stant ab viduitat fins tingue el fill mascla major que tindre
o, descendent de ell vint anys y encas de no tenir infants
ni descendents de ells, o, feminine faltaran en vida de
dita Sra me muller vull en tal cas que tant quant estara
ab dita viduitat gaudesca los fruits de me heretat y se-
guit son obit se execute lo per mi antes dispost y en
est cas suchehintse que dita Sra me muller tingues dit
usufruit, o, se verificasen las conditions ab que lo ha-
via de tenir fas lleat al Sr. Llorens Pons mon cu-
si una sera de 25 ℔ serans las gaudesca de vida
sua y apres tornen a me heretat.

Aquesta es la ultima y derrera voluntat mia la qual lloa
aproua, ratifica y confirma y vull valegue per dret de testa-
ment y si vales no por per dret de testament vull valegue
per dret de codicil y si vales no por per dret de codicil vull
valegue per dret de aquella ultima y derrera voluntat
mia que millor de dret valer y tenir pugue cassant revo-
cant y anullant tots y qualsevols altres testaments
codicils, y donacions y causa de mort per mi fins lo dia
present fets y fetas en poder de qualsevols notaris, o, es-
crivans encaras concebuts y concebudas sots expressio
de qualsevols paraulas etiam derogatorias per quant
de tots aquells y aquellas me penet exceptat de aquest
mon testament que es lo ultim voler meu lo qual
fonch fet y firmat en Ciutadella de Menorca
a devuyt dias del mes de Desembre any de la natiuitat
de nostre Senor Jesuchrist Mil sisçents sexanta nou
Sen(y)al de mi Benet Mercadal testador predit-

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

qui el present mon testament lloa, aproua, ratifica y confirma

Testimonis de aquest Testament cridats y per dit testador pregats son el reverent Joseph Arquimbau, Antoni Fornes Sabater Franc. Tomas perayra, Guillem Sastre texedor natural de Mallorca atrobat en Ciutadella, Marti Amoros piquapedres, Ste. Salbes texedor de llana y Jua. Gelabert fuster de Ciutt. habitt. y jo Juan Llynas nott. qui pregat he rebut lo pnt testament.

fonch publicat lo pnt Atdn. a 26. Janer 1670 a petitio de las s.s Marg.ta Mercadal y Taujar
Testes Gabriel Ramos Xirurgia
M.e Pere Fornes texedor
y jo Ju. Llyna nott. qui

Testament de Joseph Cabrisas.

obijt com. dit die 13. Març 1670

Anima eius in pace requiescat Amen.

Fu fet copia

En nom de nre S.r Deu Jesuchrist y de la humil Verge Maria mare sua y senora nostra Amen. Com esigue determinat totas las creaturas humanes hauer de morir y sia a tots incerta la hora de la mort com nos hora exortant lo Propheta dient dispon a la tua Casa perquant moriras y viure sempre no poras. Per tant jo Joseph Cabrisas perayra de Ciut.a de la Clack mentrea habitt. fill llegitim y natural del Pabo Cerayra Cabrisas y de Joana Mora diffuncts, detingut en lo llit de malaltia corporal de la qual tem morir tenint emperó mon bon enteniment ferma paraula y memoria integra, volent dispondre de mos bens fas lo pnt mon

ARXIU COMTAT DE TORRE-SAURA

t.

testam.t ques la vltima y derrera voluntat mia en la
qual elegesch en Marmessors y de aquest mon testament
executors, sens empero dany ni detriment llur de sos
bens a me Muller Joana Cabrisas y a mon Cunyat Anton
Cabrisas tots junts y cada qual a solas, los quals prech
y en quant puch encarregue que si le esdevindra que yo
muyre sens fer ni ordenar altre testament que tots junts y
cada qual a solas fassen y executen lo que per mi de bax
altre baran scrit y ordenat—

Primeramt y antes de totas cosas encomenant la
mia anima en mans de nre S.r Deu Jesuchrist qui
aquella y las demes ha redimida ab la sua preciosissima
Sanch elegesch sepultura al meu cos mort fahadora
en la Iglesia de nra S.ra del Socos de sta Ciutadella
en lo vas de nra S.ra del Diserro volent ser enterrat ab
lo habit de S.t Augusti per el qual dex la charitat
acostumada, y que la mia funeraria y sepultura sia feta
a coneguda de dits mos manumissors y peraque Deu nre
S.r me perdona mos peccats fas los llegats pios sleguents.

Primo vull y man que seguida la mia mort lo mes prest
que ferse pugue me sian ditas y celebrades Cent missas
baxas de requiem co es vint a la Capella de sanct Ju-
di de la Iglesia Parrochial de sta Ciut.at sinch a la Igle-
sia de nra S.ra de las dolors, deu a la Iglesia de nra S.a
del Roser, deu a la Casa y Convent de nra S.a del
Chorro, sinch al Convent de Sanct Fr.co y las demes
al dit Convent del Socos per unica celebratio de
las quals dex la charitat acostumada—

Item lex al molt Il.tre señor Pabordre Don Venerj Vicari
per son dret de Parrochial 5ll una volta tantum

Item regonesch en bona fee a dita me Muller Joana
Feliu que en Contemplatio de nostron matrimoni rebe della
robas de lli llana, or y argent y alguns mobles de casa
que avalueo en vuytanta lliuras y per no haverse fet
entre nosaltres acta de sponsalici ni apocha fas en
te regonexensa—

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

Item dixe institutioni y per tots drets ~~quantas las de~~
~~mas fillas que~~ ~~posthumas~~ ~~...~~
es a saber per tota part de hr. llegitima, augment part
de Cambre comalsevament lex y man donar a Joana
Cabrisas me filla comuna ami y adita me muller, y ato:
tas las demes fillas que puch tenir posthumas, y de aqui
al deuant naxedoras a cada una 50 ll. aellas pagadoras
en Contemplatió de son matrimoni ab robas dellit, llan
na or, y argent y lo demes ab diners Contans y premo:
rintme fas est matex llegat afauor de sos infants y nets
nets in stirpem etnon in Capita, y encas esent y o mori
morisen enpupillar edad nulla que's llegat dels tals axi
morint pervinga ame hr.
Item per los matexos drets lex atots mos infants mas
cles llegitims, y naturals, nats, posthumos, y de aqui al
deuant naxadors 5 ll. moneda de mallorca ab la matexa
preuentio de premorientia, o, de morir apres mort meua
en pupillar edad
Pagades empero y satisfetas totas las cosas de mundicias
y tots mos altres deutes plenariament restituits la sola
veritat del fet atesa diffugis y mallicias apart posa:
des en los demes mos bens, mobles, immobles, drets, veus
y actions ami enqualseuol manera pertanets y spec:
tans ara o, en lo deuenidor fas hereus meus Co es en
lo us de fruit de me hr. adita me muller viuint vida
vidual Casta y sens marit, y no altrement. Proprieta:
ris empero hereu meu fas a Anth. Cabrisas mon fill llegi:
tim y natural y tota la sua descendentia llegitima, y
natural si empero dit mon fill hereu meu no seria o es:
sentho morira apres sens infants llegitims y naturals
o, morint ab infants estos morian enpupillar edad en
qualseuol de dits casos fas hereu meu Universal al fill
mascle major que tindre o, descendent de ell mascle
sembe llegitim y natural volent que serue orde de
primogenitura y masculinitat. Y encas de no tenir y o
fills mascles o tenintne faltassen sens descendents
enqualseuol de tots casos fas hereuas Universals a
mes fillas o, descendents de ellas atotas ses voluntats
Prouehint de Tutor y Curador de me hr. en cas que la
dita me muller convolas a segones nuptias, o, moris la
persona de Anth. Cabrisas mon germa peraque

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

6

govern mos bens y vull que no se entrech me hr. amon
hereu fins tinga dinuyt anys

Aquesta es la ultima y derrera voluntat m[illegible] laqual
lloa, aproua, ratifica, y confirma y vull val[illegible] per
dret de testam.t y si valer no pot per dret de testament
vull valegue per dret de Codicil y si valer no pot per dret
de Codicil vull valegue per dret de aquella ultima y der-
rera voluntat que millor de fet valer y tenir pugue
Cassant, Reuocant y annullant tots y qualseuols altres testa-
ments, Codicils y donations per causa de mort per mi
fins lo dia pnt fets y fetas en poder de qualseuols nots.
e escriuans encara que concebuts y concebudes sots ex-
pressio de qualseuols paraulas etiam derogatorias per quant
de tots aquells y aquellas me penet exceptat de aquest
mon testament que es lo ultim voler meu loqual fonch
fet y firmat en Ciuta.t de menorca a denou dias del
mes de febrer any de la nati. de nre S. Jesuchrist Mil
siscents setanta, Sen✝al de mi Joseph Cabrisas tes-
tador predit qui est pnt mon testament lloa aproua,
ratifica y Confirma—

Testimonis de aquest testament
Cridats y per boca de dit testador
pregats son m.e Fr. Calafell perayr-
ra, Fr. Vall perayre, Joan Seguer ma-
riner, Joseph Caualler Sabater, Jaume
Guitart parayre, Barth. Delgado Ciu-
tada, Fr. Orias brasser y jo Joan lly-
na nott. qui rogatus &.

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

Tt.

Testament de Juan Marti Gomila donzell

tt.ª informa
dit cum sibi die
xiij Maij 1670.

Firmma eius ipse
pace requiescat
Amen

En nom de nostre señor Deu Jesuchrist y de la humil Verge Maria Mara sua y Señora nostra Amen Com sigue determinat totas las creaturas humanas hauer de morir y sia cosa incerta la hora de la mort com nos ho va exortant lo Profeta dient dispon ala tua casa per quant moriras y viure sempre no poras. Per tanto yo Juan Marti Gomila donzell de Ciutadella de la Illa de Menorca habitador fill llegitim y natural de Llorens Gomila donzell y de D.ª Antonia Marti difunts de qui en lo llit de malaltia corporal detingut empero tot mon bon enteniment paraula clara y intelligible y memoria integra volent dispondre de mos bens fas lo present testament que es la ultima y derrera voluntat mia en lo qual elegesc en marmessors y de aquest mon testament executors sens empero dany ni detriment lleur ni de tots bens als Llorens Gomila donzell mon germa y al mag.ᶜ Juan Dalmau tots junts y cada qual a soles los quals prech y en quant puch encarregue que si se esdeuinhera que yo muyre sens fer ni ordenar altre testament que tots junts, o cada qual a soles fassen y executen lo que per mi dabaix a trobaran scrit y ordenat.

Tt. Primerament y ante de totas cosas encomenant la mia anima en mans de nostre señor Deu Jesuchrist qui aquella y las demes ha redimidas ab la sua preciosissima sanch elegesc sepultura al meu cos mort fahedora en lo Convent de Sant Fran.ᶜ desta Ciut.ᵗ en lo vas de mos pares volent ser enterrat en lo habit del dit glorios P. S. Fr.ᶜ y el qual done de mos bens la charitat acostumada y que la mia funeraria y sepultura sia feta aconeguda de dits mos marmessors y peraque Deu nostre señor me perdone mos pecats fas los llegats pios seguents :

Primo vull y man que seguit mon obit me sian ditas y celebradas

Sinchcentas missas sanas de requiem co es 200. ala Iglesia Parroq.l a l'altar privilegiat de sant Jordi 150. al Convent de Sant Fran.co 100. al Convent del Socos. 50. als Casa y Convent de nostra S.a del Thoro y 50 - acumpliment a las 500. a la Iglesia de nostra S.a del Toro Sufraganea a dita Iglesia Parroq.l per celebratio de las quals lex y man donar La charitat acostumada una vegada tantum

Ittem vull y man que tots anys perpetuam.t me sia dit y celebrat en la dita Iglesia Parroq.l de Ciutad.a lo dia de sant Joans un offici de totas horas y celebratio del qual lex la charitat acostumada compres el quart del Rey nostre Senior

Ittem lex y man donar al molt Il.e Senor Laborde, o a son Venez.e Vicari per son dret de Parroquial 5£ una volta tantum

Ittem lex y man donar vint sous nostra moneda de Malla.ca al baffi de la terra santa de Jerusalem una volta tantum

Ittem lex y man donar tres Lliuras nostra moneda de Malla.ca al hospital general, de esta Isla una volta tantum

Pagadas y cumplidas totas las coses de mun dits, y tots mos altres deutes plenariament restituits la sola veritat del fet acerca dels fets y malicias ayant posadas en los demes mos bens mobles, immobles y semovents drets veus y altres, a mi en qualsevol manera pertanents ara, o, en esdevenidor fas hereus meus Universals a tots mos Infants postumos y naxedors per iguals parts y portions entre ells divididoras de un al altre y morint yo sens Infants, o, mos Infants ab ells faltaran a pres sens Infants fas hereu meu Universal a totas ses volunatats a l'herens Jomiba mos Serma y als Seus -

Aquesta

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

Aquest es la ultima y derrera voluntat mia la qual lloa aprova ratifica y confirma y vull valegue per dret de testament y si valer no pot per dret de testament vull valegue per dret de codicil y si valer no pot per dret de codicil vull valegue per dret de aquella ultima y derrera voluntat que millor de dret valer y tenir pugue cassant revocant y anullant tots y qualsevols altres testaments codicils y donations per causa de mort per mi fins lo dia present fets y fetas en poder de qualsevols notaris, o, escrivans encaraque concebuts y concebudas sots expressio de qualsevols paraulas derogatorias perquant de tots aquells y aquellas me penet excepat de aquest meu testament que es lo ultim voler meu Lo qual fonch fet y firmat en la Ciutadella de Menorca a sis dias del mes de Juriol any de la natiuitat de nostre Señor Deu Jesuchrist Mil sicents setanta sent

Senyal de mi Joan Marti y Gomila testador predit qui el prnt meu testament lloa aprova, ratifica y confirma

Testimonis de aquest testament cridats y y boca del dit testador pregats son el Mt. Pe. Smeller bl. donzell, Raphel Alberti notari, Jo. Codina y Fanals, Raphel Briuy chirurgia, Matheu Campins perayra, Jaume Oleo teixidor y Franc. Creu habitadors de la Ciutat y son terme respective habits y jo Jua. Llyna notari qui pregat he rebut lo prnt testament

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

Testam.t del R.t D.r Jaume Pallicer Pre.

En nom de nre S.r Deu Jesuchrist y dela humil
verge Maria Mare sua y senora nra Amen. Com estigue
determinat totas las Creaturas humanas haues de morir
y sia atots incerta la hora dela mort, com nos ho va exor=
tant lo Propheta dient dispon ala tua casa per quant
moriras y viure sempre no poras. Pertant yo Jaume Pa=
llicer Pre. fill llegitim y natural de Antoni Pallicer y Fran=
cina Simo difuncts el dia de vuy benefisat en la Parro=
chial Iglesia de Ciutadella y antes Rector que som
estat dela Iglesia Parrochial dela Pobla del Merca=
dal, trobantme ab alguna indisposito de malaltia
corporal, volent disponde dels bens que Deu nre S.r
me ha encomenats fas lo pnt testament que es lo ultim vo=
ler meu en lo qual elegesc Marmesors y del pnt
mon testam.t Executors sens empero dany ni detriment
lur, ni de sos bens al M. Mag.co y R.t el D.r Domingo
Marquez Pre. y V.r Gnal. desta Illa com a persona par=
ticular y al R.t D.r Miquel Truia Pre. beneficiats en
esta dita Parrochial Iglesia de Ciutad.a tots junts, y cada
qual a solas los quals pregs y en quant puc encarregue
que si se esdevendra que yo muyre sens fer ni ordenar
altre testament que tots junts o cada qual asolas fassen
y executen lo que per mi de baix atrobaran scrit, y ordenat =

Primeramt. Y antes de totas cosas encomenant la mia
anima en mans de nre S.r qui aquella y las demes ha
redemida ab la sua sanch preciosissima elegesc se=
pultura al meu cos mort fahadora en la Iglesia Parroqui=
al desta Ciutad.a volent que la mia funeraria y se=
pultura sia feta a coneguda de dits mos marmesors

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

Item vull y man que seguit mon obit me sian dites y cele-
brades quant ans sia possible sinch centas missas baxas
de Requiem les cent a la Casa y Convent de nra S.ra del
Thoro sinq.ta a la Iglesia Parrochial del Mercadal sin-
quanta al Convent del socos sinq.ta al Convent de S. Fr. ven.
a la Iglesia de nra S.ra del Toro y las restants doscen-
tas y vint a cumpliment de ditas sinchcentas al altar
privilegiat de S. Jordi de dita Parrochial de Ciut.t per
unica celebratio de las quals les y man donar de mos bens
la charitat acostumada —
Item vull y man que la llibreria tench en me casa sia apli-
cada a la Casa y Convent de nra S.ra del Thoro ab esta
conditio que degue dit Convent cada any perpetuam.t ce-
lebrar per la mia anima el die de S. Jaume un offici
de totas horas y si dit Convent no volgera aceptarla
ab esta conditio, sia aplicada ab la matexa obligac-
tio al Convent de nra S.ra del socos de esta Ciut.t y en cas
de no volerla vull que dits mos manumissors la venen
y del procehit de ella fassen obra pia la que los apare-
xera per la mia anima —
Item vull y man que cada any perpetuam.t el die de
S. Jaume me sia dit en la Iglesia Parrochial de S. Marti
ti del Mercadal un ofici per lo qual asenall compre
el quart del Rey nre S. aquells vint sous cens que
tinch sobre casa de Miquel Carrio situades al Mer-
cadal, declarant que en cas venguessen a no poderse
cobrar sobre ditas casas per haver menys fallit de
tot, que en tal cas mos bens y h.s venguen obligats a la
contributio de dits vint sous.
Item vull y man que cada any perpetuam.t me sia dit y celebrat
un ofici en dita Iglesia Parrochial de Ciut.t el dia de S.
Agusti per celebratio del qual asenall aquells quaran-
ta sous cens que tenich sobre la possio dita la Alcaria lo compra
de quart del Rey nre S. los quals tinch y Relig. com ...a y ...i ... a ...
... anno 1669 segons consta en lo Capbreu de ... de ... de quarto fol. 393.
Item vull y man que cada any perpetuam.t sia dit y celebrat
per las animas de mos Pares, las de mon Avi ... Antoni

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

Rebassa de me Germana Michela Palliser y de Catherina Baguer me neboda un ofici de Requiem lo dia de tots los morts en lo altar de St Jordi desta Ciutadella y per lo qual dex de mos bens la charitat acostumada &c.

Item lex al Ilm y Rm S. Bisbe de Mallorca y al Ill. R. S. Cabildo desta Illa los drets acostumats —

Item vull y man que per lo Rt Rector de la Pobla del Mercadal y Jurat major de aquella Vila per temps de dos anys sian distribuhidas entre pobres vergonants de aquell terme dos pentions de aquellas dos cent lliuras censals sobre unas casas que he establertas al Rt Rector qui vuy es en dita Pobla en esta forma que caygudes las dos pentions deguen fer aportar de Mallorca drap equivalent a dita quantitat y repartir lo apres entre dits pobres... entre ells los fills de Xphol Pixi y ... donant los a cada hu un vestit enter.

Item lex a cada Confraria de las de dita Ylla del Mercadal una vegada tantum...

Item Dei amore lex a Franª Pont y Sintes me parenta durant se vida sinch lliuras ... tengue los de ... della, y seguit son obit torhen ame &c.

Item Dei amore vull y man que a cada una de las dos fillas de Agatha Suaneda y Pont a contemplatio de lleur matrimonis sian donades 15 ll pagades ab robas, o altres a feitas.

... lex y man donar 30 ll una vegada tanti a la terra santa de Jerusalem.

Item si lo dia de mon obit Francina Baguer me neboda se atrobera en me casa servintme en tal cas li lex sinquanta lliuras de mos bens y hu una vegada tantum per tot lo temps me haura servit y en cas de menar servitut si Deu es servit y moint desta enfermedad vull y man que el blat que dit Baguer ha a portar en casa est estiu li sia tornat juntament ab las pocas alajas que seran sues.

Y fas llegat y relaxatio per bon amor a Margarida Sagones vuy muller de mestre Miquel Aragones, y an-

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

antes del Cap.ⁿ Barth.ᵉ Martorell S.ᵗᵃ Creu de dos terceras
parts del loque me estava devent en virtut de un debitori
que tenes seu y la altre tercera part degue pagar
com abaix se dira a las demes ses germanes

Item fas llegat a Antonia Rabassa me neboda muller
de ffs Neto de las dos terceras parts de loque lo dia
de mon obit me estava devent dit son marit ffs Neto
y la altre tercera part haura de pagar dit son marit
a mes nebodes que abaix dire

Item fas llegat a dita francina Baguer muller de Joan
Baguer de las dos terceras parts de lo que dit son marit
me estava devent lo dia de mon obit y la altre tercera
part haura de pagar dit son marit a mes nebodes que
abaix dire.

De modo que essent sinch las nebodes que tinch com son
franc.ᵃ Baguer Marg.ᵈᵃ Aregones, Antonia Neto, Miquela
Sagui y Joana Maria Far es me intentio que de las
ditas terceras parts que ellas, o sos marits respective hau:
ran de pagar de loque me estavan devent las deguen cobrar
las que nom seran debitoras, o, per millor dir se deguen
partir igualment entre ellas que seran las ditas franc.ᵃ
Baguer Miquela Sagui y Joana Maria Far, puis las
altres dos Marg.ᵈᵃ Aragones y Antonia Neto ja tindran
las dos terceras parts que pujaran mes de loque las
altres poran consegui[r] y si be dita francina Baguer te
llegat de dos parts de loque son marit me estava devent
pero perque la mia intentio es que totas tres tinguessen
igualtad del llegat, y el deute del dit Baguer sia cosa
de vint lliuras salvo[?] se deura igualar ab las altres dos ses
germanas Miquela Sagui y Joana Maria Far quis vuy no deuen
cosa y p[er] levar difficultats entre ditas mes nebodes vull y man
que las creditores que seran las ditas tres franc.ᵃ Miquela y Joana
M.ᵃ per sado[?] de dit [illegible] deguen cobrar la quantitat que per
dit lado[?] los cabra dels fruits que las altres dos mes nebodes hau:
rian de cobrar de mos bens com abaix se dira - y acas se extin:
guas haver jo cobrat, o, altrament, al llibertat apres de aquest
mon rebran las quantitats dels dits deutes de dita Marg.ᵈᵃ Aragones,

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

ffs neto y Joan Daguer entallas com noy hagues deute no tindrar
que partirse.

Item per bon amor y recordantse vull y man que deguen
entregarse del conuient seguit mon obit a dit Sr. Mn. Margs
dos breviaris y dos diurnals.

Item regonexent a Margda. Aragones que no si ha demenat la
ventatja li doni en dot a mes de las altras perquant vull
servesque en recompensa de la servitut me feu y en cas dita
Aragones volgues pretentar demenar servitut vull que
sels degue demenar lo demes que ha obtingut de dot
del que tenen las altres ses germanes.

Item vull y man que seguit mon obit dits Srs. mos manumis-
sors prenguen treball de apoderarse de tot lo que
tinare de mobles en ma casa diner, y altrament salvo de
la roba de lli, y llana que es partiran igualment ditas duas
nebodes en que vull no vaja compres dos llensols y dos
camisas de brinet de Genova, una pessa de brinet de
quatre palms de amplaria, y las robas de cos per quant
vull que sian venudes juntament en tots los mobles axi
per pagar la obra pia y los demes gastos, y deutes, com
tambe perço havent se donada per ells satisfactio
a lo referit, es me voluntat que compre renda la
que es pugue en lloc tuto y segur per augment de ma
heretat com vull se fassa tambe de las doscentas liu-
ras me esta devent lo Sr. Marcos Carreras si ya dons de
vida mia no me las hagues tornades, confiant que dits
Srs. mos manumissors assistiran a esta funcio per la qual
los don plena facultat com tambe en partir las ditas
robas de lli y llana a mes nebodes.

Pagades, y complides totas las cosas de mun dites y tots mos altres
deutes plenariament. restituits la sola veritat del fet ates la
dificultat y malicias a part posades en tots los altres empero
bens meus mobles, inmobles, se movents drets veus, y ac-
cions a mi en qualsevol manera pertanyents ara, o, en esde-
venidor fas hereus meus universals co es en lo us
de fruit de ma heretat tant quant estiue ausent de sa

Isla Jaume Rebassa, y Palliser mon nebot a las ditas tinch mes nebodes Francina Marg.da Antonia Michela, y Joana Maria per yguals parts, y por- tions entre ellas diuididoras, y per se premoriensia a sos in- fants in stirpem et non in Capita. Proprietari empero hereu meu Universal fas al dit Jaume Rebassa mon nebot si viu sera el die de mon obit, y tota la sua des- cendentia llegitima y natural que pot tenir en esta Illa procreada antes de mon obit, o apres, y no altrament a tota ses voluntats morint dit Jaume apres de mon obit a la dita descendentia y no altram.t Si empero dit Jaume a mi he- reu no sera es a saber si no volera, o no pora, o essent- ho morira sens infants llegitims, y naturals substituesch y ames cauthela hereuas mias Proprietarias fas a las ditas tinch mes nebodes, y tota la sua descendentia lle- gitima y natural si que in infinitum per recta linea y premorint me a sos infants in stirpem, et non in capita substituint las a ditas mes nebodes, y a sos descendents que faltaran sens descendentia de sa major fins a lar[illegible] y a sos descendents de unas a las altres, y a las altres, als altres vulgariter et per fideicomissum morint sens infants fins al ultim y darrer descendent dellas, y dels referits sos descendents per recta linea al qual axi morint sub- tituesch y a mi hereu Universal fas la Casa y hospital general desta Illa de M.ca y en ell las bull y man que de continent sia resignada la charitat acostumada per un ofici celebrador a la Parrochial Iglesia desta Ciut.t el die de mon obit y que axi be sia donat al quart competent al Rey nres.-

Y perque pot ser que dit Jaume Rebassa arribant en esta Illa sia ques religios y no li fos permes el tenir hazienda en ella, li fas llegat de los fruits de la mia d.ta heretat los gaudesca durant el beneplacit de son superior per gra de almoyna, y per subvenir a ses necessitats, y q. en lo demes se execute lo que antes tinch dispost.

Y si be es prou clar que tenint ditas mas nebodes los dits fruits durant la ausentia del dit mon nebot, arri- bant aquest en esta Illa nols pot demenar com

ARXIU COMTAT DE TORRE-SAURA

alguna de lo que hauran cobrat, per mes declaratio dic que
que venint en esta Illa no tindran actio de dirlos cosa
a ellas ni a sos successors sino sols entrar J. de m.ª h.t ab
las declarations desobre declarades y cobrar las pri=
meras pentions que hauran de mos cens dexant lo demes
de est testament en se forse y valor —

Y finalm.t per major declaratio del ters que mes nebodes
Fran.ca Miquela y Joana Maria for hauran de co=
brar de lo que deuran Marg.da Aregones, ffs Beto
y Joan Baguer vull y man que la dita Marg.da y ffs
Beto no sian amolestats sino que vajan cobrant las
ditas Fran.ca Miquela y Joana M.a los fruits que hauran
de cobrar la dita Marg.da Aragones Antonia Beto de la
portio quels cabra de mos bens fins sian pagades las di=
tas tres Jermanes del ters referit y lo mateix se enten=
gue en dita Francina respecte de lo que per hauer de
pagar Joan Baguer son marit fins haja pagat lo ters —

Y perque me intentio es que mos bens sian conservats y augmen=
tats y no diminuhits sabent las forsas de me d.t prohibesch
a mos hereus la detractio de la quarta trebellianica

Aquesta es la ultima y derrera voluntat mia la qual lloa
aprova, ratifica, y confirma y vull valegue per dret de Tes=
tament y si valer no pot per dret de testam.t vull vale=
gue per dret de Codicil, y si valer no pot per dret de
Codicil vull valega per dret de aquella ultima y derrera
voluntat que millor de dret valer y tenir pugue
Cassant revocant y annullant tots y qualsevols altres
testaments Codicils y donations per causa de mort per
mi fins lo die present fets, y fetas en poder de qualsevols
nots. o scrivans encara que concebuts y concebudes sots
[illegible] de qualsevols paraulas etiam derogatorias per
[illegible] de tots aquells, y aquellas me fenet exceptat

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

dequest mon testam.t que es lo ultim voler meu, lo qual fonch fet y firmat en Ciut.t de M.a als denou dias del mes de Sep.bre any de la Nat. de nre S. Jesuchrist Mil sicents setanta sental de mi Jaume Palliser Gl. testador predit, qui lo pnt mon testament lloa, aprova, ratifica y confirma =

Testimonis de aquest testam.t cridats y per la boca del testador pregats son Joan font Pere Andreu Pere forest Michel sabater, fr. Ciriay sabater Phelip Dana de nacio frances domicilliat en esta Ciut. al costat del testador Joseph Pomar Corredor y jo Jul.o Uyna nott. qui pregat he rebut lo present testament y redigit en esta publica forma

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

Testament de Juan Ponsich chirurgia

obijt aun... de 14 8bre 1670.

En nom de nre S. Deu Jesuchrist y de la humil Verge Maria Mare sua y Senora nostra Amen. Com sia que determinat totas las creaturas humanas hauer de morir y sia a tots incerta la hora de la mort com nos ho va exortant lo Propheta dient dispon ala tua casa perquant moriras y viure sempre no poras. Per tant yo Juan Ponsich chirurgia de Ciutadella de la Isla de Menorca habitador fill llegitim y natural de Fransesch Ponsich chirurgia q. y de Margalida Jaume vivent detingut en lo llit de malaltia corporal de la qual tem morir, tenint empero tot mon bon enteniment ferma paraula y memoria integra volent dispondre de mos bens fas lo present testament que es la ultima y derrera voluntat mia en lo qual elegesch en marmessors y de aquest mon testament executors sens empero dany ni detriment llur ni de sos bens a me mare Margalida Jaume y a mon cunyat Antoni Bagur tots junts y cada qual asolas los quals prech y en quant puch encarregue que si se esdevindra que yo muyre sens fer ni ordenar altre testament que tots junts, o, cada qual asolas fasson y executen lo que per mi debaix atrobaran scrit y ordenat —

Primerament y antes de totas cosas encomenam la mia anima en mans de nostre S.or Deu Jesuchrist qui aquella y les demes ha redimidas ab la sua preciosissima sanch elegesch sepultura al meu cos mortificador en la Iglesia de nostra S. del Roser devant nostra S.a volent ser enterrat ab lo habit del glorios P. sant fr... el qual dos de mos bens la charitat acostumada y que la mia funeraria y sepultura sia feta

ARXIU COMTAT DE TORRE-SAURA

aconeguda de dits mos manumissors, y perque Deu nostre Señor
me perdone mos pecats fas los llegats pios seguents.
15 Primo vull y man que seguit mon obit me sian dites y celebrades
vint misses baixas de requiem ço es 7. en la Iglesia de nostra Sª
del Roser invocatio de nra. Sª de la pietat. 6. al convent
de St. Thomas. 3. a sant Antoni de Padua y quatre a la capella
de sant Isidro de la Iglesia Parroql. desta Ciutadella y celebratio
de las quals dexo la charitat acostumada
Item lego y man donar al molt Rt. Dr. Pabordt, o, son llochtinent Vicari
per son dret de parroquial deu sous una volta tantum
Item lego y man donar 5 sous al bassi de la terra Santa de Jerusalem,
una volta tantum
Item vull y man que sia entregat a ma muller Speransa
Ponsich y quadrado aquellas cent y quinze lliuras que
ella aporta en dot conforme rebuda tinch feta, y no altra
cosa, pero no tinch rebut res mes.
Item lego a ma germana Juana Ponsich y Bagur aquells
vint y tinch reals de 8. que me esta deutor Don Raphel
Lamos, declarant que mon hereu fassa a sa voluntat de
aquells deu efectes de renda que en Palerm tene Don
Raphel Sureo no obstant se haja fet lo acte en cap
de dita Speransa quadrado, perque fonch fet estant
jo excomunicat en dita Ciutat de Palerm, y diners meus
y procura dita Speransa en dita ocasio ferse posar
lo acte en son cap, pero com he dit els diners eren y es meu,
los fas llegat a ma cunat Antoni Bagur de la capa y ves-
tit de pano que tinch.
Pagadas y en tots los altres empero fas hereus meus Uni-
versals a tots mos infants postumos y nascedors llegs.
naturals y iguals parts y porcions entre ells divididoras
Si empero hereus a mi no seran, o, essentho faltaran
en pupillar edad fas hereva mia universal a dita
ma mara Marga. Ponsich a totas sas voluntats y per
mort de dita ma mara a ma germana Juana Bagur
y Ponsich.
Revocant &
Atestant & Lo qual testament fonch fet y firmat en

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

En Nom de Nostre Señor Deu Jesu Christ, y de la humil Verge Maria Mare sua y Señora Nostra Amen. Com sia cosa determinat, totas las Creaturas humanas haver de Morir, y sia à tots incerta la hora de la Mort, com registe va exortant lo Profeta dient: disposa à la tua casa per quant Moriras y Viure Sempre No poras; Per tant Yo Juan Sintes Dll. Alferes reformat de la Compañia de Infanteria desta Ciutadella de la Isla de Menorca, fill llegitim y Natural que som de Miquel Sintes Cavaller y de Elizabeth Serra Conjuges difuncts de dita Ciutat habits. detingut en lo llit de Malaltia Corporal de la qual tem morir, tenint empero tot mon bo, y sa le enteniment ferma paraula y memoria Integra, volent disponder dels bens que Deu Nostre Señor me ha Encomenats, fas lo present testament que es lo Ultim Voler meu, En lo qual elegesch Marmesors, y de aquest mon testament Execuctors, Sens emperò dany ni detriment llur, ni de sos bens, à la Señora Margarida Carreras me Muller Diego Sintes mon Germà la Señora Agada Carreras me Sogra, Llorens Carreras mon Cuñat, y al Rt. Dr. Miquel Vivas Pre. tots Junts y cada qual à Solas, los quals prech y en quant puch Encarregue, que si se esdevindra Morir yo Sens fer ni ordenar altre testament, que tots Junts ò cada qual à Solas fassen y Execuen, lo que per mi de baix atrobaran Escrit y ordenat.

E primerament, y antes de totas Cosas Encomenant la Mia Anima En Mans de Nostre Señor, qui aquella y las demes ha redemidas ab la sua preciosissima Sanch, elegesch Sepultura al meu Cos mort fahedora, en lo Convent de St. Fr. Esta Ciutat en la Capella de St. Diego Volent ser Enterrat ab lo habit del dit S. P. Fr. pagant per ell la caritat acostumada y que la mia funeraria y Sepultura Sia feta, à Coneguda de dits mos Marmesors y que el dia de mon Obit sia dita y celebrada per los Religiosos de dit Convent, Una Missa Cantada pnt

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

mon cos si sera posible y sino el dia seguent, per celebracio de
la qual lexo de mos bens la Caritat acostumada Una Vegada
tantum

Item Vull y man que seguit mon obit me sien ditas y ce-
lebradas 500 Missas baixas de requiem Una Volta tantum
ço es 100 al altar privilegiat de St. Jordi de la Iglesia Parroql.
15 al altar de St. Juan, 15 al de St. Ignaci de Loyola, 10 a la Ca-
pella de las Animas de Purgatori de dita Parroql. y 10, a Nra
Señora del Roser, que en tot son 150 Missas; 150 al Convt.
de St. Fr. es a saber 100 al altar privilegiat 25 al altar de St.
Diego y 25 a los altars del Beato Salvador del Horta y St.
Antoni de Padua del dit Convent, 100 al Convent de Nra Sra
del Socos, ço es 50 al altar privilegiat, 10, a Nostra Señora
de la Soledad, 10 a St. Magi, 10 a St. Thomas de Vila Nova, 10
a St. Nicolau de Tolenti, y 10 a Nostra Señora del Desterro
del dit Convent: Sinquanta al Convent de Nra Sra del
Thoro y 50 al Convent de St. Diego de la Vila de Mayor, tot en
altar privilegiat, per unica celebracio de las quals dexo de
mos bens la Caritat acostumada

Item Vull y man que tots anys perpetuament, me sia
dit y celebrat un Ofici en la Iglesia Parroquial desta
Ciutadella el dia de St. Juan, per el qual dexo de mos
bens la Caritat acostumada, Compres el quart del Rey
Nostre Señor

Item lexo y man donar 5ℓ Una Vegada tantum al Mt. Rt.
Sr. Paborde o son Venerable Vicari per son dret de Parroql.

Item a la terra Sta de Jerusalem vint sous Una Volta
tantum

Item lexo y man donar 10ℓ Una Volta tantum al Hospi-
tal General desta Isla pagadoras sinch lliuras cada any

Item Iure Institutionis, et pro omni parte hareditate, et
legitima, lexo y man donar, a tots aquells fills y fillas mias
illegitimas y naturals, nats posthumos, y de qui al devant
naxadors, que de Vida mia hauran pres estament
o consumat Matrimoni, y tindran donacio per mitg els

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

ells feta Senglez 59 En los quals, y lo que los haure promis, ó no nat, los fas hereus particulars, y premorintme á los Infants y mos nets in Stirpem, et non in Capita

Pagadas y Cumplidas, totas las Coses demunt ditas, y tots mos altres deutes, y torts plenariament restituhits, la Sola Veritat del fet attesa, diffugis y Malicias á part posadas, en tots demes bens meus, mobles immobles drets, veus, y accions ara ó en es devenidor, á mi en qualsevol Manera pertanents y pertaner devents, fas hereus meus Universals, es á Saber a la dita Señora Margarida, Sintes y Carreras, Carissima Muller mia, en lo Us E fruyt E me heretat, durant se Vida Natural y no mes. Proprietaris emperò hereus meus fas, á tots mos Infants, llegitims y Naturals, nats posthumos y Equi al devant naxadors que E vida mia, no hauran Consumat Matrimoni, y pres estament, ó en favor del qual, no haure feta donació alguna, y los fas hereus Proprietaris per iguals parts y porcions, entre ells dividideras Substituhintlos E Uns als altres Vulgarment pupillarmt. y per fideicomis, y premorintme fas esta matexa institució, en qualsevol temps, que morizan ab Infants, á favor E dits los Infants y mos nets in Stirpem et non in Capita. Si emperò se es deuindra Morir yo sens Infants, ó morint ab ells faltaran en pupillar Edad, ó apres quant que quant sens Infants llegitims y Naturals, Substituesch al Ultim E aquell axi faltant y á mi hereu Universal fas no trobantse descendents meus, y apres obte E dita Señora me Muller, a Diego Sintes Donzell mon Germá si Viu Sera, paraque gaudesca mos bens E Vida sua y apres mort E aquest Vajen, á Miquel Sintes son fill y mon nebot, ó descendents E ell llegitims y Naturals E Major, á menor y als dames guies haje descendents del dit mon Germá, fins al Ultim y darrer E aquells el qual faltant sens descendencia Substituesch y á mi hereus Universals fas per iguals parts á mos nebots Mn. Rafel Albertí fill E Rafel Albertí Nots. y E me

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

Germana Agnes Sintes y Juan Maly, y Miquel Maly fills de Juan Maly de Biniatrum y de Eularia Sintes me Germana, á totas sos Voluntats, y premorintme, á sos Infants in Stirpem e non in Capita.

Aquesta es la Ultima y darrera voluntat mia, la qual lloua, aprova, ratifich y confirma, y vull que tingue forsa de testament, y si valer no pot per dret de testament vull valega per dret de Codicil, y si valer no pot per dret de Codicil, vull valega per dret de aquella Ultima y darrera voluntat mia, que millor de dret valer y tenir pora. Cassant, Revocant y anullant, tots y qualsevols altres testaments, Codicils y donacions causa mortis per mi fets, lo dia present fets y fetas en poder de qualsevols Nots.ris o Escrivans encara que concebuts y conclusos sian expressio de qualsevols paraules etiam derogatorias, per quant de tots aquells y aquellas me penet acceptat de aquest mon testament, que es lo Ultim voler meu, lo qual foneh fet y firmat en Ciutadella de la Isla de Menorca, á Vint y sis dies del mes de Xbre Any de la Nativitat del Señor Mil Setcents Setanta Sen+al de Miquel Sintes Donzell testador predit, qui aquest mon testament lloua aprova ratifich y firma.

Testimonis de aquest testament cridats y per boca del dit testador pregats, Son Ju.n Ramonell fill de Jaume, Rafel Manaich, Matheu Ramonell fill de Mascaro, Ju.n Triuera, Pere Camps, Antoni Baquer texedor y Bernat Huguimbau Ciutadans de Ciutat habitants. Yo Juan Uhna Not. qui pregat he rebut lo present testament y redidit en publica forma

nil meum [signum] Joannis Uhna Nott.[m] Publici Civitatis prdte Minoricarum Insula Domiciliati Regentisset possidentis Notulas et Protocolla [illegible] Joannis Uhna Nott.[s] dicta Civitatis hujus meis [illegible] presens testamentum in dictis notulis inventi [illegible] fui comprobavi clausi et signavi.

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

Ciut.t de Ciutadella de Menorca a vuyt dias del mes de [illegible] any de la natiuitat de nostre Senyor Jesuchrist mil sis cents seixanta [illegible] de mi Joan Pontich Chirugia testador [illegible] predit que lo present meu testament [illegible] aprova [illegible]
[illegible] firma

Testimonis de aquest testament cridats y pregats per boca de dit testador presents foren Juan Vila sastre, [illegible] Portella cadaper, Sebastia Capro, [illegible] Benet cortes, Juan [illegible] Ferrer naturals [illegible] dos de Mall.ca atrobats en la Ciut.t [illegible] Arnau Domingo y Miquel Conrent [illegible] de Llana de dita Ciutadella habitadors y jo [illegible] nos qui [illegible] he rebut lo pnt testament y [illegible] redigit en esta publica forma

Testament del Alferez Juan Sintas donzell

Obijt cum isto die 4. 9bris 1681

En nom de nostre Senor Deu Jesuchrist y de la humil Verge Maria Mara sua y Senora nostra Amen. Com estiga determinat totas las creaturas humanas hauer de morir y sia [illegible] incerta la hora de la mort com nos ho va exortant lo Sagrat [illegible] dient disposa ala tua casa per quant morras y Vigilar sempre no [illegible]. Per tant yo Juan Sintas donzell Alferez reformat de la Compania de Infanteria de esta Ciut.t de la Isla de Menorca fill legitim y natural que son de Miquel Sintas Cavaller y de Elisabeth Serra conjuges difuncts de dita Ciut.t habitador detingut en lo llit de malaltia corporal de la qual tem morir, tenint emperò, sa [illegible] e [illegible] enteniment ferma paraula y memoria integra volent dispondre dels bens que Deu nostre Senor me ha

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

encomenats fas lo present testament que es lo ultim viber meu, en lo qual elegesch Marmessors y de aquest mon testament executors son empero dany mi detriment llur mi de sos bens als S.a Marg.da Carreras me muller, Diego Sans mon germa la S.a Agada Carreras me sogre, Llorens Carreras mon cunyat, y al R.t D.r Miquel Vinas p.re tots junts y cada qual a solas los quals precht y en quant puch encarregue que si se adevindra morir yo sens fer mi ordenar altre testament que tots junts o cada qual a solas fassen y exe-cuten lo que per mi de baix atrobaran scrit y ordenat-

E primerament y ants de totas cosas encomenant la mia anima en mans de nostre senor qui aquella y las demes ha redimidas ab la sua preciosissima sanch elegesch sepultura al meu cos mon fenescera en lo Convent de sant Francesch desta Ciutat en la capella de sant Diego volent ser enterrat ab lo habit del dit P. Sant Fr.ch pagant y ell la charitat acostumada y que la mia funeraria y sepultura sia feta a conegudа de dits mos marmessors - y que el dia de ma obit me sia dita y celebrado per los religiosos de dit Convent una missa canta-da present mon cos si sera posible, y sino el dia seguent y celebrado de la qual sen de mos bens la charitat acostumada una vegada tantum

Item vull y man que seguit mon obit me sian dites y celebra-das 500 missas baxas de Requiem una volta tantum, ço es 100. al altar privilegiat de sant Isidro de la Iglesia Parroq.l 15. al altar de sant Juan 15. al de sant Ignasi de Loyola 10. ala capella de las animas de purgatori de dita Parroq.l y 10. a nostra S.a del Roser, que en tot son 150. missas - 150. al Convent de sant Fr.ch es a saber 100. al altar privilegiat 25. al altar de sant Diego y 25. alos altars del Beato Sal-vador de Horta y sant Antoni de Padua del dit Convent. 100. al Convent de nostra S.a del Socos ço es 50. en altar privi-legiat. 10. a nra S.a de la Soledad. 10. a sant Magi - 10. a S.t Thomas de Vilanova. 10. a sant Nicolau de Tolenti y 10. a nostra S.a del Destero del dit Convent. - Singuanta al Convent de nra S.a del Thoro y 50. al Convent.

ARXIU COMTAT DE TORRE-SAURA

de Sant Ciriaco de la Vila de Ulayes tot en altar privi-
legiat y unica celebratio de les quals deixe de mon herie-
tat la charitat acostumada.

Item vull y man que tots anys perpetuament me sia dit
y celebrat en altra en la Iglesia Parroquial desta
Ciut. lo dia de Sant Juan y el qual deixe de mos
bens la charitat acostumada com per el quart
del Rey nostre Señor.

Item lex y man donar per una vegada tantum al molt Il.t
S.or Pabord y Son Veneri Olivari y son dret de Parroq.
y per la terra santa de Jerusalem cint sous una volta
tantum.

Item lex y man donar [illegible] una volta tantum al hospital
general desta Ciutat pagadoras sinch lliuras cada any.

Item Jure institutionis et pro omni parte hereditatis legiti-
ma lex y man donar atots aquells fills y fillas mias legi-
tims y naturals nats postumos y de qual devant naxa-
dors que de vida mia hauran etes testament o con-
tractat matrimoni y hiavian donatio per mi a ells desta
senoles de entos quals y lo que los haure promes o donat
los fas hereus particulars y premorintme ab sos infants
mos nets in stirpem et non in capita.

Pagadas y cumplidas totas las cosas demunt dites y
mos altres deutes y torts plenariament restituits
la sola veritat del fet atesa, dolos y malicias
apart posades. Tots los demes bens meus mobles
y immobles drets veus y actions ara y en esdevenidor
ami en qualsevol manera pertanyents y pertañer de-
vents fas hereus meus universals et a saber ala dita
Senora Margalida Sintes y Carreras charissima
muller mia [illegible] de fruit de ma heretat durant sa
vida natural y no mes. Proprietaris emperò hereus mas
atots mos Infants legitims y naturals nats postumos
y de qui al devant naxadors que de vida mia

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

no hauran consumat matrimoni ni pres estament y en haver del qual no hauré feta donatió alguna, y los haveres Propietaris per iguals parts y porcions entre ells diuididoras substituintlos de uns als altres vulgarment, pupillarment y per fideicomís, y premorintme fas esta matexa institutió en qualsevol temps que morran dits infants, afauor de dits sos infants mos nets in stirpem, et non in capita. Si emperò se esdeuindra morir yo sens infants, o, morint ab ells faltaran en pupillar edad, o apres quant que quant sens infants llegitims y naturals substituesch al últim de aquells axi faltant y am hereu Universal fas no trobant descendents meus, y apres obte de dita S.ra me muller a Diego Sintas Doncell mon germà si viu serà pera gaudesia mos bens de vida sua, y apres mort de aquest vajan a Miquel Sintas son fill y mon nebot o descendents de ell lleg. y naturals de major, a menor y als demes que y haja descendents del dit mon germà fins al últim y derrer de aquells, alguns faltant sens descendència substituesch y am hereus universals fas per iguals parts, amos nebots al D.r Raphel Alberti fill de Raphel Alberti notari y de me germana Jonas Sintas y Juan Teles y Miquel Teles fills de Juan Teles de Benimàtium y de Eulària Sintas me germana, apres ses voluntats y premorintme altres infants in stirpem et non in capita.

Aquesta es la ultima y derrera Voluntat mia la qual lloue, aproua, ratifich y confirme y vull que tinga força de testament, y si valer no pot per dret de testament, vull valgue per dret de codicil y si valer no pot per dret de codicil, vull valgue per dret de aquella ultima y derrera voluntat mia que

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

millor de dret valer y tenir pora. Cassant revocant
anullant tots y qualsevols altres testaments codicils
y donacions causa mortis per mi fins lo dia present
fets y fetas en poder de qualsevols notaris y haventlos
encaraque concebuts y concebudas sots expressio
de qualsevols paraules etiam derogatorias per
quant de tots aquells y aquellas me penet ex-
ceptat de aquest meu testament que es lo ultim
ester meu lo qual fonch fet y firmat en Fornells
de la Isla de Menorca a cinq y tres dias del mes
de das de any de la natiuitat del senor Mil siscents
setanta y [illegible] Sen[illegible] de mi Juan Sintes donsell
testador predit qui aquest meu testament lloa
aprova ratifica y ferma

Testimonis de aquest testament cridats
y per boca del dit testador pregats
son Fransesch Ramonell fill de Jaume
Raphel Mannich, Bllas Ramonell
Fransesch Mascaro, Fransesch Figuera
Pere Camps, Antoni [illegible] Brasser
y Bernat Reguimbau ciutada de dita
Ciutat habit. y yo Juan Ayna notari
qui pregat he rebut lo present testament
y redigit en publica forma

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

Testament del Mag.ch Llorens Arguimbau

En nom de nostre Señor Deu Jesuchrist y de la humil Verge Maria Mare sua y Senora nostra Amen. Com sia que determinat tots les creaturas humanas haver de morir y sia cosa incerta la hora de la mort com nos ho va exortant lo Propheta dien disposa ala tua casa per quant morieras y viure sempre no poras. Per tant yo Llorens Arguimbau Jurat Clavari lo any corrent desta Illa de Menorca fill que som legitim y natural de Llorens Arguimbau nott. y de Joana Francesquina Arguimbau conjuges difunts de dita Ciutat habitant detingut en lo llit de malaltia corporal de la qual tem morir, tenint empero tot meu bon enteniment ferma paraula y memoria [illegible], volent disponere dels bens que Deu nostre Señor me ha encomenats fas lo present testament que es lo ultim voler meu en lo qual elegesch y nomenament de aquest meu testament executors sens empero dany ni detriment lur ni de sos bens, al R.t Juan Orta P.re al R.t Juan Arguimbau P.re meu germa, al Sor Geroni Sello meu cunyat y ame muller Juana Sello y Arguimbau tots junts y cada qual a solas los quals pred y en quant puch encarregue que si se esdevindra morir yo sens fer ni ordenar altre testament que tots junts y cada qual a solas fassen y executen lo que per mi deixar atrobaran scrit y ordenat.

Primerament y ants de totas cosas encomenant la mia anima en mans de nostre Señor qui aquella y les demes ha redimidas ab la sua preciosissima sanch elegesch sepultura al meu cos mort fahedora en la Iglesia Parroquial desta Ciutat devant la capella de la Trinitat allá ahont estan enterrats mos Pares volent que la mia

Obiit cum isto die [illegible] de febrer 1691 [illegible] [illegible] [illegible]

Tem —

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

funeraria y sepultura sia feta acompanyada de dits mos manumissors y que el dia de mon obte me sia dita y celebrada una missa cantada cos present si sera posible y sino el dia seguent atissinthi totas las Comunitats per la qual man donar La charitat acostumada una vegada tantum.

Item vull y man que seguit mon obit me sian ditas y celebradas viii mil missas baxas de Requiem celebradoras cos 400. al altar privilegiat de sant Miquel. 200 en lo Convent de nostra S.ª del Socos. 200. al Convent de sant Fra.co 100. a nostra S.ª del Toro. y 100. a nostra S.ª del Rozer y charitat de las quals deix La charitat acostumada una vegada tantum las quals mil missas vull se sian quen es asaber 200. y aquellas animas que no tenen qui preich per ellas. 200 y sufragi de las animas de mos Pares y mos Germans y Deu demes y La mia anima

Item vull y man que tots anys perpetuament en la Iglesia Parroquial desta Ciutadella sia dit y celebrat un offici de totas horas el dia de sant Llorens mon Patro y Advocat per sufragi de la anima de mon Pare y mia y el qual deix La charitat acostumada compres el quart del Rey nostre Senor

Item vull y man que en dita Iglesia Parroquial del dia de sant Franc.ch sia celebrat un altre y la mia anima y de me mara Llantina Riquimbau y el qual deix La charitat acostumada compres el quart del Rey nostre senor

Item vull y man que en dita Iglesia Parroquial del dia de sant Antoni de Padua sia dit y celebrat perpetuament altra un y La mia anima y de me Germana Ant.ª Riquimbau y el qual deix de mos bens la charitat acostumada compres el quart del Rey nre S.r

ARXIU COMTAT DE TORRE-SAURA

8

Volent que aquellas 88ℓ censals que tinch y resignadas del Alferez Joseph Seguimbau sobre La Univ.t ordinaria de Ciutadella segons apar en poder de Raphel Alberti noss, sian resignadas ala molt R.t Comunitat de Ciutadella per charitat de dit offici de totas horas y vitses referits, ab esta declaratio que en cas de quitament de dits 88ℓ censals, mos hereus seguen pendre La propritat dellas y donar semblant quantitat en altra part bona y segura per quant vull que dit offici de totas horas y vitses se diguen perpetuament y que mos bens resten sempre a cuidado y dit censal

Item lex y man donar 8ℓ nostra moneda de Mall.ca al molt Ill.tre Paborde, o, son Venez Vicari y son dret Parroquial una vegada tantum

Item lex y man donar Vint sous nostra moneda de Mallorca al bassi de La terra sancta de Jerusalem una vegada tantum

Item lex y man donar al hospital de esta Illa Vint y sinch lliuras nostra moneda una vegada tantum pagadoras sinch lliuras cada any fins sian pagadas ditas 25ℓ

Item jure Institutionis, et in omni parte hereditate seu augmento parte camere, loatr. Lex a Joana sequina Seguimbau filla mia llegitima y natural si de cuida mia no haura pres estament, o, consumat matrimoni mil lliuras nostra moneda de Mallorca pagadoras de singuanta en sing.ta lliuras cada any y si amen hereu li apar las ponderas consignadas y La derrera paga y fer cumpliment alas ditas 1000ℓ li sian resignadas sing.ta lliuras cens de mos bens, volent que el temps tardara en casarse, o, pendre estament sia alimentada de menjar y beure calsar y vestir segons mon estament sens diminutio de las ditas 1000ℓ, y que li fas llegat y dits drets en contemplatio de son matrimoni y encasque se estemingues volguer ser religiosa dita me filla en tal occatio li fas llegat y los mateixos drets

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

de 2480 £ a 16 de octubre 1666 y fondat y 80 £ pera llegarme durant la vida de aquell y apres son obte tornen amon hereu y que de mos bens sian pagats los gastos que se fecieran axi per lo profesar de religio com per velegrarse &
Y si dita me filla morira en pupillar edad, y apres en qualsevol temps antes, o apres sens infants llegitims y naturals, o sos infants sens infants en qualsevol de dits casos vull y man que dit llegat torn amon hereu y premorintme dita me filla ab infants fas la mateixa institucio afavor de sos infants y mos nets in stirpem, et non in capita ab la mateixa declaracio que tinch feta en dita me filla. Si empero dita me filla de vida mia haura fet testament, o consumat matrimoni en tal cas solament li dexo 5 £ en los quals y en lo que li haure promes, o donat le fas hereua mia particular ab la mateixa prevencio de premorintme y institucio de sos infants sin tindra.
Item y los mateixos drets lego atots mos infants postumos y naixadors acada hu de ells 5 £ nostra moneda de Mallorca y premorintme asos infants y mos nets in stirpem et non in capita y morintse alguns dells en pupillar edad vull y man que la sua porcio vaja amon hereu declarant que si dexaré durant tindre fillas y voldran ser religiosas que en tal cas mon hereu en lloch de la llegitima que li hauia de donar sia obligat en haverlos de resignar 1600 £ censals per son dot y pagarlos los gastos de profesio de religio y velegrarse y resignarlos axi be 40 £ censals durant la vida natural y no mes y seguit son obit tornen amon heretat.
Pagadas y cumplidas totas las cosas demunt ditas y totas mas deutes y torts plenariament, restituits la sola veritat del fet, alleja, diffugis y malicias agare-

posadas. En los demes bens meus mobles, immobles, drets y ley y altres ara, o, en esdeuenidor ami en qualsevol ma-
nera pertanents, o pertanyer deuents fas hereu meu
Universals es asaber en lo us e fruit de ma heretat ame
muller Juana Argimbau Vivint vida vidual casta y
sens marit durant sa vida y no altrament. Proprie-
tari emperò hereu meu Universal fas a Llorens
Argimbau mon fill llegitim y natural y tota la sua
descendentia masculina llegitima y natural que pot
tenir de un al altre de major amenor servato or-
dine primogeniture, de manera que es me intentio
que faltant dit mon fill Llorens y tindra infant
mascle sia mon hereu dit son fill y mon net y tots
los descendents mascles de ell nascedors un apres
altre y no tindra lloch la succesio del fill segon que
pot tenir dit mon fill, mascle sempre lleg.m y natu-
ral fins sia acabada tota la descendentia masculina
del primer fill del dit mon fill, y axi be no tindra
lloch la succesio del fill tercer ni de sos descendents
fins sia acabada tota la descendentia del fill segon
y axi vull se seguesque de tots los fills y descendents
mascles del dit mon primer fill usque in infinitum si
emperò dit Llorens Argimbau mon fill ami hereu
no sera, o, essentho morira en pupillar edat, o, apres
quant que quant faltara sens descendents mascles lle-
gitims y naturals, o, faltants morints ab aquells, faltaran
descendents mascles de dit mon fill y de ells descen-
dents en qualsevols de dits casos substituesch al ultim
de aquells axi faltant y ami hereu Universal fas al
fill segon mascle llegitim y natural que puga tenir
y tota la sua descendentia masculina lleg.a y natural
ab lo mateix orde y forma que tinch donat al Llorens
Argimbau mon fill y tota la sua descendentia mas-
culina

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

que sit homini llegª y natural de la majestat de major a menor usque in infinitum. Y faltant dit segon fill meu llegm. y natural y tota la sua descendentia masculina fas hereu universal al fill mascle tercer que pugui tenir ab la matexa forma que antes he dit y axi vull se segueixque en los demes fills mascles y descendents de ells mascles sempre llegs. y naturals que puga tenir. Y en cas se esdevingues faltar tots los dits mos fills y la sua descendentsia masculina ab dita forma y o el dia de mon obit no tindre algun dels dits descendents en qualsevols de dits casos fas hereva mia universal a Francesquina Siguimbau me filla y tota la sua descendentsia llegitima y natural que pot tenir ab lo matex orde y forma que tinch dispost en los dits mos fills y descendents mascles de ells per la successio de mos bens y heretat y lo matex vull que se entengua en las demes fillas y descendents dellas que y pot hauer y que no tingua lloch la successio de la filla segona fins la sua descendentsia fins haja acabat tota la de la filla primera. Y en qualsevol temps que se esdevindra faltar tota descendentsia mia llegª y natural axi masculina com fememina vull y man que sian celebrats dotze oficis en la Iglesia Parroq. de esta Ciutat un cada principi de mes per las animas de mos Pares mia de mos germans y de ma muller y qual de ells sia resignada la charitat acostumada com pres el quart del Rey nre. Sr. y axi be en dit cas vull y man sian celebradas mil missas baxas de Requiem co es 500. al altar privilegiat de Sant Jordi. 200. al St. Christo 200. al Socors. 50. al Choro. y 50. al Roser. y que per ellas sia donada la charitat acostumada una vegada tantum, las quals vull se resegrien co es 600. per la mia anima y 400. per las animas de mos Pares

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

Germans y de ma muller — Item en dit cas si viua sera
la S.ª Juana Arguimbau donzella tia mia li dex 18 ll
censals de vida sua tantum y de lo restant de
mos bens fas hereus meus universals al D.r Juan
Arguimbau Ll.t y a Gregori Arguimbau mos germans
y descendents del dit Gregori llegitims y naturals
per iguals parts entre ells dividideras. Y morint
dit Gregori Arguimbau mon germa en qualsevol
temps sens infants llegitims y naturals fas llegat
de vint y quatra lliuras censals al Doctor Andreu
Carbonell mon cusingerma y per sa premorientia
a sos fills — Item fas semblant llegat de 24 ll
cens a Juan Salort fill de Bernadi Salort mon
cusingerma ab la mateixa prevenció de premorientia
a favor de sos fills. Item en dit cas fas llegat á
Marianna Camps donzella filla de Antonina Camps
ma cusina germana de vint lliuras censals de vida
sua y en los demes mos bens fas hereu meu univer-
sal venint dita ocasió de faltar dit Gregori Arguim-
bau sens infants per ço que han de tenir efecte los antedits
llegats, al Alferez Joseph Arguimbau si viu sera y si
no a son hereu a ses voluntats y perque se execute en tot
temps esta mia disposició vull y man que nos tengue atten-
dencia [illegible] ni [illegible] sino sols atten-
dre la veritat del fet vajan entrant los per mi cridats a la
successió de mos bens en tot, o, en part com tinch ordenat
Item vull y man que si se verificara que jo muyre desta
enfermedad, o, antes de haver cobrat aquellas 629 ll
que tinch dit retras y lo estament del batalló de Ferrn, que
en tal cas de dites 629 ll, lo que hauran guanat de
porrata y lo que tinch dit ret a la Companyia de dit Joseph
desses tres p.s a lo menos se dega comprar per ma heretat
una partida de censal sobre la universitat si sera
posible, o, en altra part certa y segura y encargue

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

123

me hereva intentes en part o en tot voler ser separats de
aquella ... de las ermunditats del Regne ... que
en son favor tinch feta de hereva ... y ...
... lo que haura costat, ... confio que
sera necessaria esta prevencio, per quant confio que mira-
ra per ma heretat y augment de aquella y le encarrego
que venguen en public encant los mobles que li
aggrexeran de dita ma heretat.
Y questa es la ultima y derrera voluntat mia la qual lloa
aprova, ratifica y confirme y vull valegue per dret de
testament y si valer no pot per dret de testament vull
valegue per dret de codicil y si valer no pot per dret de codi-
cil vull valegue per dret de aquella ultima y derrera
voluntat mia que millor de dret valer pot, y deu ... Cassant
revocant y anullant tots y qualsevols altres testaments
codicils y donacions causa mortis per mi fins lo dia present
fets y fetas en poder de qualsevol ... en caraque
concebuts y contengudas tots ... de qualsevols
paraulas ... derogatorias, per quant de tots aquells
y aquellas me penet ... de aquest mon testament
que es lo ultim voler meu lo qual ... fet y firmat
en la Ciutadella de Menorca a vint y quatra dias del mes
de ... del any de la natiuitat de nostre S. Jesuchrist
mil siscents setanta. Senyal de mi Llorens Arquim-
bau testador predit qui aquest mon testament lloa
aprova ratifica y confirme.

Testimonis de aquest testament cridats y per
dit testador pregats son Juan Font, ...
... Molina, Antoni Oliver, Juan Amoros
Juan Seguer ... Gabriel Mercadal
Torreta ... picapadrer de Ciut.a y
son terme respectiue habit. Y yo Juan
Molina not. qui pregat de rebut lo present tes-
tam.t y redigit en esta publica forma

Pub. a 12 feb. 1671 a req.
...
... Arquimbau
... forner
Florit

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

fecit aliud penes
me [illegible] inst.m
sub. 30 [illegible] 1675.

Testament de Juan Pons Rosiñol

En nom de nostre Señor Deu Jesuchrist y de la humil Ver-
ge Maria Mare sua y Señora nostra Amen. Com
sia que determinat totas las creaturas humanas haver
de morir y sia axi incerta la hora de la mort com
nos ho va exortant lo Propheta dient dispon ala tua
casa per quant moriras y cuine tempore no poras. Per
tant jo Juan Pons Rosiñol fill legitim y natural
de Juan Pons Rosiñol y de Margalida Bru difunts
de Ciut.d de Menorca habit. sa per la gracia de Deu
de cos y enteniment, volent dispondre dels bens
que Deu nostre Señor me ha encomenats fas lo present
testament que es lo ultim voler meu en lo qual
elegesch en marmessors y de aquest mon testament exe-
cutors sens empero dany ni detriment llur ni de
sos bens al Alferez Thomas Pons y a Miquel Delgado
tots junts y cada qual a solas los quals prech y en quant
puch encarregue que si se esdevindra que jo muy-
re sens fer ni ordenar altre testament, que tots junts
o cada qual a solas fassen y executen lo que per mi
dexar atrobaran scrit y ordenat

Primerament y antes de totas cosas encomanant la
mia anima en mans de nostre Señor qui aquella y a
demes ha redimida ab la sua preciosissima Sanch
elegesch sepultura al meu cos mort feadora en la
Yglesia Parroquial desta Ciutadella devant Sant Jordi
alli ahont esta enterrat mon Pare volent ser ente-
rrat ab lo habit del glorios P. sant Fr.co y el qual dexo la
charitat acostumada y que la mia funeraria y se-
pultura sia feta a coneguda de dits mos marmessors.

Item vull y man que seguit mon obit me sien dites y celebrades dosentes missas baixas de Requiem és a saber 150 al altar privilegiat de sant Jordi y Trig.^no a la Iglesia de nostra s.^a del Roser y celebradas de les quals dit la charitat acostumada una vegada tantum.

Item vull y man que tots anys lo dia de mon obit me sia dita y celebrada en la dita Iglesia Parroquial una missa cantada la qual sie de mos bens la charitat acostumada com-
pres el quart del Rey nostre Señor.

Item lexo y man donar al molt R.^t Sr Rector, o, son Vicari de cas 5 ll. nostra moneda una volta tantum y son dret de Parroquial.

Item lexo y man donar 5 ll. una volta tantum al bassi de la terra Sta de Jerusalem.

Pagaders En tots los altres bens meus mobles inmobles y fas hereus meus universals a tots los fills que puch tenir llegitims y naturals per iguals parts y portions entre aquells dividideras substituintlos de uns als altres vulgarment pupillarment y per fideicomis y per de premorientia a los infants y mosnets in stirpem et non in capita. Si empero yo no tindré fills, o, feminine morissen en pupillar edad, o, apres sens disponer de sos bens vull y man que en dit cas se donen en propietat y pentions quatra lliuras censals al hospital general desta Vila de que li fas llegat y que de lo demes mos bens sen fassa obra pia perpetua per la mia anima bas de mos pares y germans celebradora en dita Iglesia Parroquial a dis-
positio del Señor Vicari General qui sera y del Illust. Delgado Sr Oiu Sera ab esta declaratio que seguit cas de morir yo sens infants, o, de no trobarse descendents meus dits Señors elets se apoderen de mos bens venent en publich encant las-

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

propietats y fet el compute donen amy de totas cosas el quart pertanent al Rey nostre Señor y que nostramente La celebratio de obras pias perpetuas que no se haja donat el quart al dit Rey nre S.r y llevan tota difficultat y que se execute esta mia dispositio.

Aquesta es

Cassant de fonch fet y firmat en Ciutadella de Menorca a. vint y cuyt dias del mes de Janer any de La natiuitat de nostre S.r Deu Jesuchrist Mil sisents setanta hu. Sen fal. Domi Mn. Ponsrossinoll testador predit qui el present mon testam.t loa, y firme.

Testimonis de aquest testament cridats y pregats testador pregats son el Noble Joseph Armimbau el D.or Pere Delgado, Mn. Codina, D.or Fiscal Marti Pons, F.t Vila, Gabriel Olivar de Gabriel y el D.or Rafhel Alberti de Ciut.a habits. y yo Mn. Llyra not.i qui pregat he rebut lo pnt. testament

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

Codicils del Mag. Llorens Aguimbau

4m

En nom de nostre Señor Deu Jesuchrist y de La sua Santissima gracia Amen Com La voluntat humana sia ambulatoria fins al ultim extrem de La vida y aqui es Licit testar es Licit tambe codicillar Per tant jo Llorens Aguimbau Ciutada Habitant Lo any corrent dins la Isla de Menorca fill que som llegitim y natural de Llorens Aguimbau ness. y de Francesquina Aguimbau coniuges difunts de Ciutadella de dita Isla Salus detingut en Lo llit de malaltia corporal de La qual tem morir, tenint empero tot mon seny, e ple enteniment y memoria integra sabent y attanent que he fet y ordenat mon testament en poder del notari debaix scrit sots als 24 del pnt. propassat en lo qual he disposat de tots mos bens a mes liberas voluntats, volent ara ajustar corregir y llevar algunas cosas de las contingudas en dit mon testament fas los presents mos Codicils ab los quals disposo en la manera seguent.

Primeram.t sabent que al dit mon testament havia elegida sepultura a mon cos mort fahedora en la Iglesia Parroquial de esta dita Ciut.a devant La Capella de la Primitat. Ara empero ab estos mos codicils revoch la dita eleccio y fentne de nova vull y man que mon cos sia sepultat en lo Convent de nostra S.a del Socors de esta Ciut.t en la obra que va edificantse en las casas que jo he stablertas adit Convent fentse a costa de mos bens y heretat en vas en el trast del capitul dient dera nat en que jo. se trobe vna volta de soterrani y en lo entretant que se tardara en acabar de perficionar dit vas sia depositat

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

mon Cadaver en una de las Capellas del dit Convent
y acabat dit vas sia posat en ell dit mon Cos y los
de altres descendents axi com aniran cahent volem
que el dia de mon obit sia dita la missa cantada
que he ordenada ab mon testament en el dit Convent
del Socos y que el dia de la translatio del dit
mon Cadaver al vas ques ha de edificar sia dita
per los religiosos del dit Convent una missa cantada
en sufragi de la mia anima per unica celebratio
de una y altre missa respectivament de la charitat
acostumada una vegada tantum. Y en cas que
los religiosos del dit Convent del Socos no vinguessen
be a la edificatio del nou vas que tinch refferit
y ab la forma desobre declarada, o, per qualsevol altre
raho no pogues conseguir effecte esta mia nova delibero
en qualsevol de dits casos vull y man que dit mon
cos sia aportat a la sepultura que havia elegida
en dit mon testament y en en la conformitat que
en ell he declarat.
Item vull y man que sian dits y celebrats des oficis o missas
cantadas en lo dit Convent de nostra S.ra del Socos desta Ciutadella
de [illegible] y quant se extinguira faltara tota descendentia
mia axi masculina com femenina de nombre de aquells dotze
oficis que en dit cas he ordenat en dit mon testament
se celebrassen en la Iglesia Parroquial desta Ciutadella
de manera que es me prevenga sian cantats dits dotze
oficis en la conformitat y charitat que en ell he declarat
y sols tinch ajustar ab estos mos codicils que sian dits
es a saber deu en la dita Ig.a Parroquial y dos en dit
Convent del Socos que en tot seran los dotze que
tinch dispost sian celebrats cada un any perpetuament
Item Sabent que ab dit mon testament en falta de
tota mia descendentia fonch llegat de 1000 ll. a favor de
la S.ra [illegible] Riguimbau me tia, si aço fos pera gardir

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

de vida sua, ara ab estos mos Codicils Revoch dit llegat de dites cent ll. vull empero y man que si dita S. Jud. Serafina el dia en que fallesca Dita la dita mia descendentia que en tal cas li sian donades de mos bens vint y sinch lliuras una vegada tantum de que ara y als honas si viua sera li fas llegat.

Item sabent que ab dit mon Testam. mojant Gregori Arguimbau mon germa en quals euol temps sens Infants llegitims y naturals hauia fet llegat de 24 ll. al Dr. Andreu Carbonell mon cusingerma y per la premorientia de dit fill ara ab estos dits mos Codicils Revoca dit llegat y vull sia de ningun valor.

Item vull y man que sia donada llibertat a Hamet mon esclau sempre y quant se fassa christia y apres de hauer seruit deu anys amnio, amen Esteu contadors dits deu anys desde dia que haura pres el sant Baptisme y se sera reduhit anostra Santa fe.

Tot lo demes emperò contingut en dit mon testament vull estigue en sa forsa y valor y sia aportat a son degut effecte y execucio.

Estos son los meus vltims y derrers Codicils, los quals vull valeguen per dret de Codicils y si valer no poden per dret de Codicils, vull valeguen per dret de aquella vltima y derrera voluntat que millor de dret, consuetut, o altram. valer y tenir puguen, los quals foren fets en Ciut. de Menorca als nou dias del mes de febrer any de la natiuitat del Señor Mil sis cents setanta hu. Sen✝al de mi Llorens Arguimbau codicillant qui los sobredits mos Codicils lloa, aprova y firme.

Testimonis dels presents Codicils

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

Cridats per Isabel Barcelo menor scapadrer. Guillem Sastra natural de Mallorca Bartomeu Flores natural de Castilla Alonso Garcia natural de Tortona vexats y domiciliats en esta Ciutat. y Miquel Cayo carnisser de dita Ciutat. habits y ydones llynatges qui pregats he rebut los presents Codicils y redigits en esta publica forma

Sub a 12 feb. 1671. a requisitio de la S.ra Jua. Cello y Reguinbau v.a

Testes Lluys fornes sellaser y Florio conrador.

Testament del amo Franch. Sener m.a de
La gost. de Morvedra

En nom de nostre señor Deu Jesuchrist y de la humil
Verge Maria Mara sua y Señora nostra Amen. Com
sigue determinat totas las creaturas humanas haver
de morir y sia atetz incerta la hora de la mort com nos
ho va exortant lo Profeta dient dispon a la tua casa
per quant moriras y viure sempre no poras. Per
tant yo Francesch Sener maior de dias fill legitim
y natural de Franch. Sener conrador y Elisabeth
Mascaro conjuges diffunts atrobat vuy dia prnt en las
posso. de son Olives del ter terme de Ciutadella
a hont esta per conductor Juachim Sener mon fill
sa per la gracia de Deu de enteniment, ferma paraula
y memoria integra encara q. detingut en lo llit
de malaltia corporal de la qual tem morir, volent dis
pondre dels bens que Deu me S.r me ha encomanats
fas lo present testament que es lo ultim voler meu
en lo qual elegesch marmessors y de aquest mon
testament executors sens empero dany ni detriment
llur ni de sos bens al Sr. Antoni Pons f.s y amos
fills f.s y Juachim Seners tots junts y cada qual
a solas los quals prech y en quant puch encarrega que
si se esdevindra morir yo sens fer ni ordenar altre
testament que tots junts y cada qual a solas fassen y
executen lo que per mi debax atrobaran scrit y orde
nat.

Primerament y antes de totas cosas encomenant la
mia amima en mans de nostre señor qui aquella y las
demes ha redimidas ab la sua preciosissima

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

sanct elegesch sepultura al meu cos mort feadora en
la Iglesia de nostra senora del Toro sufragania ala
Parroquial de Ciutadella volent que lo dit meu cos
sia enterrat ab lo habit del glorios P. sanct Franc. per
el qual dex de mos bens la charitat acostumada y
la mia funeraria y sepultura sia feta a coneguda
de dits mos manumissors

Item vull y man que seguit mon obit me sian ditas y cele-
bradas cent y deu missas baxas celebradoras co es 30
a sanct Jordi de la dita Iglesia Parroq. 30. ala dita
Iglesia de nostra S. del Toro. 20. al Convent del
Socos. 20. al Convent de sanct Franc. tots dita Ciut.
y las restants al Convent de nostra S.a del Toro
unica celebratio de las quals dex la charitat acostuma-
da

Item lex y man donar al molt Ill. S. Pabordre, o son Vicari
General una volta tantum y son drets de Parroquial

Item jure institutionis et pro omni parte hereditate legitima
dot augmento et alijs quibuscumque juribus lex y man donar a
Antonina Mercadal Meneta filla leg. y natural del
Cap. Gabriel Mercadal y de me filla Magdalena Genet
[illegible] nostra moneda de Mall.ca entes quals y lo que he donat
a sa Mare y me filla en contemplatio de son mattrimoni
aquella hereua mia institutesch y premorintme a sos
Infants eodem modo in stirpem et non in capita

Item per lo mateix dret de institutio y de tots y qualsevols
drets paternos, maternos dotals y altrament, a mon
fill Francesch Sanes ami y de Magdalena Salorta
me primera muller com nou lliuras censals de nom-
bre de deu lliuras deu sous censals me fa de la poss.
de Monsedra en las quals y lo que li he donat en
contemplatio de son mattrimoni y apres de seguit dit mo
Primogeni lo fas hereu meu particular y premorintme
a sos Infants y mos nets in stirpem et non in capi-
ta, declarant que en ditas 9 ll. censals vull se

entenguen y sian compresas aquellas 3££ cons. quem
quitaren del dot de sa Mara. y rebia ara dit mon
fill ffs. sobre lina de Cireus. salvii que Vull ne
rebe de qui al devant sinogue se diente y totes
drets ab dites nou lliuras censals y Movents slis
ell, o sos sucessors ab qualsevol motiu sia sobre
de mon hereu volent demanar cosa alguna mes
llavorsque lo present llegat y institució particular
y solament li dex 5££ y tots dits drets ab la
Matexa condició de premorientia y institució

Pagades y cumplides totas las cosas demunt ditas y tots
mos altres deutes y torts plenariament restituits la
sola Veritat del fet atesa, diffugis y malicias apart.
posades. En tots demes mis bens mobles immobles drets
veus y actions ara, o, en esdevenidor ami en qual-
sevol Manera portanents y pertanyer devents –
fas hereu Meu Universal á Juachim Tener
mon fill llegitim y natural comu ami y adità An-
tonia Gomes me segona muller atotas ses volun-
tats – y premorintme affts. lanes mon net fill del dit mon
fill Juachim. Y encas de no esser viu dit mon net
fas hereus Meus als demes fills y fillas del dit mon
fill Juachim. Y y validitat de aquest mon testa-
ment esdevenintse que dit mon net fran. Tener
hagues de ser mon hereu Universal per esserme
premort son pare com se ha dit. En aquest cas
jure institutionis lex y man donar als fills del
dit mon fill Juachim 5££ moneda en tots
quals y lo que le donat ara pare los fas hereus
hereus particulars in stirpem et non in capita

Aquesta es llys Cassant etc.

Fonch fet y firmat lo pnt. testament en la parro.
de son Olives de est terme de Ciutadella

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

el primer dia del mes de octubre any de la natiuitat de Nostre S.r Jesuchrist Mil sis cents setanta y hu. Sengal de mi Franc.h Sener m.r serrador predit qui el pnt meu testament lloa y firmo.

Testimonis de aquest testament cridats y per dit serrador pregats son Ell D.r Jordi Delgado. Guillem Fornes Barq.r Pellisser Christophol Sauer fill de christophol, Miquel Mercadal fill de Gabriel. L.t de Sacerdoci Soler brasseris, y jo Joan Llyna notary qui pregat y requirit he rebut lo pnt testament en dita poss.o de son Olivy

Testament de Francina Parets y Jordi v.a de Miquel Parets

En nom de nostre senor Deu Jesuchrist y de la humil Verge Maria, Mare sua y senora nostra Amen. Com Sie que determinat totas las creaturas humanas hauer de morir y la hora incerta La hora de la mort con nos ho va exortant lo Prophetia dient dispon ala tua casa per quant morras y viure sempre no poras. Perfant jo Francina Parets v.a de Miquel Parets treedor de lo meu marit filla llegitima y natural de Marti Jordi y de Angela Jordi conuigel difuncts de Ciut.t de Menorca habitas sana y la gracia de Deu de cos y enteniment estant de prompta parsida a serdena volent disposar dels bens que Deu nostre S.r me ha encomenats fas lo pnt testament qui es lo vltim voler Meu en lo qual elegesch marmessors y de aquest meu testament executors seus

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

Itt dexo a lita me nebode y glosa en dit cas de mattrimoni un llensol de drap de casa

Item dexo a me neboda Miquela filla del dit mon germa en cas de mattrimoni altre llensol de drap de casa

Item vull que el dia de la mort de mestre Barthomeu Jordi mon germa se paguen per mos hereus o procuradors sinch lliuras moneda tantum per ajuda de la sa funeraria y missas

Pagades lletts en totts los altres empero bens meus lletts fas hereu meu universal a Barthomeu Pares mon fill legitim y natural a mi y al dit Miq. Pares mon marit comu si empero lo dit Barthomeu Pares mon fill a mi hereu no sera, o essentlo morira quant que quant sens infants legitims y naturals de legitim y carnal mattrimoni procreats fas hereuas may universals en tal cas a Marianna y Margalida Faneras y Jordi fillas de Guillem Faner y de Margalida Jordi me germana y hauorles criadas y ... com a fillas per iguals parts y ... als desendents que hauran dexat in stirpem et non in capita y morint alguna dellas sens infants o apres sens infants sens infants al obtin del que faltara sens descendents substituesch la altra, o descendents della axi ... volin y ... y faltant totas ditas mes nebodas als infants o sens infants y ... faltaran tots al obtin del ... morint substituesch y a mi hereu fas los parents mes propinquos que als horas se trobaran ... cada hu dells tres lliuras censals, [1, per una sola vegada ...] si mi haura molts y en aquest cas morint un dels que hauran ... vull que la porcio que tendra vaja al parent a mi mes propinquo y axi vull se seguesque dels demes ... la hasienda en ma de un dels ditts mos parents, al qual morint substituesch y a mi hereua universal fas la mia anima y y ella la Iglesia parroq. de Ciutadella ... Deu ...

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

obra pia perpetua donant decontinent y antes de totes
cosas el quart compatent al Rey nostre Señor y per
que conseguintz y executan lita mos dispo
sitio vull que nos tengue attendencia a preventio
ni a cadunacions de grau in altrament. Ans que ab
tot cas que Bartomeu Pareto mon fill no fos hereu
meu, o essent ho mori quant que quant sens infants
llegitims y naturals que dites mes nebodas Magdalena
y Margalida, sos descendents y a ells los parents
mes propinquos ab la forma que antes he dis
pot. Succeeixan ditos bens per via de Usufruit
sens translatio de domini ni propietat y en conse
quencia no poran vendre cosa alguna de mos bens
antes be vull que seguit mon obit se venen los mo
bles que tindre y del preu dells y delo que se naura
sen compre rendas a compte de ma heretat.

Aquesta es la mia darrera voluntat fonch fet y firmat
lo present testament en la Ciutat de Menorca als vint
y tres dias del mes de ... del any de la natiuitat de
nostre Señor Jesuchrist Mil Sisents setanta y dos.
Sentral de mi Fransina Pareto y Coral testadora
predita qui el present mon testament loas y firma.

Testimonis de aquest testament cridats
y per dita testadora pregats son el
Mag. Sr. Jph. Gomila donzell Joseph
Sabater pareador Antoni Cortes Barth
Tomas Juan Pons Antoni Comellas
Gregori Morla y Barth Seran
de Ciutat y son Olme Capelbuie
habits. Y jo Juan Ayna nott.
que etc.

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

81

Testament del Alferes Joseph Arguimbau

Ussi[ti] a Ussso

Franco.

Nom de nostre senÿor Deu Jesuchrist y dela Gloriosa y humil Verge Maria Mare sua y senÿora nostra Amen com sien determinat totas las creaturas humanas haver de morir y no poder escapar de La mort corporal ni del divinal judici. Per tant jo Joseph Arguimbau fill legitim y natural de Bernat Arguimbau y dela Senÿora Francesquina Cabell difunts Alferes reformat de La Companyia de Infanteria de ditta Illa de Menorca de Ciutadella de hont jo habitan y estant de pronta partida per La Ciutat de Barcelona per efecte de com prar blat en Virtut del sindicat que se ha firmat en ma persona sa per la gracia de Deu de cos y enteni ment ferma paraula y memoria integra volent dis pondre y ordenar de mos bens fas lo present meu ultim y derrer testament, ultima y derrera voluntat mia en la qual elegesch en marmessors y de aquest mon testament executors sens emperò danÿ mi dels mateixos bens ame muller Francina Aragones y a Bernat Arguimbau mon fill tots junts y cada qual ad las al qual orech y en quant puch encarrech que si a mi Deu sinara que jo moyre ans de fer ni ordenar altre testament que tots juntsos cada qual ad las fassen y executen Lo que per mi debaix atrobaran ordenat.

Primerament y ante de totas cosas encomenant La mia anima en mans de nostre Senÿor qui aquella y les demes ha redimidas ab la sua preciosissima sanch, elegesch se pultura al meu cos mort fahedora en la Iglesia de Sant Francesch de Ciutadella en lo vas dels Arguimbaus que es devant La santa del Sant Benet y vull esser enterrat ab lo habit del P. sant Francesch y al qual dit La charitat acostumada y que el dia de mon enterro si sera possible sino el dia

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

sagueant me sia celebrada una missa cantada de la anunciatio
de nostra senora en lo altar major de dita Iglesia y la
Sepultura sia feta aconseguida de dits mos manumisors
devant y la dita missa cantada la charitat acostu-
mada una volta tantum
Item vull y man que seguida la mia mort dins dos anys
si antes no sera posible me sian dites y celebrades
Setcentas missas baxas de Requiem, co es 400. al
altar de sant Jordi de la Iglesia Parroq.l 150. a
sant Fr. 100. al Socos, y sinquanta al Convent de
nostra S.a del Thoro, y charitat de les quals man donar
Lo que se acostuma una volta tantum
Item encarregue a mon hereu me fasa charitat de conse-
rvar la devotio que tinch de fer celebrar cada any
un Aniversari per las animas en la Iglesia Parroquial
y esto de vida sua
Item vull y man que sia donat y entregat al R. Fr. Nicolau Pons
del orde de sant Agusti tot lo contingut en una llista
que li tinch entregada para que aquell puga adim-
plir al lo que conte dita llista
Item lex al molt R.do S.or Rabasa, y a mon Rector Vicari de
y son dret de Parroquial
Item lex y man donar al batli de la terra santa de
Jerusalem vint sous una volta tantum
Item jure institucionis y per ser pare de piedat y llegitimas
Spectant tant en bens paternals com dels que puguen
Conseguir sobre de mi y une muller y dot dels dotals
com altrament les altras mes fillas nadas y naxado-
ras que de vida mia no hauran contractat matrimoni
y per estament acada una dellas setcentas lliuras
moneda de Mallorca pagadoras de sinquanta en sinquanta
lliuras cada any y no puga contrar aquellas la una que
tal dote no sia pagada y entre tant que tar-
daran en casarse, o pendre estament sian alimentadas
de mos b.s de menjar, beure, calsar y vestir

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

seni diminuts. del dit llegat que tinch Execut. ve-
nint los casos referits. Si emperò deixada ma
hausar [illegible] testament, o, contractat matrimoni solament
los dits SS. a los quals y lo que los haure promes, o
donat los fas hereus particulars, y premorintme ons
infants y mos nets in stirpem et non in capita declarant
expressament que si algunas de ditas mes fillas moriran
en pupillar edat, o, altre quant que quant sens infants
llegitims y naturals que lo present llegat torn ame he-
retat.
Item per quant me filla Fransesquina Riquinbau que es
major ha contractat matrimoni ab lo D. Andreu Calonell
vull que arribant a la consumatio de aquello li sia aldeu
la promissio de mil lliuras li tinch feta per dits
pare y mare. Vull que benque ni puque repetir contra algu
mes y esso ab la forma li tinch promes com lo que li resignan
una de las mias possessions o, [illegible] dels fruits della retenbuts
pagant los censals que fara servaja pagant ditas mil lliu-
ras y entretant que tardaran en pagarlo fara dita
possessio propria de usufruit com a cosa propria y acabat de
cobrar lo haura de tornar condreta y ab los mateixos ble-
ssars lo haura rebuda y havent se executat est pacte de
dita ma solament li deu SS. a los quals y lo que li
haure donat li fas hereva particular, y premorintme
ans infants y mos nets in stirpem et non in capita.
Item als mateixos dits que tinch declarat en mes fillas dex
a mas donas [illegible] mos fills Masculs nats y naxadors
es a saber a cada hu de ells vint y sinch lliuras y deu ofe-
de blat en especia cens any y sens ge vull que dits mos
fills sian conservats en los estudis fins edad de vint y sinch
anys y entretant que sian alimentats de me heretat
de menjar, beure, calsar y vestir conforme les forsas della
y durant dits aliments no puguen [illegible] ditas 25 ll. y [illegible]
de blat ab las quals los fas hereus meus particulars y
premorintme ons infants y mos nets in stirpem et non
in capita ab la mateixa [illegible] de restituir a mon hereu
la part y portio del que morira en pupillar edat

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

ab la matexa forma que tinch dispost ab mon fill Bernat
sos desendents y axi vull se seguesque dels demes fills
mascles de voy en avant naxadors y sos descendents
mascles sique in infinitum los quals ans y ales horas, exit
ala succeho de ma heretat, exclusa della la desendén-
tia femenina encara que per medi de mascle.† Y esdeventa
que dit mon fill Bernat Arguimbau moris deixant una, o mol-
tas fillas y no hagues fet testament y estas morissen
en pupillar edad vull y mana que la part y portio de que
ell pogues disposar y hauian de succehir ditas sas fillas
vaja als succesors que tinch cridats per succesio de ma
heretat y faltant tota desendentia mia masculina
y de tota la dit Gregori Arguimbau mon fill beneficiat
en esta Iglesia Parroq. de Ciutadella, vull que entalcas
tingue lo vs de fruit de ma heretat durant sa vida y
seguit son obit vaja dita ma heretat alas mias fillas
que vivas seran y las que no seran vivas alos desen-
dents que hauran deixats in stirpem & non in capita
per iguals parts entre ellas y ells respective del modo
sobredeclarat dividideras y faltant una sens desen-
dentia vaja alas altras sobreviventes axi be per iguals parts
y axi se seguesque ab las demes. Y vénint ocasio que
faltaras tota desendentia mia masculina y femenina
en tal cas fas hereu meu universals a Llorens Arguim-
bau fill de Llorens Arguimbau fill de Francesquina Ar-
guimbau ma cusina germana y descendents de ell a sa vo-
luntat volent que en est cas se celebren en la Iglesia Par-
roquial desta Ciutadella tres officis de totas horas un
lo dia de sant Joseph, altre lo dia de sant Jaume y
altre el dia de sant Francesch per las animas de Purgatori
y aquells aqui jo deure mes obligatio pels quals en dit cas
dex la charitat acostumada comptes el quart del Rey
nostre senyor.

† mentres que no tor-
baran desendents
mascles per medi
de mascles.

Aquesta es etc.
Cassant & fonch fet y firmat lo present

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

133

8

Testament en Ciutadella de Menorca als sis dias del mes de Janer any de La natiuitat de nostre señor Jesuchrist Mil sicents Setanta y dos. Senyal de mi Joseph Siquimbau el qual quedit qui lo pnt Testament lue, aprova ratifica y firma

Testimonis de aquest Testament cridats y per dit testador pregats son el Al. ferez Bartholomeu Delgado Jauma Andreu, Juan Seliveras, P. Barcelo Juan Llamonelle, Rafel Carretero y Rafel Fuxa de Ciud. habits y Jo Juan Pons notari qui pregat he rebut lo present Testament.

Testament de La 1.a D.a Juana de Gauara y Miralles vidua del nob. D. Antoni de Gauara

obijt cum illo die 6 feb. 1672

En nom de nostre señor Deu Jesuchrist y de la sua santa gratia Amen. Com sigue determinat totas las Creaturas humanas hauer de morir y sia a tots incerta La hora de La mort com nos ho va exortant Lo Profeta dient dispon de tua casa perquant morirás y Oure Semprerno poras. Perçant jo Doña Juana de Gauara y Miralles de Ciud. de Menorca habitadora vidua del noble Don Antoni de Gauara filla que son llegitima y natural del mag. Antoni Pau Ferrer Miralles

ARXIU COMTAT DE TORRE-SAURA

j de la S. Juana del Copo conjuges diffuncts detinguda en lo
llit de malaltia corporal de la qual tem morir, tenint
empero tot mon bon enteniment y ferma paraula re-
vent disposare de mos bens fas lo present mon testament
en lo qual elegesch en marmessors y de aquest mon
testament executors sens dany ni detriment llurs ni
de sos bens al noble Don Joseph de Gavarró fill
al Cap.a Pll de Cardona y lo Jacinto Mongenebre y al R.
Pare Mestre religios de S. Sanct Fr. tots junts y
cada qual a solas los quals prech y en quant puch en-
carregue que si se esdevindra muyre yo sens fer
ni ordenar altre testament que tots junts, o, cada qual
a solas fassen y executen lo que per mi debaix al sota:
van scrit y ordenat.

Primerament y antes de totas cosas encomenant la mia
anima en mans de nostre S.r qui aquella y les demes ha
redimidas ab la sua preciosissima sanch elegesch sepul-
tura al meu cos mort faedora en lo Convent de Sanct
Fransesch a Vas dels Gavarras volent que la mia sepul-
tura y sepultura sia feta acompanyada de dits mos ma-
rmessors y que el meu Cadaver sia sepultat ab lo ha-
bit del dit Pare Sanct Fr. y el qual den la charitat
acostumada una volta tantum.

Item vull y man que el dia de mon obit si sera possible y
sino el que sequent ne sia dita y celebrada una missa
cantada en lo dit Convent ab assistencia dels Pares
del mateix Convent tan solament y la qual man donar
la charitat acostumada una volta tantum.

Item vull y mana que seguit mon obit me siàn ditas y
celebradas trescentas missas baxas de Requiem co es cen-
t al altar de Sant Jordi de la Iglesia Parroquial 100. a
Sant Fr. 50. al Convent del Socos 25. a la Iglesia de nra
S.a del Bases y altre 25. al Convent de nostra S.a del
Ahora y celebrats de les quals man donar la charitat

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

acostumada una vegada tantsolum

Item vull y man que el dia de sanct Joan de Gollans se diga perpetuament en la Iglesia parroq. de esta Ciut. un offici de totas horas per la mia anima y del meu y el qual man donar de mos bens la charitat acostumada en dit dia y seguit compres el quart del Rey nostre Senor

Item vull y man que axi be perpetuament sian dits y celebrats en lo Convent de sanct Fr. de esta Ciut. dos officis un lo dia de sanct Anton de Padua per anima de J. Anton de Gavara mon fill y altre el dia de sanct Llorens per anima de Don Llorens de Gavara mon fill per los quals dexo de mos bens la charitat acostuma- da compres el quart del Rey nostre Senor.

ala confreria de nostra S.a de Speransa del mateix Convent

Item lexo y man donar 5 ll. al molt Il.e S.r Labrde una volta tantsolum per son dret de Parroquial

Item lexo y man donar 5 ll. al bassi de la terra sancta de Jerusalem axi be una volta tantsolum

Item per bon amor y per la seguitat que havem tingudas de Maria Quintana donsella axi jo mon marit com mon fill Don Joseph de Gavara vull que durant sa vida li sian donadas cada any sis lliuras censals y quatro quarteras de blat, com las quaranta lliuras que una vegada tantsolam.t li donarà mon fill Don Joseph de Gavara y lo tenor de la scriut ab esta forma vint lliuras el dia de son obit y obtenia asas voluntats y les altres 20 ll. ab quatro anys y quatra pagas de cinc ll. co es 5 ll. cada any y seguit son obit tornaran dits 68 ll. cens y quatra q.s forment de mo censals amon hereu de bas scrit y posessor de ma heretat

Item vull y man que sia entregat a dita Maria Quintana la pastera que tinch en casa un llit ab que ella acostuma dormir ab se marfagos matalas y flassada ab dos llensols las camisas que jo acostum aportar dos cosineras y dos tovallocas per traher

y algunas miserias de cuyna de voluntat de mon hereu

a voluntat de lo que conste est llegat.

Item jure institutionis libero omni parte heredi- tate le legitima lex y man donar a mes fillas

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

Dª Ana Cardona muller del Magnífich Gil de Cardona
y a Dª Juana Oliver muller de Don Jaume Oliver a ca-
da una dellas 50 ₶ moneda de Mallorca en los quals
y lo que los he donat en contemplatio de sos matri-
monis aquellas hereuas mias particulars fas y insti-
tuesch y si premorirant me a sos infants y mos nets in
stirpem et non in capita.

Item Regonesch bona fee a lo Don Joseph de Gauara
mon fill que es lich pagada y satisfeta entera-
ment fins en la pentio de 1671 inclusiue axi del
censal de diner com blat me tinch Reseruat durant
me vida en la donatio universal li feu en poder del
notari de baix scrit sots a 30 Agost 1667 La qual en
quant menester sia ratifico y confirmo.

Pagades y cumplidas totas las cosas demunt ditas y totas
mos altres deutes y torts a que jo sia tenguda y manant
restituir La sola veritat del fet alleges diffugis y
malicias apart posades en los altres empero bens meus
mobles immobles drets veus y actions ami de qualse-
vol manera pertanyents ara o en lo Veniador fas
hereu meu Universal al dit noble Don Joseph
de Gauara mon fill a totas ses voluntats y si per
ell premorirentme a sos infants y mos nets.

Aquesta es &c.

Cassant &c. fonch fet y firmat lo pnt testa-
ment en Ciutadella de Menorca a   dias
del mes de febrer any de la natiuitat del señor Mil
sicents setanta y dos Sen fal de mi Dª Ju.ª
de Gauara testadora qui lo pnt meu testament
lloo aproba y confirme.

Testimonis de aquest testament cridats
per dita testadora pregats son Miguel
Llorens fener. Cintesti ferregut, Ulla
Juan Camps, Rafel Bartelo menor

Miquel Vaqo Juan Austria y Bartt. Salvanell de Ciutadella habits. y yo del Llinas nott. qui pregat he rebut lo pnt. testament y redugit en esta publica forma

Testament de Juan Villalonga de la Vila de Alayor

Rebut en [illegible] dia 20. 9bre 1682. ffms. nor. forma

En lo nom de nostre senor y de la sua santa gratia Amen. Com stigue determinat totas las creaturas humanas haver de morir y sia atots incerta la hora de la mort com nos ho va exortant lo Propheta dient dispon de la tua casa per quant moriras y viure sempre no po-ras. Per tant jo Juan Villalonga dit de Torresoli fill llegitim y natural de Antoni Villalonga y de Nicolaua Huaneda diffunts de la Vila de Alayor habitador sa per la gracia de Deu de cos y ente-niment y volent disponder dels bens que Deu nostre Senor me ha encomenats fas lo present testament que es la ultim voler meu en lo qual elegesch Marmessors y de aquest mon testament execu-tors sens empero dany ni detriment llur ni de sos bens al Rt. Pere Guardia mon cunat y amos gendres Antoni Pons y Jaume Cardona tots junts y cada qual a solas los quals prech y en quant puch encarregue que si morire sens fer ni ordenar altre testament que tots junts o cada qual a solas adimplesquen y adimplir fassan lo que per mi debax atrobaran serit y ordenat

Primerament y antes de totes cosas encomenant la anima en mans de nostre senor qui aquella y les demes ha redimidas ab la sua preciosissi-ma sanch elegesch sepultura al meu cos

ARXIU COMTAT DE TORRE-SAURA

mort feadora a nostra Señora del Roser de la Iglesia Parroquial desta vila de Alayor y prench de mos bens vuytanta lliuras moneda de Mallorca vna vegada tantum per gastos de funeraria sepultura y obras pias momentaneas distribuidoras ditas vuytanta lliuras acoreguda de dits mos marmissors =
Item vull y mana que tots anys perpetuament el dia de Sanct Juan sia dit y celebrat en la Iglesia Parroquial desta vila vn aniversari per la mia anima y dels meus y en el qual man vergnar de mos bens la charitat acostumada compres lo quart del Rey nostre Señor
Item lex al molt R.[illegible] Gabriel Gener vicari [illegible] aqui tindre sa [illegible] vna volta tantum per dita Parroquial
Item Dei amore man donar de mos bens al bassi de la terra sancta de Jerusalem deu sous vna vegada tantum =
Item vull y man que seguit mon obit se arrenden den lliuras censals las pensions de les quals vull y man no puguen pendre mos hereus sino que se repartescan a las mias netas que se aniran casant en esta forma que la primera quis casara seguit mon obit pendra las pensions discorreguidas de ditas 100 ll. desde el dit mon obit fins a les horas y la segona pendra las que hauran discorregut desde el desposori de la primera fins al seu y axi se anira observant entre les demes quis casaran tant quant hi haura netas mas per casar y no hauentni o hauentse acabat de casar tornaran ditas 100 ll. censals a ma heretat =
Item jure institucionis lego y man donar a Gabriel Camps mon net fill de Gabriel Camps y de Magdalena Villalonga y Camps me filla comuna a mi y a Antonia Villalonga

y Mascaro me primera muller, per tot lo que puguo
pretendre sobre demes bens axi de part mia
com de dita me primera muller per raho de llegi-
tima dot y augment (sens la part de cambra) sis
lliuras censals axi y rens en las quals y lo que doni
a se mare en contemplatio de son matrimoni aquells hereu
meu particular fas y premorintme a sos infants in stirpem
et non in capita y morint sens infants vull que
tornen dites 6 ll. a me heretat.
Item eodem jure institutionis y per los matexos drets lex y man
donar a mes fillas Maria Ferrer y Villalonga muller de Matheu
Ferrer, Esperansa Tomas muller en segones nupcias del Honor
Llorens Tomas &c. y a Antonia Cardona y Villalonga muller
de Jaume Cardona comunas a mi y a dita me primera
muller a cada una dellas sis lliuras censals a la forma
referida en la antecedent institutio y premorintme
a sos infants y mos nets in stirpem et non in capita
y en cas dita D.a Esperansa Tomas lo cas as contra mon
gust solament li dex jure institutionis 5 ll. en los quals
y lo que li tinch donat le fas hereua particular
ab la matexa regla de premorienthia y institutio
de sos infants in stirpem.
Item jure institutionis lex y man donar als fills mascles que
fins ara y en avant naxeran a cada hu de ells
vint y sinch lliuras cens. y sis quart.ras forment cens
en lo qual los fas hereus meus particulars y pre-
morintme a sos infants y mos nets in stirpem et non in
capita y en cas moriren en pupillar edad vull que lo
present llegat vengue a me heretat y axi be en cas
eixent heretats mas moriren apres ab infants, ells faltaren
en pupillar edad, vull que lo referit llegat vengue y torne
a me heretat.
Item eodem jure institutionis lex y man donar de mos bens
a Juana Villalonga y Guardia filla mia llegitima y
natural a mi y a Juana Guardia me segona muller
(ma una) sempre que de vida mia no li haja dotada
cinchcentas lliuras en contemplatio de son matrimoni
pagadoras de renta en trenta lliuras cada any
en las quals le fas hereua mia particular y pre-
morintme

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

6
aso Infants instituim y morint en pupillar edad, o que
morint ab Infants estos faltasan en pupillar edad
Vull y mano que lo sobre llegat tom ans heretat. Si
empero de vida mia la haure dotada solament li
dex ll. en los quals y lo que li haure promes le
fas hereua particular ab la mateixa disposicio
de morir ella y sos Infants en pupillar edad
y premorint de premoriencia y validitat de aquells:
igualment y esta matexa institutio fas afavor
de las demes fillas que puch tenir:
Pagadas y cumplidas totas las cosas demunt dites y tots
mos altres deutes y torts aque jo sia tingut y obligat
planament restituits, La sola veritat del fet atesa
diffugis y malicias apart posats, En los demes empero
bens drets mobles, immobles, drets, veus y accions
meus de qualsevol manera pertanyents ara, o, en lo
esdevenidor fas hereu meu Universal al primer
fill masle que tindre llegitim y natural y sa
a la sua descendentia masculina y atots los demes
fills masles que puch tenir y ala sua descendencia
sempre masculinas, de un ab altre de major amenor
substituintlos ad invicem lo ultims vulgarment, pupil-
larment y per fideicomis y que sols sia la descendent
meu masle el qui porteyitra me heretat. Si empero
jo no tindre descendents, descendents masles lleg. y na-
turals o femenins faltasan y tota la sua des-
cendentia masculina, substituesch al ultim descen-
dent masle y aun hereuas Universals fas pro ut tant
lo tal, o, tals descendents moriren ab fillas, totas las
ditas mes fillas y las demes que puch tenir per iguals
parts y portions entre ellas divideras y premorintme
asos Infants y mos nets in stirpem et non in capita
ells empero entre y no altrament. Que vull y mano que
me filla Juana Villalonga y Guardia tinga mes
a la sua part que les altres, las mias casas ab los
mobles que se trobaran en ellas el dia de mon

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

obit pagant tansolament a las dites altres mes fillas y net setanta lliuras per la part de sa sobre de dita ma primera muller y fetas estas dos de-duccions la que tinch ordenades de las dos lliuras cents y pagats mos deutes, obras pias se partescan dits mos bens I perque nos confonguen y pugue ferse dita divisio enteses, orden y mane que la mia possessio de Torrasets sia venuda en publich encant al mes de censal offerint, obligant al Comprador a que per seguretat de la venda degue obligar una trenta lliuras censals sobre la proprietat sobre las quals se pugue variar y reber obligadas en cas de rescatiment, o, transportatio de la dita possessio. Item orden y mane que si en dit cas se hauran de pagar algunas deutes, o, dot que en tal cas y llevar axi be confusions se aparten de montte mayor lo que sera menester per pagarlos y que ho cobre qui haura de reber lo dot, y acabat de pagar se partiran lo que se havia apartat.

Y proseguint aquest mon testament orden y mane que si la dita ma filla Juana Villalonga y Guardia y les de mes fillas que vuy tenir morian en pupillar edad, o, apres morint sens infants, o, morint ab altres infants morissen en pupillar edad, o, en qualsevol altre temps vull que lo que tindria mes ultra legitimam com ame heretat y que la portio de la tal, o, tals que axi morian se partesca igualment entre las altres que vivas seran y sos infants in stirpem et non in capita y no obstant las vinculacions que si dites mes fillas per son viure hauran menester vendre alguna partida de los censals que los hauran tocat, o, tota la portio de quel en poder lo pugen fer en dit cas –

Provegint de tutors de los fills y fillas que vuy deixar en pupillar edad y curador de sos bens

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

al mag.ch Juan Ilufriu Jurat lo any corrent de sta Vila
de Alayor, del qual confio mirara y lo Vilde
dits mos fills -

Aquesta es la ultima y derrera voluntat mia la qual
lloa, aproua y confirma, y vull valegue per
dret de testament y si valer no pot per dret de testam.t
vull valegue per dret de Codicil y si valer no pot per
dret de Codicil vull valega per dret de aquella
ultima y derrera voluntat mia que millor de dret
valer y tenir pugue = Cassant revocant y anullant
tots y qualsevols testaments, Codicils y donacions
causa de mort que fins vuy haja fets y fetes
en poder de qualsevols Notts. o escrivans, en-
caraque Concebuts y Concaludats ab expressio de
qualsevols paraulas etiam derogatorias per
quant de tots aquells y aquellas me penet
exceptat de aquest mon testament que es lo
ultim voler meu lo qual fonch fet y firmat
en la vila de Alayor Isla de Menorca a dotze
dias del mes de Maig any de la Nativitat de
nostre Sr Jesuchrist de Mil sicents setanta
y dos - Senyal de mi Juan Villalonga testa-
dor predit qui aquest mon testament lloa
aproua, ratifica y firma

Testimonis de aquest testament cri-
dats y per dit testador pregats son
el mag.ch y R.t lo D.or P.e Gerony Albe-
=ti Economo de la Parroq. de Alayor
Nicolau Mercadal, Marti Trená
Menor, el R.t Juan Vidal
fill March Reura de Alayor
habit. m.l Miquel Torrent ...
y Antoni Torrent bass de Ciut.a
habit. atrobats en dita

Vila de Alayor, y yo sobre dita Ayna no tx qui ara se atrobat en dita vila de Alayor, pregat y lequi=
=rit he rebut lo present testament y redugit en esta publica forma

Testament de la mag.ca Margalida Mercadal y serra v.a del mag.ch Llorens Mercadal.

Avitum [illegible] dia 3. Janua 1681. [illegible] para [illegible] [illegible]

En nom de nostre S.or y de la sua sancta gratia Amen. Com sigui determinat totas las Creaturas humanas hauer de morir com nos ho va exortant lo Prophetta dient y dison de la sua cara per quant morirías y viure sempre no poras. Per tant jo Margalida Mercadal y serra v.a del mag. Llorens Mercadal filla que son llegitima y natural del mag.ch Pere serra y de la senora Margalida serra y Amelle de Ciutadella de Menorca habitadora de ningeada en lo llit de malaltia corporal de laqual tem morir, tenint empero tot mon bo enteniment ferma paraula y memoria integra volent disponde dels bens que Deu nostre S.or me ha encomenats fas lo present testament que es la ultima y derrera voluntat mia en loqual elegesch en Marmessors y de aquest mon testament executors sens empero dany ni detriment llur ni de sos bens a Gabriel olivar mon nebot y als Jaume Pellisser y Pere Amelles y Gonda [illegible] tots junts y cada qual a soles los quals pregh y en quant puch encarregua que si y

s'esdevindra morir yo sens fer m'ordenat altre
testament, que tots junts, y cada qual a solas
fassen y executen lo que per mi debaix atroba-
ran scrit y ordenat

Primerament y antes de totas cosas encomenant
la mia amma en mans de nostre S.r qui aquella
y las demes ha redimidas ab la sua preciosissi-
ma sanch, elegesch sepultura al meu cos mor-
tal, fahedora en lo Convent de sanct Fransesch
desta Ciutat, devant nostra S.a de Speransa
volent ser enterrada ab lo habit del glorios Pare
sanct Fr.ch el qual dexo la charitat acostumada
y que la mia funeraria sia feta a coneguda
de dits mos Marmessors = = =

Item prench de mos bens y pagar charitat de habit, sobre dita
funeraria, sepultura, y altras obras pias, Cent lliuras com-
pensada tantum de las quals 100 ll. assenala quatra-
centas missas baxas de requiem cellebradoras, ço es 100.
a sant Jordi, 100. a sant Fr.ch 100. al socos y 100. al Carme
y las quals dexo la charitat acostumada una vegada
tantum.

Item vull y man que tots anys perpetuament el dia de S.ta
Margalida me sia dit y cellebrat en la Iglesia Parroq.l
desta Ciutat en lo altar de Sanct Jordi y tres missas
baxas y lo qual dexo de mos bens la charitat acos-
tumada compres el quart del Rey nostre S.r

Item lexo y man donar al molt Ill.e S.r Paborde, y a son
Vicari per son dret de Parroq.a 5 ll. una volta tantum

Item lexo y Gt. a son amor a sor Jer.a Carreras monja de S.ta Clara
desta Ciutat seguit lo obit de me germana Antonia
Serra y distribuir a ses necessitats deu lliuras cada
any durant se vida y seguit son obit cessara la
contributio de ditas 10 ll.s

Pagades y cumplidas totas las cosas demunditas y
tots mos altres deutes y tots aquells que yo sia tinguda
prencipalment restituits la sola veritat del fet

altela, effugis y malicias agan posades els ordones Em-
pero bens mens mobles immobles semouents drets veus
y accions aon y de qualsevol manera pertanents o spec-
tants ara, o en lo venidor fas herenas mias Uni-
versals a mes germanas Antonia Serra y olives y
Anna Carreras y Serra ab esta Conditio que dita
me germana Antonia deque gaudir a dits mos bens
durant sa vida y seguit son obit los gaudira dita
me jermana Anna. Proprietari Empero hereu meu
fas a Fran. Carreras mon nebot seguit lo obits de
ditas mes Germanas si viu serra y premoninto me
devant infants a sos infants a tota ses voluntats
Si empero lo dit Fran. Carreras hereu meu no serra
o, trencha morira quant que quant sens infants fas hereu
meu Universal a Jn.o Carreras y sos infants Endo
Mattes ordo que tinch dispost en dit Fran. y sos
Infants Si empero se esdevindra que dits dos mos
nebots no fossen hereus meus o trencha morissen
sens infants fas hereus meus Universals en
dit cas a Margalida Mercadal y olivar me
neboda y a Jn.o olivar mon nebot fill de
Gabriel olivar per iguals parts y premoninto dita
Margalida o, dit Juan olivar vull que venguen
a rauchir catria part ... baxa dita Marga.
son fill Vicent y sos desendents y en falta dells Mar-
galida Mercadal fillas de dita Margalida y La de
dit Juan sos Infants sin tindra y si non tindra
el fill mayor de dit Gabriel olivar mon nebot a tota
ses voluntats de ... y de altra

Aquestas llt. Cassant llt. Lo qual fonch
fet y firmat en Ciutadella de Menorca a trenta
hu del mes any de la natiuitat del S.r Mil, sicents,
setanta y dos. Sental de mi Margalida Merca-
dal y serra qui aquest mon testam.t lloa, aprobas
ratifich y firmo. Testimonis de aquest testam.t

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

ciutats y per dita testadora pregats son Llorens Pones m.r Gerony Vitas sabater, Rafel Fura fill de S. Antoni Torres, Jud. Ilyra fill de Baltasar, Antoni Gelabert fill de Jaume, Joseph Cavaller passamaner y jo dit Jud. Ilyra nott. qui pregat he rebut lo pnt. testament y redigit en esta publica forma

Pub. al 19 de Xbre. 1681 a requisitio del Gp.er Pau Carreras y del olivar m.r per mi Bartomeu Vilanoza

Testimonis Joseph Mutnell donzell Joseph Palamell

Testament de la Mag.ca Antonia Olives y Serra viuda del Mag.ch March Olives.

obijt enim ulto dies Xbris 1681

En nom de nostre S.or y de la sua sancta gratia Amen. Com sigue determinat totas las Creaturas humanas haver de morir com nos ho va exortant lo Prophetas dient dispone a la tua casa per quant morias y viure sempre no poras. Per tant jo Antonia Olives y Serra vid.a del Mag.ch March Olives filla que som llegitima y natural del mag.ch S.r Pere Serra y de la S.a Margalida Serra y Ameller de Ciutadella de Menorca habitadora sana per la gracia de Deu de cos y enteniment, volent dispondre dels bens que Deu nostre S.or me ha encomanats fas lo present testament que es la ultima y derrera voluntat mia en lo qual elegesch en marmessors y de aquest mon testament executors sens empero dany mi detriment llur ni de los bens dels S.rs Jaume Pellisser y S.r Ameller y Gimila fill y Christofol Olivar mon nebot tots junts y cada qual a solas los quals prech y en quant puch encarregue que si se esdevindra morir jo sens heren.

ordenar altre Testam.t que tots junts, o, cada qual a solas
fassen y executen lo que y mes debaix atrobaran scrit
y ordenat=

Primeram.t y antes de totas cosas encomenant la
mia anima en mans de nostre S.r Jesuchrist qui aquella
y les demes la redimidas ab la sua preciosissima
Sanch elegent sepultura al meu cos mort feadora
en la Igleria de Sant Fr.n devant la Capella de
nostra S.a de Speransa volent ser enterrada ab
lo habit del Pare Sant Fr.n per el qual dex la
charitat acostumada, y que la mia funeraria
sia fete a conegudas de dits mos manumissors y
peraque Deu nostre S.r me perdone mos pecats
faig los llegats pios seguents

Primo vull y man que seguit mon obit me sian ditas
y celebradas quatrecentas missas baxas de Requiem
co es 100. al.r Sorali 100. a Sant Fr.n 100. al Socos y 100.
al Shoro y las quals dex la charitat acostumada
una volta tantum pagadora de cos s.r que provenen
de mos bens per charitat de ditas missas, del
habit, gastos de funeraria y sepultura
Item vull y man que el dia de Sant Antoni sia dit y
celebrat un offici de totas horas en la Igleria
Parroq.l desta Ciutadella perpetuament per la mia
anima las de mos Pares y germana Margalida
per el qual dex de mos bens la charitat acostumada
Compres el quart del Rey nostre S.r
Item lex y man donar al molt R.t S.r Paborde, o, a son
Vicari y dret de Parroq. de una volta
tantum = = =
Item lex per bon amor a son Sra. Carreras si viua
seguit lo obit de mi germana Margalida
Mercadal y serra deu lliuras Cents per gaus
dites durant servida y seguit son obit tornaran

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

ame heretat =

Pagades y cumplidas totas las cosas demunditas y tots mos altres deutes y torts aque jo hâ tinguda fer narian. Restituits la solaventat del fet areca ditas y matinal, agast posades. En los demes empero bens mes mobles, immobles, semovents, drets, veus, y actions ami de qualsevol manera pertanents o especantes ara, per lo venidor fas herevas mias usufructuarias ames jermanas Margalida Mercadal y Serra y á Anna Carreras y Serra viudas ab esta condició que dita me jermana Margalida degue gaudir ditas mos bens y heretat durant se vida y seguit son obit gaudira de dits mos bens y heretat la dita me jermana Anna. Proprietari empero hereu meu fas a Juan Carreras mon nebot seguits los obitos de dites mes jermanas y tia Serra y premorintme deixant infants a sos infants atosas ses voluntats. Si empero lo dit Juan Carreras hereu meu no sera, o essentho morira quant que quant sens infants fas hereu meu universal a Juan Carreras y sos infants en lo mateix orde que dinch dispost en dit Juan y sos infants. Si empero se esdevindra que dits dos mos nebots no foren hereus meus, o essentho morissen sens infants, fas hereus meus universals en dit cas a Margalida Mercadal y Olivar me neboda y a Juan Olivar mon neboder fill de Gabriel Olivar per iguals parts y premorintse dita Margalida, o dit Juan, vull que vengan a succehir la sua part es a saber la de dita Margalida son fill Benet y sos descendents y en falta dell Margalida Mercadal filla de dita Margalida y la de dit Juan sos infants sin tindra y si non tindra el fill major de dit Gabriel Olivar mon nebot

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

atrobar ses voluntats de un y altre

Aquesta es llur Cavant llur Lo qual fonch fet y firmat en Ciutadella de Menorca a trenta de de Juriol any de la natiuitat del S.r Mil sinch-cents setanta y dos. Senyal de mi Antonia Serra y Oliver testadora predita qui aquest mon testament loa aprova y ratifich y ferma.

Testimonis de aquest testament son dats y per dita testadora pregats son Llorens Tomes menor, Gerony Cintas sabater, Rafel Truxa fill de S.r Antoni Torres, Juan Llyna fill de Baltazar Antoni Gelabert fill de Jaume, Joseph Cavaller passamaner y yo Juan Llyna not. qui pregat he rebut lo pnt testament y redigit en esta publica forma.

Pub. als 9 de 7bre 1682 a requisitio de Ysabet Pau Carreras ... mon pervi ... de la not.

Testimonis ... Llorens ... Miquel Lluis ... Joseph Galeras ...

Testament de Marti Olives.

En nom de nostre Sr. y de la sua santa gratia Amen. Com sia que determinat tenia las creaturas humanas haver de morir com nos ho va exortant lo Propheta dient dispon de la tua casa per quant moriras y viure sempre no poras. Per tant jo Marti Oliver fill legitim y natural de Marti Oliver quondam y de Catherina Ciudadella vivent detingut en lo llit de malaltia corporal de la qual tem morir temint emperò tot mon bon enteniment ferma paraula y memoria integra volent disposar de mos bens fas lo pnte testam.t que es la ultima

8

y derrera voluntat mia en la qual elegesch en
Marmessors y de aquest mon testam.t exe-
cutors sens empero dany ni detriment llur, ni de
sos bens al Alferez Barthomeu Delgado, Anna
olives me muller, y ame Mari Catharina
Rindaults y Villalonga vuy muller de Gabriel
Villalonga tots junts y cada qual asolas los quals
prech y enquant puch encarregue que si se es-
devindra morir yo sens fer ni ordenar altre
testament que tots junts, o, cada qual asolas fassen
y executen lo que per mi debaix atrobaran scrit y
ordenat—

Primerament y antes de totas cosas encomenant la
mia anima en mans de nostre S.r Jesuchrist qui
aquella y les demes ha redimidas ab la sua precios-
sima sanch elegesch sepultura al meu cos mor-
tal dins al vas de nostra senora de Concepcio del
Convent de sanct fr.s desta Ciutadella y que la
mia funeraria sia feta aconeguda de dits mos
Marmessors y perque Deu nostre S.r me perdone
mos pecats fas los llegats pios seguents—

Primo vull y mane que seguit mon obit me sian dites,
y celebradas cent missas baxas de Requiem coes
sing.la a sanct fr.s 25. al Lozer, y 25. a sanct Jordi
les quals dexo la charitat acostumada una vegada
tantum—

Item dex y man donar [illegible] al molt R.t S.r Gabriel [illegible]
Venez Vicari per dret de Parroq.a una vegada tantum
pagades [illegible]. En tots los demes empero bens meus
[illegible] fas hereus meus universals als fills
que puch tenir de vuy en avant naxadors per
iguals parts y portions entre ells dividideras substi-
tuintlos uns als altres vulgarm.t pupillarment
y per fidejcomis. Si empero yo no tindre

Infants, o, temintre morIran sens Infants, fas here-
va mia Universal a dita Mª muller ab totas sas
voluntats y lenint de tenir infants succint aquells le
fas hereva Usufructuaria
Aquesta es llltª Voluntat llª Loqual fonch
fet y firmat en Ciuttª de la Ciutadella
a vint y sinch dias del mes de Agost, any dela
natiuitat del Sr Mil sisents setanta y dos
Senyal de mi Marti Olives testador predit
qui aquest mon testament lloa y aprova, ratifich
y firma

Testimonis de aquest testament
cridats y per dit testador pregats son
el sargento Marti Cursach, hab.
del Sacrista, el pare Jaume
Subirats, Mº Antoni Aragones,
Miquel Subirats, Barthomeu
Camps y el Capesquadre
Miquel Torres de Ciuttª de
Menorca habitadors y jo
Jul. Llyna notº qui pregut he
rebut lo present testament

Testament de mestre Barthomeu Josels.

Obyt cum isto die 6. Juris 1672
Affª in forma

En nom de nostre Sr Deu Jesuchrist y de la
humil Verge Maria Mara sua y Senora nostra
Amen. Com sia que determinat totas las Creaturas
humanas hauer de morir y sia a tots incerta la hora
de la mort com nos ho va exortant lo Propheta
dient dispon de la tua casa per quant moriras
y viure sempre no poras. Per tant jo

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

Barthomeu Gorchs tixedor de lli de Ciutadella de
Menorca habitador fill llegitim y natural de Ga=
briel Gorchs tixedor y de Catharina Paricassa
diffunts detengut en lo llit de malaltia corporal de
la qual tem morir tenint empero tot mon bon ente=
=niment ferma paraula y memoria integra volent
disponder dels bens que Deu nostre Señor me ha
encomenats fas lo pnt testament que es la ultima
y derrera voluntat mia en la qual elegesch en
Marmessors y de aquest mon testament exeau=
tors sens empero dany mi detriment llur mi de
tots sens empero dany mi detriment Francesquina Gorchs y Almans
los bens ame muller Francesquina Gorchs y Alman=
guera y amos gendres Benet Tomila y Antoni
Anglada tots junts y cada qual asolas los quals prech
y en quant puch encarregue que si se esdevindra
que yo muyre sens fer mi ordenar altre testament
que tots junts o cada qual asolas fassen y exeau=
ten lo que per mi debaix atrobaran scrit y ordenat

Primerament y antes de totas cosas encomenant la
mia anima en mans de nostre Sr. Deu Jesuchrist qui
aquella y las demes ha redimidas ab la sua precio=
=sissima sanch elegesch sepultura al meu cos
mort feadora en la Iglesia parroquial desta
Ciutadella entre les dos piques de aigua beneyta
de la porta qui mira ala Iglesia de nostra Señora
del Roser volent ser enterrat ab lo habit del
glorios Pare sant Francesch per el qual dexe de
mos bens la charitat acostumada Volent que
la mia funeraria y sepultura sia feta aconegu=
da de dits mos manumissors y peraque Deu nre
Sor me perdone mos pecats fas los llegats pios se=
guents.

Yo vull y man que seguit mon obit me sian ditas
y celebrades docentas missas baxas de requiem

co es 100. al Sr. Sindic — 30. al offr. 30. al Scios 30.
al horo y 10. al hozer per celebratio de las quals sia la
charitat acostumada una vegada tantum
Item vull y man que tots anys perpetuament sia dit y ce-
lebrat en la dita Iglesia Parroq. de Ciutadella un
Universari lo dia de sant Barthomeu per la mia anima y
de ma muller y celebratio del qual asigna quaranta
sous cens compres lo quart del Rey nre Sr. sobre
mitja casa mia en que y ha moli y no se cambras que
sita al costat de las casas de Franseseh Anglada
Item vull y man que tots anys perpetuament sia dit y
celebrat altre Universari en dita Iglesia Parroq. per
las animas de mos pares Gabriel Gorchs treballador de vi-
y de Catharina Pericassa y de las de mi y ma muller
y celebratio del qual asigna quaranta sous cens
sobre las casas tinch al carrer de la font junt ab
casas de Juan Cuguillada y de casas del Sr.
esta compres el quart del Rey nostre senor
Item vull y man que en dita Iglesia Parroq. sia
celebrat altre anniversari per anima de Isabel Coll
Domenina de Barcelona el dia de Santa Eularia
per celebratio del qual asigna 39 sous cens compres el
quart del Rey nostre Sr. sobre casas vuy de
Magi Gomes en lloch de aquells 39 sous cens de que
dita Coll y Domenina me havia fete donatio
sobre casas de Lluis Delgado al carrer del portal
de Artuix que me han quitats aravolentament
Item lex y man donar al molt Ill. Sr. Paborde 3 a son
Reverent Vicari per son dret de Parroq. 5 sous una
volta tantum
Item jure institutionis lex y man donar a mes fillas
Catharina Gorchs casada ab Franci Famey Fran-
Gisa Gorchs casada ab mestre Benet Gomila
Elisabeth Gorchs casada ab Guillem Llufriu
Magdalena Gorchs casada ab Gabriel Vall
Margalida Gorchs casada ab Antoni Anglada
a cada una de ellas cinch sous moneda de Mallorca
en los quals y lo que los tinch donat en

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

8

Contemplatio de matrimoni aquellas herevas mias particulars fas y instituesch y premorintme fas esta mateixa institutio afauor de mos infants y nets in stirpem et non in capita y tant als dittas mes fillas com sos infants vull sian y dots y qualsevols drets a ellas y cadavna de ellas pertanents sobre de mi y mos bens per qualsevol via causa, o, raho Declarant expressament que ningu de mes fillas ni sos successors puguen allegar ni valerse entremesse si se ha donat mes auna filla que ala altre, o emprestat ab animo de repetirho per quant les allibero atotas y a qualsevol de ellas de tot allo que los haure emprestat donat, o, pagat per son compte y vull que no tenguen que regabir una contra la altre.

Pagades empero y satisfetas totas las cosas demunt dittas y tots mos altres deuts plenariament restituits la sola veritat del fet atteza y diffugis y dilacions apart posades en lo restant de mos bens mobles y immobles, drets, deus y accions ami en qualsevol manera pertanents y spectants ara, o, en lo esdevenidor fas hereua mia usufructuaria ame muller Francisquina Gorchs y Almanguera durant se vida natural donantli poder y facultat de que puga dispendre obra pia momentanea en son fauor la que li aparegue pagadora de mos bens y heretat si ja jo no la haura disposta y pagada en vida y ansi be li don poder de disponere dels mobles y de lo que se trobara en me casa com li aparegue cobrant y pagant lo que ni degut sens que se li puguen demanar comptes. Proprietaris empero herevas mias fas a dittas mes fillas y per se premorentia als seus descendents in stirpem et non in capita ab expressa

Conditio que deguen acontentarse y estar a la mia
disposito infrascrita en la qual vull se comprenguen tot
ello que de mos bens pogiaffen pretenir sperar de
alcansar perraho del dot y drets dotals de dita me
muller persoque lo que tinch donat en contemplatio
de sos matrimonis es estat de sos consentiment
y esta ultima dispositio mia tendeix es salent a
me muller perserla jo en se presencia y tractarnos
com a marit y muller sens separatio de
credits ni interessos y volent que dites mes fillas
no paguen tenir entre si alguna difficultat los divi-
desch mos bens en la forma seguent
Jo a Catharina Gorchs y Jaume [illegible] las casas
que tinch al carrer de la font ab carrech de qua-
ranta set sous censals es a saber set sous que fa
al Real Patrimoni ab censes y quarant y quaranta
sous per lo aniversari que jo tinch dexat sobre
de ellas ==
A Francina Gorchs y Famila li dex la viña gran
ab carrech de deu lliuras deu sous censals la
qual esta situada en lo terme de Ciutadella de
Tremuntana ab costat de las viñas de mestre
Joseph Salaber y de Antoni Benejam ab conditio
que degue pagar puntualment dites 10 l. 10 s. cens
y estant deuent dos pencions de dit censal y
no pagantne una lo menos dins mitx any
a[illegible] de cap de las dos li puga pendre la viña
dita Margalida Gorchs y Anglada afavor de laqual
ara y a les horas fas llegat de dita viña ab reuo-
catio de aquests y que fasi dita Francina lo que
haura discorregut y esto perque no pateixque dita
Margalida Gorchs y Anglada perraho de las
viñas que li dexaren per quant una y altre estan
obligades a dites 10 l. 10 s. censals =
A Margalida Gorchs y Anglada me filla
dex la altre viña confrontant ab viña

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

†

de Matheu Benejam y Antoni Benejam franca de tota prestatio de censal

Item a Elisabeth Gorchs y Llufriu lexo la mitat de la mia casa confrontant ab casas de Juan Camps contador ab carrech de quatra lliuras censals que fan ço es 2 ll 13 s 4 al s.or Llorens Gomila 1 ll 6 s 8. ala Comunitat dels Veners P.res de esta Ciutadella y 6 per censos al Real Patrimoni la qual mitat de casa consistira ço es en la mitat de la entrada, pati, cuyna y tot lo demes de dalt ab obligatio de hauer de mantenir condret tot lo de dalt perqui el qui estara ala mitat de la altra casa no rebe perjuij =

Item a Magdalena Gorchs y Valls me filla lexo la altra mitat de la mia casa ab carrech de quaranta sous censals per lo anniversari que tinch dediuat la qual mitat de casa consistira ab la mitat de la entrada ab lo menjador que vuy serveix de seller ab lo moli y patis y perque se puga fer esta diuisio vull que ditas dos mes fillas, o successors dellas de consentiment comu en cas dela successio de ditas casas deguen en primer lloch vbrir portal al carrer ala part de dita Magdalena fer mijana per diuidir la entrada, tancar los portals del seller, o, menjador y el de la cuyna, fer dos finestras una a cada estudi que ve ser el menjador per poder tendre claridat del pati de la casa de me filla Elisabeth y axi fer portas al portal nou que hauran de vbrir per tot lo qual be y degudament obligh a ditas dos mes fillas, o, descendents de ellas en hauer de pagar los gastos igualment y axi be obligh a dita me filla Elisabeth en hauer de donar lloch a dita se germana Magdalena, o, descendents della de poder fer ce=
menea

en el menjador y lo qual se haurà de obrir loque serà
menester de la volta del menjador, ò estudiet per
ser junt al molí y esso a costas de dita Magdalena
Item sempre y quant yo al dia de mon obit tindrè las
tancas que vuy posehesch situadas de tramuntana
francas de tot gravamen de censal que son ço es una
dita na Maroca confrontant ab vinya del Sr. Antoni Larrio
y de Llorens Argimbau y la altra tanca confronta
ab vinya de Miquel Calafat y vinya vuy de Barthomeu
Delgado y no hauré feta dispositió alguna vull
y man en tal cas que seguit el obit de ma
muller vajan alternativament un any acada
filla mia, ò descendents della de major amenor
de tal manera que cada any tingue lo us de fruit
dellas y faltant ~~estalo~~ alguna dellas vull que
el fill major que tindran, o descendent y lecta
linea ne gandeixa en lloch de llur mara y axi
se seguesque perpetuament entre los descendents
de ditas mes fillas per recta linea de modo que
ditas tancas han de estar sempre francas de
modo que vuy se entgue sobre de ellas se puque
encarregar cosa alguna y faltant descendentia de
alguna de ditas mes fillas tinguen lo us de fruit de
ditas tancas alternativament los fills majors de ditas
mes fillas ara sian masclas e famellas entenent
descendents de tatal filla qui a mi me seran
propinquiors = =
Item vull y man que ninguna de ditas mes fillas
ni descendents dellas puque vendre, donar ni encar-
regar cosa alguna sobre las propietats que respec-
tivament los tinch dedicadas ni fer destractions
per quant expressament las prohibesch sabent las
fillas de me heretat, antes be vull y man que
tinguen obligatió de conservarlas y dexarlas
en aquell descendent seu que li aparegue

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

6

sempre que lo tal desendent ne puga fer ases voluntats sino en falta de desendents cridar sos Jermans, o, descendents de llur Mara y Certa linea, faltant emperò alguna de ditas mes fillas sens descendents o, morint ab descendents se esdeuindra faltar tota llur descendentia llegitima y natural Vell en tal cas que la porsió que li tenia dedicada vaja igualment a les altres jermanas y mes fillas y desendents dellas als que les succehiran y axi es seguesque de totas les altras y llur descendentia, ordenant que y estas successions no se attengue a caducacions de grau ni pre-morientia sino sols attesa la veritat del fet vajan entrant aquells que tenia cridats ab la condicio emperò de no poder vendre ni alienar lo que hauran succehit antes be vull que seguie sempre del modo que los hauda sobrevingut sols lo ultim posehidor y descendent llegitim y natural no hauenthi mes descendentia de ditas mes fillas ni ell ne tindra pora fer a ses voluntats ab obligació que en dit cas y las ammas de mi y de mos descendents degue fundar un anniversari en la Yglesia Major el dia que li aparegue los demes empero bens que puch tenir. Et contrari lo que puch deure se par-tesque igualment dany y profit entre las ditas mes fillas.

Item y per amor fer a Barthomeu Anglada mon net fill de Margalida Porchs y Anglada me filla aquells dos sous censals que tinch sobre maysa de Antoni Anglada son pare

Aquesta es llo Cassant llo lo qual fonch fet y firmat en Ciutadella de la Illa

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

de Menorca à Vint y nou Agost any de la Natiuitat del S.or Mil sisCents setanta y dos - senal de mi Bartt.y Gorchs testador predit qui aquest meu testament lloa aproua y Confirma

Testimonis de aquest testament con-dats y per dit testador pregats son Juan Pintas fill de Bernat = Diego Callafat fill de Miquell, Joseph Sagui Juan Garcia, Miquel Aragones Bartt.y Criag y Pere Cormes fill de Francesch. E yo hu. Alina notari qui pregat he rebut lo pnt testament.

Testament de Pere cifre

obijt cum 1to. die 4. 7bre 1672

Anima eius in pace Requiescat Amen.

Traditum

En el Nom de nostre S.or Deu Jesuchrist y de la humil Verge Maria Mare sua y Senora nostra Amen. Com sia que determinat totas les creaturas humanas hauer de morir y ha ates incerta la hora de la mort com nos ho va exortant lo Propheta dient dispon ala tua casa per quant morijas y viure sempre no poras. Per tant jo Pere cifre fill lleg.mo y natural de Miquel Cifre diffunct y de Marianna Ramona Crivent detingut en lo llit de malaltia corporal de la qual tem morir tenint empero tot mon bon enteniment, ferma paraula y memoria integra volent disposar dels bens que Deu nostre S.or me ha encomenats fas lo pnt testament que es la ultima y derrera voluntat mia en la qual elegesch Marmessors y de aquest mon testament executors sens emperò dany mi elegesch thun m. de tos bens als Doctors Domingo Guardia y Francesch Sello y a Ju.a Cifre y Oeffreda me muller tots junts y cada qual

ARXIU COMTAT DE TORRE-SAURA

ells
als quals preich y enquant puch encarregue que si
se esdevindra que jo morire sens fer mi ordenar altre
testament que tots junts, o cada qual ells fassen y
executen lo que per mi debaix attrobaran scrit y orde-
nat = Primerament y antes de totas cosas encomenant
la mia anima en mans de nostre S.r Deu Jesuchrist qui
aquella y les demes ha redimidas ab la sua preciosis-
ma sanch elegesch sepultura al meu cos mort fa-
dora en la Iglesia del Roser alias de S.ta Anna
volent ser enterrat ab lo habit del gloriòs Pare
sant Franc.o per lo qual des donos sens la charitat
acostumada y que la mia funerarià y sepultura
sia feta a coneguda de dits mos Marmessors y
perquè Deu nostre S.r me perdone mos pecats fay
los llegats pios seguents-
Jo vull y man que seguit mon obit me sian ditas y cele-
bradas cent singuanta missas baxas de requiem les sinquanta
vint al Roser, deu a sant Franc.o 20. al Socos y les
altres al altar privilegiat de sant Jordi y les quals
des la charitat acostumada una vegada tantum
Item vull y man que seguit mon obit se donen set lliu.
una volta tantum al R.or Domingo Guardia y una obra
pia que li he encomenat adimplir-
Item lex y man donar [illegible] una volta tantum al molt
Ill.e S.r Paborde, o son llochtt. Vicari y son dret de
parroquial
Item lex y man donar deu sous una volta tantum al
Bassi de la terra santa de Jerusalem
Item lex y man donar a Franc.o Comellas mon nebot fill
de Juana Cifre, y de Franc.o Comellas, la mitat de
la vina la que ell voldra quem donà mon oncle el D.r
Lleonart Cifre p.re vivint y la altre mitat lexo a la
Isabel Mesquida mon cunat y sibe no tinch alta per
escrits, pero me la donà dit mon oncle en presentia
de Antoni Figuera, Angela Bardissa y en Jaume

de Rafel de D.^{na} M.ª Squella y ja en vida de dit mon
oncle la posehi y posehesch fins vuy, y encara loque no
pot ser no pogues tenir effecte est llegat per pretendre
que no sen feu dita donatio, attent axi que me
la feu, vull que de mos bens se don el valor de
dita vina a dits llegataris declarat que fos per justicia
la defentio de la qual si se estenguess lletra alguna
correr acarrech de mon hereu

Pagades y cumplidas totas las cosas demunt ditas y tots mos
altres deutes planariament testaments la sola veritat
del fet attesa diffugis y dilacions apart posades en lo
restant de mos bens y h.ts y de qualsevols drets y ac-
tions ami en qualsevol manera pertanyents y espectants
fas hereus meus universals als fills que tindre
per iguals parts y porcions entre ells dividideras de
uns als altres si empero yo no tindre infants, o, tenint-
ne morissen en pupillar edad fas hereus meus
universals es asaber ame mara Marianna Cifre
en la part que de dret li espeta jure institutionis fal-
tant yo sens infants. Resto de mes empero heretadisa
de dit bens fas hereua usufructuaria ame muller Juana
Cifre y Mesquida usufructuari empero a Francesch
Libera mon nebot y faltant sens infants fas hereua
mia la mia anima y per ella la molt Ill.^{re} Com.^t de
Ciutadella per sufragis perpetuos y morint dit Fr.
Libera ab infants vull que disponga de dits
mos bens entre dits sos infants.
Aquest es lo meu darrer test. lo qual femt fet y
firmat en Ciutadella de Menorca a trenta un
dia del mes de agost any de la Nativitat del S.^{or}
Mil siscents setanta y dos. Senyal de mi
Pere Cifre testador predit qui aquest testament
loa aproua ratiffich y ferma.
Testimonis de aquest testam.^t
cridats y per dit testador pre-
gats

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

Son Ant.ᵒ Gelebert. P.ᵉ Calafat, Gregori Morla Honofre
Oriag, Franc.ᵒ Carrio - Gul.ᵐ Anglada, y mestre Juan
Faner de ciutadella habit.ˢ y jo Juan Llyna not.ʳ qui
pregat y requirit he rebut lo present Testament

Pub. a 5. Set.ᵉ 1672 a req.ᵒ de
dit Franc.ᵒ Ribera — Testes lo Hamant Barth.ᵉ Pomar
y Juan Mebora de ciut.ª habit.ˢ

Testament de Gabriel Valls

En nom de nostre S.ʳ Deu Jesuchrist y de la humil Verge
Maria Mara sua y senora nostra Amen. Com sia
determinat totas las creaturas humanas haver de morir
Com nos ho va exortant lo Propheta dient disposa ala
tua casa per quant moriras y no viure sempre no poras. Per
tant yo Gabriel Valls conrador fill llegitim y natural
de Juan Valls y de Maria Cafona detingut en lo
llit de malaltia corporal de la qual tem morir, estant
empero ab mon bon enteniment ferma paraula y me-
moria integra, volent disposar dels bens que Deu
nostre S.ʳ me ha encomenats fas lo present tes-
tam.ᵗ que es la ultima y derrera voluntat mia
ab lo qual elegesch en llegarmessors y de aquest mon
testament executors, sens empero dany ni detriment
llur ni de sos bens a Magdalena Valls y Gorchs ma
muller, a Juan Capo dels Canavalls mon oncle y
a Guillem Cuffi conductor de la poss.ᵒ del Farico mon
cunat tots junts y cada qual a solas los quals prech
y en quant puch encarregue que si se esdevindras

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

que jo mayre sens lenn ordenat altre del. que tots junts y cada qual a solas facen y executen lo que jo hi deixo altrobaran scrit y ordenat.

Primerament y ans de totas cosas Encomane la mia anima en mans de nostre S.or Deu Jesuchrist qui aquella les demes ha redimidas ab la sua preciosissima sanch elegesch sepultura per mon cos mort fahedora en lo Convent de S.t Fran.co desta Ciutadella al vas de nostra S.a dels Angels, volent ser enterrat ab lo habit del dit Pare Sant Fran.co y al qual dexo la charitat acostumada y que la mia funeraria sia feta aconeguda de dits mos Marmessors y perque Deu nostre S.or me perdone mos pecats fas los llegats pios seguents.

Primo vull y man que seguit mon obit me sian ditas y celebrades 100 missas baxas co es 50 a sant Jordi, 50 al Roser. 10 al foss. y las restanta al dit Convent de Sant Fran.co y las quals dex la charitat acostumada una vegada tantum.

Item lex y man donar al molt Ill.e S.or Pabordre, o son Vicari general son drets del arrog.t una volta tantum.

Item morint desta enfermedad lex a me muller Magdalena Valls quinze q.s blat y tots los mobles de casa en que va compresa la caldera, excepta la taula de pajes y ornament de pageria y la roba de li y de llana que ha de servir y tornar el dot a dita me muller y sino morire desta enfermedad lex en qualsevol temps a dita me muller si Oria sera tots los mobles de casa exceptat lo que tinch ja dit de la taula de pajes, ornament de pageria y roba de li y llana y que li sian donadas quinse q.s blat si jo el dia de mon obit ne tindre de cullita, o, essent prop ala cullita y quant no ne trigues de credit, no tindra

ARXIU COMTAT DE TORRE-SAURA

effecte est llegat del blat
Item si morire desta enfermedat lexo à dit Rossa
Gaspona me tia una q. de blat una vegada tantum
Item lexo axi be morint desta enfermedat a Joseph Caço,
mon Cusingermà fill de Juan Caço una espasa, un
talabart, una tortuga, una corretja, y una daga
pagades ettf. En tots los demes empero bens meus etc.
fas hereus meus universals a mos infants de vuy
en avant naxadors per iguals parts y porcions
y premorintme a dos infants y mos nets in stir=
pem et non in capita. Si empero yo no tindre
infants fas hereva la mia anima volent que
dits mos Manumissors se apoderen de mos
bens y aprofiten aquells y pagats mos deutes, res
tituit el dot a dita ma muller ab la forma que
lo tinc rebut, apartada la portio del augment y
pagats los gastos de obra pias, de lo demes que
restara ne fassen celebrar obra pia, alli ahont
los apareque aventlhant al Convent de Sant
Franc.= Aquest es lo meu ultim testament lo qual fonch
fet y firmat en Ciutadella de la Illa de Mr.
a quatre dies del mes de 8.bre any de la nativitat
del Señor Mil siscents setanta y dos=
senyal de mi Gabriel Valls testador predit qui
aquest testament loo, aprova ratifich y firma
Testimonis de aquest testament cridats
y per dit testador pregats son Christofol
Camps, Bartt. Gomila = Ant. Anglada
Joseph Baques, Jph Ventayol, Marti
Coll, y Franc. Gomes de Ciut. de Ma-
habit. y yo Jul. Llyna nott. qui pregat
he rebut lo prent testament=

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

Codicils de la S.ra Margalida Barcola =

obijt eum. llo-
die 15. January
1637. Q. in[illegible]

En lo Nom de nre S.or y de la sua sancta mare. Amen.
Com la voluntat humana sia ambulatoria fins lo
ultim extrem de la vida y aqui es licit y permes esser
sia licit codicillar. Per tant yo Margalida Barcola
donsella de la Ciut.a de Menorca habitadora filla legi-
tima y natural de Francesch Barcola y de Cathe=
rina Cardona diffuncts detinguda en lo llit de
malaltia corporal de la qual tem morir tenint
emperò tot mon bon enteniment ferma paraula y
memoria integra. Sabent y attanent que he fet
y ordenat mon testament en poder de Sancho =
y Meu Mercadal nott. quondam los dia y any en
aquell continguts en lo qual he dispost de tots mos
bens a mes libera voluntat, volent ara ajustar
y llevar algunas cosas de las contingudas en dit mon
testament fas los presents meus codicils ab los
quals dispons en la manera seguent.

Primeram.t sabent que me han premort alguns de
los marmessors que havia elegit y los altres
estar domiciliats fora Ciut.a a hont jo vuy fas me
habitatio, perço fas electio de las S.s Margalida
Sanxo y Pons y de l'hon. Sauna y Pons mes nebo-
das la S.a D. Margalida Morell y Cardona y
al Cap.n Pol de Cardona mos cusins germans y a
Gaspar Saura mon nebot los junts y cadaqual
a solas los quals prech y en quant puch encarrec
que si se esdevindra que jo muyre. sens
altre disposicio fassen y executen lo que per
mi debax atrobaran scrit y lo que tinch orde-
=nat

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

8

En dit mon Testament

Item sabent que en dit mon Testament hauia elegida sepultura en la Iglesia Parroquial de la vila de Alayor a la tomba de mon germa Miquel Barçola ...
morir en dita vila de Alayor, ara empero ab estos mos Codicils per hauer mudat mon domicili en esta Ciutadella, Revocant aquella fas noua electio de sepultura en lo Convent de sanct Fransesch de esta dita Ciutadella devant la capella de sanct Diego ahont està enterrada Juana Pons y Barçola mi germana &c.

Item vull y man que ultra de las altras p[er] mi que tinch disposadas en dit mon Testament sen diguen doscentas missas baxas de Requiem celebradoras en dit Convent de sanct Fransesch per las quals dexa la charitat acostumada una vegada tantum

Tot lo demes empero contingut en dit mon testament vull stigue en sa forsa y valor y sia aportat a son degut effecte y execuciò

Estos son los meus ultims y derrers Codicils los quals vull valeguen per dret de Codicils y si valer no poden per dret de Codicils vull valeguen per dret de aquella ultima y derrera voluntat mia que de dret, Consuetut, y altrament valer y tenir puguen los quals foren fets en Ciutadella de Menorca als tres dias del mes de Noembre any de la natiuitat del S.or Mil siscents setanta y dos. Senyal de mi Margalida Barçola Codicillant qui los p[rese]nts mes Codicils loa, aprova y firma.

Testimonis de estos Codicils cridats son: lo Sirit, Guillem Arenas sabater del dita vila, sastre, M.e Carles sabater, y Sebastia Oliver sabater natural de Mallorca

domisiliat en Ciutadella y yo dit Dignanot qui rebe he rebut los pnts Codisils.

Testament de Pere Gerony Alberti

Dosyt Cum Ato die 18 Iunij 1712

En nom de nostre Sr. y de la sua santa gratia Amen
Com Sigue determinat totas las creaturas humanas
hauer de morir Com nos ho va exortant lo Propheta
dient dispon a la tua casa pt quant moriras y viure
sempre no poras. Per tant jo Pere Gerony Alberti
fabri de Ciutadella de Menorca habitant fill llegm.
y natural de Cosme Alberti difunct y de An=
tonia Ponsa vivent, stant de prompta partida
per la Ciutat de Palma sa y per la gracia del Sr.
volent preuenir los perills de mar fas lo present tes=
tament en lo qual elegesch Marmessors y de
aquest mon testament executors sens empero dany
ni detriment llur ni de sos bens a me mara Antonia
Pons y Alberti y al Dor Domingo Alberti pbre mon
germa tots junts y cada qual a solas los quals precho
y en quant puch encarregue que si se esdeuindra
que jo muyre sens fer ni ordenar altre testamt.
que fassen y executen lo que per mi debax atro=
baran scrit y ordenat.

Primerament y antes de totas cosas elegesch
sepultura al meu cos mort feadora morint en
Ciutat en la Iglesia de Sant Fr. de dita

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

Ciutadella al vas de nostra S.ª dels Angels volent ser enterrat ab lo habit del dit Pare sanct Fran.co y el qual do la charitat acostumada y que la mia funeraria y sepultura sia feta aconeguda de dits mos marmessors. Y peraque Deu nostre S.or me perdone mos pecats fas los llegats pios sequents.

Jo vull y man que seguit mon obit me sian dites celebradas trescentas missas baxas ço es .100. as.t [illegible] Sing.ta a sanct Jordi de la Iglesia Parroquial de [illegible] dit Convent de sanct Fran.co de sanct Gregori conseguentz en la Iglesia de sanct Diego de la vila de Alayor + y vint al Convent de nra. S.ra del Toro per les quals man donar de mos bens la charitat acostumada. + so al convent del Roser de Ciutadella

Item vull y man que sian dits dos offices perpetuament en el dia que morire celebrades en la capella de nra. S.ra dels Angels del dit Convent de sanct Fran.co de Ciutadella y altre a la Iglesia Parroquial de la vila de Alayor el dia de sanct Bonaventura per los quals man lliurar a dita Iglesia Parroq.l y confraria de nostra S.ra dels Angels la charitat acostumada comprese el quart del Rey nostre S.or

Llegades llegats en los demes empero bens meus llegats fas hereus meus Universals a tots los fills que puch tenir per iguals parts y tants com al altre y premorintme dits infants y mos nets in stirpem et non in capita Si empero yo no tindre infants el dia de mon obit fas hereua mia Universal a me mara Antonia Alberti y Pons y al D.or Domingo Alberti stant en companyia de dita nostra mara y no estant fas hereua la dita me mara a solas y apres mort sia el dit D.or Domingo Alberti mon germa y faltant lo ultim de dits mos hereus vull en cas de no tenir infants s'en diga un offici de totes horas en la Iglesia Parroquial de Alayor el

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

8

dia que morira lo servey de dits dos mos hereus y el qual dexo de mos bens la charitat acostumada Com ho [illegible] el quint del Rey nostre S.or

Aquesta es la Callant [illegible] lo qual fonch fet y firmat en Ciut.a de Menorca à setze dias del mes de Novembre any de la Nativitat del Senor Mil siscents se-tanta y dos. Señal de mi Pere Gerony Alberti testador predit qui aquest mon testament loa aprova y firma.

Testimonis de aquest testament cridats y per dit testador pregats son Bernat Bar-guimbau, Antoni Sureda, Augusti Baques Joseph Subirats, Juan Martines, Antoni Mulet y Pere ffoo de Ciuta della de Menorca habitadors y yo Mel. Llyna nott. qui pregat he rebut lo present testament y redigit en esta forma

Fonch publicat lo present testament a reg.o del Mn Cosme Alberti y dels marmesors del dit t.r a 29 Juny 1712.

Dictes del M.r Juan Codina Nott. y Sec. del dit Jutg. de la Baylia de Ciut.a

Testament del Mag.s y Rd.o el D.r Rafel Pons P.re donzell

En nom de nostre S.or y de la humil Verge Maria Ma-re sua y Senora nostra Amen. Com sia que determinat totas las creaturas humanas haver de morir com nos ho va exortant lo Propheta dient dispon ala tua casa perquant morirás y viure sempre no poràs. Per tant yo el Doctor Raphel Pons P.re de Ciutadella de Menorca habitador beneficiat en la Iglesia Parroq. de dita Ciutadella fill que som legitim

ARXIU COMTAT DE TORRE-SAURA

y natural dels magnifichs Raphel Pons donzell y de la Senyora Francina Soberts coniuges diffunts stant de promptes partida ¿ la Ciutat de Mallorca sa per la gracia de Deu nostre S.r de cos y enteniment volent disponder dels bens que Deu nostre S.r me ha encomenats fas lo pnt Testament en lo qual elegesch marmessors y de aquest mon testament executors sens empero dany ni detriment llur ni de sos bens los amos germans als S.rs Bernat Pons Pbre y Francina Pons, Domingo Pons mon cunat y al D.r Gerony Sello tots junts y cada qual a soles los quals prech y en quant puch encarrega que se esdevindra morir jo sens fer ni ordenar altre Testament que tots junts, o cada qual a solas fassen y executen lo que per mi dexar atrobaran scrit y ordenat.

Y Primerament y antes de totas cosas encomenant la mia anima en mans de nostre S.r Deu Jesuchrist qui aquella y les demes ha redimidas ab la sua preciosissima Sanch elegesch sepultura al meu cos mort feedor mo- rint en esta Illa a la dels Ecclesiastichs davant lo altar major de la Yglesia Parroq.l de Ciut.t y que sia feta acompanyada de dits mos marmessors y perque Deu nostre S.r me perdone mos peccats fas los llegats pios seguents.

It. vull y man que seguit mon obit me sian dites 200 missas baxas celebradoras per la mia anima las demes pares germans, parents y fael difunts aqui jo tinch obligatio y a sabes 100. en lo altar de S.t Jordi de la Sta Parroq.l 50. als Jesuitas 25. als Caputxins y 25. a S.t Franch. per rasa celebratio de las quals dexo la charitat acostumada una vegada tantum.

Item vull y man que tots anys perpetuam.t sian celebrats en la Sglesia Parroq.l desta Ciut.at dos obras dits offi- ciats ... lo dia de Sant Raphel per la mia anima las de mos parents y demes personas aqui jo tinga obligatio y lo altre lo dia de sant Bernat

ARXIU COMTAT DE TORRE-SAURA

152

avoi mattí de la diada y animas de dit Bernat Pons
fill meu germa y Antoni Pons germans y parents
aqui yo deque obligada de tornar y la quantitat dels
quals y quant del lley [illegible] per assenall aquellas
quatre lliuras que [illegible] sobre las dites ordina-
rias de Ciutat a solaresbuda y rebre de [illegible]
al Receptor de la taula conforme [illegible] en poder
de lo [illegible] Borrell nott. Ses. a de de
y en cas que de vida mia me les haguessen quitadas
assenall semblant quantitat y de dit diner haure
comprat, y que sian assignadas de mos bens 4110 -
y dit effecto en lloch [illegible] y segur ab clausula de
requisit de dret y de fet.

Item leix y man donar al Ill.m y Ilt.m Sr. Bisbe de Mallorca
y al molt mag. y Ilt. Sr. Jacint de Vallalla los drets
acostumats una vegada tantum.

Item leix y man donar deu sous al bassi de la terra
Santa de Jerusalem una vegada tantum

Semblantment man donar una vegada tantum vint
sous al hospital general de la [illegible].

Pagades y cumplidas totas las cosas demunt ditas y tots
mos altres deutes planariament [illegible] La sola Uni-
versitat del fet [illegible], diffinis y malicias apart posadas [illegible]
restant de mos bens y heretat y de qualsevols drets y
actions aixi de qualsevol manera pertanients [illegible]
deixants fas hereus Usufructuaris durant la vida
sua al dit Bernat Pons y ala Sra. Francina Pons
mos cars germans, y seguit los dits de aquestos a
ma germana Catherina Pons aixi [illegible]
si [illegible] sera, Proprietari empero a Raphel Pons
mon nebot fill de Domingo Pons mon cunat y de ma
Germana Cath.a Pons y tota la descendentia
[illegible] masculina com femenina lleg.a y natural del
dit mon nebot, esto empero entes y no altrament
que la masculina deque ser preferida ala

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

femenina tant en dit mon nebot com en qualsevol altre
hereu y posehidor de mos bens y heretats que sia servada
la orde de primogenitura y majoria essent a cada un
hereu y posehidor de mos bens y heretat y que nos entenga
que dit en dita apremoniantial, ni caducacio de
grau sino sols attesa la veritat del fet vajen
ensdevant posehir mos bens y heretat los que estan
posats en condicio. Si emperò dit Rafel Pons mon
nebot hereu meu no serà, y no essent premort deixant
infants legitims y naturals crits a la successio de mos
bens y heretat los dits sos infants en la forma
dalt referida, o, essent mort sens infants, o, als
infants substituhits al dit Rafel, y al ultim des-
cendent seu qui morira sens descendencia y am
hereu universal fas al Domingo Pons mon nebot
fill major del dit Mag.ch Domingo Pons y de la s.ra
Catherina Pons y Albertí me germana y als demes
fills de dita me germana y tota la sua descenden-
cia leg.a y natural que poden tenir usque in infini-
tum ab la sobredita declaracio de que me heretat
sols ha de estar en ma de un mon hereu y no dividi-
da el qual hereu com he dit ha de ser el que serà
major de dias preferint la descendencia masculina
de la femenina en esta forma que la descenden-
cia femenina del dit Rafel Pons no tindrà lloch que
no haja expirat la masculina del mateix Raphel
Pons mon nebot y per el contrari no tindrà lloch la
descendencia masculina del dit Domingo Pons que no
haja expirat la femenina del dit Raphel Pons
y axi vull se seguesque en los demes mos nebots y
descendencia que poden tenir usque in infinitum
y en falta de descendents mascles de dita me
germana entraran las famellas y la sua

com sempre no tindrà
lloch la successio de fill
..... del mateix Rafel
..... haja expirat
la del primer.

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

descendentes ab la matexa conformitat dels masculs en orde
de ser un hereu tot sol y de que sia servado la orde de
primogenitura y majoria, y desitjant conservatio de mes
heretat sobre las forsas de las prohibitions a mos hereus
qualsevols detractions que poguessen fer per quartas, o
altrament. Y finalment al ultim descendent de
dita me germana qui morira sens infants legitims
naturals, y en qualsevol cas que nos trobara descen-
dentia alguna de ella axi femenina com masculina
fas hereua la mia anima y per ella la molt Il[lustr]e Co-
munitat dels Ven[erable]s P[r]es de esta Ciutadella per a que
de ma heretat se fassa obra pia perpetua es a saber
tres officis a totas horas en lo dia de sanct Raphel altre lo
dia de sanct Bernat y lo ultim el dia de sanct F[rancesc]
y pagada la charitat dels dits de mortizatio dels
demes bens que romandran sen fassen celebrar
ultras, o, missas cantadas tot p[er] las animas mia, de
mos pares, germans y personas per qui yo tingue
obligatio de pregar y que de continent seguida la
conditio de la dita pia se degue donar el quart
pertanent al Rey nostre Señor per a que nos con-
fongan mos bens y puque yo conseguir la dis-
positio que tinch ordenada.

Aquesta es lo ult[im] Cassant ult[im] lo qual
fonch fet y firmat en Ciut[ade]lla de Menorca a
dos dias del mes de Des[em]bre any de la natiuitat
del S[eny]or Mil sisents setanta y dos sens fal
de mi el D[oct]or Raphel Pons p[r]e[vere] Testador pre-
dit qui aquest mon Testament loa aprova y
firma.

Testimonis de aquest Testament cri-
dats y per dit Testador pregats
Son Gabriel Olivar Bonet
Juan Carbonell, Bernat

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

Arquimbau S.r Ventayol Miquel Aragonès fill de Miquel Sebastià Pons el D.r Geroni Cetto, el S.r Jacinto Cardona fill y jo Juan Olyna nott. qui pregat he rebut lo pnt testament y redigit en esta publica forma

Testament de la Mag.ca Eularia Sintas y Mercadal de la Vila de Mahó ===

En nom de nostre S.r Deu Jesuchrist y de la humil Verge Maria Mare sua y Senora nostra Amen Com sia que determinat totas las creaturas humanas haver de morir y sia cosa incerta la hora de la mort com nos hova exortant lo Propheta dient disposa a la tua casa perquant morirás y viure sempre no porás. Per tant jo Eularia Sintas y Mercadal v.a de Jaume Sintas nott. de la Vila de Mahó de la Isla de Menorca habit.a filla que som llegitima y natural dels Mag.cs Benet Mercadal y Senora Juana Mercadal y Cardona mos pares diffunts sana per la gracia de Deu de cos y enteniment volent dispondre dels bens que Deu nostre S.r me ha encomenats y de que tinch lliure dispositio, fas lo present testament que es la ultima y derrera

Voluntat mia en lo qual elegesch marmessors y de aquest mon testament executors sens entrevenço … testiment llur m de sos bens … y … vuy es … sera de la S.ta Parroq.l de esta vila de Mahor y als dos Doctors mes vells de dita Iglesia Parroquial los quals preeh y en quant puch encarregue que … … tenir dit munisjo sens fer m orDenar altre … tam.t que tots junts, o cada qual a solas fassen y executen lo que per mi debaix atrobaran scrit y ordenat.

Primerament y antes de totas cosas encomenant la mia anima en mans de nostre S.r qui aquella de no res ha creada elegesch sepultura al meu cos mort feadora en la Iglesia Parroq.l de esta dita vila de Mahó en la capella de ma. S. del Rozer volent ser enterrada ab lo habit del Pare sant …, pel qual deix de mos bens la charitat acostumada y que la mia funeraria sia feta aconeguda de dits mos marmissors y pregue Deu nostre S.r me perdone mos pecats. Fas los llegats seguents.

Do vull y mane seguit mon obit me sian dites y celebrades 400. missas baxas de requiem en la vostra tantum, ço es 100. al altar privilegiat de las Animas al 4l = 100. ala Capella del Rozer en la mateixa Ig.a Parroq. a l. 3l = 100. en lo convent de Jesus extra muros. Sing.ta ala Iglesia Parroq. de la Vila de Mayor y sing.ta al Convent de nostra S. del Toro en las ultimas 100. a l. 3l6.

Item vull y man que en dita Iglesia Parroq. de Mahó sia dit y celebrat un offici de tres horas el dia de S.ta Eularia y … vostres tot perpetuament ço es un per anima del S.r Pedro Bap.ta Pons, que ho fonch de esta vila de Mahó altre per la del S.r Jaume Sintas mon marit altre per Barthomeu Sintas mon fill altre per me filla Juana y altre per las perdudas animas de Purgatori per celebració dels quals y de dit offici de tres horas … donar la charitat acostumada compres el quart del Rey, nostre S.r 42.

Item vull y mane que en dita Iglesia Parroquial de … Mayor

ARXIU COMTAT DE TORRE-SAURA

sia celebrat perpetuament un offici de totas horas y las
animas de mos Pares y germans el dia de santa
Eularia per el qual dexo la charitat acostumada com-
pres el quart del Rey nostre Señor.

Item declaro que si no sen fes dit stant in extremis
Matinas de Nadal, que fins de nou se celebrassen
vull y man que sian celebrats de difuncts aprés
mort mia una volta tantum per celebratió de las quals
dexo la charitat acostumada.

Item dexo per drets de parroquial al mag.ch Sor. Rector
de esta vila per una volta tantum per son drets de
parroquial.

Item dexo a sor Eularia Mercadal la Religiosa del convent
de Sta. Clara en Ciutat tres lliuras s. per gaudirlas
durant se vida y seguit son obit tornaran a me
heretat.

Item vull y man que nos deman cosa alguna a la vª. Consti-
na nebodas del dit Sr. Jaume mon marit per rahó de las
casas ahont habita, antes se li fas llegat de la habi-
tatió de ellas durant se vida natural sens que com he
dit se li puga demanar cosa alguna.

Item fas llegat a ma neboda Francina Cardona de tres lliu-
ras cens. per a gaudirlas durant se vida y no gastantlas
y no de altra manera y que se li entregue decontine-
nent seguit mon obit tot lo que constara tenir ja de
en me casa.

Item jure institutioni et pro omni parte hereditatis le-
gitimas lexo y man donar a Barthomeu y Eularia
Segui mos nets fills de Llorens Segui vivent y de me filla
Juana Sintas difuncta sinch sous moneda de Mallorca
en los quals y lo que donarem a dita me filla en con-
templatió de matrimoni los fas hereus particulars in-
stituim et nominamus in capita.

Item vull y mane que lo contemplatió de matrimoni de dita
Eularia Mercadal fet computo de lo que tindra de son
Pare y Mare com ja es lo Seu se li fassa cumpliment
de cent lliuras censals ab pagas de cent en cens

6

cada any pagadoras de mos bens ab consignacions no haventhi
diner effectiu y encarregue la hazienda de tornare [illegible]
que poguès conseguir della y de la dita me filla dittas
100 ll. [illegible] no [illegible] de matrimoni [illegible] aquell llegat =
Item en dit cas li fas llegat de la cadena de or que me
dona lo Sr. Dr. Melchor quant me casi: [illegible] de dos anells de
quatre quen [illegible]. [illegible] de dos joells que son una creu
de or y altre ab cristalls que era meua y los [illegible]
de coral ab grans de or ab perillas de perlas. [illegible]
[illegible] de la [illegible] casa de mosquet ab la roba que se trobara
en ellas lo que [illegible] ha venè assenalada de las dos que
acomodàs ser [illegible] de Barts y altre
dita Cesaria [illegible] llegats fas a dita me
neta si de vida mia no haura contractat matrimoni
perque si lo haura consumat de vida mia yo ja
[illegible] lo que me haura aparegut y no tindran effecte
los dits llegats [illegible] en [illegible] llegats se comprenguè
lo que [illegible] de cobrar per [illegible] en poder de Miquel
[illegible] Badia notari a 30 agost 1672
Item fas llegat a mes netas fillas de [illegible] Mercadal monfer=
ma de cent lliuras per cada una y dellas encas de
matrimoni o de religio y que los han pagadas dittas
100 ll. de [illegible] en 25 [illegible] y pagadas una en=
trara tambe a cobrar y esso si yo de vida mia no dau=
re dit pendrels [illegible] perque si lo conseguessen
de me vida yo fare lo que me aparegue y en quant
a aquellas tals que lo hauran [illegible] durant dita me
vida revalo lo present llegat
Pagades [illegible] En tots los altres empero [illegible] fas hereu
meu universal a mon net Barthomeu Segui
arribant a edad de vint anys o prenint estament
y que en qualsevol dels dos casos y no altrament
si hei conllegadora me heretat per lo qual com dit es lo
fas hereu meu universal a ell y tota la descendencia
[illegible] tots [illegible] legitima y natural ab facultat de que
[illegible] dit mon net elegir per successors de dita me
heretat los descendents seus legitims y naturals.

que li aparegue mentres que durara llur descendentia y no altrament salvada sempre la propietat de mos bens y censals. Si empero dit mon net hereu meu no sera, perso que no volara no pora, me premorira o no arribara als casos dessobre declarats, o arribant-hi faltara apres ab descendents o sens ells sobrevenint al dit mon net y a tota la sua descendentia faltant dels dits infants o al ultim descendent seu y axi morint faltant ab ells dit mon net y a mi hereva universal fas ame neta Eularia segui y[...] dintas y tota la sua descendentia legitima y natural ab lo mateix orde y forma que tinch donat en dit mon net y la sua descendentia y abeque prou clara esta la institutio universal a favor de dit mon net y la sua descendentia per me explicatio della y delas demes de aquest mon testament dich y declar que en tant tinch bo lo fideicomis de mos bens y heretat a favor de dita Eularia mi neta y la sua descendentia en quant nos trobara descendent algu legitim y natural mascle y femella del dit mon net y lo mateix se entengue de la institutio de dita mi neta y la sua descendentia sens entrar y esta ni las demes institutions apremoriendas y in caducas sino de grau sino sols altra la veritat de fet vayan entrant a succesio de dits mos bens los que trobaran tots dats a ella y faltant tota descendentia legitima y natural dels dits mos net y neta en aquest cas vull y man y conformarme a la mente del dit Sr. D. Bartt. Pons los bens del qual tinch y posehesch que sian venuts de la sua heretat vint y quatra lliuras cens comprat al quart del Rey nostre Sr. y aplicadas la mitat a la obra de la Iglesia de esta vila y altra mitat als pobres vergonyants de la mateixa vila. Item en el mateix cas vull se donen a Christofol Colanti nebot de dit mon marit si viu sera, y quant no a sos hereus deu lliuras censals ans y[...]

de que en dit cas ni fas llegat y en los demes fas hereus meus universals per iguals parts a Guillem Mercadal mon nebot fill de Benet Mercadal mon germa y a Benet Mercadal mon nebot fill de Franc.h Mercadal altre de mon germans y a tota la descendensia llegitima y natural de altre y altre ab la matexa facultat que tenia donada a mon net y neta de dispondre dels fruits de mos bens entre sos descendents menbtres que se trobara descendensia sua y faltant dit Guillem y tota la sua descendensia la part que tenia [illegible] lo hauria tocat vull sia y prevengua a [illegible] Angel o los hauria tocat ditas Franc.h Mercadal y tota la sua descendensia llegitima y natural y morint dit Juan Mercadal [illegible] fill de mon germa Franc.h o morint ab [illegible] agues sens descendensia substituesch al altre axi morint y sens descendensia fos dita part a Guillem Mercadal son germa [illegible] fill del dit mon germa Franc.h y faltant axi lo dit Benet Mercadal mon nebot y tota la sua descendensia vull que la part y porcio vaja al dit Juan mon nebot y a tota la sua descendensia y desores al dit Guillem mon nebot fill de Franc.h y tota la sua descendensia en falta de descendensia del dit Juan y del ultim descendent de qualsevol de mon dits mos nebots substituesch y com hereu vull sia fos a Franc.h Pons mon nebot fill de Antoni Pons y de me neboda Juana Mercadal y tota la sua descendensia llegitima y natural ab lo matex orde y forma que he manat observar fins assi y vull que com he dit se observe en lo dit Franc.h Pons y tota la sua descendensia. Si empero dit Franc.h Pons no y [illegible] y nos trobas descendensia sua, o trobantse [illegible] de la descendensia vull y man que apres mort sua y de la dita sua descendensia, sia aplicada tota me heretat y bens en falta del dits mos nets, nebots, y sus descendensias del dit Franc.h y sus descendensia ala obra de la Yglesia de Son Vila de Maho, y apres llegiments de la matexa Vila, donant en primer lloch el quart com pagant al Rey nostre S.r per dret de amortizatio en quant servira conservatio de mos bens y heretat perque la puguen tenir los jur.s en [illegible] [illegible]

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

Vexadal Testadora predita que aquest mon ... loo, aproua Loapia y confirma

Testimonis de aquest testament ... dita Testadora pregats son Thomas ... el patro Guillem Quaneda ... Ser Juan Sintas fill de Juan, Rafel ... yayra Gabriel Pomar sastre, Gabriel Segui de Mila de La Vila de Maho y ... terme habits. E jo Juan Vijna no. ... qui pregat y requirit he rebut lo pnt. testament y redigit en esta publica forma

Test. de Antonina Camps y Febrer muller de Juan Camps

obijt cumplo die 10 Decembris 1673

Anima eius req. in pace Amen

ff. m

En Nom de nostre S. Deu Jesuchrist y de la humil Verge Maria Mare sua y Senora nra. Amen. Com sia que determinat totas las creaturas humanas hauer de morir y sia assats incerta la hora de la mort com nos ho va exortant lo Propheta dient dispon ala tua casa per quant morirás y viure sempre no porás. Per tant jo Antonina Camps y Febrer muller de Juan Camps diffunt filla que som legitima y natural de Juan Febrer y de Margalida ... sa consorte diffunts de ... de Menorca Habit. detinguda en lo llit de malaltia corporal de la qual tem morir estant emperò tro ... ma ... ab enteniment ferma paraula y memoria integra volent disponer dels bens que Deu nostre S. me ha encomenats fas lo present testament en lo qual elegesch en ... Marmessors y de esta mia ultima voluntat ... exe- cutors sens emperò dany ni detriment llur ...

ARXIU COMTAT DE TORRE-SAURA

deni a mos fill Antoni Camps y a Rafel Ferrer mon nebot
tots junts y cada qual a solas, los quals prech y en quant
puch encarregue que si se esdevindra morir jo sens
fer ni ordenar altre testament fassen y adimpleguen
tots junts e cada qual a solas lo que per mi se trobara ab
bonas dexat escrit y ordenat.

Primerament y antes de totas cosas encomenant la mia
anima en mans de nostre S.r Deu Jesuchrist qui aquella
y les demes ha redimidas ab la sua preciosissima
Sanch. Elegesch sepultura al meu cos mort fahedora
en la Iglesia major desta Ciu.t en la Capella de Sant
Sebastia y que la mia funeraria y sepultura sia feta
coneguda de dits mos Marmessors, y perque Deu
nostre S.or me perdone mos pecats fas los llegats pios
seguents.

It.m vull y man que seguit mon obit me sian ditas Llag.te
missas baxas de Requiem celebradoras co es la mitat
de ellas en lo altar de la Trenta a Sant Jordi y les quals
dexe la charitat acostumada. Una vegada tantum.

Item leix y man donar al molt Ill.e S.r Paborde y almo-
ner Degani una volta tantum y per dret de parro-
quia jure institutionis et pro omni parte heredetat
legitima et alias, leix y man donar a cada hu de
mos fills y fillas &c y per la premorienta a sos
infants y mos nets in stirpem et non in Capita
deu sous quals y lo que los he donat fas hereus par-
ticulars a dits mos fills y fillas y per la premorien-
ta com he dit a sos infants y mos nets in stirpem
et non in Capita de los quals vos sa ab la conformitat
declarada leix a tots los nets y netas de mos
infants premorts ara sian mascles, o famellas in stir-
pem et non in Capita ab inclusio de lo que hauran
rebut.

Pagades ett. En tots los altres empero ett. fas hereu
meu Universal a Antoni Camps mon fill
llegitim y natural y als seus a totas sas

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

voluntats, liberament feadorar e
aquesta es la Testament etc. Fet y fermat
en la poss.o dita lo Rafal vulgarment anomenat de
Lodra de est terme de Ciut.t ahont me ...
ca en lo llit, a vint y quatra de Jan.r any de la
Natiuitat del S.or Mil sissents setanta y sis.
Senyal de mi dita Antonina Camps testadora
qui aquest mon testam.t lloa, aproua y confirma.

Testimonis de aquest testament cridats
per dita testadora pregats son Jaume Pons
quon. Pere Quitart, Antoni Ascola, Joseph
Martin, Llorens Torres, Antoni Falco y Juan
Roig Conradors de dit terma de Ciut.t
habit.s Y jo Ant.i Llina not. qui pregat
he rebut lo pnt. testament en dita poss.
y redigit en esta publica forma.

Testament de la S.a Marianna Gomila y Martorell
Muller del Mag.co Llorens Gomila donsell

obiit cum isto die 26 Junij 1633.
Anima eius req.t in pace Amen.
Amen

En nom de nostre S.r Deu Omnipotent y de la sua sancta gratia
Amen. Com sia que Deu hauia determinat totas las creaturas humanas
hauer de morir y sia a tots incerta la hora de la mort
com nos ho va exortant lo Propheta dient disposa ala
tua casa perquant morirás y viure sempre no porás.
Per tant jo Marianna Gomila muller del mag.co Llorens
Gomila donsell filla legitima y natural del molt Ill.e
S.or q.m D.r Ant.i Martorell Regent que fonch en la Real
Aud.a del Regne de Mallorca, y de D.a Praxedis
Squella diffuncts de Ciut.t de Menorca habit.s de
... en lo llit de malaltia corporal de la qual
tem morir, tenint empero tot mon bon enteniment

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

ferma paraula y memoria integra. Volent disponder dels
bens que Deu nostre S.r me ha encomenats fas lo pre=
sent Testament en lo qual elegesch en marmessors
de aquest mon Testament executors sens empero dany
ni detriment lur ni de sos bens al dit mag.ch Llorens
Gomila mon marit y a me germana D.a Agada Gomila
y Martorell tots junts y cada qual a solas los quals
pregh y en quant puch encarregue que si se esdeven=
dra morir jo sens fer ni ordenar altre Testament
fassen y executen tots junts y cada qual a solas lo que
en mi debax atrobaran scrit y ordenat =
Et Primerament y ante de totas cosas encomanant la mia
anima en mans de nostre S.r Deu Jesuchrist qui aquella
y les demes ha redimidas ab la sua preciosissima
sanch, elegesch sepultura al meu cos mort feadora
en la Iglesia de Sant Franc.co desta Ciutadella al
vas del dit mag.ch Llorens Gomila mon marit volent
ser enterrada ab lo habit del dit Pare Sant Franc.co
pel qual dos la charitat acostumada y que la mia
funerària y sepultura sia feta a coneguda dels dits
mos Marmessors = Y perque Deu nostre S.r me
perdone mos pecats fas los llegats pios seguents =
Item vull y man que seguit mon obit me sian dites y ce=
lebrades mil missas baxas de requiem, cols 400 al
altar privilegiat de Sant Jordi de la Parroquial
desta Ciutadella = 300 = al dit Convent de Sant Fr.co = 150
al Convent de pare S.t Agusti y 150 al Convent de nra.
senora del Socors y celebrador de les quals dos la chari=
tat acostumada una vegada tantum =
Item vull y man que tots anys perpetuament lo dia de S.ta
Anna sia dit y celebrat un offici de totas horas en
la Iglesia de nostra senora del Roser sufraganea
a esta Iglesia Parroquial de Ciut.d y celebrador del
qual dos la charitat acostumada Compres lo quart
del Rey nostre Senor
Item llego y man donar al bassi de la terra S.ta de

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

Ítem... quaranta sous una volta tantum.
Ítem leo y man donar al hospital general de la ciutat ... lliuras moneda de Mallorca una volta tantum.
Ítem leo y man donar al molt mag. y R. D. ... Oliver prevere Vicari y sos ... parroquial ... una volta tantum.
Ítem leo y man donar a Juana Quintana filla llegítima y natural de ... Quintana y de ... Llampias sa muller difuncts deu lliuras moneda de Mallorca una volta tantum Gracias de matrimoni y per una pobre ... y ... pares.
Ítem leo y man donar a ... Cathalina ... criada ... amor deu lliuras de dita moneda una volta tantum.
Pagades y cumplidas totas las cosas de mundicas y tots mos altres deutes plenariament satisfets la tota veritat del fet aclarit, offugis y malicias apart posades En tots ... demes bens mobles, immobles drets ueus y actions ara, o en sdevenidor ... en qualsevol manera pertanyents, y pertanyer devents fas hereus meus universals, es asaber en lo ... de fruit de dits mos bens y reservat al dit mag. Llorens Gomila donsell mon marit ... en matrimoni nostra filla Antonia Gomila ... propietaria ... Antonia Gomila. Si emperò dita ma filla hereua no será, o essentho mor... quant que quant sens infants fas hereus meus universals es asaber en la mitat de mos bens al dit mag. Llorens Gomila mon marit y en la altra mitat a mos germans al Dr. ... Marforell ... del Regne de Mallorca, al Dr. ... Marforell del Consell de S. Mag. en el ... de ... de Sardenia ... Agada ... y Marforell me germana igualment a totas ses voluntats.
Aquesta es la ultima y derrera voluntat mia la qual lloua, aprouo, ratifich y confirmo y vull que tenga forsa de testament y si valer no po...

ARXIU COMTAT DE TORRE-SAURA

y dret de Testament Civil valegue y dret de Codicil y si valer no pot y dret de Codicil civil valegue y dret de aquella ultima y derrera voluntat mia que millor valer y tenir pugue = Cassant Revocant y anullant tots y qualsevols altres Testaments Codicils y donacions cau-sa mortis per mi fins lo dia prnt fets y fetas en poder de qualsevols Notarys etc. Encara que continguts y con-tenidas tots expressio de qualsevols paraulas etiam derogatorias per quant de tots aquells y aquellas me pe-net exceptat de aquest meu prnt Testamt. que es lo ultim voler meu lo qual tinch fet y firmat en Ciutadella de Menorca a vint y sis dias del mes de Juny any de la nativitat de nostre Sr. Deu Jesuchrist Mil siscents setanta y tres — Senyal de mi Marianna Gomila y Martorell Testadora pres-dita qui aquest meu Testament loa, aprova, ra-tifich y confirme

Testimonis de aquest Testament cri-dats y pregats son lo Cap.a Gil de Sar-dona y Lozano lo any corrent Balle G.l Lorens Amelle Donzell, el Dr. Lorens Gomila f.lle de Pe Gomila major, el Dr. Jaume Sarroc de Mahó habitant ara-bat en Ciut.a el Dr. Domingo Guardia f.lle de Antoni Guardia fadri de Alayor habitant ara en la Ciut.a y los demes de esta dita Ciut.a habitant y io Joan Ayranott qui pregat y requirit he rebut lo prnt Testamt. y redegit en esta publica forma.

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

Testament de la Sa. Margarita Sanxo y Pons vidua de Juan Bap.ta Sanxo

En nom de nostre S.r Deu beneheit y de la sua santa gratia Amen. Com sigue determinat totas las creatures humanas hauer de morir y sia tambe incerta la hora de la mort com nos ho va exortant lo Propheta dient dixem ala tua casa per quant morirás y viuir sempre no porás. Per tant jo Margalida Sanxo y Pons vidua de Juan Bap.ta Sanxo filla llegitima y natural de Juan Pons y de Juana Barcola difuncts de Ciutadella de Menorca habitadora detinguda en la llit de malaltia corporal de la qual tem morir, tenint empero tot mon bo, i ple enteniment ferma paraula y memoria integra, volent disponder dels bens que Deu nostre senor me ha encomenats fas lo present testament en lo qual elegesch en Marmessors, y de aquest mon testament executors, ser empero dany ni detriment lleur ni de sos bens, ala Sra Margalida Barcola, ame Germana Cath.a Saura y Pons, a Gaspar Saura mon nebot y à Miquel Sanxo mon fill tots junts y cada qual a ssolas los quals prech y en quant puch encarregu que si se esdevindra morir jo sens fer ni ordenar altre testam.t tots junts y cada qual a solas fassen y executen seque y mi debas atrobaran scrit y ordenat.

Primerament y antes de totas cosas encomanant la mia anima en mans de nostre S.r Deu beneheit qui aquella y les demes ha redimides ab la sua preciosissima Sanch, elegesch sepultura al meu cos mort fahedora en la Iglesia de Sant Fr.a de la Ciutadella en la Capella de las animas, volent ser enterrada ab lo habit del Pare S.t Fr.a per el qual dex la charitat acostumada y que la mia funeraria y sepultura sia feta acompañada de dietrnos manumisos ab missa cantada present son cos si sera posible y sinó lo dia seguent y perque Deu me S.r me perdone mos pecats fas los llegats pios ques seguexen.

Vull y man que seguit mon obit me sian ditas trenta y missas de requiem celebradoras co es 200. en lo dit Con-

Bens

ARXIU COMTAT DE TORRE-SAURA

Convent de S. Fran.

Convent de S. Fran.ch al altar Mayor, Sing.da en la Capella de St
Jordi de la Yglesia Parroq.l de esta Ciutat y Sing.da al
Convent de nra S. del Socors y celebradas de les quals dexa
de mos bens la charitat acostumada una volta tantum
y concedesch amon hereu un any de termini per adim=
plir y pagar la mia dona pia

Item vull y man que tots anys perpetuam.t me sian dites y cele=
bradas tres missas en lo dit Convent de Sant Fran.ch el dia de
mon obit y celebradas de las quals dexo de mos bens ala Con=
fraria de nra Senora de la Esperança del mateix Convent
la charitat acostumada comptes el quart del Rey nre
Senor

Item lexo y mandonar sis sous al molt R.t p.e Jaberde, o, son
Vicari per son dret de Parroq. una volta
tantum.

Item lexo y mandonar ala Sta Terra S.ta de Jerusalem sis
dinés una volta tantum

Item lexo á Margalida me criada que viu tench
en me casa cent lliuras moneda de Mallorca en=
cas de matrimoni.

Item jure institutionis et pro omni jure super bonis meis com=
petenti lexo y mandonar ames fills Miquel y Pere
Sancxo ami y al dit mon marit comuns vint lliuras
censals moneda de Mallorca acada hu de ells atotas
ses voluntats =

Pagades y cumplides las cosas demunditas y tots mos altres dexits
plenariament rethenits, La sola veritat del fet atteza
effugit y dilacions apart posades en los demes bens mobles
mobles, immobles, drets, veus y actions ara, o, en esdeveni=
dor ami en qualsevol manera pertanents, o, pertaner
devents fas hereu meu universal á Fransesch
Sancxo mon fill legitim y natural ami y al dit Jo.
Sancxo mon marit comú. Si empero dit Fran.ch Sancxo
ami hereu no sera, o, sera, y moria apres quant que
quant sens infants, Infants legitims y naturals fas
hereus meus universals y iguals parts los dits—

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

Miquel y Pere Sarnes mos fills y marits ... in=
fants llegitims y naturals fas hereva mia universal
sal adita me germana Catherina Sarna y ...
totas ses voluntats ab esta condició que en aquest cas
se treguen de monte mayor vint lliuras censals per
obra pia perpetua (aconeguda del Pare Guardia que sera
del dit Convent de Sant Franc.) que man sian resignats
ala Confraria de nostre Senyora de Esperança de
nostro Convent compres el quart del Rey nostre S.
per la mia amma de mos Pares y marit = =

Aquesta es lla Ultima Voluntat lla qual testament formal
fet y fermat en Ciutadella de Menorca a set dias del
mes de Agost any de la natiuitat de nostre S.r Deu Jesu=
christ Mil siscents, setanta y dos. Sental de mi
Margalida Sarnes y Pons testadora predita qui
aquest mon testament lloa aprova ratiffica y confirme

Testimonis de aquest testament cridats y per
dita testadora pregats son lo ... ... Au=
gusti Roig Joseph Cavaller passamaner, Mar=
=ti Olives, Juan Salvo, Llorens Xamenes y
Gregori Pons de Mayor y los demes de Ciutadella
habitants y yo Juan Hyna not. qui pregat y
requirit he rebut lo present testament.

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

Testament de fr. Thomas Roger

Sepult. [illegible]

En Nom de nre S.r Deu Com sigue determinat
Deu Servant yo fr. Thomas Roger y antes de en=
trar en Religio Gabriel, fill legitim y natural del
dit S. Cosme Roger notari Convent y de la S.ra Margalida
Cardona difuncta, novici del Convent de nostra S.a del
Carme de esta Illa de Menorca, stant de prompto
pera fer professio en dit Convent volent antes dispon=
=dre del bens temporals que Deu nre S.r me ha encome=
=nats fas y orden aquest mon ultim valido y derrer
testament en lo qual fas y elegesch en marmessors meus
en cas de morir sens fer dita professio lo dit S.r Cosme
Roger mon pare, y al R.t Jaume [illegible] [illegible] y
cada qual a soles los quals prega Deu

E Primerament elegesch sepultura en lo Conv.t de nra S.ra
del Carme a coneguda de dits S.rs mos marmessors.

Y perque Deu nre S.r me perdone mos pecats fas les legats
pios seguents = P.o dex al R.t S.r Rector, o, Vicari de qui
el temps de mon obit sera parroquia 5 ll moneda de Mall.ca
per dret de parroquial

Item fundo y celebrar mana cascun any perpetuament apres
seguida la mia mort y no antes en lo Convent de nostra
S.a del Carme dos altres, o, missas cantadas, es a saber una
lo dia del glorios sanct Jaume, y la altre el diltuny del
Reys per charitat del quals assenalo dos lliuras censals
compres el quart del Rey nostre Senor - sobre tots mos
bens - Item y mes dexo per una volta tantum a dit Con=
=vent de nra S.a del Carme 5 ll moneda de Mallorca
pagades Deu en tots los altres empero bens meus Deu fas
y instituesch hereu meu ço es usufructuari y per durant
la sua vida y no mes al dit S.r Cosme Roger mon pare, y propie=
tario empero apres mort de dit mon pare es a meu hereu
mia instituesch a Juana Olives y Roger ma germana
muller de mestre Gaspar Olives y als seus a totas sas vo=
=luntats

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

162

de ella y dels seus liberament fraderay ab ess empero que durant la mia vida y apres mort de dit señor mon pare y no de antes me desenco lo vsufruit de la mia heretat de tal manera que la dita me germana ni los seus no gosaran de aquellas fins apres mort mia y quant lo Sr. Jul. Roger mon avi me feu llegat ab son ultim testament de cinquanta liuras moneda de Mallorca encara me hagues de agradaar de dit perso y las causas y rahons a mon animo movents renuncia dit llegat afavor dels hereus de dit Sr. mon avi y renunciat haver vull com si jamay fet fos estat =

Aquesta es la mia ultima voluntat etc.

Joseph fet y firmat lo pnt testament en la casa y convent de nra. Sra. del Thoro de la Ysla de Menorca al vint y quatre del mes de juny any de la natiuitat del Señor mil sisçents setanta y tres —

Testimonis etc. cridats etc. foren lo Cap. Joseph Olaza Cavaller, lo Dr. Llorens Josep Pla Vicari serra, Joseph Juanico, Sebastia Sanals de Ciutadella habits. y Jul. Quetglas notari y Simon Pons parayre de la Vila de Mayor habits. atrobats tots en dit Convent y el Rnt. Barth. Villalonga pre. y Rector del Mercadal qui en nom y veu de mi Jul. Llyna notari ha rebut lo pnt Testament —

A 24 Junio de 1673 feu solemne Professio Fr. Thomas Roger en poder del Molt Rt. P. Fr. Jord. Ciudari Vicari Prior del Convent de nra. Sra. del Toro etc.

Testes lo Mag. Jul. de Sardenya Simon Marqs. y lo Rt. Barth. Villalonga pre. y Rector del Mercadal etc.

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

Test.t de La señora Juana Arguimbaua donzella

En Nom de nre señor lo qual Com sia cosa determinat. Per tant jo Juana Arguimbaua donzella filla llegitima y natural de Confelí Arguimbau y de Antonina Serrana conjuges diffuncts detinguda la lo llit de malaltia corporal de la qual tem morir tenint emperò tot mon bon enteniment ferma paraula y memoria integra volent disposar de mos bens fas lo prnt testam.t que es lo ultim voler meu, en lo qual elegesc en marmessors y de aquest mon testament executors sens emperò dany ni detriment llur, ni de los bens al Sargento Mayor Jaume Jorda y a Juana Sellé y Arguimbau tots junts y cada qual a solas.

Primerament elegesc sepultura en la Iglesia mayor devant la Capella de la Santissima Trinitat volent ser enterrada ab lo habit del Pare S.t Fran.co la qual vull que la mia funerària y sepultura sia feta a coneguda de mos marmessors.

Ittem per que Deu nre S.r me perdone mos pecats fas los llegats pios seguents. Pr.o vull y man que seguit mon obit me sian dites y celebradas trescentas missas baxas de Requiem una volta tantum co es 100. al Convent de S.t Fran.co 100 - a la Iglesia mayor - 40. al Socors - 40 al Ahoro, y 20 al Roser y celebració de las quals deuen de charitat a s.s de 3 s. 6. per cada una.

Ittem lego y man donar 10 s. una vegada tantum a la Obra pia de Jerusalem.

Ittem lego y man donar al Molt Il.e S.r Vicari Paborde per una vegada tantum y son dret de Parroquia.

Ittem Lego a Llorens Arguimbau fill de Llorens Arguimbau mon nebot las deu lliuras censals quem fa ab condicio que si morira sens infants se partescan las ditas 10 ll. co es 3 ll. a Agada Olivera muller de Fran.co Oliver - 5 ll. a Juan Baguer y 2 ll.

ARXIU COMTAT DE TORRE-SAURA

163

a Antonina Codina filla de Anna Anglada y de Miquel Anglada =

Item lexo á Marianna Camps filla de Fr. Camps y Antonia Salorts los dos lliuras censals quem fa el convent de Nra S. del Thoro y ý mort sua a Juan Camps son germa

Item lexo á Antoni Bagur fill de Gabriel y de Antonina Arguimbau me germana dos lliuras censals quem fa Un tal Morells de Maho de un seu verger –

Pagats dits Fas Hereu meu Universal a Juan Bagur fill de Llorens Bagur y de Margarita Alzina a totas ses volumtats y ý quant dit Bagur eba consent desta vida vull que dita se mara Margarita Alzina se apodri de tot lo que tinde particularment dels mobles com son de tres caxas, el llit, una taula y dos candelers y lo demes que trobara en me casa = Prohibesch empero que ningu dels llegataris ni hereu puguen gaudir de dits censals fins se hajan pagats mos deutes y obras pias y altres llegats cada qual pendra lo que los tinch dexat –

Aquesta es lla Caffant llur foren fet y firmat lo present testament en Ciutadella de Menorca als vint y nou dias del mes de Agost any de la natiuitat del Sr. Mil sicents, setanta y tres, Senyal de mi Isabel Arguimbaua testadora qui aquest mon testament loa, aprova, ratifica y confirma –

Testimonis de aquest testament cridats y ý dita testadora pregats son el Mag. Joseph Olaguer Cavaller, Rafel Don Elena Briones ell Mn. Jaume Pelliser Ple. Martí Amoros del Aloy y Antoni Vidal de Ciutat habits y jo Juan Mª Vira not. qui pregat he rebut lo present testament y redigit en esta publica forma –

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

Testament del Mag.ch Llorens Gomila
donzell Loct. de Procurador R.l en esta Isla

Obijt cum isto die 17 Sep.bris 1673
Anima eius in pace Requiescat Amen

ffm.

t. 2.a copia ab dos fulls sello de 4.m tres y dos del sello quart entregue en dit dia 25. Novembre de 1856: don fe.
Carrio

En nom de nostre S.or Deu Omnipotent y de la sua santa gracia Amen. Com sigue determinat totas las creaturas humanas haver de morir y sia a tots incerta la hora de la mort com nos ho va exortant lo Propheta dient dispon a la tua casa per quant morirás y viure sempre no poras. Per so yo Llorens Gomila donzell Loct. de Procurador R.l en esta Isla de Menorca fill llegitim y natural de Llorens Gomila donzell y de Mag.a Antonia Marti mos pares diffunts de Ciutadella de la matexa Isla sabent detingut en lo llit de la malaltia corporal de la qual tem morir tenint empero tot mon bon enteniment ferma paraula y memoria integra volent disposar dels bens que Deu Nre Señor me ha encomenats tement los perills de la mort fas y orden aquest mon testament que es la ultima y derrera voluntat mia en lo qual elegesc en marmesors y de aquest mon testament executors sens empero dany ni detriment llur ni de sos bens al S.r Canonge Martorell mon cuñat al S.r Marc Oliver Juan Dalmau Pere Gomila ffr. Martorell y a ma germana Clara Gomila y M.a Agada Squella ma cuñada a tots junts y a cada qual a solas als quals prega yo en quant puc y encarregue que si se devindra morir yo sens fer ni ordenar altre testament que tots junts y a cada qual a solas fassen y executen lo que per mi de bax trobaran scrit y ordenat.

E primerament y antes de totas cosas encomenant la mia anima en mans de Nre S.r que aquella y las dame ha redimides en la sua preciosissima sanch elegesc sepultura al meu cos mort fahedora en lo Convent de S.t Fr.co desta Ciutat en lo vas dels Gomilas que es a la Capella de Nra S.a dels Angels volent ser enterrat ab lo habit del glorios P.e S.t Fr.co per el qual man donar la charitat acostumada una volta tantum y que el dia de mon enterro si sera posible y quant no el dia saguent sia dita missa cantada de requiem

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

per celebratio de la qual dexo lo una vegada tantum la charitat acostumada y que la mia funeraria y sepultura sia feta a coneguda de dits mos marmessors.

Y perque Deu Nre Sr me perdo mos pecats fas los llegats seguents = Primo vull y man que seguit mon obit me sian cantas y celebradas mil sicentas y sinquanta missas de requiem a raho quatre sous una vegada tantum, co es sicentas al altar de St Jordi de la Iglesia Parroq. desta Ciutat, sinquanta a St Fr. trescentas al Socors y docentas sinquanta al Convent de Nra Sra del Carme.

Item vull y man que tots anys perpetuamt. me sia dit y celebrat un offici de totas horas el dia de St Lorens en la Iglesia Parroq. desta Ciutat per el qual dexo la charitat acostumada compres el quart del Rey Nre Sr.

Item vull y man que tots anys perpetuamt sian ditas y celebradas dos missas cantades en lo Convent de St Fr. desta Ciutat lo dia dels morts una per anima de la qt Clara Gomila me mare y altre per la mia anima me muller y pares per celebratio de les quals dexo ala Confraria del Cordo la charitat acostumade compres el quart del Rey Nre Sor.

Item lexo y man donar al molt Rt Sor Rabode o a son venerable vicari sinch sous per sonades parroq. una vegada tantum

Item lexo y man donar ala terra santa sinch lliuras una vegada tantum

Item lexo y man donar ala obra de la Iglesia Nra quinsa lliuras una volta tantu

Item lexo y man donar al Hospital General quinsa lliuras una volta tantum

Item lexo y man donar a mado Catherina Segui me criada vint lliuras una volta tantu, ames de la servitut

Item lexo y man donar a Juana Quintana Corsella deu lliuras una volta tantu en cas de matrimoni

Item don libertat a Jaume mon esclau y que li sian donades vint y sinch lliuras una volta tantum -

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

Item lexo a Juan Codina y fanals la meitat de aquelas trecen-
tas trenta lliuras que me han de pagar ells y el Ajudant
Miquel Delgado per la pro. haver tinguda y la altra
mitat se dega aplicar a qui a bons elegira el Pare lec-
tor fr. fra. Bori no en nom de Guardia que mes del
Convent de St. fr. de Girona sino com a religios particular
per quant molt de sa Paternitat confio y no mourise de la
enfermedad no tindra efecte aquest llegat en guarda
en ni altre.

Item lexo y man donar a una filla de Honorat Cruz ma
afilla cent lliuras una vegada tantu en cas de matrimoni

Item lexo y man donar a una filla de Franco. Salba mes fil-
altres deu lliuras una vegada tantu en cas de matrimoni

Item lexo per bon amor y voluntat cent lliuras tres a Pere
Tomula Angela Cuyñolina de mos Pare llorens Tomula y tres
sens infants llegitims y naturals vull que tornen a me heretar

Item lexo a Cecs Tomula a totas sas voluntats la mula que
tenis en casa tota la mia roba negre de vestir dos llenso-
los cuyxeras de brires de Girona ab sos cuxins y dos matalafs

Item lexo a Magdalena Segui dita de casa cent lliuras
una volta tantu a mes de lo que guanyara de son treball de
vida.

Item jure institutionis et pro omni parte ste. et Legª lexo
a tots mos infants que de muy en avant puga tenir sinch sous
a cada hu de ells y premorintme a tos infants y a mos nets
in stirpem et non in capita

Pagades y cumplidas totas las cosas de mundites y tots mos altres
deutes y torts plenariamt. restituits la sola veritat del fet atten-
guda y malicias apart posadas. En tots los altres empero bens mos
mobles y immobles drets crex y actions ara y en endevenidor a
mi en qualsevol manera pertanents o pertanyer devents fas y ins-
tituesch hereu meu universal lo P. fill meu mascle primo-
genit o medio tempore nascedor llegitim y natural y tota la
sua descendentia llegª y natural y de mes fills mascles que
puga tenir y tota la sua descendentia llegª y natural ab esta
empero forma servada orde de primogenitura y mejoria

essent un solant el hereu y posehidor de mos bens y heretat y que
no puque entrar ala succesio de dits mos bens y Ht el segon
fill meu mascle ni la sua descendentia que no haja expirat tota
la descendentia del fill major, y axi ve que no tindrà lloch y
el tercer fill que puga tenir y la sua descendentia fins haja
expirat tota la descendentia del fill segon y que axi se
entengue per los demes fills que puga tenir = declarant expres-
sament per llevar tot genero de dubtes tant en los referits com
a los que abaix aniré ordenant que nos tengue attentio a premo-
rientias ni caducations de grau sino que attesa la veritat
del fet vajan entrant ala succesio de mos bens y Ht com si realment
per orde se fossen adimplides totas las conditions = si emperò
yo no tindre descendents mascles, o tenintne faltaran y totalment
descendentia en qualsevol de dits casos fas hereva mia universal
a Antonia Gomila ma filla llegitima y natural de mi y
de la Sra. Mariànna Martorell ma muller comuna, y tota la
sua descendentia llegª. y natural; si emperò dita Antonia
Gomila a mi hereva no serà, o essent ho morià en pupillar edad
o apres quant que quant faltarà ella sens descendentia o mo-
rint dits infants faltaran ells y sos descendents sens descenden-
tia en qualsevol cas que nos trobera descendentia mia
ni de dita ma filla fas hereva mia universal a ma germana
Clara Gomila y tota la sua descendentia masculina de un
al altre de major a menor y que sols sia un el hereu y posseidor
de mos bens y Ht segons tinc ja dispost. Y faltant dita ma
germana y tota la sua descendentia masculina al ultim
descendent de dita ma germana, o ella mateixa axi faltant
substituts y a mi hereu universal fas el dit Pere Gomila
cusi germa del dit mon pare y tota la sua descendentia mascu-
lina ab la mateixa forma que tinc dispost en ma descendentia
y de ma germana. En falta de los quals y descendentia de
ells y de dita ma germana y descendentia de ella masculina
se entenen en un y altre que tinc ordenat y no altrament
fas hereus meus universals al Dr. Juan Martorell Canonge de
la Seu de Mallca. y al Dr. Rafel Martorell de la Sala
del Civil de Serdeña mos curats y venint dit Dr. Rafel

Martorell Infants mascles lo fas hereu a ell y tota la sua
descendentia masculina en la conformitat que tinc dispost
en ma germana y Pere Domila y faltant dits Sr. mos nebots
y la descendentia masculina del dit Sr. Rafel Martorell
substituesch y a mes cautela instituesch las fillas de dita
ma germana y tota la sua descendentia a la ultima dels
quals substituesch y hereu universal fas per falta de
tota descendentia masculina y femenina de dita ma germana
la mia anima volent que disponguen de dita ma heretat
el molt Rt. Sr. Paborde, los Priors dels Convents de Nra. Sra.
del Socos y del Carme y Guardia de St. Fr. desta Ciutat qui
ales horas seran en sufragi perpetuos celebradors igualmt.
en la Parroql. Iglesia y cada un dels dits Convents en la
forma que millor aparegue y se puguen fer donant en primer
llochs y antes de totas cosas el quart al Rey nostre Sr.
Item suplico ala Sa. Da. Agata Squella ma cuñada que
cuyde de ma filla Antonia y a mes del aliments que li donara
tant quant estiga dita ma filla sens casarse lego a dita
Sa. ma cuñada cada un any vint y sinch lliuras y cessara
aquest llegat per mort o consumatio de matrimoni de
dita ma filla
Item deixo a disposicio del dit Sr. Canonge Martorell mon nebot
la electio de curador en cap de la persona que li paregue
per administrar ma hert. en la forma y cantitats que li aparegue
a favor de la tal persona y que puga variar de la electio
y ferla de nova tantas vegades com convingue ab la sobre
dita forma y en falta de dit Sr. Canonge don la mateixa
facultat al dit Dr. Rafel Martorell mon cuñat y en son absen-
tia que los dos deura conferse la electio que tengue ... de mo-
ben y Sa. el Sr. Fr. Martorell com ley suplico. Aquesta es la
ultima y derrera voluntat mia la qual lloa aprova ratifica
y confirma y vull valegue per dret de testamt. y si valer no pot
per dret de testamt. vull valegue per dret de codicil y si valer
no pot per dret de codicil vull valegue per dret de aquella ultima
voluntat mia que millor de dret valer y tenir puguen cassant
revocant y anullant tots y quals sevulla altres testamts. codicils
y donations causa mortis per mi fins lo dia present fets

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

y sera en poder de qual sevol Nots. en cas que corrobut y corregit sots pressio de qual sevol paraula Etiam derogatoria sorguans de tots aquells y aquellas per ment exceptat de aquest mon testament que es la ultima voluntat meu lo qual fonch fet y firmat en Ciutat de Menorca á quatorsa de Sepbre, any de la nativitat del S. mil sicents setanta y tres. Señal de mi Llorens Gomila testador predit qui aquest mon testamt. lloa aprova retifica y firma.

Testimonis de aquest [redacted] Testament cridats y per dit testador pregats son el Capn. Gil de Cardona, Gabriel Olivar major, el Dr. Juan Antoni Alberti, Gabriel Gomila fill del dit, el Capn. Joseph Skoloja, el Ayudant Miguel Delgado y Sebastia Beltran Aguasil Real de Ciutadella de Menorca habitadors y yo Juan Lyna nott. qui pregat y requirit he rebut lo present Testament y redigit en esta publica forma

Pub. á 18. Sepbre 1673. a requisitio de la senora Clara Gomila ser=mana del dfft.

Testimonis el Capn. Gil de Cardona y Lozano y Llorens Amellers donsell

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

Testament de Francina Misa muller de Antoni Mir perayra de Ciutadella habity.

En Nom de nrẽ Sr Deu sia rebuit y dela sua Sta gracia Amen. Com stigue determinat totas las creaturas humanas hauer de morir y sia atots incerta la hora dela mort com nos ho va exortant lo Propheta dient dispon ala tua casa per quant moriras y Viure sempre no poras. Pertant jo Francina Misa muller de Antoni Mir perayra filla llegitima y natural de Antoni Camenó y de Elisabeth Morera conjuges diffunts, detinguda en lo llit de malaltia Corporal de la qual em morir, tenint emperò tot mon bon enteniment ferma paraula y memoria integra podent disponder dels bens que Deu mre Sr me ha encomenats fas lo present Testament, en lo qual elegesch marmessors y de aquest mon testament executors, seny emperò dany ni detriment lur, ni de lo sens al dit Antoni Mir mon marit y à Francina Sintes me sia los qual prega ller.

Primerament elleg Sepultura al meu cos mort feadora en lo Convent de nostra senora del Socos al vas de mos Sr del Desterro, la qual vull sia feta aconeguda de dits mos Marmessors.

Item per que Deu mre Sr me perdone mos pecats fas los llegats pios seguents = Dic vull y man que seguida la mia mort me sian ditas y celebrades Singuanta missas baxas. Co es 30. al Socos a dita Capella de la Soledad = 10. als Agos y deu al Sr P. D. y les quall dexo la charitat acostumada.

Item lex y man donar per una volta tantum al Bassi de la terra Sta de Jerusalem.

Item lex y man donar al Molt Ill. Sr Pabordé, o, son Venerable Vicari y son dret de Parroq. per una vegada tantum

ARXIU COMTAT DE TORRE-SAURA

Itt lex a Cathª Camena me germana en ayuda de son matrimoni la Clauer y cedasso y una Colxereta de aram.

Itt lex a la dita mon marit morint jo sens infants sinch lliuras Compras elvestir de dol.

Itt lex dita me mara el mantello quartinich.

Pagadas llxs fas hereus meus universals aceslos infants que quedaran y iguals parts entre ells divididoras y morint anquer vaja als altres, si empero jo morire sens infants, o morint ac ellas fallerian sens infants fas herena ala dita me mara Elizabeth Moreira.

Aquest es llxs llaxant llxs lo qual fonch fet y firmat en Ciut. de Menorca a Vint y vuyt de Setze Mil Sisents setanta y tres – Senyal de mi Juana Maria y Camena qui aquest mon testam. lloa, aproua, ratifich y confirme.

Testimonis de aquest testam. cridats y dita testadora pregats son Rafel Tago ... fuster, Anna ... fuster, Juan ... Jph Carles sabater, Jaume Cursach sastre Juan Vila sastre y Anton ... Comtador de Ciut. hab. y jo ... qui pregat he rebut lo pnt testam.

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

Testam.t del Rd.o Diego Serra Pre.

Ab lo nom de mes.or Deu Jesuchrit y dela sua santa gracia Amen. Com sigue determinat totas las creaturas humanas hauer de morir y sia a tots incerta la hora de la mort Com nos ho va exortant lo Propheta dient dispon ala tua casa per quant morirás y biure sempre no porás. Perzant jo Diego Serra Pre. beneficiat en esta Iglesia Parroq.l dela Ciud.a de Menorca fill leg.m y natural del Sargento Mayor Jh.t Serra, y de Jochauna Serra y Camallonga Conjugés difunts. detingut en lo llit de malaltia Corporal dela qual tem morir, tenint empero tot mon bon enteniment ferma paraula y memoria integra, volent dispondre de mos bens fas aquest mon Testam.t ultima y derrera voluntat mia, en lo qual elegesch en Marmessors y de aquest mon Testam.t executors sens empero dany m.e detriment lur, ni de sos bens al Dt. Jacinto Cardona Pre. y per mort de aquest al Dt. Juan Pons Pre. Los quals prego &c.

Primeram.t y antes de totas cosas encomenant la mia anima &c. elegesch sepultura al meu cos mort fahedora en la Iglesia Parroq.l de esta Ciud.a al vas dels Ecclesiastichs y que sia feta acompañada de dit mon Marmessor y perque Deu mes.or me perdone mos pecats fas los llegats pios seguents —

It.m vull y man que seguida la mia mort me sian ditas y celebradas quatracentas missas baxas de requiem, en la Capella de Sant Jordi de dita Iglesia Parroq.l y celebrants de las quals dos la charitat acostumada una vegada tantum.

Itt. vull y man que tots anys perpetuam.t me sia dit y celebrat en la dita Iglesia Parroq.l un offici de totas horas lo dia que el Sant Christo sia y celebrats del qual dos de mos bens la charitat acostumada Compres el quart del Seijme s.or

Itt. lex y man donar una vegada tantum vint y sinch lliuras al Hospital General pagadoras de .... en ....

Itt. lex y man donar al Ill.m y Ill.m S.or Bisbe de Mallorca

y al Mag.t Sr. Paborde de Bossa, les dites acostumats.

Item lex y mandonas ala terra S.ta de Jerusalem que sia vna vegada tantum

Item lexa Jph Abadia mon nebot sinch ...

Del gaudeixca de lide sua tan solament y seguit son obit tornen ame heretat

Pagades Ites en tots los altres emplers bens meus Itt fas hereu meu vniversal a Nicolau Serra mon nebot y tota la sua descendentia que sos bens vsque in infinitum substituhint al dit Nicolau Serra y al vltim descendent seu que faltara sens descendentia y am hereu fas a Cosme Calafat fill de Matheu y tota la sua descendentia legitima y natural en vn y altra y casque dit Cosme Calafat am no fos hereu, o essent ho faltas sens descendentia, o termine faltara esta sens descendentia, al vltimo morint sens infants substituhexch y am hereu fas a Diego Calafat y tota la sua descendentia a sas sas voluntats de ell y de lis hay liberament fiadoras, ordenant expressament que nos cobre cosa alguna per mon hereu ni llegatari, fins se haja pagadda la mia obra pia.

Aquesta es llta Calfant llt lo qual testam.t fonch fet y firmat en Ciut. de Menorca a sinch dias del mes de octubre any de la natiuitat del S.r Mil sicents, setanta y tres. Senyal de mi Diego Serra fill de testador predit qui aquest mon testam.t loa, aproua, ratifich y confirme.

Testimonis de aquest testam.t cridats y per dit testador pregats son Juan Serra, Juan Codina y Janals Gabriel Anglada, Rafel Camo, Rafel Mascaro, Joseph Janals y Joseph Garcia de Ciut. de Menorca habit. y yo sus llyna nott. qui pregat he rebut lo pnt testam.t y redigit en publica forma

Pub. a 10 ... de Nicolau Serra ...

ARXIU COMTAT DE TORRE-SAURA

Testam.t del R.t Bernat Pons P.re

Rebut com ibi die ... January 1675 ... Amen. ... gratis

En Nom de nro S.r Deu Jesuchrist y dela sua santisima ... Amen. Com sigue determinat totas las creaturas humanas hauer de morir y sia a tots incerta la hora de la mort. Com nos ho va exortant lo Propheta dient dispon ala tua casa per quant morras y viure, sempre no podras. Per tant jo Bernat Pons P.re beneficiat en esta Ig.a Parroquial de Ciutadella fill leg.m y natural de Raphel Pons y de Francina Alberti conjuges diffu. detingut en lo llit de malaltia corporal de la qual tem morir tenint empero tot mon bon enteniment ferma paraula y memoria integra, volent disponde del bens que Deu nro S.r me ha encomenats fas aquest mon testam.t en lo qual elegesch Marmessors y de aquest mon testament executors sens dany ni detriment llur ni de sos bens al D.or Rafel Pons mon germa y a mon cunyat Domingo Pons tots junts y cada qual a ... los quals prega ...

Primerament y antes de totas cosas encomenant la mia anima en mans de nro S.r Deu Jesuchrist ... elegesch sepultura ... en esta Iglesia de nra S.ra del Roser de=vant del sepulcre y que sia feta acomegudo de dits Mos Marmessors y peraque Deu nro S.r me perdone mos pecats fas los llegats pios seguents

Pr.o vull y mano que seguida la mia mort me sian ditas y celebradas doscentas sing.tas missas en lo altar de Sant Jordi de la dita Iglesia Parroq.l per las quals ... la cha=ritat acostumada y vull se ... serveixquen ... las animas de Purgatori y las 200 per la mia anima

Itt vull y mano que tots anys perpetuamt. me sia dit y celebrat un ofici en la Iglesia de nra S.ra de las Dolors in feria sexta post Dominicam passionis per los ... de la Iglesia Parroq.l de esta Ciutadella ... al qual

dix la charitat acostumada Compres el quart del Rejme L[illegible]
Item lex y man donar al Ilm. Sr. Bisbe de Mallorca
y al Moll Ill. Sr. Abbat de la Seu de la Ciutadella [illegible]
una vegada tantum
Item lex y man donar a la terra Sta. de Jerusalem una
vegada tantum
Pagades les En los demes empero bens mias ells fas he-
reus meus Universals als Rnt. Rafel Pons Pre. y Francina
Pons mos germans, y seguit lo obit de tots aquells fas he-
reua á Catherina Pons me germana si viua sera
paraque gaudesca de mos bens durant se vida y seguit
son obit fas hereu proprietari á Rafel Pons mon nebot
y tota la sua descendentia y en falta de ells tota
la sua decendentia fas hereu a Domingo Pons mon
nebot y tota la sua descendentia, y als demes mos nebots
que puch tenir de dita me germana y la sua descenden-
tia ab declaratio que no puga entrar uno á succehir mos
bens que no haja finit tota la descendentia del altre
servada orde de primogenitura y mejoria usque in
infinitum.
Aquesta es la Cassant les Aquall Testamt. fonch
fet y firmat en Ciuttat de Menorca a set dias del
mes de octubre any de la natiuitat del Sr. Mil
sisents, setanta y tres, senyal de mi Bernat Pons
Pre. Testador predit qui aquest mon Testamt. loa
approua, ratifich y confirma
Testimonis de aquest mon Testamt. cridats y de dit
Testador pregats son el Dor. Domingo Guarda[illegible]
Anty Bagur major, Juan Farnes, Phelip
Caymaris, Pre. Damonte, Dr. Faner ciutada
de Llana, Sebastia Segui y Miguel Farnes
de Ciutg. de Mo. habits. Y jo Jul. Olyna nott
qui pregat he rebut lo present Testament

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

Testam.t de llorens Sancxo donzell

obijt ... die 28 Aug.ti 1684 — ... in forma

EN Nom de nostre S.or y de la sua S.ta gracia Amen Com
sigue determinat ettc. Pertant jo llorens Sancxo
donzell de Ciutadella de Menorca habit. fill leg.m y
natural del Mag.ch March Sancxo donzell quondam y de la
Senora Dona Juana Quart Vivent, detingut en lo
llit de malaltia Corporal de laqual tem morir tenint
empero tot mon bon enteniment ferma paraula y me-
moria integra, Volent dispondre dels bens que Deu no
S.or me ha encomenats fas lo present testament
en lo qual elegesch en marmessors y de aquest mon
testament executors. Sens empero dany m.i Dessiment
lluirm.i de sos bens ala dita S.a Dona Juana Quart
me mare y al D.r Juan Antt. Alberti tots junts y cada
qual de sol as los quals pregar ettc.
E Primerament y antes de totas cosas encomenant la mia
anima ettc. elegesch sepultura al meu cos mort feadora
en lo Convent de Sanct Fran.co de la Ciut.t ala Capella de les
Animas, volent ser enterrat ab lo habit del glorios
Pare Sanct Fran.co y el qual dos la charitat acostumada
y que la mia funeraria y sepultura sia feta acor-
guda de dits mos Marmessors, y pregan Deu nos.
S.or me perdone mos pecats fas los legats pios se-
guents—
It. Vull y man que seguit mon obit me sian dites y cele-
bradas siscentas missas baxas de requiem Co es 200-
al Convent de S.t Fran.co ala dita Capella de les Animas- 200-
ala de Sanct Jordi de la Iglesia Parroq.l 100. al Convent de
nra S.a del Thoro y 100. al de nra S.a del Socos de la Ciut.
y celebradas de lesquals dex de charitat a. de quatra sous
y cada missa una vegada tantum
It. Vull y man que tots anis perpetuam.t me sia dit y cele-
brat un offici de totas horas lo dia de S.t Llorens en
la Iglesia Parroq.l de la Ciut.t y del qual dex de

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

mes bent la charitat acostumada Compres el quart del
Rey nre Sr.
Item vull y man que tots anys perpetuament, lo die o vespra
dia de Sant March en lo Convent de S. Fr.
de Las animas de dit Convent Un Ofici
mortuore el Mag. March Sanxo celebrador
dit ala Confraria de llorog La charitat acostumada
Compres el quart del Rey nre Senor.
Item vull y man que sian celebrades una volta tantum per dit
Convent de S. Fr. en Capella de Sant Anton de Padua
dotze missas baxas per me intentio per lesquals dono la
charitat acostumada
Item lego y man donar 20 ll una volta tantum al bassi de
la terra S.ta de Jerusalem.
Item lego y man donar 5 ll una volta tantum al bassi de
lo hospital G.l de la Ciutat
Item lego y man donar sinch sous una volta tantum al
Molt Ill.e Sr. Paborde, o, Sor Benet Vicari de son dret
de Parroquial
Item fas llegat à D.n Gabriel Sanxo mon cosingerma
de vint y sinch lliuras censals per gaudir lat de sa vida
sua y seguit son obit tornen à me heretat.
Pagades, etc. en tots los altres empero etc. fas hereua
mia Universal ala dita S.a Dona Juana Sanxo y
Quart me Mare no tenint yo descendents, si empero
yo tindre Infants, o, de ells descendents fas he=
reus meus Universals los dits mes Infants per
iguals parts y perse premorients alos Infants y m
ets in stirpem et non in Capita, substituhint los
de uns als altres vulgarment, pupillarment y perso
Comis fins al ultim y derrer de aquells.
Aquesta es etc. Cassant etc. Lo qual Testame
fonch fet y firmat en Ciuttad. de Menorca à Un
dos dias del mes de octubre, any de la nativ

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

del señor Mil sicents setanta y dos senfal de mi Llorens Sanxo Testador predit qui aquest meu Testament lloa, approua, ratifica y confirma.

Testimonis de aquest Testament cridats y de dit testador pregats son Ft. Coriay hortola, Antoni Oliver hortola, Joseph Salinats, Diego Salafat Sebastia Gornes, el Dr. P. Antoni Cavaller, Isidro Folquer, Aprots de Ciutat de Menorca habitadors y yo Juan Olina notari qui pregat he rebut lo prnt. Testament y redigit en esta publica forma.

Codicils del Sr. Jaume Pellisser Pre

En nom de nre. S. y de la sua santissima gracia Amen. Com la voluntat humana sia ambulatoria fins lo ultim de vida y aqui es licit desfer ho es tenir codicilar. Per tant yo Jaume Pellisser Pre fill legitim y natural de Antoni Pellisser y de Francina Simo dfunts en dia de vuy beneficiat en la Iglesia Parroquial de Ciutat y antes Rector de la Villa del Mercadal, trobantme detingut en lo lit de malaltia corporal, de que tem morir, tenint empero tot meu bon enteniment, sana paraula y memoria integra. Sabent y attenent que en 19. dias del mes de Sepbre 1670. ordení meu testament en poder del notari de baix scrit, volent ara ajustar y emendar algunas cosas de las contingudas en dit meu testament, fas los presents mos codicils, mediant los quals disponch en la manera sequent.

Primerament attenent que en dit meu testant. havia dexat per mos Marmessors als Drs. Prs. Domingo

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

Margues y Miquel Vidas &c. y que ellos han pagat
de esta à miler Vidas, pero en lloc de [illegible]
als Srs. lo Dr. Domingo Alberti y Saura
tots junts y cada qual a tolas los quals prego [illegible]
acostumadas.

Item sabent que ab dit mon Testament havia fet
llegat á Dn Anna Baguer me neboda de sinquanta
lliuras de la Ciutat, y que se li tornas el blat
seugue tenia en me casa, y las alajas que tindria
suas, ab esto mes Codicil fas el mateix llegat de
sinquanta lliuras ab esta forma y no de altra ma=
nera que de ellas se deduesca lo que son marit Sal.
Baguer me estia devent, y lo donés per gendre ab la
Pou, y lo burso estant ausfes, en al altre, y que
li sia donat el blat que tinch sea en me casa que
son dues [illegible], y las alajas que tinch suas segons
una llista =

Item sabent que ab dit mon Testament feja llegat
a Margalida Aragones me neboda de dos terceras
parts de lo que me estiria devent, y lo mateix
disponia en quant á Antonia Seballa y neto y Fran-
cina Baguer, y que las altras, qui no deurian haguessen
sen de cobrar el ters de lo que estiria devent que
no sels alliberave, pero perque no es posible
servar ara esta regla a causa de haverme pagat
bona partida la dita Margalida Aragones = el dit
Sleo marit de dita Antonia estar fora esta Isla
y no tenir de que pagar, perço revoca tots los
llegats, de ditas liberacions, y llegats de totas, y sola
ment vull que y llegat prenguen lo que dise ab
dit Codicil.

Dol alliber a ditas Margalida y Antonia mes nebodas
lo que ellas, o, sos marits, me estan devent.

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

Item lexo a Miquela Segui, y Sor. Maria Far mes nebodas quinze liuras a cada una de ellas, pagadoras, co es ab un saul de blat y lo demes ab diners.
Item lexo a ma neboda Antonia Llebassa y neto quatre quarteras blat una volta tantum.
Item lexo a Jaume llorens mon Catin que fonch un llensol y bon amor una volta tantum.
De tot lo demes emperò de ma heretat vull se apoderen dits manumissors y venen los mobles, robas, blat y pagats tots mos deutes compren renda en augment de ma heretat y averiguat que hauran tot lo referit, y emersat el diner com se ha dit se entregaran de ma heretat mes nebodas, o, mon nebot segons he dispost.
Las demes cosas contingudas en dit mon testament llos aprova, ratiffic y confirme y vull queden ab sa forsa y valor, y que estos codicils valegan per dret de codicil, o, de aquella ultima y derrera voluntat que de dret millor valer y deu puguen. Los quals foren fets y firmats en Ciutadella de Menorca a vint y cinch setembre mil siscents, setanta y tres = Senyal de mi Jaume Pellisser fill codicillant qui los presents mos codicils lloa aproua y firma.
Testimonis de los presents codicils son Pere Magones [illegible], [illegible] sastre, Juan Salafat [illegible], Miquel [illegible] y Salvador Catany de Ciutadella de Menorca habitants y jo Juan Oyna notari qui pregat he rebut los presents codicils y redigits en esta publica forma

ARXIU COMTAT DE TORRE-SAURA

Testam.t de Bernadi Salort de la
Vila de Alayor.

Obijt cum illo
...

En nom de la sua santa gratia Amen. Com sigue determi-
nat a tas las creaturas humanas haver de morir, com nos ho
va bo estant lo Propheta dient dispon a la tua casa y quant
moriras y viure sempre no porás. Per tant yo Bernadi
Salort de la Vila de Alayor atrobat en Ciutadella de
Menorca fill legitim y natural de Juan Salort de la
Alayor y de Maria Squimbaua conjuges diffuncts
sa y la gracia de Deu de cos y entteniment, volent
disponder dels bens que Deu mo S.r me ha encomenats fas lo
present testament en lo qual elegesk en marmessors y
de aquest mon testament executors sens empero dany
ni detriment llur ni de sos bens a me muller Ju.a Salort
a Jn.o Salort mon fill y al D.r Jul. Vidal P.re beneficiat
en la Iglesia Parroq.l de la dita Vila de Alayor tots junts y
cada qual a sолas, los quals prego que si se esdevindra morir yo
sens fer ni ordenar altre testam.t que fassen y executen
adimplir y executar fassen lo que per mi debaxo atrobaran
escrit y ordenat.

Primerament y antes de totas cosas encomano la mia anima en mans
de nostre S.r qui aquella y les demes hauredimidas ab la sua
preciosissima sanch elegesk sepultura al meu cos mort-
fiendora a la Capella de nostra Señora de Concepcio de la dita
Iglesia Parroq.l de Alayor volent ser enterrat ab lo habit de
N. P. S.t Fr.co y el qual dels demes bens la charitat acostumada
y que la mia funeraria y sepultura sia feta a conegu-
da de dits mos Marmissors premint de mes bens ce
lliuras per pagar los gastos de ditas funeraria, sepultura
charitat de habit. y de lo de mes que romandra seny
celebren missas baxas a conegudas de dits mos mar-
missors = = = =

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

Item vull y man sien dites perpetuament una missa cantada el dia de sant Bernadi en la Capella de la femelia de dita Iglesia Parroq. y aquel den de mos bens la charitat acostumada Conpres el quart del Rey nostre Señor

Item vull y man sia celebrat altre missa cantada en dita Capella perpetuament el dia de sant Juan per la mia anima, de me muller, y fasels diffunctos y taquel den de mos bens la charitat acostumada Conpres el quart del Rey nostre Señor.

Item lex y man donar de al altar major de dita Vila y son dret de Parroq. una volta tantum

Item Dei amore lex y man donar Vint sous Una volta tantum al batti de la terra Sta. de Jerusalem

Item lex y man donar a Juana Amelles me filla muller de Antoni Amelles sinch sous moneda de Mallorca en la qual, y lo que li he donat la fas hereua mia particular, y premorintme als Infants y mes nets in stirpem, et non in Capita, y los mateixos sinch sous a totas aquellas altres fillas mias qui de vida mia hauran Contrabats matrimoni, en los quals sinch sous, y lo que los haure promes, o donat les fas hereuas mias particulars y premorintme als Infants y mes nets in stirpem et non in capita ______ et hoc in supradicto et ipso juri Institutionis ______

Item lex y man donar a totas aquellas fillas qui de vida mia no hauran Contrabat matrimoni Vuint ocasio de collocarse a cada una de ellas Setcentas Lliuras ab los mateixos pactes, Comprehensio de drets y forma de paga que tinch disposit ab dita me filla Juana y tant quant tardaran en casarse sian alimentadas de me heretat segons mon testament sens diminucio del present legat, y casque morís alguna de dites mes fillas en pupillar edat, o, aprés antes de casarse Vull y man que lo present legat torn ans heretat en tot lo que sia possible

Item jure Institutionis et jure origni parte, et de legit. augmentu et alias Lego Thomas Salom mon fill beneficiat en la dita Iglesia Parroq. de la Vila de Alayor, y possehidor

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

del benefici he fundat en la Capella de nostra Senyora de
Concepció en la dita Iglesia Parroq. mediant acte rebut en
poder del not. Esteve Ferrer aixi. dos de Maig 1674. y las
casas que tinch al carrer vert de dita vila, ab [illegible]
Alt lliurat dels sous Censals que fan ab [illegible]
porchos y mes li dexo eisdem juribus agres mert de [illegible]
mara y no de altra manera la Vinya franca que tinch
al Rafal dit de tothome al camí de Mahó franca de
Censal

Pagats y cumplides totas las demundites cosas y los deutes
deutes planariament pagats, La sola veritat del fet
delessa, diffugi y malicias a part posades, En tots los
altres empero bens meus mobles, immobles, drets veus y accions,
ami en qualsevol manera pertanents y spectants fas he-
reus meus Universals es asaber en lo usufruit de me
heretat ame muller Mat. Salort y Ponatons, de vida sua
fentla senora y majora dels fruits de me heretat, de tal
manera que pagats los mals y carrechs de dita me
heretat, de lo que pogues romandre en cada any fara sos
voluntats entre mos Infants, salva rerum substantia
donantli poder especial de que puga donar a mos fills mas-
cles lo que li aparegue, de mos bens quant [illegible]
Matrimoni a complir de lo que hauran de suchir de dits
mos bens, Proprietaris empero fas a Jua. Salort, Bernadi
Salort, y los demes Infants mascles que jo ab ella tinch
y tenir porigua-
parts y portions entre ells dividideras, y esta la sua de-
cendentia usque in infinitum, substituintlos de uns als al-
tres adinvicem, et vicissim, vulgarment, pupillarment,
y per fideicomis, sens que se tengue attendencia a presen-
cias, ni caducacions de grauts, sino sols a la essa, la ve-
ritat del fet vajan entrant a suchir mos bens y heretat
principals instituts, si vius seran, y no essentho los decen-
dents, qui los succhiran en qualsevol temps sia, y ent-
re la successió y mort de ells, o, ultim descendent
sens descendentia, partintse los qui vius seran
heretat del qui axi haura faltat juntament ab los fe-

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

masclas y famellas del fill, o, descendent meu qui sera premort y aixi vull se observe igualment entre mos fills y descendents usque in infinitum, Declarant expressament es ma voluntat que dit mon fill Jn.º Sabort tingue alatra part la possessio dels miatjan estimada y tingue ser hauia de arrendament el dia de mon obit, de dehuitcentas vint lliuras censals en que vull sie aventatjat dit mon fill Juan, mes que los altres, y la bona asistencia que ell tench y dit ta en la compra dela possessio, estant entre ell y los demes germans, avferse lo que pogues ser de mes o menos, tenint lo dit Juan, mes ala sua part las dites 2000 censals en que vull li sia donada dita possessio.

Aquest es y Cassant lo qual testament fonch fet y firmat en la Ciutat de Menorca a tres dias del mes de Maig, any de la natiuitat de nostre S.r Deu Jesuchrist Mil, siscents, setanta y [illegible] Senyal de mi Bernadi Sabort testador predit qui aquest mon testament lloa aproua, ratifich y confirma

Testimonis de aquest testament cridats y de dit testador pregats son Augusti Vaquer, Juan Gelabert, Christophol Sabater, Jaume Roig, Gabriel Vilamora, Antoni Llofriu, Andreu Gelabert de dita Ciutat habitants y jo Jn.º Llyna notari qui pregat he rebut lo present testament y redigit en esta publica forma

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

Testam.t de Jul. Company fadri.

En nom de nre S.r Deu y Com sia que deu ......
per tant jo Jul. Company fadri, fill llegitim y natural
de Jul. Company notti quondam y de Angela Alberti co=
luge de Ciut. de Menorca habit. sa, per la gratia de
Deu nre S.r sa de cos y enteniment, estant de prompte
partida per la Ciutat de Pavia, volent disponcher
de mos bens, fas lo present mon testament en
lo qual elegesch y anomene marmessors, y de aquest
mon testament executors, sens empero dany in de=
triment ninguni de los bens a Angela Company y Al=
berti mi mara, Rafel Febrer nott. y Ant. Joseph Car=
bonell mos cunats tots junts y cada qual a so las los quals
prega etc.

Primerament etc. elegesch sepultura al meu cos mort
si fadra morir en esta Illa en lo Convent de nra S.a del Socor=
ro de esta Ciut. y vas del germans de la Corretja, volent ser
enterrat ab lo habit de S.t Agusti y charitat del qual
man donar de mos bens lo que se acostuma, y que la mia
funeraria y sepultura sia feta a coneguda de dits mos
tofragia memfantanela
marmissors, y per que Deu nre S.r me perdona mos pecats
fas los legats pies sequents.

Item vull y mane que tots anys perpetuam.t el dia de sant Juan
de .... en lo Convent de nra S.a del Socor=
ro dit y celebrat un ofici en lo convent de mos bens la charitat
de esta Ciut. y el qual dit de mos bens la charitat
acostumada Compres el quart del Rey nre S.r
Item lex y man donar al Moli de .... Sor ......, e son Venes
.... de Maravles .... y son dret de parroquia
Legades etc. En tots los altres empero bens meus ... fas
hereus meus Universals a tots los fills y fillas que puga
tenir de llegitim Matrimoni per iguals parts y porcions

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

entre ells divididoras y igualment entre asos Infants y nets ets in stirpes et non in capita, substituint los de unos altres Vulgarm.t pupillarm.t y per fideicomis, al ultim del qual substituent y hereu meu Universal fos de la Maria heretat morint sens descendents, o, faltant apres tota la sua descendensia a Rafel Company mon germa y tota la sua descendentia. E si dit Rafel hereu hereu no sera, o apres faltara ell y tota la sua descendentia fa hereua Universal a Francina Febrer y Thora molt germana y en falta de ella á Rafel Febrer son fill y als seus a tots ses volunbats –

Declarant expressam.t que si el dit mon ditt fill no tindre descendents, y sera viva ales horas la S.ra Angela Company y Alberti me mara en tal cas pure substitutionis lex y mandonar adita me Mara per via heréditat de aquest mon Testam.t 5 ℓ moneda de Mall.ca y que en lo demes se execute lo que antes tinch dispost y ordenat

Aquesta es y Cassant y Lo qual Testament fonch fet y firmat en Ciutadella de Menorca asets dias del mes de Juriol any de la natiuitat de nostre S.r Deu Jesuchrist Mil siscents setanta y quatre Senyal de mi Jul.o Company Testador predit qui aquest mon Testam.t loa, aprova, ratiffica y Confirma

Testimonis de aquest Testam.t cridats y per dit Testador pregats son el Mag.s Juan Codina y Fanalls, el Mag.s D.n Jordi Delgado Sebastia Beltran Aguasil Real, el Alferez Bapta Delgado, Miquell anbellag. de Leonart Matheu Cortabella escrivent, y Jozeph Codina de Ciut.d de Menorca habit.s y jo Jul.o Llypa nott.s qui pregat y requirit he rebut lo present Testament

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

Codicils de la senora Maria Olivar y Serra

Al nom de nro s.r y de la sua santa gra[cia]
Com la voluntat humana sia ambulatoria [illegible]
ultim traxem de la vida, y aqui es licit y permes
Alterar fer el temps Codicillar. Per tant yo Ma-
ria Olivar y Serra V.a del Mag.h D.r Geroni Oli-
var quondam de Ciutadella de Menorca habit. de-
tinguda en lo llit de malaltia Corporal de que tem
morir, tenint emperò tot mon seny enteniment ferma
paraula y memoria integra, sabent que he fet y
ordenat mon testament en poder de Rafel
Febrer not. en que he dispost a mes liberas voluntat
Volent ara corregir, ajustar y llevar alguna cosa
de las en ell contengudas fas estos presents
mos Codicils, en los quals fas las ordinations seguents-
Primerament. Recordantme que yo tenia devotio de fer dir
una missa cada divendres de semmana y que ha algun
temps he dexat de aundir a esta charitat, vull y
man que de las missas me tinch dexadas y la mia
anima en mon testament, en haja cent y las am-
mas del Purgatori.
Item declar y si quant vull y man que totas las scriptu-
ras que se trobaran fetas de mon orde y nom, sian de
ningun effecte y quant de totas aquellas me perl[to]
las tenes emperò totas contengudas en dit mon testament [illegible]
que estiguen en la força y valor, y que estos Codicils [illegible]
tinguen y deuen de codicils, o de aquella ultima y derrera
voluntat mia que millor de dret valer y lloc puguen.
Foren fets y firmats los pnts Codicils en Ciutadella
de Menorca a vint y quatre dias del mes de Set[embre]
de la natiuitat de nre s.r Deu Jesuchrist
Mil, siscents setanta y quatre, [...] Sentat

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

de mi Maria Olivar y Serra Codicillant qui
estos mos Codicils, lloa, aproua, ratifich y Confirma

Testimonis de estos Codicils son mestre
Juan Gelebert fuster y mestre Cursach
sastre Jaume Cursach fill de Juan
Pere Gomila brasser y Sebastia
Segui perayra de dita de Mo
habits y yo Juan Olives notari qui
pregat he rebut los presents Codicils

Testament de mestre Pere Pastor picapadrer, de la vila de Maho habit

obijt cum ult die y 1614

ex^m In forma

En nom de nostre S^r y de sa sua sancta gratia Amen Com
sia que es determinat totas las creaturas humanas haver de
morir Com nos ho va exortant lo Propheta dient
dispon ala tua casa y quant moriras y viure semper
no poras, Per tant yo Pere Pastor picapadrer de la
vila de Maho habitant atrobat en Ciutat de la de Menorca
fill que son llegitim y natural de Antoni Pastor picapadrer
y de Anna Mercadal conjuges diffunts, de-
tingut en lo llit de malaltia corporal de la qual con
morir, emperò emperò tot mon bon enteniment ferma
parraula y memoria integra volent disposar de mos
bens fas lo present Testament que es la ultima voler
meu, en lo qual elegesch en marmessors y de aquest
mon Testament executors sens empero dany, ni de-
triment llur ni de sos bens al noble y mag^ch D. Joseph
de Guevara Lobo de Procurador Real ane muller
y a mon fill Pere Pastor tots junts y cadaqual
a soles los quals prech y en quant puch encarregue que fassen
y admeteeran lo que per mi debax trobaran escrit y ordenat
Primerament y ante de totas cosas encomenant la mia
anima en mans de nostre Senor qui aquella y las demes
ha redimidas ab la sua preciosissima Sanch elegesch
sepultura al meu cos mort feadorca [?] morint en Ciutat

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

en la Iglesia Parroquial y que la mia funeraria [illegible]
sia feta aconeguda de dits mos Marmessors [illegible]
mos bens fins lliuras y pagar Legitim
segultura y de lo que tenia de
Los gastos refferits vull sien dignes [illegible]
Cels 30. ala Capella de Sant Joseph de
Iglesia de Maho y lo demes aconeguda de
Marmessors.
Item vull y man que per temps de nou anys sien dites
Una missa baixa cada any en la Capella de Sant
Pere de la Vila de Maho y que per temps de dos
anys se me grengue bulla de Composició per la qual
dix la charitat acostumada.
Item lex y man donar deu sous Una volta tantum al
baili de la sera Sta. de Jerusalem
Item lex y man donar al Molt Ill.e Sr. Jaberde, Rector,
o Vicari, de qui al temps de mon obit sera Parrochia
Una volta tantum y per dret de Parroquial
Item jure institutionis et pro omni jure hereditari, le-
gitime, augmentati, partis camerae et alias lex y man
donar à Catherina Pastorma filla deu centas lliuras
moneda de Mallorca, a ella pagadoras de onze lliuras
quinze sous cada any en onze lliuras quinze sous, que
se li senalaran demes censals per pagarse de las
2000 ll. refferidas Comensant la primera paga en
Sant Miquel primer Vinent apres de Consumat son
matrimoni y entre en tant que estira sens carante
ellegua en casa de mon fill Sr. Pastor, lo qual per
darli aliments y governarla cobrarà las onze lliuras
quinze sous dalt mencionadas sens diminutio de las
2000 ll. Y prenye li dit de me mater
lese adira mia filla, les dites 2000 ll. la habitatio de las
casas delicas durante per temps de deu anys, y de aquest
deu anys li aparexerà a dit mon fill Sr. Pastor
quant se casaras dita mia filla, las quals [illegible]

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

pagades las dites 2000 ll. y las casas acabat el termini
de ells se partiran mos fills Pere, Sebastià y Juan
Pastors igualment, y en falta de algun de ells, entre
en hereu yo, fills del qui sería premort en la
portio que el Pare hauia de succehir

Item eodem jure institutionis y per los maneres dits
lex y man donar a mon fill Juan Pastor una casa
situada al arrenal de Marc franca de censal que
vuy esta Antoni Vidal y lloguer, y la mitja tanca
derrera las dites casas ab carrech de quatre lliuras
de nombre de 2 sous fan las matexas tancas, y que
pague entrar a la dita tanca per el gasto de las dites
casas.

Item eodem jure institutionis y ab los matexos drets leg
man donar a Sebastià Pastor mon fill Dotze lliuras
de dos Censals de que yo tinch y rebrà que li
rendran Pere Pastor mon fill

Item eodem jure institutionis y per los matexos drets
lex a Pere Pastor mon fill cinco sous cens, en los quals
y lego li he donat lo fas hereu meu particular
y premorintme a sos Infants y mos nets in stirpem
et non in Capita, y la matexa premorientia
de premorientia se entengue y los demes mos fills
institució in stirpem en falta de sos Pares.

Pagades y cumplidas totas las cosas demunt dites y los meus
deutes plenariament satisfets, la sobredita voluntat del fet
de tercer, offugis y malicias apart posades. En tots los altres
emperò bens meus mobles inmobles drets, bens y accions
ami en qualsevol manera pertanyents y espectants fas
hereu meus Universals als dits mos fills Pere
Pastor, Juan Pastor y Sebastià Pastor igualment
y premorintme a sos Infants y mos nets in stirpem
et non in Capita, substituhint als dits mos fills
uns als altres morint sens Infants, y que la portio

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

del tal axi morint se partesca entre los vivents [illegible]
del qui sera premort derrant infants [illegible]
ment que los danys y profits se [illegible]
entre los dits mos fills a [illegible]
que mos fills tindran lo dit mon [illegible]
mans no li demanen cosa alguna [illegible]
haura cullits de sos Censals y propietat.

Aquesta es ma Ultima voluntat Lo qual testament
foren fet y firmat en Ciutadella de Menorca
a sis dias del mes de octubre any de la natiuitat de
nostre S.r Deu Jesuchrist de Mil siscents se=
tanta y quatra. Sen✝yal de mi Pere Pastor
testador predit, qui aquest mon testament loa, aproua
ratiffich y Confirma.

Testimonis de aquest testament cridats
y ser dit testador pregats son m.e Juan
Campins chirurgia, Bernat Campins teixi=
dor Pere Anrich fill de Barthomeu
Anrich studiant, Agusti Roig, Miquel
Leubert pirapedrer y Lluis Quadrado Con=
rador de Ciutadella de Menorca
habits. E io Bl. Llynas nott. qui pre=
gat y requirit he rebut lo present
testament y redigit en esta publica
forma

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

Ala S. Maria Olivar y Serra

JHS

Nom de nostre S. Deu Jesuchrist y dela sua sancta gratia Amen. Com La voluntat humana sia ambulatoria fins lo ultim extrem de la vida y aquí es licit y permes testar ho es tambe Codicillar. Per tant yo Maria Olivar y Serra vid. Habitada dellAlay. Pere Gerony Olivar mon marit | Duplicat =

Testament dela Sra Marianna Roger y Villalonga de la Vila de Alayor.

obijt cum isto die 12. 1675.

Ja informa

En lo Nom de nostre Señor y dela sua sancta gratia Amen. Com sia cosa certa totas las creaturas humanas haver de morir com nes ho ve exortant lo Propheta dient dispon ala tua casa per que morias y viure sempre no poras. Per co yo Marianna Roger y Villalonga filla legitima y natural de mn. Barth. Villalonga y de Antonina Camps difunts. Vidua relicta del qm. Marti Roger de la Vila de Alayor dela Isla de Menorca stant detinguda en lo llit de malaltia corporal dela qual tem morir, estant empero en tot mon bon enteniment ferma paraula y memoria Integra, volent disposar dels bens que Deu nostre S. me ha encomenats, faz aquest mon ultim y derrer testament ab lo qual elegesch en marmessors y de aquesta ultima voluntat mia executors als dits mn. Gabriel Fornals nets mon gendre y a Marti Roger mon fill tots junts y cadaquel a soles Los quals prech y en quant puch encarregue que si se esdevindra morir yo sens fer ni ordenar altre Testament, que fassen y executen lo que per mi debaix atrobaran escrit y ordenat.

Primerament y ants de totas cosas encomenant la mia

ARXIU COMTAT DE TORRE-SAURA

amma en mans de ma. S. Deu Senyor qui aquella hasi [illegible]
mida ab la preciosissima sanch elegesch sepultura al
meu cos mort fahadora al Convent de Sant Diego de
Alayor altar de ma. S. de Betlem [illegible]
vull sia feta acompañada dels dits mos [illegible]
volent ser enterrada ab lo habit del glorios S. F.
per charitat del qual dexo la charitat acostumada
y ofereix de mos bens trenta sinch lliuras per gastos
de sepultura funerarias, missas y demes gastos.

Item vull y man que lo dia de mon enterro si sera pos-
sible y quant no lo endema, me sia celebrada una
missa al dit Convent de sant Diego per los religiosos
de aquell Convent, per charitat de laqual deixo la
charitat acostumada

Item vull y man que de continent seguida la mia mort lo mes
prest que fer se puga me sian celebradas missas baxas de
requiem (pagats primer los referits gastos) fins ala dita
quantitat de 35 ll. lasquals vull sian ditas co es deu
al Convent de nostra Senyora del Toro, 20 ala Capella
de ma. S. del Roser de la Parroquial de Alayor = 10 ala
Capella de Sant Crucifici de dita Parroquia y son al-
tar priuilegiat y las demes a cumpliment a las ditas 35 ll.
vull me sian celebradas al Convent de sant Diego
en lo altar major y nostra Senyora de Betlem y charitat
de aquellas dexo la charitat acostumada

Item vull y man que lo dia de mon enterro me sian ditas
quatre [illegible] Cantadas quatre salmis al dit Convent, co es una al
altar major, altra al altar del bon Pastor, altra del
Beato Saluador y la altra al altar de ma. S. de Betlem

Item vull y man que [illegible] y espay de nou anys me sian celebradas
tres missas resadas de requiem cada any celebradoras per
los P. R. de dit Convent de sant Diego, co es una el
dia de sant Juan Bap.ta per la amma de ma. filla Juana
las duas el dia de santa Anna y la mia amma
y de ma. filla Marianna

Item dexo y llega al Ilt. Pr. Rector, y Sant Onofre
Vicari de la Parroq. Iglesia de Alayor [illegible] moneda
de Mallorca una volta [illegible] [illegible]
parroquial

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

Item dex y llegue ab dessi de la Dona Santa de Jerusalem tres sous una bolsa tantum

Item Iure institutionis lex pro omni parte hereditatis et legitime dex y llegue a Isabel Camps y Roger muller de Miquel Camps de albufera 50 monede de Mallorca ab los quals y lo que li vinc promes y donat en contemplatio de son matrimoni hereua mia particular fas y jnstituesch y premorintme a sos Infants y marnets in stirpem et non in Capita

Item y los mateixos drets de institutio dex y llega a ma filla Antonina Cardona y Roger, muller de Joseph Cardona sinch sous monede de Mallorca ab los quals y lo que li he donat en ocasio de son matrimoni hereua mia particular fas y jnstituesch y premorintme a sos fills y fillas y marnets in stirpem et non in Capita

Item Iure institutionis Lex pro omni parte hereditatis et legitime a ma filla Franseguina Gomila y Roger muller de mo. Gabriel Gomila notari semblants 50 ab los quals y lo que li he donat he promes en ocasio de son matrimoni hereua mia particular fas y jnstituesch y premorintme a sos Infants y marnets in stirpem et non in Capita

Pagades y cumplidas les en tots les altres empero bens meus les fas y jnstituesch hereu meu Universal a Marti Roger mon fill llegitim y natural, lo qual si hereu meu no sera, o, sera, e essentho morira quant que quant sens Infants llegitims y naturals, ho morint ab aquells, los tals morran sens altres fills llegitims tambe y naturals substituesch en tal cas en aquell, y al ultim de aquell axi morint, y axi hereuas mias Universals fas y jnstituesch a mes fillas, Catherina, Antonina y Franseguina y iguals parts y portions entre ellas dividoras y a sos Infants y falta de alguna de ditas mes fillas in stirpem, et non in capita substitutionalas ad jnvicem vulgariter, lex fideicomissum Declarant que venint el cas de esser hereuas mias mes fillas y de morir alguna de ellas sens Infants llegitims y naturals y hauerni altra de premorta

als Infants, vull y es me voluntat y la part que
tocaria en aquella si fos viua, vaja y pervenga
alos Infants y iguals parts y porcions no obstant
la premorientia y caducatio de grau queny
hagues de permitse.

Aquest es lo Ultim Testament Ultima y final voluntat
lo qual fonch fet y firmat en la vila de Alayor de
la Isla de Menorca a vint y nou dias del
mes de Marts, any de la natiuitat de nre s.
Jesuchrist Mil sisents sexanta y sinch
Senyal de mi Mariama Roger y Villalonga
testadora predita qui aquest mon testament
loa, aprova, ratific y confirma.

Testimonis de aquest testament
cridats y de dita testadora pre=
gats son Juan Salort escrivent
Thomas Vidal Lluis Mercadal
Miquel Reyas Apotecari Llorens Pons
Antiga Ml. Olives menor, Juan
Febler de Alayor habitants y jo
Lluis Llinas notari qui pregat y
seguint atrobat en dita vila
de Alayor he rebut lo pnt.
testament.

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

Testament del Mag.ᶜ Gabriel Carbonell
Balle de la Illa y terme de Mahó.

Fonc (?) en ... del ... 1675. Requiescat in pace. Amen.

En lo Nom de nre S.ʳ J. Christ y de la sua Sant. gratia Amen. Com sia cosa certa totas las creaturas humanas haver de morir, com nos ho va exortant lo propheta dient dispon ala tua casa y quant morias y quant sempre no sabs. Per tant jo Gabriel Carbonell Balle lo corrent any de la Illa y terme de Mahó fill que som legitim y natural de Miquel Carbonell y de Francina Carmala difunts, detingut en lo llit de malaltia corporal de la qual tem morir, emperò estant en mon bon enteniment forma paraula y memoria integra volent disposar dels bens que Deu nostre Senor me ha encomenats fas lo present mon testament en lo qual elegesch marmessors meus, y de aquest ultima voluntat mia executors sens companyia y ... dels meus bens ... Carbonell ... Antonia Pons y Carrió, Jaume Carbonell son fill y Miquel Olives son fillastre tots junts y cada qual ... pregant que ... morir jo sens altre testament que fassen y executen lo que jo ... ordenat.

Primerament y ants de totas cosas encomanant la mia anima en mans de nostre S.ʳ Deu Jesuchrist que aquella ha redimida ab la sua preciosissima sanch. Elegesch sepultura al meu cos mort faedora en lo Con.ᵗ de Jesus en lo vas dels ... volent ser enterrat ab lo habit de S. F.ᶜᵒ y del qual dic la charitat acostumada y que lo meu cadavre sia aportat ala ... sepultura solament per los Pares del dit Convent de Jesus, y ... de mos bens quaranta lliuras y sepultura, funerari habit, y pagat esso, de lo demes sien dignen missas

aconegudes de sos marmessors
Itt vull y man que sie dit Comolne deselas mesie diu
y celebrada perpetuament Una missa cantada
lo dia de sant Gabriel en la capella de nostra
Senora de Conceptio y chantat de vol dir
Unit sous censals de mos bens comprat al
quart del Rey me ....
Itt llex y man donar a mesto ... lliures per una vez
Item .... Una ueda tantum
Item llex y man donar ... una vella tantum ... la
de la terra santa de Jerusalem
Item llex y man donar ... Una volta tantum ala obra
de la Iglesia ... de ...
Item llex y man donar ... una volta tantum ala Confraria
de la Candela
Item Jure institutionis llex y man donar als meus Carbonell
mon fill comu ami y a ... mon ... muller
muller ... sos mon ... de Mallorca en les quals ... fey
hereu mai particular y ... als infants
y mos nets in ... et non in Capita ab ...
... que en 23 Abril 1668 en la conclusio del
Matrimoni del dit mon fill son a dit mon fill
42 lliures ... dot y ... de dita se mara
conforme ... Capitols matrimonials reconduits en
poder del nott ... sent
Item jure institutionis llex y man donar a Elisabeth
... ma filla comuna ami y ala ... Anna ... mi
segona muller essent religiosa quatre lliures cens durant
se vida natural y no mes e no essendo li dos dit
jure cent lliures pagadoras de 25 lliures en 25 lliures ...
... als infants y mos nets in
stirpem et non in Capita
Y de tots los altres empero bens meus ... lliures
Pagades ... En ... Universals a Gabriel Miquel
... mos fills y iguals parts y ...
... substituintlos ... als altres
...
... infants ... cada hu ... porcio
... mentres ... estos no fossen ... ...
ra, ...

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

monissen en ellas, y morint sens infants, los subs-
titueich uns als altras, y a sos fills de qui seran
premorts in stirpem, et non in capita

Elegesch en curador de mos bens y hereta al Dr
Cosme Carbonell y le Frisque Miquel Olives mon
cunyat fins que tinga edad y pendra a son carrech
la administratio de dits mos bens y hereta volent
y ordenant que si sera necessari vendre alguna
partida de censal y desengeno de ma heretat
ho puguen fer dits Dr Cosme Carbonell sens haver
de menester decret per quant molt confio de son
zelo y del dit Miquel Olives

Item vull y man que mos fills y filla estiguen en mi ca-
sa ab companiia de ma germana Juana Carbonell la
qual cuydara de llur sustento, a la qual y als efectes
sia donat de mos bens lo que judicara dit Dr Carbo-
nell fins tots hajan pres estament, y en qualsevol
temps vull y man que dita ma germana tant ab
infants, com sens infants, sia alimentada de ma
heretat, attes que feu donatio a mon favor en poder de
Cosme Llopes not.

Aquesta es la mia ultima voluntat lo qual testament
fonch fet y firmat en la vila de Maho de la Illa
de Menorca a vint y set dias del mes de agost any
de la nativitat de nre S Deu Jesuchrist mil
siscents setanta y sinch

Testimonis de aquest testament eri-
dats y de dit testador pregats son Jo-
seph Orfila de Gil de Uina de Sant
Lluis Gornes fill de Gil Antoni Colom
fill de Jaume de Jul Bonti fill de Jul
Jaume Morro fill de Jaume y Sebas-
tia Bonti fill de Jul de Maho habitants
Ego Jul Vigna not qui pregat he
rebut lo present testament y redigit he
esta publica forma

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

Testam.t del Mol. Ill.e S.or Coronel y Sarg.to Mayor D. Joseph Pardo del Castell de la Mag.d y son Cap.a Gnal de Ciutadella de Menorca

ordenatos aliud per ny michaelem Prugany not. sub 7. [illegible]

En Nom de nostre S.or Deu Jesuchrist y de la sua sancta gratia Amen. Com sia cosa determinat [illegible] las creaturas humanas haver de morir y sia cosa incerta la hora de la mort com nos ho esta avi-sant lo Propheta dient dispon ala tua casa per quant moriras y vivre sempre no poras. Per tant jo D. Joseph Pardo Sarg.to y Cap.a Gnal de la pnt Illa de Menorca fill llegitim y natural de Ysidro Pardo y Maria Ferrer conjuges diffunts natural de la Ciudad de Huesca del Reyne de Arago, detin-gut de pnt en lo llit de malaltia corporal de que tem morir, tenint emperò tot mon bon enteni-ment ferma paraula y memoria integra, volent disponer dels bens que Deu nostre S.or me ha encomenats fas lo pnt testament ultima y darrera voluntat mia en lo qual elegesch en manmessors y de esta ultima voluntat mia executors (sens emperò dany ni detri-ment llur ni de sos bens) al Cap.a y Sarg.to m.r Don Phelip Garcés Castell del Castell San Phelip al Rnt. Joseph Arquimbau, Rector Clavari lo any corrent y a dita Rubert y a mon Sebastia Carbonell de esta Illa y a ma muller y a Isidro Pardo tots junts y cadaqual a soles. Los quals prech y en quant puch encarregue que si los paresqués que en quant jo mateix sens fer ni ordenar altre testament que tots junts y cadaqual a soles fassen y exe-cuten lo que per mi debaix trobaran escrit y ordenat. E primerament y ante de totas cosas encomenant la mia anima en mans de nostre S.or Deu Jesuchrist qui aquella ha redimida ab la sua preciosissima sanch sia de ma, elegesch sepultura al meu cos mort feador morint

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

en escapsila, En lo Convent de S. Ft. de esta ciut. devant lo altar major, volent ser enterrat ab lo habit del d. S. Ft. y al qual dxo la charitat acostumada y que la mia funeraria y sepultura sia feta a coneguda de dita me muller = y pera que Deu me S.r me perdone mos pecats fas los llegats seguents. Pr. vull y man que me sian dites celebrades 500. missas baxas Rezades ab continent a disposicio de dita me muller la celebracio de ellas, y la qual man donar de mos bens la charitat acostumada una vegada tantum.

Item lex y man donar al molt Ill.e S.r Laborde, o, son Vicari Ocasi y son dret de Parroq. E una vegada tantum

Pagades Etc. En tots los altres emperò y fas hereus meus Universals es a saber en lo us de fruit de mos bens, heretat, pagers y servicis a me muller sub ba Acuerne. Proprietaria emperò a me filla Josepha Pardo y Garces. Si emperò dita me muller y filla hereuas mias no seran, o, essent faltaran apres y obrian los ses mos pagers y servicis fas hereu Universal a Joseph Garces mon net dels dits mos pagers y servicis, de que ly dites me muller y filla nos seran valgudas —

Aquesta es la Cassant Etc. fonch fet y firmat lo pnt Cassant. en Ciut. de M. a. vuyt dia del mes de 8.bre any de la natiuitat de nre S.r Deu Jesuchrist 1675. Senyal de mi Ell.a Cassant d'en Joseph Pardo Sy.e y Rag. Pnt de esta Isla qui aquest testament lloa, aprova ratiffich y Confirma

Testimonis de aquest Testam.t Cridats y pr dit S.r Gov.or pregats son el Mr. Joseph Saltavull, m.r Mig.l Garcia chirurgia, Joseph Perez servent de sa Senoria, m.r Mig.l Moret

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

Mr. Miq. Torres, Pau Campamar, y Ant. baffa, de Cuiu. Mr. Vall, y Jo. oque (?)

Testament del Sr. Juan Dalmau

obijt cum illo die 20 8bris 1675

Anima eius req. in pace Amen

Pratj.

En nom de nre. S. y de la sua santta gratia Amen. Com sia que determinat totas las creaturas humanas haues de morir y sia a tots incerta la hora de la mort, com nos ho va exortant lo Propheta diente dispon ala tua casa perquant morirás y viure sempre no porás. Per tant yo Juan Dalmau fill leg.m y natural del mag. Esteua Dalmau y de la S.ra Juana Ponsa defuncts, desteus de Menorca habitant detingut en lo llit de malaltia corporal de la qual tem morir, tenint empero per ma bon enteniment ferma paraula y memoria integra, volent disponder dels bens que Deu nre. S. me ha encomenat, fas lo pnt mon testament, en lo qual elegesch en marmessors y de aquest mon testam.t executors, ser Pau in... Dotiment Lluq. de ses bens ... Mag. Sr. Rafel Pons f.e Pau Martorell donsell y a D. Jh. Pou de Quevara tots junts y cada qual asolas als quals prech y en quant puch encarregues que si se esdeuindra morir yo sens fer ni ordenar altra testament que tots junts y cada qual a solas fassen lo executions lo que per mi debaix trobaran escrit y ordenat.

Primeram.t y ante de totas cosas encomanant la mia anima en mans de nre. S.r Deu Jesuchrist que aquella y las demes ha redemidas ab la sua preciosissima sanch, elegesch sepultura al menos ...

ARXIU COMTAT DE TORRE-SAURA

feadora en la Iglesia del Convent de nostra Senyora del Socos desta Ciutat de la banda de posts del altar major volent ser enterrat ab los habits del P. S. Augusti P. sant Pare, que el dia de mon obit si sera posible y quant no el saguent me sia dita missa cantada y la qual deix la charitat acostumada sepultura ab cuyja altras y aconeguda de dits mes marmisors —

Y perque Deu nostre S. me perdone mos pecats fas los llegats pios saguents.

Pr. vull y man que de continent me sien ditas y celebradas setcentas missas baxas de requiem celebradoras co es 200. en sant Jordi de la Iglesia parroquial de Ciuxd. = 200. en sant Pere y 300 al dit Convent del Socos de Ciuxd. y las quals deix la charitat acostumada, ordenant que axi com se aniran celebrant se vajan pagant, y no havent hi puntualitat en la celebratio, y pasasen tres mesos, y no se haguessen acabat de celebrar, paguen mos marmesors ferlas celebrar alli ahont mes prest se cumplira ala celebratio —

Item vull y man que tots anys perpetuament me sia dit y celebrat un offici de tres horas el dia de sant Joan en la Iglesia Parroq. de Ciuxd. y al qual deix la charitat acostumada de mos bens compres el quart del Rey nostre Senor, y que y tempo de nou anys me sian ditas missas resadas en lo dit altar de sant Jordi de dit quart —

Item vull y man que tots anys perpetuament sian ditas y celebradas en dita Iglesia Parroq. set missas cantadas, o, resas un lo dia de sant Esteva y amina del mag. Esteva Dalmau mon Pare altra lo dia de sant Juan de Juny per amina de la S.ra Juana Ponsa me mara, altra, lo mateix dia de sant Jul. y amina del mag. Jul. Pons mon Avi, altra lo dia de nostra S.ra de Esperansa per amina de la S.ra Esperansa Squella y Ponsa me Avia, altra lo dia de sant Jacinto per amina del S.r Jacinto Dalmau mon Germa, altra lo mateix dia y amina de la S.ra Jacinta Ponsa

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

me tia y la altre lo dia de sant [illegible] de [illegible]
de la S.ra Antonia Menendez y Dalmau
y celebrada del qual dit sa [illegible]
de Camps elquart del Rey n.re S.r
de nottament de dit quart me [illegible]
bradit en dita Iglesia de Parroq. missas [illegible]
Item lex y man donar ala terra S.ta de Jerusalem
5 ll. vna volta tantum
Item lex y man donar [illegible] vna volta tantum al [illegible]
de Sorte y son dret de Parroquial
Item lex y man donar ala S.ra Francisca Pons donsella
filla del mag.ch Rafel Pons donsell vuyt lliuras con-
atotat sa voluntat
Item lex y man donar al R.t D.r Rafel Pons fill filla
del dit mag.ch Rafel Pons atotat vuyt lliuras cons a la
voluntat
Item lex y man donar vuyt lliuras con al mag.ch D.r Mar-
torell donsell fill del mag.ch Rafel Martorell vuyt
lliuras con atotat sa voluntat
Item lex y man donar vuyt lliuras con ala S.ra D.a
[illegible] de Guevara y Martorell filla del noble D.
Joseph de [illegible] Martorell atotat sa voluntat
Item vull y man que el quadro figura de n.ra S.ra de la
[illegible] sie entregat al Convent de S.ta [illegible] de la Ciutat
y posat alla ahont [illegible] de dit Sr. [illegible]
y religios de dit Convent
Item lex y man donar a Juana Mollora donsella ne-
[illegible] de [illegible] [illegible] vint y sinch lliuras una
volta tantum
Item lex y man donar a Joachim Cassafelis el qual es
catorse o [illegible] edad de 22 anys vint y sinch [illegible]
una volta tantum
Item lex y man donar a Juana Lleda y Subirats filla de
m.r Bernat Lleda y de sa muller Juana Maria Subirats
vint y sinch lliuras en contemplatio de matrimoni
o religio
Item lex y man donar a Juana [illegible] me criada
bona servitut y asistencias que de ella he [illegible]

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

Sinch ... y mitja de blat y 4 lls cada any durant de vida natural y seguit son obit tornaran ditas ... y mitja de blat y 4 lls c. ame ...

Item lex y man donar a dita Juana Duaneda tota la obra de terra, graellas, sella y tot lo servici de la cuyna y mes li dex dos llensols, unas tovallas de taula y dos torcabocas a sa voluntats.

Pagats y cumplidas totas las cosas demundites y tots mos altres deutes y torts plenariament restituits la sola veritat de fet cessa de frau y malicias apart posadas. En los demes bens meus mobles, inmobles semovents, drets veus y actions ara, o en lo seguidor a mi en qualsevol manera pertanients, o pertanier devents fas hereu meu Universal al ... D. Rafel Martorell de la Real Aud.a del Civil de Serdena y tota la sua descendentia legitima y natural ... in infinitum. Si empero dit ... D. Rafel Martorell a mi hereu no sera, o apres quant que quant essent mon hereu faltara sens descendentia, o, los descendents sens descendentia, en qualsevol cas en que nos trobaba descendentia del dit ... D. Rafel Martorell, ni de ella descendents, o haura faltat aquest sens ella substitueix, y a mi hereu Universal fas si viu sera al ... S. el Dr. D. Juan Martorell Canonge de la santa Seu del Regna de Mallorca y ... gaudeix mos bens y heretat de ... sia y seguit son obit tant encas de premorientia com de faltar apres, fas hereus meus Universals a la ... Da. Agada de Puesara y Martorell y al ... ... Martorell donsella y tota la descendentia de ... de ella y iguals parts y portions substituint los uns als altres ad invicem faltant sens descendentia, o, los descendents sens descendentia. Y en falta de tots los sobredits y descendentia de descendentia dels substituesch al ultim morint sens descendentia y a mi-

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

dit havent Inventari de mos bens y ll.ra y el S.r Ph.
Martorell Com ass.dor de mon hereu dit Don Ph.
Morell y que en dit nom prestiltas al dit Inditio de
mos bens mobles. Com de sun desd Confo-
Aquesta es ma ultima voluntat lo qual fonch fet
y firmat en Ciutadella de Menorca a deu
y sis del mes de 8.bre any de la natiuitat de
Deu me S.or Mil siscents setanta y sinch
Senyal de mi Jul. Dalmau Testador predit
qui aquest meu Testament lloa, aproua, ratific
y Confirma

Testimonis de aquest testament
cridats y per dit testador pregats
son el Cap.a Pau Seru, Juan
Casasnouas, Bernat Lledra ar-
gentir, Ph. Olea, tixedor,
Jul. Cadrna y fanals, Machia
Calafat Ciutada, S.r Calafell
parayre de Ciut. habit. y jo
Jul. Llyna not. qui pregat he
rebut lo pnt Testament y redigit
en esta publica forma

Pub. a 21 de 8.bre 1675 a
Inst.a del Marmessors llq.

Attes y Arbitrat Juan
Morell dosell Cablla.
y el hon. Miquel Albert

Testament de Barthomeu Campamar natural de Pollensa de Ysla de Mallorca

Obyt cum illo die 9 8bris 1676

Anima eius in pace requiescat Amen.

En Nom de nro Señor y de la sua santa gratia amen. Com sia que determinat totas las creaturas humanas haver de morir com nos ho va exortant lo Propheta dient dispon a la tua casa, que quant morias y viure sempre no poras. Per tant jo Barthomeu Campamar natural de la vila de Pollensa de la Ysla de Mallorca fill legitim y natural de Miquel Campamar q. y de Jansina Martorell divent, actualment habitador de Ciutadella de la Ysla de Menorca, detingut en lo llit de malaltia corporal, de la qual tem morir, estant emperò tot non bon enteniment ferma paraula y memoria integra volent disponer dels bens que Deu nostre Señor me ha encomenats, fas lo present testament en lo qual elegesch marmessors meus y de esta ma voluntat mia executors, sens emperò dany ni detriment algu ni de sos bens, als Alferes Barthomeu Delgado, Barthomeu Calafat mon sogre y a Marg.da Campamar me muller tots junts y cada qual a solas, los quals prech y encarregue que si se esdevindra morir quant puch encarregue que si se esdevindra morir jo sens fer ni ordenar altre testament, que tots junts y cada qual a solas fassen y executen lo que jo mi debaix ordenaran scrit y ordenat.

Primerament y ante de totas cosas encomenant la mia amima en mans de Nostre Señor qui aquella y las demes ha redimidas ab la sua preciosissima sanch, elegeix sepultura al meu cor mort fahedora en lo Convent de Sant Fr.co desta Ciutadella, al vas de nostra Señora de la Concepcio volent ser enterrada ab lo habit del dit Pare Sant Fr.co de el qual dix de mes bens la charitat acostumada y que la via funeraria

y Sepultura sia feta aconeguda de dits mos marmessors
i para Deu nostre S.or me perdone mos pecats fas los
llegats pios seguents
Primo vull y man que seguit mon obit me sian ditas y
celebradas quatrecentas missas para de requiem co-
es 100. a sant Jordi, 50. al Rosari 150. al Convent de
S. Fran.co 50. al Carme y 50. al Socos, y las quals lex
la charitat acostumada y vull se sian per ço q.
300. per la mia anima y 100. per la de Antonina Cam=
pamar y Camps me primera muller
Item lex y man donar al molt Ill.e S.or Sabordo,
son Venes, Vicari perpetuo Parrochial per una
volta tantum
Item lexo y man donar al bassi de la Terra S.ta de
Jerusalem dos reals per una volta tantum
Item lex per bon amor a Catharina Camps filla de Xpfol Camps
nebot de me muller morta un vestit de estemeña sant
Anna de se tia, un gipo blau y una camisa
Item lex a Catharina Camps filla de Pere Camps un
vestit de estemeña negra, un gipo de lliteca y una
camisa
Item lex a Christophol Camps fill de Xpfol per bon
amor y haverlo tingut en casa una lliura de dos-
anys.
Y pagats ells fas Hereus meus Universals co es de lo
que tinch en Menorca a Margalida Campamar
y Calafat me muller, y en lo que tinch a Ma=
llorca, a me Mara Francina Martorell y a
Miquel Campamar mon germa, y esso no tenint
infants, perque tenint infants hereus meus
fas dits mos infants tant nats com naxadors
per iguals parts y partints entre ells divididoras-
substituintlos en Imrien vulgarm.t pupillarment
y per fideicomis
Aquesta es ella Calafat

Lo qual fonch fet y fermat en Ciutadella de Menorca a XXV dias del mes de Mars, any de la nativitat de nostre Señor de Mil sis cents setanta y sis. Sen + al de mi Barthomeu ... qui aquest meu testament loa, aprova, ratifica y ferma.

Testimonis de aquest testament cridats y per dit testador pregats son Antoni Aguada texidor de llí, Rafel Sacrista hortola, Pere Ramonell picapedrer, Sebastiana ... Marhia Capella texidor de llí, Gabriel Vall corredor, y Antoni Julin ... de Ciutadella.

Ab mi Joan Lluyna notari qui pregat he rebut lo present testament y redegit en esta publica forma.

Pub. a 11. 8.bre 1676. al Rev. de la muller del dit Campamar.

Testes Consell Ferrer y Juan Quitart menor

Testament de Francesch Segui sastre

ff.m informe

Obijt cum illo die 25. Julij 1676.

Anima eius in pace requiescat Amen.

En nom de nostre Señor y de la sua sancta gratia Amen. Com sie que determinat totas las creaturas humanas haver de morir com nos ho va ... lo Propheta dient dispon ala tua casa per quant morirás y no viurás sempre no sorás. Per tant yo Francesch Segui sastre fill de Bernat Segui y de Magdalena Medina diffuncts de Ciutadella de Menorca habitador de la qual ... de malaltia corporal de la qual ... en lit ... tenint emperó tot mon bon enteniment ... en memoria ...

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

ferma paraula y memoria integra volent dispon-
dre dels bens que Deu nostre Senor me ha com-
manats fas lo present testament ultima y de-
vera voluntat mia, en lo qual elegesch en
marmessors, y de esta ultima voluntat mea
executors, sens empero dany ni detriment llur
ni de sos bens a me muller Angela Llada y ant.
Bernat Llada mos cunÿats, tots junts y cada qual
a sobas, los quals prech, y en quant puch en-
carregue que si se esdevindra morir jo sens
haver fet ni ordenat altre testament, fassen
y executan lo que y ni debaix atrobaran scrit
y ordenat
Y Primerament y antes de totas cosas encomenant la
mia anima en mans de nostre Senor qui aquella
las demes ha redimidas ab la sua preciosissima
sanch, elegesch sepultura al meu cos mort feadora
en lo Convent dels … de esta Ciut. davant
Sant Magi, volent que la mia funeraria y se-
pultura sia feta a coneguda de dits mos marmu-
missors, y para que Deu me … me perdone mos
pecats fas los llegats pios seguents.
Primo vull y man que seguit mon obit me sian dits
de continent cent missas baixas, celebradoras 25
25. a Sanct Jordi, 25 a S. …, 10 al …
y 40 al Socos, En lo any vinent vull
me sian ditas altras 200 missas, y en lo ter-
cer any altras 100 celebradoras en la forma
que las primeras, per las quals deixo la charitat
acostumada en la vila tantum
Item vull y man que aquells 30 … cens tench
sobre las casas de Pau … al Carrer de
Cuniola serveixan per charitat y quart-

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

186

de missas baixas celebradoras en la ombres [illegible]
en lo altar de Sant Magi [illegible] la [illegible]
las quals cedran.

Item Lex y mandonar [illegible] sous una [illegible]
al balli de la Serra [illegible]

Item Lex y mandonar al Mole [illegible] Sena [illegible]
[illegible] son dret de Parrochial [illegible]

Item Lex y mandonar al [illegible] sent [illegible] mon net [illegible]
[illegible] y [illegible] y acabat de passar [illegible]
any de la [illegible] li deix cent sous una [illegible]

Heretum

Item fue Instituhini et [illegible] hereditari
et legitime lex y mandonar a tots mos fills [illegible]
nats y naxadors y amas nets fills del Dr [illegible]
Segui, a dits mos fills sengles [illegible] y premorint
me a sos Infants in stirpem, et non in capita
y als dits mos nets del dit Dr Segui [illegible] in stir=
pem, et non in capita, en los quals y a cascun
dels tinch donat hereus meus [illegible] fer y
instituesch.

Item per los matrimonis lex y mandonar a Miquela
[illegible] me filla, [illegible] a dita Angela [illegible]
Comuna cent lliuras moneda de Mallorca
[illegible] de matrimoni y morint en pupillar
edad [illegible] y prevengan dites 100 lliuras ame he=
retat.

Pagades [illegible] en los demes bens meus [illegible]
[illegible] hereva Usufructuaria a me muller Angela
[illegible] durant se vida, vivint casta y sens
marit, Propietari empero hereu meu Universal
[illegible] a mon fill Bernat Gregori Segui y [illegible]
[illegible] empero dit mon fill Bernat Gregori Segui
hereu meu no sera, o, sera, [illegible] morira
en pupillar edad, o, agues quant que quant

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

sens Infants, o morint als Infants faltaran ellos
En qualsevol cas En que nos trobara descenden-
tia del dit mon fill Bernat Gregori fas he-
reus meus Universals a Agusti y Sub-
seguint mos fills aminy a Juana Faliona
me primera muller Comuns y als seus
atorgat sis Voluntats

Aquesta es lo my Testament [illegible] lo qual
fonch fet y firmat en Ciutadella de Menorca
a onze dias del mes de Janer any de la nati-
vitat de nostre Señor Deu Jesuchrist de Mil
Sisients setanta y sis — Sen+al de mi Sr.
Segui Testador predit qui aquest mon testamt.
lloa aprova, ratifico y Confirmo.

Testimonis daquest Testamt.
cridats y per dit Testador pre-
gats son Phelip Caymari fer-
rer, Miquel Caymari menor fer-
rer, Miquel Anglada Sellr.
Pere, Andreu Pons ferrer, An-
toni Far braffer, mestre Juan
Marco Sombrerer, y Joachim
Rosello aprenent de ferrer
de Ciutadella de Menorca ha-
bitadors, y yo dit llyna notg.
qui pregat he rebut lo pnt. tes-
tament y lo legis en esta
forma.

Pub. a 26. Abril 1676. a reqs.
de Angela Llodra sa muller,
Testes Miquel Segal
y dit Sempol

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

187

Testamt. del honor Antoni
Pons Parella

Obijt ann 1780.

ffm.

En lo Nom de Nre. Sr. y de la sua Santa gratia Amen.
Com sigue determinat totas las creaturas humanas
haver de morir y sia a tots incerta la hora de la mort
com nos ho va exortant lo Propheta etc. Per tant
yo Antoni Pons fill de Sebastià Pons y de Speran-
sa Felipa Conjuges diffunts de Ciutadella de la Isla
de Menorca habitant, detingut en lo llit de malaltia
corporal de la qual tem morir, tenint empero tot mon bon
enteniment ferma paraula y memoria integra volent
disponde dels bens que Deu nre. Sr. me ha encomenat
fas lo prnt. mon testament en lo qual elegesch en
marmessors y de esta voluntat mia executors sens em-
pero dany ni detriment llur ni de sos bens als que
tinch elegits en poder de la obra pia tinch feta en
ma del Rt. P. Fr. Simon Alberti religios de St.
Augusti, a la qual me remet.
Vull y mane que de la primera paga ques donara a la gent de
guerra, de la que a mi me cabrara com a soldat de
cavalls se pague al Sr. Joseph Tholosa Athinent de Cavalls
lo que li deure
Vull y man que del sou vensut que me està devent
el Rey nre. Sr. li sian alliberadas com ab lo prnt. lo
allibera de doscentas lliuras nostra moneda de Mallorca.
Item lexo y man donar trescentas lliuras al hospital
General de esta Isla sobre lo sou vensut que
me està devent el Rey nostre Senor —
Item lexo de dit sou a Joseph Vila mongendo cent
lliuras ... del dot y cumplimt. de ell com haja
rebut de mi vuytanta lliuras —
Item lexo de dit sou cent lliuras a Sebastià Pons
mon fill cumpliment de cent y vint lliuras ...

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

Item lexo y man donar dite institutionis et iure omni genere hereditatis, et legitime a tots mos fills sengles SS. en los quals y lo que les he donat aquells hereus meus particulars fas, y premorintme ab infants y mos nets in stirpem. Et no en altra cosa aquells etc. En los demes bens meus etc. fas hereva universal per raho del dot y di... dobant a ma muller Speransa Pons y Anglada, a totas mes voluntats.

Aquest es lo etc. cassant etc. lo qual fonch fet y firmat en Ciutadella de Menorca a vint y ... dias del mes de Juny any de la natiuitat del Señor de mil siscents setanta y sis. Senyal de mi Antoni Pons testador predit qui aquest mon testament loa, aproua, ratifich y confirmo.

Testimonis de aquest testament cridats y per dit testador pregats son Gabriel Vaquer, Pere Jolebert, Guillem Seba, el Jeronim Estaua Briones, Miquel Garcia, el sarg.to Joseph Briones, y Antoni Pons de Ciutat de Menorca habitants y jo Ysidro ... notari qui pregat he rebut lo pnt testament y redegit en esta publica forma.

ARXIU COMTAT DE TORRE-SAURA

188

Testament de La Señora Francina Llambias y Miguel.

En Nom de nre señor Deu Amen. Com sia Cosa certa que jo Francina Llambias y Miguel filla legitima y natural de Antoni Llambias Apoth. y de Marga de Antoni Miguel negociant quondam y de Marga rita Satorras vivent, de Ciutadella de Menorca habitant, detinguda en lo llit de malaltia corporal de la qual tem morir, estant empero tot mon entenimment ferma paraula y memoria integra volent disponer dels bens que Deu nre señor me ha encomenat fas lo present testament en lo qual elegesch en marmessors y de aquest mon testament executors, sens empero dany mi detriment llur, mi caro y amat marit Josep Llambias, ama mara y als Rds. Jordi Delgado y Margalida Satorras y als Rds. Joseph Calafat als quals prech y en quant puch encarrega que si se esdevindra morir jo sens fer mi ordenar altre testamt. que tots junts y cada qual a sos ... y executen lo que per mi dexare atrobaran escrit y ordenat.

E primeramt. y antes de totas cosas encomenant la mia anima en mans de nostre Señor Deu Jesuchrist qui aquella y las demes ha redimidas ab la sua preciosissima sanch, elegesch sepultura al meu cos mort fahedora en lo Convent de Sant Fr. de esta Ciutadella en lo vas de mon avi Antoni Miguel volent ser enterrada ab lo habit del Pare Sant Fr. y el qual dia la charitat acostumada y que la mia funeraria y sepultura sia feta a coneguda de dits mes manumissors. E per que Deu nostre senor me perdone mes pecats fas los llegats pios seguents.

Primo vull y mane que seguit mon obit me siano ditas y celebradas mil missas baxas, co es 500. en dit Convent

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

de Sant fr.[illegible] 200. al de nostra Senora del Socos 200.
a Sant Jordi de la Iglesia Parrochial. Sinquanta ala
Yglesia de nostra Senora dels Angels sufraganea de la
Parrochial y sinquanta al Convent de nostra Señora
del Sochoso y celebrats de las quals man donar lo emo-
lument la charitat acostumada y vull se lo erian
a [illegible] 800 per la mia anima y 200 per la de
Bernat Cavaller apoz mon primer marit.
Item vull y man me sian dits y celebrats perpetua-
ment dos uffisis en lo dit Convent de Sant fr-
ancesch lo primer dia de maig per anima de
dit Bernat Cavaller apoz mon primer marit en la
Capella de nostra Senora de Consepsio y lo altre
el dia de mon obit en la Capella de nostra Senora
dels Angels de dit Convent de S. fr.[illegible] per celebrasio
de les quals charitat y quant del Rey nostre Senor ale-
nat aquellas quatra lliuras censals que tinch
y posehesch sobre una de Miquel Aragones situada
en est terme de Ciutadella
Item lex y man donar [illegible] una volta tantum al basse
de la terra S.ta de Jerusalem
It. lex y man donar al [illegible] [illegible] Palou, son [illegible]
[illegible] una volta tantum y son dit de Parrochial
Item lex y man donar a mon nebot Sant.[illegible] Demenes cent
lliuras moneda de Mallorca si llansol quatra camisas y
quatra calsons de lli, y premorintme devant infants
fer lo mateix llegat als infantes – y encas de pre-
morirme no tenint infants vull que se li dexen
milles [illegible] per vida y sinch lliuras y no tindra effecte
el llegat sobredit
Item lex y man donar sinq.ta lliuras una volta tantum a
Margalida [illegible] ab chirato de robas –
Item lex y man donar sinquanta lliuras una volta
tantum a [illegible] Marques

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

Item lex y mandonas ame germana Juana Munet
Olivar una volta tantum y una gargan[illegible]
no esta' Compresa en la estimat[illegible]

Item lex y mandonas à Francina Marques
sols y dos tovalles una volta tantum

Pagats llegats Entre los altres y fas hereus
Universals a mos fills de qui al devant na
dons sian lla, o, molts per iguals parts y portions
entre ells dividideras, y premorintme a tots infants
y mesnets, y lineas de no dexar infants, el dia
de mon deit, o, de ells descendents, fas hereus meus
Universals a me mara Margalida Miquel
y Satorres, y a mon masip Antoni Olambias
paraque pagats dits llegats, gastos de obras piadosas
naria se parteixan axi lo que restara de mon dot
Con los mobles y robas que aparti al dit mon
mant sens estimar

Aquest es lo meu Testament lo qual fonch fet y
firmat en Ciutadella de Menorca a trenta un
dias del mes de Agost any de la nativitat de
nostre Señor Mil sicents setanta y sis Sent.
de mi Francina Miquel y Saura predita qui
aquest mon Testament loa aproba ratiffic y confirmo

Testimonis de aquest Testament, cridats
y de dia Testadora pregats son los Rs.
Dr. Rafel Pons, Domingo Albertí
[illegible] Mag. Dr. lo Any Albertí
Morbesach, Don Joseph Saltamull
[illegible] Bartomeu Juan, Pere Vila
Chirurgia, y el Dr. Jordi Delgado de [illegible]
de Menorca habit. y yo lo Alguazir

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

notari qui pregat y requirit he rebut lo pnt testament y redigit en esta publica forma.

Testament de Antonina Gornes

Vuy est cumplit a dies 12 Janvarij 1688.

En nom de nostre señor Deu Jesuchrist y dela sua sancta gracia Amen. Com sia que es determinat totas las creaturas humanas haurer de morir. Per ço jo Antonina Gornes filla legitima y natural de Miquel Saras Cabrisas y de Juana Mora conjuges diffunts, muller de Pere Gornes texedor de llana de Ciutadella de Menorca habitant detinguda en lo llit de malaltia corporal de la qual tem morir, tenint empero tot mon bon enteniment ferma paraula y memoria integra volent disposar de mos bens, fas lo present testament en lo qual elegesch en marmessors y de esta voluntat mia executors sens empero dany ni detriment llur ni

190.

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

joves mes fillas ab facultat que dit mon marit
los respectiva el dot y augment en cas de matrimo-
ni com li aparegue
Y en cas que dites mes fillas morissen sens casarse
Vull y man que dit mon marit los fassa celebrar
cent missas per cada una seguit son obits y apres
el de dit mon marit dexo en obligats sos bens en
haver de entregar al Convent del Socors de esta
ciutat de lleo cent lliuras per tot lo dot y augment
a que ve obligat en força de las cartas se feren
entre nosaltres y lo demes se para donar y deduhit
avis y lo que haura pagat per mes obrias funerarias
de mes fillas lo que pogues tocarli de lleur
successio. Deduhint la charitat de las missas que
per dites mes fillas haura pagades y de lo restant de
las 100 ll. se digan missas baxas en la altar
de la Iglesia de dit Convent del Socors per las animas
mia de mon marit Pare Mare y animas de
purgatori. Si empero de las dos fillas sen casas una
y la altra morís solament vindra obligat dit mon
marit, o, sos bens seguit son obit en donar sinq.ta
lliuras al dit Convent del Socors. Deduhint de ellas
la charitat de las 100. que per la deffuncta haura
pagades.
Declarant finalment que per quant mon Pare Saras
Cabrisses mon intestat y he suchehit ab mos jermans
y entre altres bens al sou censal que li feya dit con.t
vereu ordeno y mano que mes fillas lo cobren y de
lo que no hauran cobrat y pertocara a la mia
part fas llegat particular al dit Convent del Socors
de ciutat de lla.
Aquesta es la mia ultima voluntat la qual

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

fonch fet y firmat en Ciutadella de Menorca a [illegible]
dias del mes de 8bre any de la nativitat [illegible]
Jesuchrist de Mil Setcents setanta y [illegible]
de mi Antonina Gomes qui aquest [illegible]
lloa aprobo ratifico y Confirmo.

Testimonis de aquest Testament
en dalt y de la testadora pregats
Mt. Calafell Joseph Gomes broder
de llana, el Sen. Joseph Saltaur[illegible]
Mt. Sogue sastre Mt. Salas tec
dor de llana, Mr. Cangany [illegible]
Juan Cabrasses, de Ciutt. de
Menorca habitadors y jo Mr. Llina
notari qui pregat he rebut lo present
Testament y redegit en esta
publica forma

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

Testament de Sel. Pons Rossinoll.

En nom de nostre señor. Com sia cosa determinat. Per tant yo Sel. Pons Rossinoll fill llegitim y natural de Sel. Pons Rossinoll y de Margalida Bou difunts de Ciutadella de Menorca habit. detingut en lo llit de malaltia corporal, tenint emperò tot mon bon enteniment. Volent disposar fas lo prnt testament que es la ultima voluntat meu. En lo qual elegesch en marmessors al Alferes Thomas Pons, y al Ayudant Miquel Delgado tots junts los quals prech.

Primerament y antes de totas cosas encomenant la mia anima en mans de nostre señor elegesch sepultura en la Iglesia Parroquial de esta Ciut.a devant Sant Jordi alli ahont està enterrat mon pare volent ser enterrat ab lo habit del Pare S. Fran.co per el qual, y que la mia funerària y sepultura sia feta acomguda de dits mas marmissors.

Itm vull y man que seguit mon obit me sian ditas y celebradas trescentas missas baxas, de requiem de ellas 150. al altar privilegiat de Sant Jordi de la Iglesia Parroquial. Sing.ta al Convent del Socors, sing.ta al de Sant Fran.co y sing.ta al altar que se celebrarà de las quals se do la charitat acostumada una vegada tantum.

Itm vull y man que tots anys perpetuam.t me sian ditsy celebrats en la Iglesia Parroquial de Ciut.a un offici de totas horas el dia de Sant Juan y un altre el dia de mon obit per charitat del dit offici y ultra dos la charitat acostumada com porta el quart del Rey nostre señor.

Itm vull y man que tots anys perpetuament en lo Convent de nra Señora del Socors de Ciut.d sia celebrat

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

celebrat un'altra el dia de Sant Jaume per anima de
Jaume Tom mon oncle, y el qual deix la charitat
acostumada. Compres el quart del Rey nostre Senor.
Itt. Vull y man que tots anys perpetuament sia cantat
en la Iglesia de nostra Señora del Roser de Ciutadella
ala Parroq. Un'altra en la Capella de
Margalida per anima de Margalida Tom me
thara, y el qual deix la charitat acostumada.
Compres el quart del Rey nostre Senor.
Itt. Dei amore fas llegat de mos bens al hospital
General de esta Illa de dos lliuras cens ans
y rents, = Itt. Sa. Gabriel Saborit y Isabel sa terra... muller
Y en tots los altres bens meus y. fas he=
reus hereus Universals a tots los fills que pul=
legitims y naturals del dit ma avant naxa=
dors per iguals parts y porsions entre ells divi=
dors. substituhintles de uns als altres vulgarment
pupillarment y per fideicomis. y per la premorientia
dels Infants y mos nets in scripturam et non in ca=
pita. Si empero jo no tindre fills, o, tenintne mori=
ran en pupillar edad, o, apres quantsevulla, en
qualsevol cas en que nos trobara descendentia
mia legitima y natural fas Hereu meu Universal
al Alferez Thomas Tom, o, a son legitim successor
per la premorientia a ses voluntats.
Aquest es lo qui Cassant etc. fonch fet y firmat
lo pnt. testament en la Ciutadella de Menorca
a trenta dias del mes de Novembre any de la nativitat
del Señor Mil siscents, setanta y sis. — Se=
nal de mi Sal. Pons Rossinol qui aquest mon testa=
ment loa, y firme.
Testimonis de aquest testament
cridats y per dit testador pregats
son mn. Sal. Pons Oleo, mn. e Bonaventura
Sal. Montoya, Llorens Bonaventura
Llorens Saura, Miquel Segal

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

de Antt. y Gabriel Carrio de Ciut.d de Menorca
habitt. y jo bal. Oliña nott. qui pregat y requirit
he rebut lo prnt. Testament y redigit en esta
publica forma.

Codicils del dit Raphel Carbonell nott.

En lo Nom de nostre señor y de la sua santa gratia
Amen, Com la voluntat dels homens sia ambula-
toria fins lo ultim extrem de la vida, y aqui es
licit, alterar, ho es dir de codicillar. Per tant
jo Raphel Carbonell nott. de Ciutadella de Me-
norca habitt. fill legitim y natural del Dr. Antt.
Carbonell fl. ameti conjugat, y de Margalida
Domenech difuncts, encara que detingut en lo
llit de malaltia corporal. Tenint emperò tot
mon bo e ple enteniment, sabent y attanent
que ordeni mon Testament en poder del dit
Jaume Flaquer nott. de la vila de Mahó ab-
que elegia sepultura en el Convent de Jesus de
dita vila y que deixava vint lliuras per obra
pia y limosnaria y deu lliuras per missas, ara
ab altres mos Codicils revocant ditas disposi-
cions

elegesch Sepultura al meu Cos mort sodora en lo Convent de Sant Fran. de esta Ciutadella en la Vas dels Germans, y prenent dels mos bens pla mia funaria Sepultura, y obra pia lant lluvias, ab dita forma que pagats los gastos de funaria y Sepultura, de lo que romandra sien diguen missas baxas en ell Convent de St Fran. y Capela de Sant Jordi igualment a disposicio de me muller y me sogra

Los demes empero cosas contingudas en dit mon testament vull que sleguen en sa forsa y valor, y estos mos Codicils vull valguen per dret de Codicil, y si no valdran per dret de Codicil vull valeguen per dret de aquella ultima y derrera Volentat que de dret millor y valer puguen y ser hauadora perpetuament. Foren fets en Ciutadella à 4. febrer 1677. Testimonis de estos Codicils son Sebastia Seguí, Juan Oleo, Josep Canet, Sebastia Seguí y Juan Soler de la Ciutt. de Menorca habitants y jo lo Notari qui pregat he rebut los pnts Codicils, y firma del Codicillant.

Testament de Llorens Arguimbau Fadri fill de Llorens.

En nom de nre. Señor y de la sua S.ta gratia Amen Com stigue determinat totas las creaturas humanas haver de morir com nos ho va exortant lo Propheta dient dispon ale tua casa y quant morirás y viure sempre no pecaras. Per tant jo Llorens Arguimbau de Ciutt. de Menorca habitant fill llegitim y natural de Llorens Arguimbau diffunct y de Juana Sello vivent sa y gratia del Señor de cos y enteniment volent dispondre de mos bens fas lo present Testament, en lo qual elegesch en marmessors y de esta voluntat mia executors sens empero dany ni detriment llur ni de sos bens ala dita Señora Juana Arguimbau me Mara y als Sr. Rnt. ffr. Sello Pre. y ffr. Jeroni Sello mos oncles tots junts y cadaqual a solas los quals prega y la quant puch los carregue que se vulga madre mugre jo sens fer mi ordenar altre Testamt. que tots junts, o cada qual a solas fassen y executen lo que per mi debaix atrobaran escrit y ordenat.

Et Primeramt. y antes de totas coras encomenant la mia anima en mans de nostre Señor Deu Jesuchrist qui aquella y las demes ha redimidas ab la sua preciosissima Sanch elegesch sepultura al meu cos mort feadora en la Iglesia Parroquial ahont está enterrat mon Pare Llorens ser enterrat ab lo habit del Pare S.t Augusti y el qual des de mos bens la charitat acostumada y que la mia funeraria siá feta aconeguda de dits-

mes Manumissors y tarac... Deu nostre Senor me
mes pecats fas los llegats pios seguents.

Primo Vull y man que seguit mon obit
se celebrian siscentes missas una volta
co es 200. a sant Jordi de la Iglesia ...
100. a S.t ... 200. al Socos y 100. al ...
celebratio de las quals don la charitat acostumada
una volta tantum

Item vull y man que tots anys perpetuament me sia
celebrat un offici de totas horas en la Iglesia Parroquial
... de ... sant Llorent pel qual dos sous
mo ... La charitat acostumada ... comptes el quan del
Rey nostre Senor.

Item vull y man que tots anys perpetuament el dia
de sant Sebastia me sia dit y celebrat un altra
en la Iglesia del Convent de nostra Senora del Socos de
esta Ciutat celebratio del qual dos ... La charitat acostumada comptes el quan del Rey
nostre Senor.

Item leix y man donar vint ... una volta tantum al
vaso de la terra S.ta de Jerusalem

Item leix y man donar ... una volta tantum
al Hospital General de esta Isla

Item leix y man donar al ... S.t ... o son
... Vicari per son dret de funerals ... una
volta tantum

Item consigne ... que mon pare
... moneda de Mallorca quant morira
... sa anima co es
25. a sant Jordi y 25 al Convent de S.t Agusti
las quals man donar ... charitat acostumada
una volta tantum

Item ratifico la ... que ... fa ... me
fillas ... que ya mon Pare ... dar
llibertat ... per quant ...
... segons ... del ... mon

Item ... institueix ... omni parte ... y
man donar a totas mes fillas ...

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

naxeedat que de vida mia no hauran contractat matrimoni ho religiosament. Sis-centas lliuras de moneda a ellas pagadoras de dita mia heretat lliuras consignades y acas alguna de ellas volgues ser religiosa se li dègan pagar setze lliuras cent y son dot. Vuyt lliuras cada any per son plat durant sa vida y seguit son obit tornen ame heretat y que se li dègan pagar tots los gastos per entrar, vestir y professar en en el Convent y morint en pupillar edad vull y man que el llegat fet a son favor torn ame heretat. Si empero yo de vida mia ne haure casat alguna, o algunas a la tal, o tals dos solament sous en los quals y ab que les haure promes ho donat acada una de ellas sas persones particulars y premorintme a tots infants y mos nets ius scripta et non jn capite.

Item ordeno se ere instituesc et pro omni parte dexo y man donar a mos fills nefills de vuy en avant naxedors sous acada hu de ells en los quals se comprenda lo que haure promes ho donat als qui de vida mia hauran pres estament ho contractat matrimoni. Y premorintme a tos infants y mos nets jure institution et non jn capite.

Pagades. En tots los altres empero bens meus. fas hereu meu Universal al primer fill mascle que tindre y tota la sua descendencia masculina per recta linea usque jn infinitum. ab declaratio, que sia hereu meu un tot sol que sera el mascle mayor y no puga entrar la successio del fill segon, que no sia del tot acabada la de del fill primer y aso se entengue en los demes fills que pugan venir y tota la sua descendencia. Si empero el dit primer mon fill hereu meu sera

o, essent ho moria quanseque quant seni fill mascle
o morint ab ells faltaran tots dits fills en qualse-
vol temps que faltara dit mon primer fill
mascle y tota la sua descendentia masculina
fas hereu meu Universal al segon fill
mascle que jach tenir y tota la sua descendentia
y axi vull se entengue dels dos fills mascles
y descendents de ells que puch tenir ut supra
juntum servada sempre la orde primoge-
nitura y majoria y que lo fill tot sol del
qui sera mon hereu y posehidor de mos bens y
heretat.
Y en cas yo al dia de mon obit no tingues infants
mascles, nats postumos, o naxedors, ho tenintne
faltaran ells y tota la sua descendentia mascu-
lina en qualsevol temps que nos trobaran
descendents meus mascles de mascles fas hereua
mia Universal la filla major que tindre y
tota la sua descendentia ab la mateixa declaratio
y forma que tinch donat en mos fills mas-
cles y descendentia masculina de servarse
orde de primogenitura y majoria y de ser en
tot sol qui posehesca mos bens y heretat y en
falta de dita ma filla major y la sua descendentia
fas hereuas Universals las demes fillas y de ellas
descendents ab lo mateix orde que tinch donat
en mos fills y de ells descendents.
Item sempre y quant se esdevingues que algun dels
dits mos fills casas en vida mia y me premoris
deixant una, o, moltas fillas en tal cas jure
institutionis lex alas fillas del dit mon fill pre-
mort y mes netas [illegible] Capita
[illegible] los quals y de [illegible] haure promes, ho donat al
dit mon fill las fas hereuas particulars. Y en
falta de tota descendentia mia masculina
y femenina fas hereuas mias Universals
alas netas y descendents de ellas, que

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

de tals fills mascles vuel venir usq in Infinitum ab la forma desobre declarada de Majoria i de ser hereu univ(ersal) sol

Y finalment venint cas que yo no tingues fills ni fillas, ni descendents de ellas mediò gno... fas hereua mia Universal a me muller Juana Arguimbau y Cello a totas ses voluntats y pre premorentia a mos oncles los Doctors Geroni y Jph Cellos ab declaratio que lo dit Dr Jph Cello sols tengue lo usfruit y seguit son obit vaja la propietat de lo que li tocas y usufructuar al dit Dr Geroni Cello y per se premorentia a sos hereus y premorint los dits Doctors Cellos o algun de ells fas la matexa Institutio afavor dels hereus y succesors del dit Dr Geroni Cello

Y perque deixo la conservatio y augment de ma heretat sabent fas forsos de ella prohibesch a tots mos hereus la detractio de quartas y que nos tengue atentio a premorentias cadualitats graus ni absolutament sino sols atesa la unitat del fil vajan entrant a porchir mos bens com si haguessen cumplidas totas las condicions

Aquesta es y cassant &. la qual fonch feta y firmat en Ciutadella de Menorca a dos dias del mes de febrer any de la natiuitat del Señor del Mil sissents setanta y set. Senyal de mi Llorens Arguimbau Sabater qui aquest meu testament lloa y ferma

Testimonis de aquest testament cridats y per dit testador pregats son el Dr. Ant. Vila Pre. Antoni Pons y Vidal

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

Honofre Solivaras, Miquel Solivaras, Joseph Pons, Bernat Comella, Ramon Baleu, Pt. Ramonell, y Llorens sastre de Ciutadella de Menorca habitants; y jo Joseph Llina nott. qui pregat he rebut lo pnt. testament y redegit en esta publica forma

Segon Testament de Ss. Jaume Pellisser pre.

Obijt cum isto die 9 Maij 1677. Anima cuius requiescat in pace. Amen. Ff. mi. reformi

En nom de nostre Señor Deu Jesuchrist y de la humil Verge Maria Mara sua y Senora nostra Amen. Com sia que determinat totas las creaturas humanas hauer de morir y sia cosa incerta la dera de la mort com ens ho va exortant lo Propheta dient dispon de la tua casa per quant morras y viure sempre no poras. Per tant jo Jaume Pellisser pre. fill llegitim y natural de Antoni Pellisser y Francina Simo difunts al dia de vuy beneficiat en la Iglesia Parroquial de Ciutadella y ara Rector que son estat de la Iglesia del Mercadal, elegint en lo dit de

ARXIU COMTAT DE TORRE-SAURA

malaltia corporal de laqual tem morir, Estant em-
pero ab tot mon bon enteniment ferma paraula
y memoria integra volent disponer dels bens
que Deu nostre Señor me ha encomenats fas
lo present testament que es lo ultim voler
meu en loqual elegesch en marmessors y de
esta voluntat mia executors sens empero dany
ni detriment llur ni de sos bens al Reverent
Jacinto Cardona pre. y Gabriel Gomila
donzell los quals prech y en quant puch en-
carregue que si se esdevindra morir jo sens
fer ni ordenar altre testament, que tots junts o
cada qual de ells fassen y executen lo que per
mi debaix atrobaran escrit y ordenat
Primerament y ans de totas cosas encomenant-
la mia anima en mans de nostre Señor qui
aquella y las demes ha redimidas ab la sua
preciosissima sanch elegesch sepultura al meu
cos mort fahedora en la Iglesia Parrochial de Ciuta.
volent que la mia funeraria y sepultura sia feta
a coneguda de dits mos marmessors
Item vull y man que seguit mon obit me sian dites
y celebrades quant antes sia posible sinchcentas
missas baxas de requiem co es cent ala casa y
Convent de nostra señora del Toro, sinq. ala
Iglesia Parroq. del Mercadal, sinq.ta al Convent
de Socos, sinq.ta al Convent de S. fr. trenta ala
Iglesia de nostra señora de Loreto y las restants
222. cumpliment a las 500. al altar privilegiat
de sanct Jordi de dita Parroq. de Ciuta. per
unica celebratio de las quals lo es y man donar de
mos bens la charitat acostumada
Item vull y man que la libreria tinch en me casa
sia aplicada ala casa y Convent de nostra Señora
del Toro ab esta condicio que dega dit Con-
vent perpetuament celebrar per la mia,

anima el dia de S. Jaume un offici de tres
horas y si dit Convent no volrà acceptarla ab
esta conditió sia aplicada ab la mateixa
obligatio al Convent de nostra senyora del socos
de Ciutadella y en cas de no volerla voll
que dits mos manumissors la lloen y del
procehit de ella fassen obra pia lo que
los apareixerà per la mia anima.

Item voll y man que cada any perpetuament
al dia de sanct Jaume me sia dit en la Iglesia
Parroq. de sanct Martí del Mercadal un
ultra per lo qual asenal comproes el quant del
Rey nostre senor aquells vint sous censals que
tenim sobre casas de Miquel Carrio scituadas
al Mercadal declarant que en cas ocurrissen
a no poderse cobrar sobre dictas casas per haver
menys fallit de tot, que en tal cas mos bens y
heretat vengan obligats ala contributió de
dits vint sous.

Item voll y mangue cada any perpetuament me
sia dit y celebrat un ultra en dita Iglesia
Parroq. de Ciutadella al dia de sant Augusti
y celebratió del qual asenall aquells quaranta
sous cens que tenim sobre la Rl. dita la
alcaireta compres el quant del Rey nostre Sr.
los quals tenim y ressignats en esta y lo Real
Patrimoni a 30 janer 1669 segons consta en
lo Capbreu de censals de dit Rl. Patrimoni
de quarto foleo 393.

Item voll y mangue cada any perpetuament
sia dit y celebrat per las animas de mos pare
las de mar amat Antoni Raballa y de ma
germana Miquela Pelisser y Castanyer
Roquim me ncelda un ultra de Requiem lo dia
de tots los sancts en lo altar de sant Jordi
de Ciutadella per lo qual de la charitat acos-
tumada compres el quant del Rey nre S.

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

Item leixo al Ill.mo y R.m senyor Bisbe de Mallorca y al Molt Ill.e senyor Batle de las dits acostumats —

Item vull y man que per lo Ill.e Rector de la Pobla del Mercadal y Jurat major de aquella villa, temps de dos anys sian distribuhidas entre pobres vergonyants de aquell terme dos pensions de aquellas doze lliuras cens y tributs sobre casas que he stablertas junt ala Rectoria al Ill.e Rector Barcelo Villalonga qui vuy es en dita Pobla, en esta forma que cada any las dos pensions deguen fer aportar bone de Mallorca equivalent a dita quantitat y repartidoras entre dits pobres, comensant entre ells los fills de Christophol Pons y de sa muller Cussu, donantlos a cada hu un vestit enter.

Item leixo si acaba una de las confrarias de la S.a de S.t Marti del Mercadal una altra semelant

Item per amor de Deu a Francina Pons y Pintos me parenta durant la sua vida dit lliuras cens y penque deduhit lo pr. de suyo de dits segui son conte a me heretat

Item lleixo y man donar una vegada tantum trenta sous al Basi de la Obra S.ta de Jerusalem

Item vull y man que per los dits mes marmessors sian distribuhidas entre las filles del Joaquin Marques las necessitadas lo que me estava devent lo Ill.e Deson oncle de D.r Dominigo Marques de nombre de aquelles lochs ordena se me entregassen

Item vull y man que per los dits marmessors sian distribuhidas y repartidas entre los pobres mes necessitats que judicaran quaranta lliuras una volta tantum de mos bens, ans de entregar me heretat als hereus instituhits

Item vull y man que en el entrego de me

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

heretat ames hereuas, han donades de mòlt major
a me neboda Francina Aragones Oliver y ame Bar-
tomeu Mercadal .... blat entre ells ... del que
tindrem jo, se cullira per el terme, ordenant que
sie est llegat per los ames de aqueste dnar per
Contentas ani de lo que aporta son marit en
casa de blat com de la Servitut ha fet en
dita me casa y de altra part vull li sian
entregades las pocas alajas que tenen sues
Item fas liberatio y relaxatio a totas mes nebo-
das de lo que ellas y sos marits me deuran
quant el dia de mon obit.

Item sabent que me neboda Margalida Arago-
nes y Rebassa ha fet testament y codicils
en poder de Jph. Salort notti. à 21. Abril 1677.
y 23. dels mateixos ab que me ha fet hereu
universal de tot axi que ame conseguida la
electió de sufragis per la sua anima de que
vull y man que a dita me neboda sian
celebrades docentas missas baxas, co es 200.
en la Yglesia de Sant Diego de la Vila
de Mayor. 25. a nostra Senora del Toro
25. en Sant Jordi de la Yglesia Parroquial
de Ciutadella. 25. a St. Fr. y 25. als locs y
Las quals sian dites per la charitat acostu-
mada.

Item vull y man que tots anys perpetuament. sia
dit y celebrat per anima de dita me neboda
un Anniversari en la Yglesia de St. Marti de
Mercadal el dia de Sta Margarita per cha-
ritat y quant del qual assenyale aquells setze
sous censals que se sobre la poss. de sta
Creu del terme del Mercadal.

Item fas llegat a mt. Miq. Aragones ma-
rit de dita me neboda de dos quarteres blat
cens a fer voluntats sobre la poss. de Sta Creu
compres la que ell comprà.

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

Jo en fas llegat al dit Aragonès de bens de dita
me nebode de vint y sinch lliuras y dos ma-
talassos una ueta sumtum
Llegadas. En tots los altres mos bens fas Here-
uas mias Universals y Usufructuarias a mes ne-
bodas Francisca Baguer, Antonia Neta
Miquela Seguí, y Juana Maria Fas y
tots los descendents que tenen y porà tenir ius
jn infinitum per iguals parts y portions entre
ellas divididoras substituintlas unas a las
altres et infra, de tal manera que faltant
una sens descendentia, o apres quant que
quant sos descendents sens descendentia et
infra no trobantse descendentia alguna sua
la part y portio que tindrà arriba a las demes
o sos descendents in stirpem sens tenir
atencio a primogenituras ni altrament y axi
vull se seguesca tant quant hi haurà
descendentia de dites mes nebodas usque
jn infinitum. En falta empero de tota des-
cendentia de mes nebodas, de sos descendents
et infra ara per ales horas fas hereua la
mia anima y per ella a Deu nostre Señor
de lo que restarà liquido de mos Censals
y del dit me nebode Margarita Aragonès
y Rebassa, quant se entregaràn als dits
mes nebodas, en esta forma que en dit
cas de no haverhi descendentia ut supra de dites
mes nebodas se faràn dos parts iguals tret
en primer lloch el quart del Rey nostre Señor
aplicadoras una al Convent de nostra Señora
del Toro per sufragis de la mia anima
aconeguda del Rt. Pare Prior de aquell
Convent y altra per distribuhir a pobres a
coneguda del Rt. señor Rector y dels
Magch. Jurats del Mercadal encamegantlos

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

proferessan en p.r Nlech los parents de B.th
Martorell de S.ta Creu.

Volnant expressament que ad.tas mes nebodas no
sia entregada me heretat fins se haja cumplit
p. dits mos manumissors lo per mi ordenat al pre-
sent. Declarant axi be que me intentio nes
vindar lo valor de bens mobles robas et alias
quin sera necessari p. solutio de lo refferit y
per repartir entre mes nebodas com apareque
als dits manumissors. Sino sols vull subjec-
tar a fideicommis mos censals, y los que he
reuebut de dita Margalida Aragones me
neboda.

Aquesta es p. Testament lo qual fonch fet
y firmat en Ciutadella de Menorca
a vuyt dias del mes de Maig any de la
natiuitat de nostre Señor Jesuchrist Mil
siscents setanta y set. Sen+al de
mi Jaume Pellisser p.re elebada prelat
qui aquest testament lloa y firma.

Pub. a. 20. maig 1677.
areg.s de las Arenas.

Testimonis de aquest Testament
cridats y per dit testador
pregats son Pere Gomes
y Ppe Pelebert. St. & Visents.
Jph. Galbes. Sal. Bades. Se-
bastia Gomes, y Barthomeu
Torres de Ciutadella de
Menorca habits y jo Juan
Llyna nott. qui pregat he
rebut lo present testament y re-
digit en esta publica forma

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

Testament de Antonina Mercadal y Pomar.

En nom de nostre Señor. Com sigue determinat que Jo tant yo Antonina Mercadal y Pomar filla legitima y natural del Alferes Llorens Pomar y de Carrio coniuges difuncts muller que som de Gabriel Mercadal de Ciutadella de Menorca habitadora, detinguda de la lit de malaltia corporal de la qual tem morir, estant emperò tot mon bon enteniment ferma paraula y memoria integra volent disponre dels bens que Deu nostre Señor me ha encomenats fas lo present mon Testament en lo qual elegesch en marmessors y de aquest mon Testament executors sens emperò dany, ni detriment llur ni de sos bens als dits Gabriel Mercadal mon marit y amon oncle Bartomeu Pomar tots junts que los quals pregan.

Primerament que elegesch sepultura que al Convent de nostra Señora del Socors de Ciutadella en lo vas de nostra Señora del Desferro en lo qual vull ser enterrada ab lo habit del Pare S. Agusti, y que la mia funeraria y sepultura sia feta a coneguda de dits mos marmessors y perque Deu nostre Señor me perdone mos pecats fas los llegats pios saguents

Item vull y man que seguit mon obit me sian ditas y celebradas cent missas baixas de requiem ço es 40 en sant Jordi de la Iglesia Parroquial 25 al Socors 25 al Roser y 10 a S. Fran. com tambe amor de Deu 100 missas vull sen diguen de missas a la Sta. Cath. en lo dit Convent del Socors que celebracio de las quals se lo la charitat acostumada una vegada tantsolament —

Item lexo y man donar sie una volta tantum al hosp.
de la terra S.ta de Jerusalem
Item lexo y mane donar sie al Molt Ill.e Sr. Bisbe
e, son Ilttre. Vicari y son dret de Samet.

Pagades y En tots los altres empero fas hereus
meus Universals a tots mes fills nats y naxadors
a iguals parts y porsions entre ells dividoras
y a la premorientia a tots Infants y mes nets
in stirpem et non in capita substituint a tots
mes Infants de uns als altres y sos descendents
vsque in infinitum — y morint tots mes Infants
sens descendentia quant que quant y seran viuy
Gabriel Mercadal mon Germa y Catherina
Canet y Pomar ma germana tindran igualment
de vida sua. Los cens que io posehesch y se
quit llur obit arrivant, obra pia y la mia ani
ma y de mes Pares al dit Convent dels fres. y
en aquest cas si viu sera lo dit Gel Merca
dal li fas legat de lo que poques haver de
reggir de ell per mon dot haguda Consideratio
a lo que hauria gastat per mis ymos Infants —
Aquestas coses Cassant y lo qual fonch fet y
firmat en Ciutadella de Menorca als set
dies del mes de Juriol any de la nativitat del
Señor Mil sicents setanta y set. Senyal
de mi Antonina Pomar y Mercadal qui
aquest mon Testament loa y firma.

Testimonis de aquest mon
Testament cridats y pregats son
Joseph Vila de Galcert Pau
Ribas, Mr. Fontis, Joseph Fontis,
Joseph Cavaller y Nut. Ole=
brarde Cuixa Dalia y yo
Nut. Llinas nott. qui pregat
he rebut lo pnt. Testament

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

Testament del Dr. Jordi Delgado metje

Obijt cumulta die 22 Augusti 1672

Obt. in pace Amen.

Ay nec informa

En nom de nostre senor que com itque de termenat que per tant yo el Doctor Jordi Delgado
metje de Ciutadella de la Ysla de Menorca
habitant fill que som legitim y natural
de Delgado y de Maria Lassa
vivent detingut en lo llit de malaltia
corporal de la qual tem morir fas y orden
lo pnt testament que en lo qual elegesch
en marmessors que a me muller Margalida
Celladas y amos hermans Miquel y Bonif
Delgados tots junts que los quals pregam.

Primerament que elegesch sepultura en lo
convent de S. Ft. de Ciutat al costat de
nostra senora de Lameu volent ser enterrat
ab lo habit del dit P. S. Ft. y el qual que y que
la mia funararia sia fetas a coneguda de dits
mos marmessors. Y para que De nostre Sr.
me perdone mos pecats fas los llegats pios se-
guents.

Pr. vull y man que seguit mon obit me sian dites
y celebrades quatrecentas missas de requiem
que es 150. al Convent de S. Ft. en l'altar
privilegiat 150. al altar de S. Jordi de la
Yglesia Parroq. 25. a la capella de S. Miquel
25. a nostra senora del Roser. 25. al Sternj.
y 25. al Convent de nostra senora del Socors
y celebració de las quals den la charidat acos-
tumada.

Item vull y man que tots anys perpetuament
en remissió de mes culpas y pecats me sia dit
y celebrat en la Yglesia Parroq. de Ciutat
en lo altar de Sanct Jordi un offici de
totas horas lo diada del Sanct y charitat

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

201 y quant del qual deu la charitat acostumada de nombre de aquellas 12 lliuras 10 sous tinch sobre la possessio las Arenas situada en dit terme de Ciutadella

Item vull y man que tots anys perpetuament sia celebrat un ulcrat y la Ennia ... en lo Convent de S. Fr. ... dels negres en la sua capella per celebratio del qual deu la charitat y quant de nombre de las 12 lliuras 10 sous sobre la possessio de las Arenas, de que man te fassa resignatio a una Confraria de las del dit Convent.

Item deix amore deu sinq.ta reals ... a la Capella dels Dennosos negres del dit Convent en ajuda de la obra de dita Capella, y ... de elly lo que la Confraria dels dits Dennosos negres ... deuant.

Item deix a la terra Sta de Jerusalem 1 lliura una volta tantum

Item al Hospital General 5 lliuras pagadoras dins dos anys

Item deix al mal del Sr Sabonde, o son ... Niari per son dret de ... 1 lliura una volta tantum

Item fas llegat y ben amor a Maria Delgado me nebola encas de matrimoni de cent lliuras pagadoras de 25 lliuras en 25 lliuras ab consignacions.

Item fas llegat a me nebola Clara Delgado de sinq.ta lliuras de 25 lliuras en 25 lliuras consignadas en cas de matrimoni y que no ... cobrar juntas dos mes nebodas dits llegats, sino ... cobrat y ... la una esperara la altra

Item fas llegat a dita Maria Delgado me nebola de una joya de las bonas que te Margalida Gellabert me muller.

Item fas llegat a Tomàs Delgado mon nebot de tota la roba que tinch de vestir, espasa y daga y tot lo que ... ... a me ... ...

Item fas llegat a Anna ... criada de ... de ... lliuras encas de matrimoni ab ... de roba de lli y de llana

ARXIU COMTAT DE TORRE-SAURA

Pagades ... En tots les altres empero ... fas dich ... deua mia Universal ... deuant

se vida natural y no mes a dita senora Margalida Celladés me muller ab declaratio que no sia demenat cosa alguna à ella, ni a sos hereus de lo que ha gastat en adobar las casas de dita me muller ahont habitam, ni de lo demés que he pagat per compte de la heretat de dita me muller, y per lo contrari que dita senora me muller, ni sos hereus no tinguen que demanar cosa alguna a mi heretat ni a mos hereus en orde de pagaments fets.

Propietaria empero hereua mia fas a ma germana Maria Delgado, a la qual en quant me es lícit per no tenir descendents y en cas de no faltar o la substitutio propietaria, hu substitutions y validitat de aquest mon testament li deix jure legitimo, y si dita me mara hereua meua no sera ho essent ho morrà quant que quant fas hereus meus à mos germans Miquel y Barthomeu Delgados, y araque ara y per allavors comensant y Miquel gaudescan mos bens y heretat durant sa vida natural y no més seguida la mort dels quals ab infants, o sens infants, y sens ell, o ells fas hereu meu Universal a Lluis Delgado mon nebot, hereu de tots a ses voluntats. Y en cas de no ser viu de mon nebot Lluis Universal cas de la sucessio de me heretat ni haver donat hereus, vull y man que el darrer qui avesde ell haura poseint mos bens, falta de ells axi be a ses voluntats.

Declarant que en cas de continuatio de infants... dine ... en quarenta ... robas, se deque estar declarado que fara dita me muller Marg.da Celladés, qui estich cert de concertara le conciencia ordenant ... que en los ... que se hauran de dar de la administratio

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

he tingut de la heretat de Mateu Codina solament se prenguen y mes avall de cada un any deu lliures y que Mestre Delgado mon germa les aciribesca ale carrega de lo que sera degut ala heretat del dit Codina y per passar los Actes se elegescan dos personas una per cada part.

Aquesta es la mia ultima voluntat lo qual fonch fet y firmat en Ciutadella de Menorca y Agost als vint dias any de la natiuitat de nostre Señor Deu Jesuchrist Mil sicents setanta y set senyal de mi el Mestre Jordi Delgado Cortador predit qui aquest mon Testament loa y firma

Testimonis de aquest Testament cridats y del Testador pregats son el magnifich Don Bernat Olives, el magnifich Fr. Martorell donzell Antoni Sanctias Argenter, Antoni Vila teixidor de llana Matheu Camps peraire Antoni Cabo Cortador y Joan Mayans texidor de Ciutadella de Menorca habitadors y jo Jaume Vila notari qui pregat he rebut lo present Testament y redegit en esta publica forma

ARXIU COMTAT DE TORRE-SAURA

Testament de Antoni Benejam Conrador.

obijt cum sacrametis die 26. 8bre 1637.

En nom de nostre Senyor y. Com stigue determinat
ab fermi. Testant yo Antoni Benejam Conrador
de Ciutadella de Menorca habitador fill
que son llegitim y natural de Antoni Benejam
y de Fransesquina Febrer diffunts, de-
tingut en lo llit de malaltia corporal de la
qual tem morir, tenint empero tot mon bo
y ple enteniment y volent disponer y fas lo
present mon testament y en lo qual elegesch
en marmessors y a Antonina Benejam
me muller y a Pere Andreu mon germa tots
junts y Los quals prega.
Primerament y elegesch sepultura y en la
Iglesia de nostra Senora del Roser y y la mia
funeraria y sepultura sie feta a coneguda de dits
mos marmessors, y para que Deu nostre Sr. me perdo
mos pecats fas los legats pios seguents.
Dit Cull y mangue seguit mon obte me sian dites y
celebrades quaranta missas baxas ço es 10. a St. Fran.
10. al Roser y 20. a St. Jordi y las quals de la cha-
ritat acostumada.
Item Dex al molt Rt. Sr. Jaume ... Mn. Clot
Item son dret de parrog.
Item jure institutionis dex a Fransesquina Benejam
me filla cent y deu lliuras per tots drets de para-
mara dot augment et alias pagadoras al roba
de lli, llana, or, y argent y lo diner de ....
en .... cada any. y pmoririnne a sots infants
mos nets in stirpem et non in capita
pagades. En tots los altres bens y fas hereva
Usufructuaria a me muller Antonia Benes
jam y Quintana durant se vida natural y no mes

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

Propriesaris empero amos fills Antoni Bonejam Gaspar Bonejam y Juan Bonejam en esta forma que los dits Antoni y Gaspar Bonejam se partiran igualment la viña com ya tenin senclat del cental que fas; seguit lo obre de dia me ... y dit Juan tinra a la sua part las casas que tinch al carrer de las Andronas ab lo censal que fan y premorintme fas esta mateixa institutio afavor de sos Infants y mos nets in ... capita y en cas de premorirme alguns dels dits mos fills seni Infants sa part del tal axi morint se partira igualment entre los demes y en cas que lo dit Juan fos religios en tal cas solament lo deix los gastos necessaris per entrar y professar en religio jure institutionis y en dit cas me hereva Ursula disponga de las ditas casas afavor del Infant que li sera mes obedient y no disponent se partescan axi lo igualment entre mos fills. Aquesta es la ... ... Lo qual fonch fet y firmat en Ciutadella de Menorca a ... dias del mes de octubre de Mil siscents setanta y set. senyal de mi Antoni Bonejam testador predit qui aquest mon testament lloa y firma

Testimonis de aquest testament cridats y ... de testador pregats son Miquel Fuxa. Joseph Amandes. Antoni Torres. ... Anglada. ... Joan Roch Sera. y Gabriel Alzamora de Ciutadella habitants y yo ... ... notari que pregat he rebut lo present testament —

ARXIU COMTAT DE TORRE-SAURA

Codicils de Juan Villalonga de la Vila de Alayor

Trasd.t Cum istis die 20 9bris 1682 ext.o in forma

En nom de nostre senor y de la sua santa gracia Amen. Com la voluntat humana sia ambulatoria fins lo ultim exit de la vida y aqui es licit testar sia licit tambe codicillar. Per comt yo Juan Villalonga dit de torrasoli fill legitim y natural de Antoni Villalonga y de Nicolaua Juanola difunts de la Vila de Alayor de la Illa de Menorca sa per gracia del senor de tot y enteniment. Sabent hauer ordenat mon testament a 12 maig 1682 en poder del nott. de baix scrit. volent ara ajustar y llevar algunas cosas de aquell fas los presents mos Codicils que disponch en la manera seguent.

Primerament en lloch dels marmessors elegits en dit mon testament elegesch ara al molt Rt. Sr. Rector de la pnt vila de Alayor, a Juana Guardia me segona muller y a Rafel Guardia mon gendre tots junts y cadaqual a solas. &.

Item sabent que ab mon testament ordenaua se sencelassen de mo heretat cent lliuras etc., las pencions de las quals hauian de aplicarse en ajuda dels matrimonis de mes netas ara romper ab estos mos Codicils Revoch y anulle dit llegat

Item sabent que ab dit mon testament a my de la consistencia Universal ab que he cedat a Juana Villalonga y Guardia me filla ordenaua tingues mes que las altras fillas las mias casas ab los mobles segons es de veure en dit mon testament, Revocant ara dit llegat ab estos Codicils fas llegat a dita me filla de dinars casas ab quatra cadiras de repos —

sis plats de estany y una cava dengues ab caricel de vint y quatra lliuras cens que fara a me heretat, ho pendra ala sua part y la una y el botam ab carrechs de setze lliuras cens que axi be pendra ala sua part ho fara a me heretat
Item vull y mane que la dita me filla Juana apres mort de sa mare sia aventatjada ab sinch q[uarte]r[e]s blat y morint dita me filla sens infants tornen dites 5 q[uarte]r[e]s blat a me heretat
Item dexe faculat a dita me filla Juana de poder pendre si volra la mia possessio de Farratoli ab carrech de cent vint y tres quatra lliuras cens y vint y sinch q[uarte]r[e]s blat cens que posa quitar amb [...] quaranta dos q[uarte]r[e]s y quant no la vulla sia seguida la forma del dit testament y la condicio de ella en publich encant
Item sabent que ab dit mon testament deixava jure institutionis a Gabriel Camps mon net sis [...] cents y la part de cambra, tot en lloch de dit llegat vull que les dites declaraes en dit llegat y ab la forma que en elle se conte en cas de no haver casat de sian donadas vuyt [...] cent. lliuras y la part de cambra que deu haver fahent de llur [...], si empero haura casat y jo li haure fet promesa si dec al jure institutionis en desigualtat lo que li haure promes lo fas hereu meu particular y premorint li [...] altres infants in stirpem et non in capita
Item vull y man que en la Iglesia parrochial de la vila de Alayor el dia de sant Antoni sia celebrat un universari per la anima de Antonia Ma[...] me primera muller per el qual sia la charitat acostumada que manyeria [...] de mos [...] el quart del Rey nostre Señor
Tot lo demes empero estat contengudas ab dit mon testament lloa aprova ratific y confirme y vull valeguen y queden ab sa forsa y valor y que estos codicils valeguen per dret

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

el Codicil, ho de aquella ultima y darrera voluntat
que de dret millor valer y tenir porra, los
quals foren fets y firmats en la vila
de Alayor de la Illa de Menorca à vint y
sinch dias del mes de janer de Mil sicents-
settanta vuyt anys. sen+yal de mi Juan
Villalonga Codicillant qui estos mos Codicils
lloa y firma

Testimonis de estos Codicils
son Sul. Llyna y aragona Daniel
Mestre traedor, Guillem
Pons Sul. Pons, y Simon
Pris de Alayor habit. y
yo Sul. Llyna notr. qui
requirit he rebut los pnts
Codicils.

Testament de la Senora Marianna Sanxo y Roger.

obijt marito — En nom de nostre senor Deu Com seguè determinat
etc. Per tant yo Marianna Sanxo y Roger
muller que som del Mr. Jaume Sanxo metge
Ext. jr paca Amen — de la vila de Maho de la Illa de Menorca
habitadora, filla legitima y natural de Juan
ffm — Roger y de Agnes Sello difunts, detin-
guda en lo llit de malaltia corporal de la
qual tem morir, fermint empero p. volent
disposar p. fas lo present testament p. en lo
qual elegesch en marmessors p. al dit Mr.
Jaume Sanxo mon marit y a mos germans
Cosme Roger notr. y à Margalida Pons-
tots junts los quals prega p.
E primerament y antes de totas cosas encom-
=nant

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

205 La mia anima y elegesch sepultura y en lo Convent de Jesus extra muros al vat de nra Senora de Concepcio volent ser enterrada ab lo habit del Pare Sant Fr per el qual dio la charitat acostumada y que la mia funeraria y sepultura sia feta a coneguda de dits mos manimissors. y para que Deu nre S.r me perdone mos pecats fas los legats pios seguents.

It. vull y man que seguida mon obte me sian dites y celebrades sisentas missas de requiem co es 300 al dit Convent de Jesus de las quals es me voluntat sian celebradas 150 en altar privilegiat 100 ala Iglesia Parroq. de Maho. de que ni haya cinq. en altar privilegiat. Sinq.ta ala matriz setg. repartidas als beneficiats aquellas y 150 al Convent de nostra Senora del Toro de que man me sian celebradas setanta sinch en altar privilegiat y unica celebratio de las quals dos asaber les 4 Lad de altar privilegiat arraho de 3 s 6. y las altras arraho de 3 s 4 que es la charitat ordinaria

Item vull y man me sian celebrats perpetuament quatre ultras co es tres al Convent de Jesus, la una el dia de S. Fr. altra el dia de la Concepcio y altra el dia de S.t Antoni de Padua per charitat dels quals obligo al posessor de la mia poss. de Cristofola de baix dotze yaras perpetuament dos lleuras sinch sous al confraria de la Concepcio del dit Convent de Jesus y los tres sinch y 15 s ala Iglesia Parroq. de Maho per charitat del quart ultra en ella celebrador el dia de S.ta Anna y que se pague de compte el quart del Reymo sena y dret de amortizatio.

Item lexo y man donar vint sous una volta tantum ala obra S.ta de Jerusalem

Item lexo 50 ala confraria de la Candela una volta tantum.

ARXIU COMTAT DE TORRE-SAURA

Item Lex al Molt Rnt Sor Rector 5 ll sondree de Darios.
Item Lex a Agada Vidal en cas de matrimoni deu lliuras de amore co es 5 ll el dia de son desposori y 5 ll el dia de son desposori a un any.
Item Lex a Cosme Rogernes mon Germa Oli amore tres quis de blat de vida sua en esta forma que mon hereu y posessor de Binisafulla sequa donarli nou almuts de blat cada mes durant se vida sens obligatio de pendre seladas.
Item Lex a Margalida Ponsa filla de Sant Pons un vestit a la mena sant Antoni Jaume filla Catha per bon amor.
Item Jure Institutionis et pro omni parte legitima et alias Lex a me filla Agnes Sanxo religiosa no professa del Convent de la Sma Concepcio de la Vila setze lliuras censals es a saber 8 ll de vida sua y 8 ll a sos voluntats y apres mort de dita me filla coneran dites 8 ll censals a sos germans igualment y per se premorientia vostros infants in stirpem et non in capita.
Item eodem Jure Institutionis Lex a Marianna Sanxo y Rogerme filla en cas de matrimoni vint y sinch lliuras censals de mos bens ab obligatio que en cas de morir sens infants de quedar restituidas a mos hereus.
Item eodem Jure Lex a dita ma filla en dit cas de matrimoni La quarta part de sinchcentas setanta sinch lliuras que haura de rebre fuit el Mr. Jaume Sanxo mon marit co es 375 ll que ab pagas o plata rebe de mon dot cumpliment a las 1000 ll com las 675 ll tinc sobre la poss de Binisafulla que he fruchida per mon pare les falla sobre sos bens. y 200 ll en que he arbitrat la mercaduria diner y deutes que dit mon marit pogues

206

hauer restat seguida la mort de dit mon Pare per la coherentia feu mon fauor, de aquella quarta part venda obligato dit mon marit. Comparabli venda equiualent a ella dins tres anys seguit son desposori ho donarlohi contant.

Item vull y man que en dit cas de matrimoni se deguen entregar una caxa de roba blanca a dita me filla Marianna igual de robas ala que hauia entregado a Catherina Sanso me filla &c. per la qual effecte morint de esta enfermedad vull y man que de contenent sia feta dita caxa y comporta de tota roba que tenim en casa y de la ditas sia feta dos parts una per mos infants y altra per mon marit el Sr. Jaume Sanso per usar y valerse de ellas ab mos infants feta la qual separatio de robas, la demes fills vullo llegar depositar en poder de me filla Ygnes Sanso religiosa perque mos fills y sos germans axi com anirian prenint estament los ho vaya repartint.

Dexant en ma de dit mon marit el repartir mos mobles a mos fills quant pendran estament com millor li aparequera encarregantli en esto se conuenia y ab esta confiansa ... que dits mos fills de dits mobles se acontenten ab lo que son Pare las donara.

Item vull y man que en ocasio del matrimoni de me filla Marianna degue entregarli mon marit una nostra senora de concepcio guarnida de esperlas y de ... de or ab ... esperles.

Pagades &. En tots los altres empero fas hereus meus universals ... ... de mos bens y heretat (mentre fruit de mos fills pendran estament) al Sr. ... que mos fills ... ... Jaume Sanso mon marit ...

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

empezo a mos fills, Juan Sarroc, Pau Sarroc
Matheu Sarroc y als demes infants que
quial tenir per iguals parts y portions entre
ells dividideras y per mort intestat als infants
y mes ells en stirpem et non in capita subs-
tituinthos de uns als altres ab la mateixa forma
de premoritencia morint sens infants declara-
declarant que mon fill Juan prengue ab
sua part la possessio de Binisafulla ab-
estimatio de noranta lliuras cens y doze
gras formbat cens de que pendra la part
que li tocara com a fill y de lo demes
corresponendra a sos germans ab facultat que
tenint venda a son Pare ho de altra qual-
sevol part puga donar fora la possessio hoque
de ella fare a sos Jermans per lleuar differen-
tats entre ells y en cas de quitament del
blat lo deque quitar aruhos quaranta sous
las quals portions enteras vida de mon
marit per usufructuarlas y las aureu entre-
gant axi com ameran mos fills present
testament com entre vinda obligat en
corresponderlo a cada hu en la quarta part
de aquellas. ST S E E. de que he fet ja
donacio, en la forma que se han de entre-
gar a me filla Marianna
Declarant mes avant que dita qualitat de
mon fill Juan elegir de la possessio de
Binisafulla quant pendra estament y
contribuhir de ella a son Pare que tin-
dra sos Germans la portio de diners y blat
que los cabra, ho donar establir dita posse-
ssio de son Pare en sos altres Germans
sian casats y que dit son Pare prevint
la possessio ab estimatio de las. 90 lliures

207

... blat li corresponga de la portio que sobre de elles li tocara cabut

It encasque totsmos infants me premorissen ab infants ... ala successio dmos bens ... ells in stirpem et non in capita et emperò com ... no seran ... que morian ... infants ... y ... que la portio o portions del ... que ... hauran faltat per mort del ultim de tots ells y ... descendentia mia vaja al ... Jaume Sanxo mon marit ... durant se vida y seguit son obit fas hereva mia universal ... germana Margalida Pons y Roger ... seus ... se voluntats y que ... la quarta part de lo que ales ... de heretat se fassa obra pia perpetua per las animas ... y marit ab missas baxas de requiem en la Iglesia Parroq. de Alaho

Item fas declaracio que mon marit el ... Jaume Sanxo ha cobrat de mon consentiment y voluntat los bens y credits que per mort de na Pones ... a succehir ... que es me ... lo haja ... per ... el primer dia li foren constituhits en matrimoni y en quant menester sia ... fas legat de tot lo que ... y que no ... molestat ... lo que per aquest testament he ordenat

Loqual ... ordenat ... fermat en la Vila de Alaho de la Isla de Menorca a vint y quatra dias del mes de Janer de

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

Mil, sicents, settanta y vuyt, sen fal
Dni. Marianna Sarros y Roglà otorga=
dora qui aquest testament lloa y ferma
testimonis de aquest testa=
ment cridats y de dita testa=
dora pregats son Barth.
Pons y Roquet. Miquel
Abaria, Pe Costabella
St Miquel, Joseph Villa=
longa. Matheu Andreu
y el Dr St Llorens de
Mahó habitants y yo Pe
Mijna nott. qui pregat he
rebut lo pnt testament.

Testament de mestre Migl Aragonés

obijt cum isto die 14. feb. 1678.

En nom de nostre senyor Deu Com sia que deter-
minat. Estant yo Miquel Aragonés
blanquer fill legitim y natural de Aragonés
y de
conjuges mos pares quondam de Ciutadella
de Menorca habitant detingut en lo llit
de malaltia corporal de la qual tem morir
temint emperò, volent dispondre y fer
lo present testament en lo qual
eligesch en marmessors als mags. Gls.
Comila, a ma muller Antonina Parets
y a mon germà Antoni Aragonés tots junts
à les los quals pregue les

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

Primerament Elegesch sepultura y en lo Con-
vent de St. Fra. en la capella de las animas
volent se enterrat ab lo habit de Sant
Fra. per el qual y que la mia funaria
y sepultura sia feta aconeguda de dits
mos marmessors. Y per ço demanch que
me perdone mos pecats fas los llegats que
seguexen.
Item vull y man que seguit mon obit me
sian ditas y celebradas 150. missas co es
100. en St. Fra. en lo altar de St. Diego
25. en sant Jordi y 25. altres en lo
altar de sant Thomas de Vilanova
las quals dich la charitat acostumada
per una volta tantum
Item vull y man que tot el quent del Rey
nostre Senor de las dos y tres blat cens
fonch sobre la possessio de Sancta Creu, del
que romandra sen digan missas baxas per-
petuas en la Iglesia de sant Fra. y que
per tal effecte sia agregat lo resignat
[illegible] de las confesias de dita Iglesia o
Convent lo que romandra de ditas dos
gras forment cens. —
Item dexo ala terra Sta. de Jerusalem sols una
volta tantum
Item dexo al Molt Rd. pr. [illegible] hon
Clergue Vicari [illegible] son dret de [illegible]
Pagades y en tots los altres fas hereus
meus Universals a mos infants postumos y
de qui al devant naxedors per iguals parts
entre ells dividideras y no tenint descen-
dencia fas hereu meu Universal a mon
germa Antoni Aragones durant se vida
y seguit son obit fas hereu meu

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

als fills majors que tindran mos Germans dits Antoni Aragones Olanguer y Juan Aragones Feixes y si premoriencia asos fills sens tingen, les fan in Capitalaqueiba ut Cassamt lo qual fonch fet y firmat en Ciutadella de Menorca a dos dias del mes de Febrer de Mil Siscents setanta y vuyt. Sen(yal) fa Jaume Aragones qui aquest mon Testament lloa y firma

Testimonis de aquest testament cridats y per dit Testador pregats son Bartt(omeu) Alcayde Jorne Anaguall Sebastia Aragues Juan Anaguall (...) Medina Joseph Fornaris y Antt(oni) Alcayde habit(ants) y jo Jhl. Cayna not(ari) qui pregat he rebut lo present Testament —

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

209

Testament de Antoni Mercadal

ya informa
obijt eundem
die 9 julij
1678

En nom de nostre Señor Deu Con stigue Determinat de fer tant yo Antoni Mercadal fill llegitim y natural de Gabriel Mercadal y de Isabel Demenes Conjuges diffunts de la illa de Menorca habitador Sant Domingo en la ciutat una ferida de la qual tinc mort, tenint empero bo sent dispondre fas lo present testament en lo qual elegesch en marmessors a Catherina Capellanes muller y amor germa Isabel Mercadal tots junts a los quals prega.

Primerament elegesch sepultura al convent de nostra senora del socors al vas de nostra S.ª del Roser volent que la mia funeraria y sepultura sia feta aconeguda de dits mos marmissors, y axi be dic de altra pia aconeguda de dits mos marmissors y lo al Molt Rd.º Pabordre son dret Parroq. una volta tantum.

Llegades y pagats los altres empero fas hereva a mia Cat.ª adita me muller tenint infants, y surtint a llum algun ho postumes postumes empero ho tinguen edat de vint y quatre anys Proprietari, y Proprietaris fas als de ells que puch tenir, Si empero yo no tindre infant, o tenintne, passats los vint y quatre anys en qualsevol de dits casos, deixa a dita me muller sis quarteres blat de viuda sua ab condicio que no dique demanar cosa alguna mes, contra mi heretat de lo que haura aportat en me casa que man sia restituhit en especia del modo que sera empero yo no tindre infants, ho tenintne moriran en pupillar edad, ho apres quant que quanto seran infants, fas hereu meu

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

Universal amo persona Gabriel Mercadal
y als seus a ses voluntats.
Aquest es lo Testament lo qual fonch
fet y firmat en Ciutadella de Menorca
a vuyt dias del mes de juriol de Mil
sicents setanta vuyt anys senyal
de mi Antoni Mercadal testador predit
qui aquest mon testament loa y fir=
ma

Testimonis de aquest tes=
tament cridats y de dits tes=
tadors pregats Son Rafel
Febrer notti. Mt. Calafell mte
Mt. Cariany sabater, Andreu
Vila, Jul. Caymari Jul.
Roig, y Jul. Marla de
Ciutat. de Menorca habit.
y yo Jul. Allyña notti. qui
pregat he rebut lo present
testament —

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

Testament de Miquel Triay Ciutada

In forma. Obijt eum isto die 18 Augusti 1638.

En nom de nostre senor Deu Com sia que determinat sia per sant yo Miquel Triay Ciutada fill llegitim y natural de Juan Triay y de Elisabeth Pons vivent de Ciutadella de Menorca habitant detingut de lo dit de malaltia corporal dela qual com moris temint empero de voler disponer fas lo present testament en lo qual elegesch en marmessors ala dita me muller elisabeth Pons al Alferez Barthe Delgado mon padastre y al mag.ch Dr Jerony Cello tots junts y los quals prega y.

Primerament elegesch sepultura en la Iglesia de St. Fr. davant lo altar de sant Diego volent ser enterrat ab lo habit del pare St. Fr. per el qual y que la mia funeraria sepultura sia feta aconeguda de dits mos marmessors y per que nostre Sr. me perdone mos pecats fas los llegats pios seguents.

Do vull y mana que seguit mon obit me sian ditas y celebradas ...centas missas baxas de requiem es a saber 300 en lo dit Convent de St. Fr. en los altars de mon Sor de Conceptio y sanct Diego = 100 en la Capella de Sant Jordi dela Iglesia Parroq. Ing.ta al Convent del socos y ...guanta al Convent de nostra Sra del Toro per las quals dex la charitat acostumada una vegada tantum.

Item vull y mana que tots anys perpetuament sia dit y celebrat un aniversari el dia de St. Mel. en la Iglesia de nostra Señora del Roser sufraganea ala Iglesia Parroq.

ARXIU COMTAT DE TORRE-SAURA

per anima de Jus.t Ciray mon Pare per el
qual deixo la charitat acostumada compres el
quart del Rey n.e S.r

Item vull y man que tots anys perpetuament
sia dit y celebrat en la Iglesia del Convent
de S.t Fr. en la capella de sant P.e
de Alcantar lo dia de S.t Miguel un
aniversari per la mia anima per el qual
man se li pagar aquella de las confrarias del
dit Convent la charitat acostumada
compres el quart del Rey nostre Senor

Item lex y man donar deu lliuras al Hospi-
tal General una volta tantum pagadoras
dins sinch anys

Item lex y man donar vint y sinch lliuras
una volta tantum per ajuda del quadro de
nostra Senora de Esperansa quant se fara
dit quadro

Item al altar de sant Ignasi de la Iglesia
Parroq.l lex lo que haguera y tengue
deixe de donar dita me mare de ajuda
del quadro del dit sant.

Item lex quaranta sous dins dos anys a la obra
de S.to Sepulcre de Jerusalem

Item al moll del S.r Sacerdot ... y sindres de
Parroq. una volta tantum

Item lex a me muller Lucia Cassa quaran-
ta lliuras censals de vida sua compres las
vint y quatre lliuras de son augment las
quals vull se li resignan a saber es dotze
lliuras de bens de mon Pare Jus.t Ciray, y
vint y vuyt lliuras de bens de part de me
mare ab declaracio que no puga gaudir las
que no se hayan pagat tots mos deutes y se-
guit son obit tornaran a las heretats de
ahont son eixidas. Com son las 124[illegible]

ala heretat de mon Pare y iui 28 lls ala de me mara —

Pagadors. En tots los altres bens fas hereus meus universals a mos infants postumos y de que al quant naxedors sia ho ho molts pertinent parts y portions entre ells divididerar. Empero si yo no tindre infants ho tinintne faltaran en pupillar edad ho apres quant que quant en qualsevol temps sia sens infants fas hereua mia universal a Elisabeth Pons y Delgado me mara y morint aquella vull y man que lo que tindra de la heretat de mon Pare del Orcau vaja igualment a Hiarnay Eulalia triay mos Jermans y altrias ab declaratio que morint algun dels dits mos Jermans sens infants la portio del tal axi morint vaja al sobrevivent hodels descendents. Emes que tots dits mos Jermans morissen sens infants vull y man que de lo que tindra y hauia romas de la heretat del dit mon Pare sen fassa obra pia perpetua en S.t P.l y resignat la charitat de ella ama de las confrarias del dit Convent —

Declarant mes quant que los gastos de la mia funeraria y sepultura com tambe de la obra pia momentanea hande pagarse igualment de las heretats de mon Pare y de me mara mitat per cada qual de que no hauenthi medis ho fruits caiguts en ma heretat la momentanea vull y man se obtinga la renda mitat de la her. de mon Pare de que fas tricela, y mitat de la de me mara hodelo que me ha donat, de que dita me mara feta deductio de mitat gastos y obras pias pora disponder a sa voluntat, puis en quant alo que me hauia donat la fas hereua sens

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

obligacio de restitucio alguna ni Vincla
Item Vull que cas que me mora muira primer
que no lo Alferes Barthomeu Delgado mon
Cunyat, en tal cas fas llegat al dit Delgado de vint lliuras censals y ab axo
ab me concentia [illegible] de la dita
de mon pare [illegible] durada sua
y [illegible] de la hereteat de me mora a totas
las volunctats del dit Delgado y dels seus
Encara lo dit Delgado premoris ami, ho
a dita me mora desde ara fas llegat al
Dero ho sucessors del dit Delgado de las
referidas deu lliuras cens. [illegible] lo qual demana
en propietat y pencions apres [illegible]
seguit el cas.

Aquesta es [illegible] lo qual fonch fet
y firmat en Ciutadella de Menorca
à deset dias del mes de Agost de mil
siscents setanta vuit [illegible] lo Señor
Drn Miq. Criay Testador qui aquest mon
testament lloa y firma.

Testimonis de aquest testament cridats y dit testador
pregats son lo Sr Joseph Guitart
y Pere Carrió. Lo Sr Jons Benet
Jaume Antoni Riu. Antoni
Camellas y Ferrer Criay y
Mal Camellas de Ciuta-
dela [illegible] ju. lyu. notari
qui pregat he rebut lo pnt.
testament

212

Testament de Rafel Company fadri

En nom de mre S.or y com sigue determinat que tot ... sant yo Rafel Company fadri, fill legitim y natural de Juli Company ness quondam y de Angela Alberti vivint de Ciutadella de Menorca habitant stant de prompta partida per fora la Illa volent disponder fas lo pnt testament y en loqual eligesch en marmessors a dita me mara Angela Company a mon germa Juli Company y a mon oncle Rafel Ferrer nots tots junts los quals prega que

Primerament que eligesch sepultura morint en la Illa en la Iglesia de mre S.r del Roser volent ser enterrat ab habit del S. P. Augusti per loqual y que la mia funeraria y sepultura sia feta aconeguda de dits mes marmessors et paraque Deu mre S.or me perdone mes pecats fas los legats pios seguents

Primo vull y man que seguit mon obit me sian dites seixanta missas baxas de requiem celebradoras aconeguda dels dits mes marmessors y las quals de la charitat acostumada una vegada tantum

Item dexo al moble de mre S.r dabord ... sous una vegada tantum

Pagades tots los altres bens fas hereua Universal a dita me mara y apres mort sua a ... Company mon germa y als ... seus y ... Infants sens ... ordinaris fas hereus meus universals a nats posthumos y naxadors per iguals parts y porcions entre elles dividideras y premorintme a tots ... en ... Capita

Aquesta es ... lo qual fonch fet

ARXIU COMTAT DE TORRE-SAURA

Y firmat en Ciutadella de Menorca el primer dia del mes de octubre de Mil sisçents setanta vuyt anys. Sen+al dem Rafel Compañy Cotxader qui aquest mon testament lloa y firma.

Testimonis de aquest testament cridats y pregats son Anthoni Seguí notari, Barthomeu Isla notari, Juan Baquer, Juan Sintas, Gabriel Fornes, Don Vicente de la Gasta, y el Rnt. Anthoni Joseph Carbonell y jo Juan Llyñas notari qui pregat he rebut lo present Testament. — —

Testament de la Senora Anna Carreras y Serra vda.

obijt cum isto die ii. Aprilis 1681 ... in publicam formam traditum.

En nom de nostre senyor Deu Amen. Com sia cosa determinat ... Per tant yo Anna Carreras y Serra vda. de Marc Carreras donzell filla legitima y natural de Pere Serra donzell y de Margalida Arneller conjuges defuncts de Ciutadella de Menorca habitant detinguda en lo llit de malaltia corporal. Estant empero ... fas lo present testament en lo qual elegesch en marmessors ... a mes germanas Margarida y Antonia Serras viudas y al molt Rnt. Dr. Juan Carreras mon sogre tots juntes ... los quals pregas.

Primerament elegesch sepultura en lo Convent de St. Fr. devant la Capella de nra. Senora de Esperansa volent ser enterrada ab lo habit del P. St. Fr. per el qual ...

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

y que la mia funeraria y sepultura sia feta
acomegudas de dos mos marmessors. y p.ㅤque
Deu nostre S.r me perdone mos pecats
Item vull y man que me sian dites docentas y
noranta missas ço es 100. en S.t Vadi_ 100. en
S.t Fr.s sing.ta al choro. y 90. al S.r Rector per
las quals do la charitat acostumada una
vegada tantum
Item lexo al molt Ill.e S.r Balorde y son dret
de Parroq.a una vegada tantum
Item vull y man me sia celebrat un ultra en
la Iglesia Parroq.l el dia endreçque obra de 2
suolis de festa celebrar en lo mes de
del qual dos la charitat acostumada que vulle
sia resignada de mos cens comprats el quart
al Rey nostre S.r
Item iure Institutionis et pro omni parte lexo à
cada hu de mos fills hoatros legatims successors
S5. en los quals y lo que los haura donat ho
promes los fas hereus particulars y premorint
me ells infants y mos nets jn stirpem et non
in capita
Pagades totes les altres coses fas hereu meu
universal à Pau Carreras mon fill y premo=
rintme ells infants obligont al posessor de ma
heretat de que enviar cada un any ame filla
sor Juana Carreras un cerimogras y donarlis
axi be consignades las 4 ll. cada un
any sobre casas del sarg.to Esteva Prionez
durant la vida natural de dita sor Juana
si empero lo dit Pau Carreras ami hereu
no sera, ni haura dexats infants fas hereu
meu universal a Ant. Carreras mon fill y als
seus ases vehuntats ab conditio que en obras
Item de que celebrar en la Iglesia del Convent
de Sant Fr.s de ciutat un Universari el
dia de mon obit per el qual dexo la

charitat acostumada com es el quart del Rey-
nostre senor =

Aquestas es Cassament, lo qual fonch fet y
firmat en Ciutadella de Menorca a
vint y sis dias del mes de octubre de Mil di-
sents setanta y vuyt anys, senyal de
mi Anna Carreras y Sora testadora qui
lo present testament lloa y firma.

Testimonis de aquest testam.t
cridats y pregats per dita testadora
son mestre Christophol
Camps mestre Benet Gomila
mestre Jaume Jemenes m.e fer
calafat Miquel Olives ma-
rina Capella y Josep Salva
de Ciutadella de Menorca habit.s
Jo Juan Llinas notari qui pre-
gat he rebut lo pnt testament.

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

Testament de la Senora Maria Delgado V.a

obijt carmelita de 21 de Abril 1638.

En nom de nostre Senor Deu Jesu Christ sie que determinat
[illegible] pervenint yo Maria Delgado viuda de
Lluis Delgado de Ciutadella de Menorca habitant
filla que som llegitima y natural de Miquel
Calla y de Tomasa Carreras defuncts de tin-
guda [illegible] tenint compliment per aquest meu
testament en lo qual elegesch en marmessors
[illegible] amats fills [illegible] Miquel Delgado
y lo Alferes [illegible] Delgado tots junts y los
quals prega
Primerament elegesch sepultura en lo
Convent de S. Fr. de Ciutadella en lo vas
dels Delgados volent ser enterrada ab lo
habit de S. Fr. sens caxa ni llensol ab la
forma que se enterren los Pares de S. Fr.
y lo dona acomplida de [illegible] manumissions
y paraque Deu nostre S. me perdone mos
pecats fas los legats pios seguents.
Lo. vull y man que seguit mon obit me sian
dites y celebrades docentes missas baxas co.
100. en S. Fr. 40 al Socos. 20 al Roser y
40 en Sant [illegible] en altar privi-
legiat per las quals sia la charitat acostu-
mada per una vegada tantum
Item ordeno y man que tots anys perpetuament
me sian dites dos missas baxas en la Iglesia
de S. Fr. el dia de tots los Sants per las quals
sia la charitat acostumada de tres sous —
[illegible] conforme del dit Convent y quant del
Rey nostre senor
Item lex y man donar per una vegada tantum
al [illegible] de la terra santa de Jerusalem
Item lex y man donar al [illegible] per una vegada tantum
[illegible]

ARXIU COMTAT DE TORRE-SAURA

Item lexo y man donar á Thomassa me criada dos llensols ordinaris —
Item Jure Institucionis Et pro omni jure lexo y man donar Sis lliuras tantum al Alfz Barthz Delgado mon fill en los quals lo fas hereu meu particular y premorintme a son fill y mos nets jnstitucion et non incapita pagades y en totes los altres bens fas hereu meu universal al dit Ajudant Mig Delgado mon fill obligant lo ques dme heretat haya de donar quatracentas lliuras a se filla Maria Delgado en contemplacio de matrimoni casantse agust de son Pare y oncle mos fills y no de altra manera pagadoras ab con signacions de censals de me heretat y la renda paga setse lliuras censals y axi le obligue en donar cent lliuras a Clara Delgado se filla y me neta consignades de censals dme heretat — y morint lo dit Miquel Delgado mon fill vull y man que la mitat dme heretat vayaá Bartho lomeu Delgado mon fill si viu sera y encay de premorienmia als Infants vaya a sos Infants y en cars lo dit Barth faltas sens Infants vull y man que la dita mitat de heretat vaya a son nebot Lluis Delgado fill de mon fill Miquel y per se premoriencia als In fants que dit Lleuis haura dexats y encay de no ser viu lo dit Lleuis ho no tenint Infants vaya la dita mitat de hlt que subjectada axi torcio al hereu ho hereus del dit Mig Delgado mon fill

Aquesta es ma Darrera [illegible] la qual fonch fet y firmat en Ciutadella de Menorca a deneu dias del mes de Desembre de Mil sisents setanta vuyt anys —

ARXIU COMTAT DE TORRE-SAURA

Sent fal Dm. Maria Delgado testadora qui aquest mon testament lloa y firma.

Testimonis de aquest testament donats per dita testadora pregats son el Dr. Joseph Balcaneri [illegible] Joseph Aguimbau, Joseph Sabrats Miquel Torres, Joseph Cavaller fica padres Antoni Salor y Miquel Rosello de Ciutadella habitadors y yo [illegible] Llyña notary qui pregat he rebut lo present testament

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

Testament de Juan Sanxo de
la Vila de Maho

En nom de nostre señor etc. Com sigue determi-
nat etc. Per tant yo Juan Sanxo de la Vila
de Maho de la Isla de Menorca habitant
fill llegitim y natural de Barthomeu San-
=xo difunt y de Catherina Camps vivent
detingut en lo llit de malaltia corporal
tenint emperò etc. volent disponde etc. fas lo
present testament etc. en lo qual elegesch en
marmessors etc. a me muller Margalida Sanxo
a me sogre Fransisca Pons y al Dr. Jaume
Sanxo mon germa tots junts etc. Los quals prega
etc.
Primerament etc. elegesch sepultura etc. en
la Iglesia Parroq.l de Maho en lo vas de
Sastres volent ser enterrat ab lo habit del
Pare S. Fr.s per el qual etc. y que la mia
funeraria y sepultura sia feta aconeguda dels
dits mos marmessors y y [illegible] Deu nre.
señor me perdone mos pecats fas los legats
pios saguents. En esta forma que de mos
bens prench setanta lliuras per missas
baxas celebradoras a coneguda dels dits mos
marmessors
Item lex y mano que el dia de mon obit ne
sia dit y celebrat perpetuament un ultra en la
Iglesia Parroq.l de Maho per el qual dexo la
charitat acostumada comprès el quart del Rey
nostre señor ordenant expressament y la p[illegible]
tuitat del sufragi, que la charitat sia dedicada
sobre la mia posessió de Torralbassa sens poderla
quitar, y que el quart del dit ultra se pach

216

Restants al Real Patrimoni.
Item vull y mana sian resignades sinch lliuras
cent. de ma heretat ala confraria del Ssm.
Sagrament que la para sempre alabat y dar
un dobler acada hu dels Eclesiastics que lo
acompanian quant va fora la Yglesia y que
se puen contant al Real Patrimoni el
dret de amortizatio dictas 5 ll.
Item lex ala obra Sta. Creu vint sous una vegada
tantum
Item lex ala confraria de la Candela 3 ll. una
vegada tantum
Item ala obra de la Yglesia 3 ll. una vegada
tantum
Item lex almeu Rt. Sr. Rector 3 ll. son dret
de Parroq. una vegada tantum
Item Jure Institucionis lex ames fillas nadas
postumas y de qui al devant naxeduras
setcentas lliuras moneda de Mallorca
acada una de ellas per tots drets de llegitima
augment y pena de cambra pagaderas estimat
or y argent el dia del desposori, donant
en facultat de estimar, o, no estimar el
vestit nuvial segons agomaxera a me muller
y las demes robas li sian donades en planes
y lo que faltera aumplimt. alas 700 ll. sels
deque pagar ab pagas com aparegue ame
hereva usufructuaria, o, al qui tingue la
mia heretat ason carrech compreses vint y
sinch lliuras cens per ultima paga de ditas 700 ll.
y morint alguna de ellas en pupillar edat ó
he apres antes de fendre testament vull y man
que son legat torn a me heretat. y alas fillas
llegitimo que de vida mia hauran pres estament
... solament 3 ll. en lo qual y lo que los
hauré pres y he donat las fas hereus
particulars y premorintne als presents

yo Serpem lt nou [illegible] capita.

Pagades y entots los altres empero y fas Hereva Usufructuaria y curadora testamentaria de mos béns y heretat a dita me muller Margalida Sanxo vivint vida vidual casta y senz marit ab obligatio de reber Inventari de mos béns y heretat y de pendre lo consell del D. Jaume Sanxo mon germa y de Matheu Corbabella mon nebot en tot lo que amira fent y obrant germe [illegible] y de augmentar tot lo que puque a favor de dita me heretat. Postrerament empero Hereus me heretat fas a tots los fills mascles, natos encara postumos y de ruy en avant nasadors y tota llur descendentia substituintlos ad invicem ab declaratio que lacas de pendre testament algun dels dits mos fills mascles, sels degue donar la mitat de lo que poria judicarse los tocara de me heretat haguda consideratio a las forsas y carrechs de ella ab nombre dels fills. Y en cas yo de vida mia me hagues casat algun, lo me prometi, dexant infants, leu al tal fill casat ho premort lo moneda de Mallorca, en los quals lo fas hereu particular y que tengue a bon compte de sa consentia lo que los hauré promes ho donat y que nos puque presumir multiplicatio de donacions y insta [illegible] seguida la mort de dita me muller se partiran equalment lo que sera premort en Bartholomeu la pesa de Torra [illegible] vell ab estimatio de cent [illegible] cens y dues [illegible] forment cens y en Juan la pessa de terrallassa nou ab igual estimatio de 100 [illegible] cens y dues [illegible] forment cens estantsse arefer [illegible] als altres [illegible]

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

217

igualarse segons el nombre dels fills y premorint algun dels dits mos fills ó fillas sia en aquella institutió afavor de sos infants y mos nebots in stirpem et non in capita.

Si emperò yo no tindre infants el dia de mon obit, ni dels ells descendents, ho si muntre morivan quant que quant sens infants llegitims naturals en qualsevol temps en que no trobara descendentia y er recta linea de mos fills y en causa de mes fillas ho se trobaran aquestas vivas fas hereuas las fillas vivas. Y la descendentia de las que fugan haver premortas in stirpem et non in capita. para que gaudescan de mos bens y heretat e entegueant tindran durara llur descendencia per recta linea usque in infinitum. Y en cas emperò de total falta de dessendentia de mes fills filla y de tota la sua descendentia per recta linea vull y man que de mos bens y heretat se fassan cinch iguals parts aplicadoras en esta forma dos y mitja al Sr. Jaume Sanxo mon germa y per sa premoritentia a son hereu ho sucessor, y una a Matheu Cabatella notari mon nebot. Y per sa premoriencia a son hereu ho sucessor y mitja part a favor dels hereus ho sucessors de Fr. Sanxo mon germa. Y la quinta part de mos bens per obra pia perpetua per la Iglesia Parroquial de [illegible] a coneguda del molt Rd. Sr. Rector de dit Ecclesiastich el mes vell y de dos de mos parents donant de contiment el quart Rey nostre Sr. y amortisatio de la dita quinta part.

Y per quant me trobe Francisca Lon

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

me ha assistit en casa y sempre nos som tractats
ab la unio y correspondencia que deuiem y es just
reconexerla ordeny man sia alimentada en
casa en compania de me muller y en cas de mort
de dita me muller ho de camudar aquesta as-
sonas nuestras vull y man que a dita me
sogra li sian donadas cent lliuras cada any
durant la vida natural y no mes axi perque
tingue que viure be y decentment com
perque mos fills auiada tenirla acos-
modada tinguen ocatio de respectarla
com tenen obligatio —
Declarant mes auant que dita me muller per
ningun cas admeta ni tingue en sa compa-
nia gendre algu ho marit de mes fillas per
quant vull se euiten contingencias de enfados
y que seguesca sobra de la heretat se vaja
augmentant a fauor de mes fills y llur des-
cendentia —
Declarant finalment que en cas de camudar me
muller a segonas nupcias ho de morir deixant
infants de menor edat, que en tal cas el
Dr. Jaume Sanxo mon germa sia admini-
strador de me hta. y si no li aparexera ho sia
Matheu Costabella noster mon nebot y per mort
de aquest degira el dit Dr. Jaume Sanxo
la persona que li aparexera y administrar
me heretat
Item vull y man que durant la vida de me
mara Catherina Camps li sian donats vint
sous contants cada primer dia de mes
Aquesta es la carta la qual fonch
fet y firmat en la vila de Maho de
la Isla de Menorca a vuyt dias del
mes de octubre de mil siscents se-
tanta y nou, sent al demi-

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

Jua. Sanxo testador qui aquest testament loa y ferma.

Testimonis de aquest testament cridats y per dit testador pregats son el Mag. D. Pons Sans Morberach, Juan Pellisser, Gabriel Vivas, Isidro Quixar, el D. Antoni Llorens Pons y Llorens Seguí de Barry de Maho habitants y jo Ant. Llinas notari qui pregat he rebut lo sobredit testament — — — —

Testament de Frantina Sintas vidua

En nom de nostre Senor Deu Com sia que determinat Deu Per tant yo Frantina Sintas de Ciutadella de Menorca habitant vidua de Llorens Sintas filla que som legitima y natural de Bernat Morera y de Marianna Bestran conjuges diffuncts. Sana per gracia de Deu y Absent disponder fas lo present testament en loqual elegesc Ben Marmessors y de esta voluntat mia execu- tors al R. Pare Prior qui es ho sera el dia dinon dit del Convent de Jesus de Ciut. al R. Lector F. Olivar si se trobara en Castella, ames Germana Elisabet Camps

Marianna Palom y Antic Mir tots junts y. los quals pregas.

Primerament. elegesch sepultura en lo Convent del Socors al vas de ma sa. del Terser Orde, hont ser enterrada ab lo habit de S.t Agusti per lo qual dono la charitat acostumada, y. tremint (?) de mos bens vint lliuras per los gastos de extramunció, toch de St.s, cera en tterro (?) cursi y absolta, acompañar, y Cofr. y. es ma voluntat que los Pares de S.t Fran.ch hajen de assistir ala absolta y acompañar. Y si pagadas totas las quantitats sobra alguna cosa de dit ma roba vull que sen digan missas baxas a coneguda dels dits mos marmessors —

Y. paraque Deu mé S.r me perdone mos pecats fas los llegats poch saguents. Primo jo vull dono cent quaranta lliuras per celebratió de missas baxas, es asaber deu a sant Josep de la Iglesia Parroq.l y. dea al Roser asaber de quaranta sous. Vint al Convent de S.t Fran.ch ab la charitat acostumada. Y. dela restant quantitat se celebren. 25. missas al Roser y. las demes en dit Convent del Socors ala charitat acostumada.

Y per pagar las refferidas quantitats si ja dons dels (?) llinda mia no les haques pagadas don plé poder al dit P. Lector o altre religios que se trobe (?) ...a. Y. si se ausentia al religios que volera. Y. nomen lo R.t Pare Prior del Socors de que tenint noticia de ma mort, o grave enfermedat vingue assistir en casa perque puguen aparellar tots mos bens, y assistesca en fer lista de tot lo que sobaxa (?) per vendisio de moblles equivalents als gastos. Y si pagadas las quantitats de gastos sobrassen alguns, se repartian entre mos germanas y me nebada franca (?) exceptat lo de que fas llegat com abaix se dira.

Item fas llegat al Convent de ma S.a del Socors de Ciutad.a de las casas al carrer de las Dobas

novament edificadas que estan davant la sacristia
de las Dolors ab obligatio de haver de pagar
du[illegible] una volta tambien acada una
de las fillas de mes nebodas Francina Oliu y
Cath.a Cavallera encas de matrimoni ho de
religiosa y de celebrar missas cantadas
per la mia anima marit y germans en
lo dit Convent de Sovos el dia de St. [illegible] del
valor que judicara Oliu donant lo quart
competent al Rey nostre Sr. y lo mint[?]
ellat[?] de la solut.o de las [illegible] cessara la
celebratio del sufragi lo temps sera menes-
ter per cada paga
Al mat[?] de Dn. Gabriel Scuella[?]
A la Sra. Da. Ex[?]
Pagades en esto[?] los albats[?] fas hereus meus
universals es asaber que a Marianna Palou
Elisabet Convento[?] lego las casas quant
y del Convent de Sovos tant quant durara
llur vida natural per habitarlas juntas, si viuj
seran y [illegible] mort de dita la viuda a sola[?]
la altra y apres mort de ditas dos mes
germanas lego dita casa a me neboda
Marianna Oriay[?] y a sos infants si com-
pleto de mes [illegible] Marianna Oriay
morir sens infants fas legat de
dita casa al Convent de Sovos perque
del valor de ellas se me celebren
utras[?] per mi y los meus donant lo quart
al Rey nostre Sr.
A me neboda Francina Oliu lego la viña dita
ne Cardona situada a Sta. Andria ab cens de
quatre [illegible] y se fan al noble Dn. Gabriel Scuella
y seguida la mort de dita me neboda y de sa
[illegible] Ignasi Oliu, sia dita viña de Jordi Oliu
fill y faltant aquest sia dels demes
fills y encas de morir dita me neboda sens
de infants y ho faltaran aquells y tota

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

La sua descendentia en aquest cas de no trobarse descendentia de dita me neboda fas llegat de la predita vinya al convent del Socos per missas per anima mia y dels dits mon marit y germans dotant lo dit altar seliyan

señor

Item lego a dita me neboda una taraveca un matalas marfasana dos llensols y la flassada com tambe li dich lo promsa obligant a dita me neboda que donar a son germa Jordi Camena vint lliuras casantse ha fentse religios ho capella ho qualsevol altre estant que prengue a roba ho diner qui com millor elle puga puis ab esta oblig. li dich la vinya y mobles sobredits—

Item lego a Llorens Mis nebot de mon marit per amor y voluntat la vinya majola de dita parella situada en dites de parelletes confrontant ab vinya de Joseph Ganal ab pens. tio de sis lliuras censals a la hereva de P. Ganal de trenta sous de renta y son onello en llomament de sis fills ab obligacio que degue donar vint y sinch lliuras a me neboda Marianna Sriay en cas de matrimoni, ho de relegio la mitat a roba y la altra mitat ab diner—

Item lego al dit Llorens Mis el llit de camp marfaga, matalas, dos llensols, flassada y taraveca Verana de coto dos breas y un cubell

Item lego a Rafel Sriay mon nebot el valor de vint sous cens quitis dels quarts de la hereva de mon germa lo qual li han de pagar mes germanas qui son hereves de dita heretat.

Item lego al dit Rafel Sriay catorse lliuras que llurs li seran pagadas de lo ques trobara de mobles de roba de casa—

Y si pagada la obra pia y gastos de lo entrego de las robas de que fas llegats-

ARXIU COMTAT DE TORRE-SAURA

sobrassen alguns mobles ho robas, se partian entre mes germanas y me neboda Cath.a Cavaller com està dit.

Declarant que en cas de surtir dever ho credits los deguen pagar ho partirse cada hu de mos hereus segons ell (?) redit que tindran en las [illegible] que respectivament los he dexat en que los fas hereus particulars, modo quo supra.

Aquesta es sa [illegible] la qual fonch feta y firmat en Ciutt. de Menorca als onze dias del mes de Mars, any de la nativitat del Sor. de Mil Sisents Vuytanta Sent [illegible] Sintas.

Testimonis de aquest testament dita testadora pregats y cridats foren Gerony Sintas [illegible] Sebastià Segui perayre, Mig. Anglada [illegible] brasser, Ant. Oliu brasser de [illegible] traginer, y Sebastia [illegible] brasser de Ciutt. habitants, y jo Juan [illegible] not. qui pregat (?).

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

Testament de Llorens Fabregues
fadri

En nom de nostre Señor Deu Amen sigue de tots
notori. Que com yo Llorens Fabregues fadi-
fill de Mathia Fabregues y de Juana
Mascaro diffunts de la Vila de Mayor de la
present Illa de Menorca habitador, estant de
prompta partida per la Ciutat de Mallorca
sa per graua de Señor Deu. Volent disponer
fas lo present testament en lo qual
elegesch en marmessors ço es al Rt. Marti
Fabregues Pre. y a mon germa Thomas Fabre-
gues tots junts los quals pregam.
Primerament elegesch sepultura morint
en la present Illa al Convent de St. Diego de
Mayor al vas de Bon pastor, volent ser en-
terrat ab lo habit de Pare St. Frc. per el
qual dexa la charitat acostumada y que la ma-
funaria y sepultura sia feta a coneguda de mos
marmessors. Y perque Deu Nostre Señor me
perdone mos pecats jo encara de mos bens vuytanta
lliuras moneda de Mallorca per charitat de
missas a raho de tres sous celebradoras igualment
en las capellas del Bon pastor de Sant Antoni
de Padua del Convent de St. Diego de nostra
Senora del Roser del Sant Christo del Convent
St. Jn. de Jesus de la Iglesia Parroq. de Mayor
y Convent de nostra Sa. del Thoro, igualment
com dic esta en las referidas capellas y Convent
de nostra Sa. del Thoro
Y vull y mane que en la Iglesia Parroq. de Ma-
yor me sia dit y celebrat perpetuament. En ultra
el dia de Sant Llorens per lo qual dexa de mos
bens la charitat acostumada Comprés el
quart del Reyne... al Rt. ...
... Amen

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

habitadors y yo Juan Llyña nott. qui pregat
y requirit he rebut lo present Testament
y aquell redigit en esta publica forma

Testament de la Senora Anna Morell
Donzella

obiit eum isto. die. 2. May 1680. | En nom de nostre Senor Deu Com sia que determinat
Obt. in pace Amen | sertant yo Anna Morell donzella filla lle-
natural de Salvador Morell y de Dona
Valentina Squella Coniuges diffunts de
Ciutadella de Menorca habitadora detinguda
en lo lit de malaltia corporal de la qual
dem morir, tenint empero tot mon bo, e, ple
enteniment ferma loquela y memoria fiel
vora, volent disponer de mos bens fas lo
present mon Testament que es lo ultim
voler meu, en lo qual elegesch en mar-
marmessors a me germana Valentina Morell
a me nebodа Valentina Saura y Morell
a me cunyada Doña Margalida Morell
y a Gaspar Saura Cavaller tots junts y cada
qual de ells los quals pregant
Primerament yo elegesch sepultura en la
Capella de las animas de la Iglesia del
Convent de St. Fr. de Ciutadella volent ser
enterrada ab lo habit de Pare St. Fr.
y el qual de la charitat acostumada

y que la mia funeraria y sepultura dels dits axi
guda de dits molt marmessors.
Item para que Deu nostre Sr. me perdone mes [illegible]
los llegats pios seguents. Primo vull y orde-
ne sien ditas y celebradas vuytcentas missas [illegible]
co es. 300. en Sant Jordi de la Iglesia [illegible]
en Sant Ffr. 200 al Socos y 100 al Carme [illegible]
quals dits la charitat acostumada
Item vull y man me sia dit y celebrat perpetuam.
una missa el dia de Sant [illegible] en la sua capella de
[illegible] dels Socos de Ciutadella per el qual man ser
nar de mos bens la charitat acostumada
Comprat el quart del Rey nostre señor.
Item lex y mandonar [illegible] una volta tantum al
molt Rt. Sr. Jacobe [illegible]
Item lex y man donar vuyt reals [illegible] al Sant
de la [illegible] Sta. de Jerusalem una volta tantum
Item al hospital General quatra [illegible] blat dins
dos anys.
Item ala obra de nostra señora dels Socos de Ciuta-
della cent lliuras pagaderas de [illegible] cinch cen-
tas lliuras [illegible] consignada per perpetuo.
258 [illegible] que [illegible] y menores qui hauran servit y
[illegible] al servei y menores qui hauran servit y
residit en ella
Item a Peronia Campins per bon amor sinch lls.
una volta tantum.
Item a Margalida Mala per bon amor sinch
lliuras una volta tantum.
Pagats [illegible] totas las altres [illegible] fas hereua mia
[illegible] usufructuaria ala señora Valentina Mo-
rell ma germana durant se vida. Proprie-
taria empero a Valentina Saura y Morell
me neboda y per sa premoriencia a Gas-
par Saura y Morell son fill. Y dit Gaspar
[illegible] premorint [illegible] disponga com
voldria. Me neboda dona legittimat [illegible]
[illegible] trenta lliuras cents y sis [illegible] blat
[illegible] que fos llegat al referit
Gaspar Saura y Morell que hauran

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

de entregarli en ocasio de fendre estament

Aquesta es lo ters Cassant lo ters lo qual fonch fet y fermat en Ciutadella de la Ysla de Menorca lo primer dia del mes de Maig any de la nativitat de nostre señor Deu Jesuchrist de Mil sisCents sexsanta, senyal de mi Anna Morell donzela testadora predita qui ff.

Testimonis de aquest testament cridats y per dita testadora pregats son Christophol Aljina Corredor, mestre Luis Monjo sabater, mestre Joseph Cavaller sabater, Joseph Gomar, Antoni Camps, Juan Gerony Serra Sastre, y Juan Casasnovas de Ciutadella habitants y jo lo sotscrit notari qui pregat he rebut lo present testament y redigit en esta publica forma.

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

223.

Testament de la Señora Elisabet Delgado y Pons, filla llegª y natural de Marti Pons y de Magdalena Olives dif.ts

En nom de nostre Señor Deu Com sigue de ordinari testant yo Elisabeth Delgado y Pons de Ciutat de Menorca habitadora [filla ut supra] muller que son en segones nupcias del Alferez Barthomeu Delgado detinguda en lo llit de sperit empero fas lo present testament en loqual elegesch en marmessors al dit Alferez Barthomeu Delgado mon marit y al mag. Doctor Geroni Sales Loctt. de Procurador Real tots junts los quals prega

E primerament elegesch sepultura en la Yglesia de S.t Fran.co devant la Concepcio volent ser enterrada ab lo habit del Pare S.t Fran.co per el qual y que la funaria y sepultura sia feta a coneguda de dits mos marmessors. y per aque Deu nostre S.r me perdone mos peccats fas los llegats pios seguents.

Primo Vull y man me sian ditas y celebrades dos centas missas baxas de requiem co es 200 en Sant Jordi de la Iglesia Parroq. singªa al Roser 250. en S.t Fran.co 150. al Socos y singªa al Thaco. y las quals de la charitat acostumada una llegada tantum

Item Vull y man me sia dit y celebrat perpetuament un cada la semmana de tots los santos en la Iglesia del sant Christo per las almes fer de la Yglesia Parroq. per charitat y quart del qual a censal quaranta sous cens me fa la obra del Arenal ... per tenas habili a dita obra, ab declaratio que la Comt. no deixe reclar quitament si de la ocasio del tal censal, perque vull deixe recobro mon lloch y tornar resignar clausula de ... romanent sempre obligat a reb. quitament y fer el censal bo- ara sia perquitament ho apres dresignat ...

a menys fallir y no podersse celebrar

Item Vull y man me sia celebrat perpetuament un ultra en lo Convent de S.t Fr.t el dia de nostra Senyora de Esperansa per lo qual dexo ala sua confraria la charitat acostumada Compres el quart del Regim.t S.r ab la matexa declaratio que tinch feta en lo antecedent ultra

Item Vull y man que mon heretia obligat dit dia de nostra senyora de Esperansa fer pastar Una quartera de blat y ab pa enviarla al dit Convent para que los Pares de aquell pregan à Deu nostre S.r per la mia anima y que don el quart del Regim.t Senor.

Item Vull y man que el dia de Sancta Elisabeth mare de Sant Juan me sia celebrat un ultra en lo Convent dels Socos, per charitat y quart del qual asenal dos lliuras censals que me fa Sebastià Marquet de la sua Vinya a que està obligat el dit Convent per la venda que feu de dita Vinya.

Item Vull y man que en lo Convent de S.t Fr.t el dia de S.ta Elisabeth Reyna de Ungria me sia celebrat un ultra per lo qual dexo la charitat acostumada ala confraria de nra S.a de Esperansa compres el quart del Regim.t S.r ab la matexa declaratio del primer ultra

Item Lexo a Juana Domila filla del Sarg.t mayor Jaume Domila y de la S.ra Margarida sa muller deu lliuras censals en cas de matrimoni, ho de religio.

Item Vull y man que tot el temps que Anna Arnandes que vuy tenim en casa volra habitar en casa de mon marit, de que alimentarla de menjar, beure, calsar y vestir, sana y malalta sens de menar servitut, y el temps de son obit ferli sepultura y obra pia equivalent à quaranta lliuras y en cas de no voler habitar en casa de mon marit, li dexo dos q.s de blat cada any ab condicio que no dega de menar servitut de pasat

Die 12 Agosti 1676

Die 2. mensis Augusti 1672.

En nom de nostre S[enyo]r Deu [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] Magdalena Gomes [illegible] de las [illegible] de
la Vila de Mora [illegible] [illegible] de [illegible] en [illegible]
[illegible] de Mallorca [illegible] [illegible] [illegible] bon enteni-
ment [illegible] y ordena [illegible] [illegible] y [illegible]
[illegible], en lo qual pos[o] y elegesch marmassors
meus [illegible] a [illegible] Joan Gomes [illegible] lo [illegible]
[illegible] y Ana Gomes [illegible] Mariot, los quals
preg [illegible]

E primerament [illegible] [illegible] la mia Anima en mans
de Nostre S[enyo]r Deu [illegible] [illegible] eligesch sepultura
[illegible] [illegible] a Nostra Senyora del Roser [illegible]
la qual sepultura [illegible] [illegible] [illegible] de mos [illegible]
[illegible]

E [illegible] [illegible] los llegats pios seguents [illegible]
Primo dexo [illegible] al R[everen]t S[enyo]r [illegible] per [illegible] [illegible] de [illegible]
[illegible] de Mall[orc]a una [illegible] [illegible]
Item vull y man que [illegible] [illegible] seguit la mia
mort y lo mes [illegible] que [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
missas [illegible] en les Iglesias [illegible] [illegible] una [illegible]
[illegible] [illegible] 25 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] so es
Nostra Senyora del Roser, [illegible] a S[an]t Jordi [illegible] a [illegible]
de Ciutat [illegible] y [illegible] vull [illegible] [illegible]
Item dexo per [illegible] de [illegible] [illegible] [illegible] fills [illegible]
postumos, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] de [illegible]
[illegible] als quals [illegible] y [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] meus [illegible]

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

Jhs

Lio 12 Agost 1676

Jhs

Die 8 maig 1672, y confirmat a 17 abril 1673

En n[om] de N[ostre] S[enyor] [illegible] com tot [illegible]
[illegible] de las Ferrerias de la [illegible]
de [illegible] [illegible] en [illegible] de [illegible]
[illegible] bon [illegible] fas y ordena
aquest meu ultim y nuncupatiu testament en lo qual [illegible]
y elegesch mos marmesors Michel [illegible]
y Magdalena [illegible] y [illegible] [illegible]

Primerament [illegible] encoman la mia anima en mans
de N[ostre] S[enyor] D[eu] [illegible] elegesch sepultura al meu
cos [illegible] de las Ferrerias, la qual sepultura
vull [illegible] a [illegible] de mos marmesors —
E pagades [illegible] los llegats pis seguents [illegible]
[illegible] per [illegible] de [illegible]
moneda de [illegible] [illegible] —

Item vull y man que de continent seguida la mia mort
[illegible] que [illegible] persones
[illegible] y no mes 22 ll. [illegible] de las quals vull se [illegible] pagada
la mia sepultura, funeraria y demes gastos, [illegible] y missas
[illegible] de las Ferrerias, 10, a [illegible] de S[illegible]
10 a [illegible] de Ciutadella 10 a S[illegible] de [illegible] y [illegible]
a S[illegible] de Ciutadella [illegible] missas per una volta y
no mes [illegible]

Item [illegible] per los [illegible] [illegible]
y de [illegible] [illegible] [illegible] moneda de [illegible]
a las quals [illegible] y [illegible] [illegible] infants [illegible]
[illegible]

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

Lio 12 Agosti 1676

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

die 13 Agusti 1676

Al Sra f. Joseph Avila religios de Nra ... ... de professar fa testament y ultima ... de Deu y desta hora ... y consideranse ... de tots sos bens presents y de venidors a son ... pra vila tixidor pare de aquells fare totes ... voluntats y Po Barthomeu vilaltga ... y Jaume ... el present acte en nom y veu del discret Joan Alonja notaria foren testimonis Jacinto ... Capila Gailler ... y Barthomeu Compas de pera y axi en forma

dicta die

fea professio dit f. Joseph Avila en poder de ... Sra f. Jordi ... prior del convent de ... del ... en la forma acostumada foren testimonis ... Capila Gailler ... y Barthomeu Compas y ... tho vilaltga ... lo present acte en nom y veu del discret Joan Alonja notari ...

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

224

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

224

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

224

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

Item Dex al molt R.t S.r Rector de S.ts Justs y son dit
Parroq. [illegible]
Item al baci de la Terra santa de Jerusalem
dos ll.es Charitat tantum
Item Dex a Esperansa Mercadal y Cremat me
cusina germana Vint y sinch lliuras ab decla-
ratio que encas de intentar plet sobre mos bens y
heretat, se entenga per revocat lo present llegat
perquant vull y es ma voluntat per tot lo que d'ara
de mi y mos bens pogues demanar per qualsevol
causa y raho.
Item a liber al dit Alferes Barth.m Delgado mon marit
certs bens que per haver costat de ma heretat ans de
fruits, utilitats, minuats, de quitament de censals et [illegible]
haguda consideratio a que he patit dany de rosari [illegible]
com de la fiansa del Ser. Saura que [illegible] yo obligada
per haverla fet a Maria Pons mon Pare
pagats. En tots los altres [illegible] fas hereu meu universal
de tots mos bens y heretat al Alferes Barthomeu
Delgado mon marit, donantli ple poder de compondre
los plets que tinch y poden aventurar contra de mos
bens y heretat, actius y passius sens decret, ni altre
requisit judicial per quant de ell molt confio. Pro-
hibint empero fas la mia trama en la mitat
de lo que tindre liquido en ma heretat ab esta
forma que edificantse convent de viudas, o [illegible]
gidas sia del dit convent ab obligatio de haver
de aceptar en religiosas parentas mias las que
podran entrar segons lo nombre en que consis-
tira la mitat de mos bens, y en lo entretant
vaja la dita mitat alternativament a las Iglesias
Parroq. Hospital General, Convent de S. Fr.
nostre S.a del Roser, Convent del Socors, y Igle-
sia del S. Christo, ab declaratio que lo [illegible]
los Convents de S.t Fr. y Socors aplicat los fruits
de la sua alternativa en ornaments, no
[illegible] poden rebrer la segona ni las demes [illegible]
[illegible] haver [illegible] ma voluntat y en
la altra mitat de mos bens fas hereu universal
[illegible] lo dit Alferes Barthomeu Delgado.

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

ab desonrats que morint sens Infants deue fer
obra pia de la dita mitat de me heretat –
Aquesta es de Cassant. La qual fonch feta y firmat
en Ciutat de Menorca el desimo de Juriol
any de la natiuitat del Señor Mil Sis cents –
Cinquanta Senyal de mi Elisabeth Delgado
y dona qui ella.

Testimonis de aquest testament
cridats, y per dita testadora pres
gats son el Dor Joseph Saltarull
metje, Pere Vila chirurgia
Antoni Llanchas Apotecari. Pere Faner
Sacristà Sagrer, Bartt Carbo
Bartt Oriay, Juan Carrio –
y Llorens Serra de Ciutat
de Menorca habitadors y yo
Sebastià Olivar notari qui fas.

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

225

Testament del Mag.ch Dor Juan Antoni Alberti de mi corrent Jurat Clavari de La Isla

obijt cum illo die 29 Augusti 1682

Ja se feu

prod. Copia

En nom de nostre señor Deu. Com sia que determinat ... Per tant yo el Doctor Juan Antoni Alberti ... Corrent Jurat Clavari de la present Isla de Menorca fill llegitim y natural de Jaume Alberti y de Magdalena Carreras conjuges difunts, natural de la Vila de Alayor, vuy domiciliat en Ciutadella de dita Isla sa per gracia de Deu volent disponer de mos bens fas lo present testament en lo qual elegesch en marmessors a als Rts. ... Geroni Alberti mon germa y Raphel Pons y Alberti p.re y a Matheu Calafat mon gendre tots junts los quals pregua.

Primerament elegesch sepultura en lo Convent del Pare S. Fran.ch de dita Ciutadella en mon vas dins la Capella de nostra senora de Conceptio ala part del altar major junt al cadaver de me muller Anna Alberti y Serra, volent ser enterrat ab lo habit del Pare S. Fran.ch per el qual do la charitat acostumada y que la mia funeraria y sepultura sia feta aconeguda de mos marmessors asistint a mon enterro solament los religiosos de Sant Fran.ch y S. Augusti, y paraque Deu nostre S.r me perdone mos pecats fas los llegats pios seguents.

Jo vull y man me sian dites y selebrades sinch centes missas resas, co es 200 en altar privilegiat de S. Fran.ch = 200 en sant Jordi = 100 en el Convent de Socors y 100 en el Carme per las quals se do la charitat acostumada ...

Item vull y man que ... perpetuament mesa dit y celebrat un offici ... totas horas en la Iglesia Parroquial de Ciutadella el dia de Sant Juan Baptista per el qual se do la charitat acostumada da Comptes el quart ... nostre Senor

ARXIU COMTAT DE TORRE-SAURA

que vull se fassa dme heretat per persona celebrada
del diocessi de ordes horas[?].
Itm vull ma sian celebradas quatra llibras
en la Esglesia Parrochial de la Vila de Mayor
en lo dia de sant Juan Bapta. altra el dia
de S. Juan Degollassi, altra el dia de S. Juan
Crisostomo, y altra el dia de S. Juan Evangelista
per los quals man reyinar dmes lliu. quatra
lliuras quis. Comprese ... del Rt. Rmo. pr.
segons se tractat ab dos Ilts Ecclesiastichs de dita
Parroq. de Mayor y perant ser las 4tl. de
mes fa ... de Almasallent nos romanent
me ... y encarrega la comu=
=nitat de dits Rts. Ecclesiastichs no volguessen accep=
=tar aquest llegat en tal cas vull sian cele=
brats en la Iglesia de sanct Diego de dita
Vila y quesia ... lo reservaratio quina ... las
Confraries del dit Convent y esse la mia
anima y dels meus.
Itm ... al Spital dels pr. Pabresa ... de
de Parroq.
Itm ... de Jerusalem dos Ltas. una
vegada tantum.
Item Jure institutionis, et pro omni ... hereditate
legitima augmento quan... deias, llex a cada una
de mes fills, dmes persones de que ... Valedat
de aquest testament de que fer ... menos sengles
Ss. en los quals y lo que ... he dat y gastat
les fas hereuas mias particulars, ... ceremoniament
a los Infants y llurs successors ... Item et
non ... equitat.
Item llex al fill major del fill mascles y descendentia
masculina permedi de mascle que tindra ma filla
Valentina Alberti la mia ... de ... ab carrech
de quatra lliuras censals ... fer de ... de Barthomeu
Pereis ... y obligatio de ... y ... cada
any sinquanta lliuras a dita ma filla Valentina
y aquella dira, per ... de aquells 650 ll.
que ... me ... del quitament de ... fer
... lo ... Don Mario Alberti, al qual jo

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

Alberti y Valentina Alberti si viuas seran per iguals parts, y per la premorientia ases fillets y descendents sea igualment in stirpem & non in capita ases voluntats =

obligant al hereu y successor dome dit que per via de almoyna fasse cada any ame fillea Juana religiosa de Pasatata dotze lliu[res] cens durant se vida. Seguit son obit y se trobaran en dit Convent nebs ho netas mias, deque Continuar la paga de las iure [ll.] cada any, tant quant en dit Convent se trobaran neta ho netas mias, af avor de la qual hade las quals fas llegat ara per ales horas =

Com tenir ordenyman que el Reverendo Matheu Calafat y Alberti stant en Compa de sos Pares y aviendo de la pina le [illegible] junt ale [illegible] del dit Verano dues y dos y ays [illegible] en [illegible] que me fa la [illegible] de [illegible] de St. Miquel [illegible] perque abans comadeat [illegible] a Deu nostre Sr. y continuar la habitacio en Companía de sos Pares podra dispondre y [illegible] ases voluntats de dita [illegible] y dos [illegible] de blat y no Continuant habitacio en Compa de sos Pares [illegible] aquest llegat y lo fas a favor de [illegible] Maria y me fillea y de se premorientia a son [illegible]

Declarant mes avant me voluntat ordenyman que asi als fills Masclas dome fillea Anna Com dome fillea Valentina, no sos sia entregat cosa alguna fins tenguen atlament per quant los fas hereus y llegataris arribant llur aquesta ocasio y dia de pendres llamt.

Item entretant vull y man que man [illegible] dome dit Per Gerony Alberti sia [illegible] dome bens y heretat, perq vaja cobrant, pagant, y augmentant en quant sia posible y deguerenguerdae de Ceurma de que de tal [illegible] los entregara, alliberant lo de donar [illegible] raho de ella y quant vull sia cregut llur

plana y simple paraula y desias de premorir me
lo dit Dr. Geroni Alberti. Dono lloch, hi no pugue
acceptar y continuar esta herencia modo quo supra
elegesch per tal effecte en son lloch a mi hereter lo dit
Mr. Raphel Joan y Alberti. Per ab semblant
forma que tinch elegit al dit mon germa. Y si
lo empero se esdevingues premorir me tots los dos
per mi elegits. Y no altrament. Vull se cumple
que la mia heretat a lo net meu mayor que la tinga
dispositio modo quo supra.
Y pero en tots temps tingue effecte y rebutia esta
mia dispositio, ordeny y man que nos tingue atten-
tio a premortanças, ni caducacions de gracias, ans
be tots los grats en condittio se entenguen
expressament cridats com tambe ordeny y man
que lo dit heretat nos fasan deductions de
quartas ni altrament, per quant expressament
las prohibesch sabent las forsas de esta mia
heretat.
Aquesta es la carta la qual fonch feta y fir-
mat en Ciutadella de Menorca a vint y tres
dias del mes de Agost de mil siscents
vuytanta, anys. Sen✝yal de mi dit Dor
Juan Antoni Alberti testador predit, qui aquest
mon testament loa aprova y confirma.
Testimonis de aquest testament
cridats y per lo dit testador pregats
son Miquel Seguer escrivent, Juan
Cerrach sastre, fill del Dr. Ja-
Saura, Joseph Juaniço Antoni
Medina, Antoni Pales, Antoni
Sintas y P. Andreu de Ciuta-
dela Menorca, son obligats heretg
Y jo Pere Llyña notari que por-
gat he rebut lo dit testa-
ment.

✝ Publicat a 30 agost 1682
Testimonis Joan Codina Garinset
y Barth. Reano tumbler de Ciutadella

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

Testament de Elisabeth
Ventayol

En nom de nostre Sr. &c. Com sia determinat &c.
Per ço yo Elisabeth Ventayol muller de Pere
Ventayol de Ciutadella de la Illa de Menorca dolent &c.
filla que som legitima y natural de Juan Moliy-
natural de Vilafranca de Panadés del Principat
de Cattaluña, y de Elisabeth Fabregues natural
de Sitges del mateix Principat detinguda en lo
llit &c. emperò &c. fas lo prnt. testament &c.
en lo qual elegesch en marmessors &c. a mon marit
lo dit Pere Ventayol mon marit y al dit [illegible]
Joan Pe. tots junts &c. als quals prega &c.
Primerament &c. elegesch sepultura en la iglesia
del convent de St. Fr. de Ciut. de Juan St. Diego
Orient sia enterrada ab lo habit del d. St. Fr. fel
quals &c. y que la mia funeraria sia feta acomo-
dada de als dits mos marmessors &c. y per que
Deu nre. Sr. &c.
Lo dia y any que seguit mon obit me sian fetas
celebradas docentas missas baxas de les tings.
al ord. de les quals. 10. a las animas de
dita [illegible] 10. al honor. 100. a St. Fr. 15. al
[illegible] 15. al Sant. y las quals de la
charitat acostumada &c.
Item leix &c. ala terra Sta. &c. Item
lex &c. al mes [illegible] Item
lex [illegible] Maria [illegible] en [illegible]
[illegible] Pere [illegible] Marcell [illegible]
Jacinto [illegible] En tots los altres &c. fas hereua
mia universal a Maria Febrer ma germana
y a Pere Febrer mon nebot a ses voluntats &c.
Aquesta es &c. Passant &c. lo qual fonch fet
y firmat en Ciutadella de Menorca
als trenta dias del mes de setembre
de 1680. anys. Senyal de mi [illegible]

228.

Sub. a. 8. 8bre 1686.

Testamento del Molt Ill.re Señor Don
Juan Domenech Governador y Cap.a
General de esta Isla de Menorca.

In nom.e

mes Manumissors, i Pavag Deure Sr. me perdone ma pecats fas los llegats pios saguents.

Ito Vull y man que seguida la mia mort me sian ditas y celebrades dos mil y cinchcentas missas ço es 500. en la Iglesia Parroql = 300 ala Iglesia del S. Sepul = 500. en Sant Fr. 150. en el Convent del Socorr = 150. en el Convt del Monte = 200. en St. Diego de Alayor 300. en el Convent de Jesus en Mahó y 200. en la Iglesia Parroql de Mahó per la qual dex la charitat acostumada una vegada tantum.

Item Dex al Molt Rt. Sr. Paborde son dret Parroquial una vegada tantum.

Item Dex ala Obra Sta. de Jerusalem cent reals de as una volta tantum.

Item Dex y man donar a mon Servent y als altres tres que me estan Servint a cada hu de ells quatra trenta peses de vuyt segueda com gratia ala asistencia ne han fet y per tot lo que contra de mi poguessen pretendre.

Item Dex y man donar a Don Franco Domenech mon nebot que al present se trova en casa cent peses de vuyt los vestits meus y algunas camisas partinte de tot plegat per gratia y no de altra manera.

Item Vull y man que el dit Rt. D. Arnau llambias se tengue en son podel Cinquentas lliuras moneda de Mallorca per executar y emplegar aqui li tinch encarregat. Lliuras 250.

Pagades y deduhits los altres fas Hereus meus universals tots los fills legitims y naturals que jeuh tenir de qualsevol y en cas de, no tenir fills de legitim matrimoni nats, postumos lo mateix temps, nascadors fas Hereva mia a dita Doña Atanassia Castelló de Pilacon me mara encarregantli tinga cuidado de asistir a Doña

Juana Domenech que viu entras [illegible]
en Madrid conttemple á Nicolasa [illegible]
mes fillas naturals, crastia en aliments y qual
per ser religiosas, ho de darlos quilitica y
dependre testament sens que dit me [illegible]
puga distribuhir, ni donar cosa alguna de
mos bens y heretat per mort sua, [illegible]
fills á altra persona, que primer no haure
cumplit ala asistencia y cuydado de dita[s]
mes fillas naturals.
Procehint per dit Sor dels bens que tinch en la
Isla elegesch al dit Sr. Dr. Mº Lambias.
suplicantlo que ab benefici de inventari en
presencia del dit mon nebot se incorpore
de tots mos credits y bens que tinch en esta
dita Isla dexant a leur [illegible]. Repartir
a mes criadas algunas robas [illegible] entre las
mias camisas novas que vulle se entreguen
ame filla Juana. Y lo demes que quedara
de meon credit en esta dita Isla apres de
haver pagat tot lo que yo deque lo remetra
dit Sr. Dr. Mº Lambias ama del Sr.
Virrey de Mallorca ho vaja lle mateix en
Mallorca per el effecte, suplicant a su Illma
man encaminarho ab seguretat para que amb
a mans de mª maxa [illegible] se puga executar
me voluntat y [illegible] tal effecte y a mes facilitat
fuque dit Dr. Lambias cobrar tot lo que ame
[illegible] y sera dexat en la Isla y pagar los deutes
aque yo sia obligat en dita en mon nom al amor
y de su Illma y vaja obrant dit Dr. Lami
bias tot lo que convengue y liquidatia y recupe-
ratio de mos credits, fins arribar ala conclusio
de mos negocis y remitta amans de me [illegible]
lo que quedara de mon credit com antes [illegible]
dit. [illegible] [illegible] [illegible]

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

fet y firmat en Ciutadella de Menorca a deu
dias del mes de octubre de Mil siscents
Noranta anys. Sent al Dmi Don Ju
Domenech qui aquest nos testament lloa
ratifico y confirme

Testimonis de aquest testament
cridats y de boca del testador
pregats son el noble Don
Marcos Olives Rt. Fiscal
Dr. Jose Mina Gaspar Roig
Sebastia Edran Rafel
Andreu Sauva Juli Ferrer
Miquel Coments de Rafel
Jo Juli Olivar notari qui
lo present testament rebut
y redigit en la publica forma.

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

Testament de Diego Sintas Donzell

Obijt cum isto die 30 Marcij 1681. [illegible]

En nom de nostre senor Deu Com sia que determinat es per tant yo Diego Sintas donzell de la ciutat de Menorca habitador fill que son llegitim y natural de Miquel Sintas Cavaller y de Elisabeta sera coniugues diffuncts detengut en lo llit de malaltia corporal de laqual em morer, tenint empero mon bon seny dispondre, fas lo present testament en loqual elegesch en marmessors al Rt. Jaume Cardona Pre. y a Juli Sintas donzell mon germa tots junts, als quals pregan.

Primerament elegesch sepultura en lo convent de S. Fr. de Ciutat devant lo altar de [illegible] [illegible] soterra [illegible] ab lo habit de [illegible] [illegible] y que la ma de Bara [illegible] acompanyada de [illegible] fonaria y sepultura [illegible] [illegible] me per [illegible] [illegible] los llegats pios sequents.

Done mos deutes [illegible]

Lo [illegible] y man que [illegible] la mia mort me hian de ser celebrats [illegible] [illegible] sas [illegible] co les 100. [illegible] Sant [illegible] la [illegible] [illegible] 100. en el convent de S. Fr. 50. al altar de S. Diego [illegible] Convent de S. Fr. de Ciutat 50. al Convent del Carme 50. al Convent de [illegible] 50. al S. Christo [illegible] 50. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Parroq. [illegible] [illegible] [illegible] del dit Convent de S. Fr. de Ciutat [illegible] [illegible] complint. a las 500. [illegible] la [illegible] 50 [illegible] convent de S. Diego de la Vila de Mayor [illegible] [illegible] [illegible] cantat [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Tambien [illegible] y man que el dia de [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] y quant no el dia seguent me sia dita

ARXIU COMTAT DE TORRE-SAURA

Una missa cantada en dit Convent de St. Fr.ch de Ciutad.
la qual deu la charitat acostumada Item
de legada Santum
Item Vull y man que com avans per ocasio en lo
dit Convent de St. Fr.ch de Ciutat el dia de St.
Diego, me sia dit y celebrat un altra per laqual
se dega pagar dels mos bens, ala confraria
de St. Diego la charitat acostumada compres
el quart del Rey ord. Sr.
Item Jure institutionis lex y man donar a Elisa=
beth Sintes me filla comuna ami y ala q.
Clara Camps me muller de qui yo son hereu
per tot lo que puga pertocarli sobre mos bens
y los de dita me muller per dret de institutio
y llegitima augment part de sobre com
altrament Cent singuanta lliuras censals
en esta forma que sels degan pagar mil
docentas singuanta lliuras en llach de cent lli.
censals de nombre de las 150 ll. de aquest le-
gat y la paga de ellas sia de sing.ta en sing.ta
lliuras cada any que podra dar consignadas
y apres de haver cobrades les referidas 1250 ll.
se li donaran per ultima paga sing.ta lli. cens
en propietat y pensions corridoras acumpliment
de ditas 150 ll. cens y morint dita me filla
sens infants torna dit llegat a me heretat
reservantse lo que li tocara de llegitima en
aquell cas y no altrament
Item lego adita me filla Elisabeth Una caxa
de noguer ab la roba de vestir juntament ab la
plata y or labrat que se per son servey sens
contarli cosa ab lo sus dit llegat. Com tembe
orden y man que la roba de lli se repartesca
entre ella y mon hereu y en lo entretant que
tardara en casarse sia alimentada de menjar
beure calsar y vestir de me heretat sens dimi-
nutio de son llegat
Item eodem Jure institutionis lex, a Miquel Sintes mon

ARKIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

fill pertoca dos maternos drets paterns y ma
sinquanta lliuras censals y dos quarteras blat cens
mon hereu li deque pagar de uida sua per cosas
ab declaratio que no pugue vendre dits censals
de vidorsua pergueant que han pertas Infants sin
tingues llegitims naturals y morint sens dits Infants
llegitims y naturals tornaran dits censals a la
heretat. Substitueix dos sty acada hu dels fills
per juxta substitutionis pupillariter y exemplariter
que se fa al dreut pera tornis y premorint
dits Infants a mos nets in infinitum y non in capita
pagadors. En tots los altres mos bens fas hereu meu
universal a Guillem Sintas mon fill y tota la sua
descendentia que per tems vingue in infinitum
tant masculina com femenina, si empero dit
Guillem mon hereu no sera, ho essent no morira
sens Infants o Infants, ho los Infants y
descendents sens descendentia legitima y natural
de tal manera que nos trobara descendentia
masculina ni femenina de dit Guillem al
ultim de ells en tal cas fas hereu meu Uni-
versal a dit Miquel Sintas mon fill si Viu
sera de uida sua pero tingue lo usufruit de me
heretat, y no essent Viu ho morint Infants, ho mo-
rint apres ab Infants llegitims y naturals fas he-
reu a dit Miquel Sintas mon net y a
tota la sua descendentia Vinga in infinitum
ab declaratio que no pugue vendre res, y morint
tots los dessus dits y faltant aquells ella descendentia
ria de dit fas hereu mia Universal a la
dita Elisabeth ma filla y tota la sua descendentia
Vinga in infinitum y faltant de la dita
la sua descendentia fas hereu meu Universal
al hereu del Sintas ma germa y axi hereu
ales uoluntats, ab obligatio que en aquest cas deguen
donar cada any sette lliuras perpetuament
per maridar donsellas a maridar las
ofeminas de quart a donsellas de Sintas com
mes propinquas tant de part de Sintas com

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA

ARXIU COMTAT DE
TORRE-SAURA